

1

equis**ELE**

JĘZYK HISPANISKI
dla 4-letnich liceów
i 5-letnich techników
PODRECZNIK

El español, en todas partes

COMUNICACIÓN

- Presentarse.
- Saludar y despedirse.
- Comprender instrucciones del profesor.
- Formular preguntas en clase.

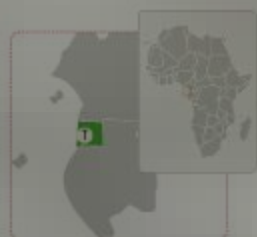
GRAMÁTICA

- Alfabeto.
- Primera persona del singular de los verbos *ser* y *llamarse*.
- El género de los sustantivos. Pronombres sujeto.

LÉXICO

- Saludos.
- Despedidas.
- Países del mundo hispano.
- Falsos amigos.
- Números del 1 al 10.
- Objetos de clase.

- A. España.
- B. Estados Unidos y Puerto Rico
- C. México.
- D. Cuba.
- E. República Dominicana.
- F. Guatemala.
- G. El Salvador.
- H. Honduras.
- I. Nicaragua.
- J. Costa Rica.
- K. Panamá.
- L. Venezuela.
- M. Colombia.
- N. Ecuador.
- Ñ. Perú.
- O. Bolivia.
- P. Paraguay.
- Q. Uruguay.
- R. Argentina.
- S. Chile.
- T. Guinea Ecuatorial.

¿En cuántos países se habla español?

Palabras españolas que se usan en inglés

¿Sabías que en inglés se usan palabras que son originarias del español? En plenaria intentad descifrar su significado. ¿Las conocías en inglés? ¿Sabías que en inglés se usan palabras que son originarias del español? En plenaria intentad descifrar su significado. ¿Las conocías en inglés? ¿Sabías que en inglés se usan palabras que son originarias del español? En plenaria intentad descifrar su significado. ¿Las conocías en inglés?

Palabras regionales

Todos los hablantes de español cuando se comunican pueden comprenderse, pero, también existen palabras propias de cada país o región. En parejas decid en qué países se usan estas palabras. Prestad atención a las banderas.

Wszystkie osoby, które pochodzą z krajów hiszpańskojęzycznych rozumieją się między sobą, niemniej istnieją słowa charakterystyczne dla danego kraju czy poszczególnych regionów. Ustalcie w parach, w jakich krajach używa się podanych słów. Zwróćcie uwagę na flagi państw.

Pibe y piba se usa en Argentina y Bolivia.

A. Aquí tienes las definiciones de estas palabras. ¿Cómo las dirías en tu jerga juvenil o en tu región? Compartid oralmente en plenaria vuestras ideas.

Oto definicje słów zamieszczonych obok. Jak byłby je przetłumaczył/-a na język młodzieżowy lub Twój gwiar? Podzielcie się na forum klasy Waszymi pomysłami.

1. maja - majo: potocznie o kimś, kto jest sympatyczny.
2. pibe - piba: potocznie o chłopaku lub dziewczynie. W Hiszpanii mówi się „chaval” i „chavala”.
3. pololear: być z kimś w związku uczuciowym.
4. tinto: czarna kawa. W Hiszpanii mówi się „café solo”. „Tinto” to w Hiszpanii czerwone wino.

Palabras sin traducción

¿Sabías que tenemos palabras que el polaco no tiene? Solo se pueden traducir describiendo lo que significan. En parejas relacionad las imágenes con su descripción.

Wiesz, że w języku hiszpańskim istnieją słowa, których nie możemy dosłownie przetłumaczyć na język polski? Tłumaczmy je za pomocą opisów. Połączcie ilustracje z definicjami słów. Zadanie wykonajcie w parach.

1. Uszyć jakiegoś przedmiotu po raz pierwszy.
2. Określenie czasu, który spędzamy przy stole po jedzeniu.
3. Określenie dnia lub kilku dni, które wypadają między dniami wolnymi od pracy tak, że można je połączyć w rodzaj „długiego weekendu”.
4. Być z kimś „na ty”.

4 HOLA, CLASE

A. Empieza el curso. La profesora y los estudiantes se presentan. Mira las imágenes y lee los diálogos.

Zaczyna się rok szkolny. Nauczycielka i uczniowie przedstawiają się. Spójrz na obrazki i dialogi.

B. Y ahora es tu turno. Escribe tu nombre en un papel y ponlo en tu mesa como tarjeta de presentación. Después, por turnos, os vais a presentar ante la clase.

Teraz Twoja kolej. Zapisz swoje imię na kartce papieru i postaw ją przed sobą na ławce jako swoją wizytówkę. Następnie w klasie po kolei przedstaw się sobie.

5 ¿QUÉ TAL? ¡GENIAL!

A. ¿Conoces los saludos y las despedidas en español? En parejas buscad qué imagen corresponde a cada diálogo.

Znasz hiszpańskie formuły powitania i pożegnania? W parach połączcie mini-dialogi z fotografiami.

1 ■ Buenas noches. ▲ Hasta mañana, Silvi.	2 ■ Buenos días, Pablo, ¿qué tal? ▲ Hola, Marta, buenos días.	A	B
3 ■ Adiós, Mario, nos vemos. ▲ Hasta luego, David.	4 ■ ¡Buenas tardes, Sara! ¿Cómo estás? ▲ ¡Buenas, Ana!, genial, ¿y tú?	C	D

B. En clase buscad en el glosario el significado de estos saludos y despedidas. ¿Cuándo crees que se usa *buenas tardes*? Compartid en plenaria.

Wspólnie w klasie poszukajcie w słowniczku znaczenia poniższych formuł powitalnych i pożegnalnych. Jak myślicie – kiedy używamy powitania *buenas tardes*? Porozmawiajcie o tym w klasie.

SALUDOS	DESPEDIDAS
- Hola - Hola, ¿qué tal? - Hola, ¿cómo estás? - Buenos días - Buenas tardes - Buenas noches - Buenas	- Adiós - Hasta luego - Buenas noches

C. En parejas, definid un saludo o una despedida que corresponda a cada una de estas situaciones. Luego compartid oralmente vuestras respuestas en clase.

Dopasujcie w parach formułę powitalną lub pożegnalną odpowiednią do każdej z podanych sytuacji. Następnie porównajcie ustnie Wasze odpowiedzi na forum klasy.

- Wracasz do domu po szkole.
- Wchodzisz rano do klasy na zajęcia.
- Wychodzisz ze szkoły i żegnasz się z kolegami.
- Wychodzisz z domu i żegnasz się z rodziną.

D. En parejas leed estas conversaciones y definid oralmente el estado de ánimo de las personas que responden a los saludos. Fijate en la leyenda de emoticones.

Przeczytajcie poniższe rozmowy i w parach ustalcie ustnie, jaki mają nastrój osoby, które odpowiadają na powitania. Zwróćcie uwagę na legendę.

1	Hola, ¿qué tal?	
2	Buenos días. ¿Cómo estás?	
3	Hola, Rubén, ¿qué tal?	
4	¿Cómo estás, Isa?	

Genial.		Relajado/a.
Así, así.		Bien.
Enfadado/a.		Cansado/a.
		Mal.

E. Escribe un saludo con tu teléfono y envíaselo a tu colega. Esta persona te responderá con un emoticono de la lista anterior. ¿Qué estado de ánimo tiene? Después cambiad los roles.

Napisz wiadomość tekstową do kolegi lub koleżanki z klasy i poczekaj na odpowiedź w formie emotikona z poprzedniej listy. W jakim nastroju jest Twój rozmówca? Wymieńcie się rolami.

6 ME SUENA BIEN

A. ¿Conoces algunos sonidos en español? Escucha cómo son las letras que componen el alfabeto.

Znasz jakieś hiszpańskie głoski? Posłuchaj, jak czytamy po hiszpańsku litery alfabetu.

A	a	academia
B	be	Barcelona
C	ce	cinco, categoría
D	de	dos
E	e	educación
F	efe	Francisco
G	ge	geografía, gato, guitarra
H	hache	historia
I	i	internacional
J	jota	Japón
K	ka	kilo
L	ele	literatura
M	eme	Madrid
N	ene	natural
Ñ	eñe	España
O	o	oliva
P	pe	parque
Q	cu	Márquez
R	erre	Perú, Costa Rica
S	ese	Sevilla
T	te	tango
U	u	universidad
V	uve	vídeo
W	uve doble	web
X	equis	taxi
Y	ye (i griega)	Paraguay, yogur
Z	zeta	Venezuela

B. ¿Es igual el alfabeto polaco al español? En parejas buscad estas letras y escribid las respuestas en el cuaderno.

Czy alfabet hiszpański jest taki sam, jak polski? W parach poszukajcie następujących liter, a następnie zapiszcie odpowiedzi w zeszycie.

- 1- dwie litery, których nie ma w polskim alfabecie.
- 2- jedna litera, która ma według Ciebie trudną nazwę.
- 3- jedna litera, która ma taką samą nazwę po polsku.

C. ¿Cuál es tu palabra favorita en polaco? Busca su traducción al español. Después, en parejas, una persona la deletrea y otra la escribe. Intercambiad los roles.

Jakie jest Twoje ulubione polskie słowo? Przetłumacz je na język hiszpański. Następnie w parach przeliterujcie sobie nawzajem swoje wyrazy.

- *podróżować* es mi palabra favorita en polaco y en español significa "viajar"
- ▲ ¿Cómo se escribe?
- Se escribe "uve" - "i" - "a" - "jota" - "a" - "erre"

D. En la pizarra escribid todas vuestras palabras traducidas al español.

Zapisać na tablicy wszystkie wyczytane przez Was słowa przetłumaczone na hiszpański.

E. Escucha las siguientes palabras, ¿qué letra no se pronuncia? Comentadlo en clase. ¿Sabías que la letra Ñ es la letra que identifica a la lengua española?

Wysłuchaj następujących hiszpańskich słów. Której liter nie wymawiamy? Porozmawiajcie o tym w klasie. Wiedzieliście, że litera Ñ jest znakiem rozpoznawczym języka hiszpańskiego?

1 hola

2 España

3 hotel

4 zanahoria

5 helado

6 araña

7 niño

F. Vamos a conocer los sonidos y acentos que caracterizan al español. En tu cuaderno escribe las respuestas de las actividades 1-12 cuando corresponda.

Poznajmy charakterystyczne hiszpańskie głoski i zasady akcentowania wyrazowego. Udział w zeszycie pisemnej odpowiedzi na zadania 1-12 tam, gdzie zostało to wskazane.

Sonidos y acentos del español

Zapoznamy się teraz pokrótce z dźwiękami języka hiszpańskiego. Poznając samogłoski, spółgłoski i grupy spółgłoskowe, powinniśmy pamiętać o tym, że chodzi nam nie tyle o litery, co o głoski występujące w danym języku.

Samogłoski / Vocales

1. Przykłady:

 copa

 beso

 ojo

 risa

 zumo

2. Przepisz wyrazy do zeszytu i podkreśl samogłoski.

 sol

 pan

 helado

 uvas

 impresora

3. Czy w języku polskim występują takie samogłoski?

Spółgłoski / Consonantes

4. Przykłady:

 cabaya

 rana

 perro

 ventana

 burro

 coche

 zorro

 ciempiés

5. Przepisz wyrazy do zeszytu i podkreśl spółgłoski:

 café

 mochila

 paraguas

 queso

 sandía

 pimiento

6. Czy w języku polskim występują takie spółgłoski?

Grupy spółgłoskowe / Grupos consonánticos

7. Przykłady:

 blusa

 brazo

 soldado

 enviar

 presidente

8. Przepisz wyrazy do zeszytu i podkreśl grupy spółgłoskowe:

 gamba

 logaritmo

 esgrima

 béisbol

9. Czy w języku polskim występują takie grupy spółgłoskowe? Jeśli tak, zapisz przykład w zeszycie.

Akcent wyrazowy / Acentuación

10. Przykłady:

 gato

 árbol

 avión

 lámpara

Tym sposobem oznaczaliśmy w przykładach sylabę akcentowaną, czyli tę, którą wymawiamy mocniej. Pamiętaj, że każdy wyraz posiada sylabę akcentowaną, lecz nie w każdym wyrazie zaznaczamy ją akcentem graficznym (').

11. Wysłuchaj wymowy słów i zaznacz w zeszycie sylabę akcentowaną.

 calamar

 autobús

 brócoli

12. Czy w języku polskim akcentujemy wyrazy tak samo? Podaj przykłady.

G. Escucha los diálogos. Presta atención a la entonación.

Wysłuchaj nagrań. Zwróć uwagę na intonację.

1

Buenos días, ¿un zumo?

Buenos días, cariño. Sí, muchas gracias.

2

¡Adiós! ¡Hasta luego!

3

¿Un 6? ¡Enhorabuena!

¡Gracias!

H. Escucha estas frases y en tu cuaderno escríbelas con los signos ¡! ¿? o un punto (.) si es necesario.

Wysłuchaj następujących zdań i dopisz w zeszycie hiszpańskie znaki interpunkcyjne: podwójne wykrzykniki i znaki zapytania oraz kropkę tam, gdzie to konieczne.

- Hola, ¿Qué tal, un café
▲ Hola. Sí, por favor
- Buenos días Soy Salva, y tú
▲ Hola, me llamo María
- Adiós, hasta mañana. Un beso
- Un seis en Matemáticas
Enhorabuena

signos de exclamación e interrogación

W języku hiszpańskim zapisujemy znaki zapytania (¿?) oraz wykrzykniki (!!) na początku i na końcu zdania, którego dotyczy. Zauważ, że mogą pojawić się w różnych miejscach zdanie tak, aby zaznaczyć początek i koniec pytania lub wykrzyknienia.

Na końcu podręcznika znajdziesz minikurs fonetyki języka hiszpańskiego s. 112

7 CON NÚMEROS 10

A. Estos son los números del 1 al 10. Escúchalos y repítelos.

Oto liczby od 1 do 10. Wysłuchaj nagrania i powtórz.

0	cero	6	seis
1	uno	7	siete
2	dos	8	ocho
3	tres	9	nueve
4	cuatro	10	diez
5	cinco		

B. Si estás en España de visita siempre es importante saber a dónde llamar si necesitas ayuda. Escucha y escribe en tu cuaderno los números de teléfono de ayuda en España.

Jeśli jesteś z wizytą w Hiszpanii, warto żebyś wiedział/-a dokąd zadzwonić w razie nagłych wypadków. Wysłuchaj nagrania i zapisz numery hiszpańskich telefonów alarmowych.

8 VOSOTROS Y YO 10

A. Observa los pronombres personales en español y en tu cuaderno relaciona cada viñeta con la descripción adecuada. Presta atención a los pronombres marcados en polaco.

Zwróć uwagę na hiszpańskie zaimeki osobowe w funkcji podmiotu i połącz w zeszyte każdy opis z odpowiednią ilustracją.

PRONOMBRES PERSONALES

SINGULAR

PLURAL

1ª persona

2ª persona

3ª persona

- To ja. (yo/viñeta 1)
- My jesteśmy tancerkami.
- Czy to pan García?
- Ja mówię, ty słuchasz.
- Przepraszam, czy państwo są rodzicami Julii?
- Wiesz, jak on się nazywa?
- Ja jestem z Polski, a wy, dziewczyny, skąd jesteście?
- Ja nie wiem, jak ona się nazywa.
- Pani mówi, a ja słucham.
- Ty i ja jesteśmy w Barcelonie, a oni są w Warszawie.
- My rozmawiamy o naszych zainteresowaniach.
- Ja jestem Polką, a wy Hiszpanami.
- My gramy w piłkę nożną, a one w tenisa.

B. En parejas, di una frase en polaco. Tu colega dice en español el pronombre sujeto.

W parach jedna osoba wypowiada zdanie w polsku. Druga osoba szuka hiszpańskiego odpowiednika zaimka osobowego.

Ejemplo: Jestem uczniem/uczennicą. = yo

C. Ya conoces los pronombres, ahora jugamos a los dados. En parejas, uno tira el dado online y la otra persona dice el pronombre o los pronombres que corresponden.

Już znasz formy zaimków osobowych. Teraz rzućmy kośćmi. W parach jedna osoba rzuca kostką online, a druga mówi, któremu zaimkowi osobowemu odpowiada.

Ejemplo: 1 = yo; 2 = tú...

9 EN LA CLASE 10

A. Estos son algunos objetos de la clase. ¿Cuáles de estos objetos se encuentran en tu clase? Comentad en parejas.

Oto niektóre z przedmiotów, z którymi spotkamy się w szkole. Które z nich znajdują się w Twojej klasie? Porozmawiajcie o tym w parach.

B. El profesor señala un objeto y tenéis que decir el nombre.

Nauczyciel lub nauczycielka wskazuje przedmiot, a Wy musicie powiedzieć, jak się on nazywa po hiszpańsku.

C. Aquí tienes algunas frases que puedes usar en clase. En tu cuaderno relaciona las dos columnas.

Oto gorące przydatnych zdań na zajęcia z języka hiszpańskiego. Połącz w zeszyte kolumny.

- ¿Cómo se dice en español *dtugapis*?
- ¿Lápiz lleva acento?
- ¿Cómo se escribe...?
- ¿Puedes repetir?
- ¿Nueve se escribe con *uve* o con *be*?
- Por favor, ¿puedo ir al servicio?

- Możesz powtórzyć?
- Przepraszam, mogę iść do toalety?
- Jak się mówi po hiszpańsku *dtugapis*?
- Nueve pisze się przez *fa* czy przez *be*?
- Jak się pisze...?
- Wyraz *lápiz* ma akcent (graficzny)?

10 EN ESPAÑOL, POR FAVOR 10

A. ¿Cómo ha sido tu experiencia con la lengua española hasta ahora? Recuerda lo aprendido y busca en la unidad las palabras o letras con estas características. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Jakie są Twoje wrażenia z pierwszych lekcji języka hiszpańskiego? Przypomnij sobie, czego się nauczyłeś/-aś i wyszukaj w rozdziale słowa i litery, które odpowiadają podanym opisom. Odpowiedź zapisz w zeszyte.

B. Compartid en parejas vuestras elecciones.

Podzielcie się w parach Waszymi wyborami.

Mi palabra que suena bien es...
Una palabra fácil... y una difícil...
Una palabra polaca que relaciono con España es...
Mi letra es la ...

4

6

+34 654763421

9

mica17@mail.es

10

A Observa los dibujos que hizo Mica para presentarse. Luego, de la nube de palabras selecciona la palabra que corresponde a cada imagen. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Spójrz na rysunki, które wykonała Mica, aby się przedstawić. Następnie wybierz z chmury słów wyraz, który można przyporządkować do każdej ilustracji. Zapisz odpowiedzi w zeszytce.

Ecuador
japonés **música** **Perú**
mi teléfono **cantante**
arte **España** **flamenco**
inglés **estudiante**
Madrid **bicicleta**
leer cómics **profesora** **diecisiete**
Barcelona correo electrónico
Buenos Aires

B Ahora con las palabras seleccionadas en la actividad anterior completa este esquema con la información que falta sobre Mica. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Teraz przy pomocy wybranych przez Ciebie słów z poprzedniego zadania uzupełnij schemat przedstawiający informacje o Mice. Zapisz odpowiedzi w zeszytce.

C ¿A qué categorías corresponden estas palabras? Elimina el intruso en cada rectángulo. Escribe en tu cuaderno las palabras que forman parte de la misma categoría.

Do jakiej kategorii należą dane grupy słów? Odrzuć jedno słowo, które nie pasuje w obrębie każdego pola. Wypisz w zeszytce słowa zgodnie z poszczególnymi kategoriami.

Lola
Carlos
Dani
Márquez
Mario

Cuba
Barcelona
España
Colombia
Honduras

fútbol
bachata
tortilla
series
arte

francés
estudiante
actor
futbolista
cantante

1

EN EL PROBADOR 1

- ✓ Presentarse y hablar de temas favoritos.

EN EL PROBADOR 2

- ✓ Hablar sobre profesiones y nacionalidades.
- ✓ Describir las acciones frecuentes con un teléfono.

EN EL PROBADOR 3

- ✓ Hablar sobre aficiones.
- ✓ Definir acciones motivadoras para la clase de español.

GRAMÁTICA

- ✓ Los verbos **ser**, **llamarse** y **tener**.
- ✓ Verbos regulares en presente.
- ✓ Concordancia entre el género y número de los sustantivos, adjetivos y artículos.
- ✓ Pronombres interrogativos.
- ✓ **Para + infinitivo**.
- ✓ Conjunción **y**.

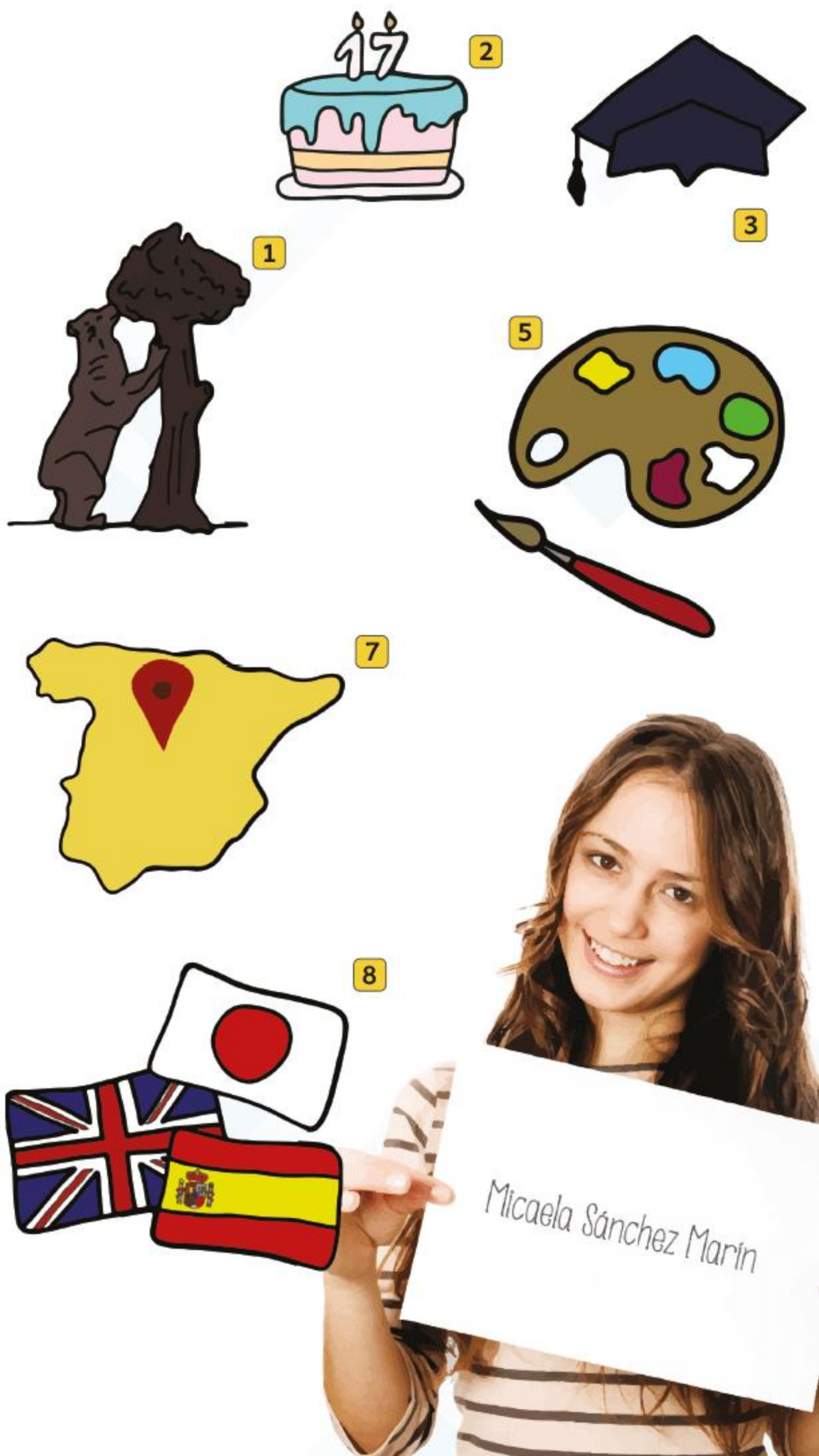
LÉXICO

- ✓ Datos personales.
- ✓ Lenguas.
- ✓ Nacionalidades y profesiones
- ✓ Acciones frecuentes con un teléfono móvil.
- ✓ Aficiones.
- ✓ Acciones motivadoras en la clase.

COMPETENCIA INTERCULTURAL

Al saludar, ¿besos o abrazos?

El mundo habla español

B

Ahora estudio dos lenguas. Con Nico estudio ... y con Lena ... Nico habla muy bien español. Lena, más o menos.

¿Qué temas hablas con Nico?

Sobre cultura italiana. Nico es de Roma.

ESTUDIAR

HABLAR

PRACTICAR

yo	estudio	hablo	practico
tú	estudias	hablas	practicás
él / ella / usted	estudia	habla	practica

conjugación grupo -AR **G 2**

Pierre, ¿qué lenguas hablas?

C

Hablo francés muy bien y un poco de ... Con mi amiga Lucía estudio ... Ella es de São Paulo. Y tú, ¿hablas portugués?

Un poco y me gusta mucho

A. En parejas hacéis estas preguntas y luego intercambiad los roles.

Zadajcie sobie nawzajem następujące pytania. Udzielcie odpowiedzi na zmianę.

¿Qué lenguas hablas?

¿Qué lenguas estudias?

¿Qué lenguas practicas?

4

Relaciona en tu cuaderno estos nombres con los apodos usados en redes sociales. Luego, en parejas, describid oralmente las lenguas que habla cada persona.

Połącz w zeszyście pełne hiszpańskie imiona z nickami używanymi w Internecie. Następnie, w parach, opiszcie ustnie, jakimi językami posługują się dane osoby.

- Rafael
- Magdalena
- Eva
- Verónica
- Catalina
- José
- Raymundo

@magda

@pepe

@ray

@cata

@evi

@rafa

@vero

muy bien / un poco **G 3**

- 👍 Hablo español muy bien.
- 👍 Hablas español bien.
- 👍 Habla un poco de español.

5

¿Qué temas buscan en la red los miembros del Tandem del apartado 1? En parejas definid quién busca cada imagen. Prestad atención a las frases.

Czego szukają w sieci użytkownicy Tandemu z sekcji 1? W parach ustalcie, które profile odpowiadają poszczególnym wyszukaniom. Zwróćcie uwagę na zdania pod ilustracjami.

Visitar Cracovia

Palabras frecuentes en...

La dieta mediterránea...

8 ideas para disfrutar de Varsovia...

Concierto de Ricky Martin en...

Cursos online para aprender...

Manu busca 'visitar Cracovia' porque su tema favorito es viajar.

A. ¿Cuál es tu tema favorito? Comentad en parejas vuestras aficiones.

Który temat jest Ci najbliższy? Wymieńcie się w parach informacjami o Waszych zainteresowaniach.

Mi tema favorito es viajar.

S

Stwórz własny profil na Tandemie, używając hiszpańskiej nazwy użytkownika. Zapisz na kartce swoje dane.

@...

Soy de...

Hablo... y estudio...

Mi tema favorito es...

1 EN EL PROBADOR

TANDEM LA COMUNIDAD DE INTERCAMBIO DE IDIOMAS

¡ELIGE TUS LENGUAS!

Hablo:	Estudio:
polaco	español
inglés	francés
alemán	italiano
ruso	portugués
	chino
	japonés

@MANU ★★★★★
DE Argentina
HABLO español, portugués
ESTUDIO alemán
TEMA FAVORITO viajar

@FANI ★★★★★
DE Santo Domingo
HABLO español, inglés, polaco
ESTUDIO polaco
TEMA FAVORITO estudiar lenguas

@JORGITO ★★★★★
DE Brasil
HABLO portugués
ESTUDIO español
TEMA FAVORITO la música

@BEGO ★★★★★
DE España
HABLO español, francés
ESTUDIO italiano
TEMA FAVORITO la cocina

Actívate

Czy wiesz, że hiszpański jest drugim najczęściej używanym językiem na portalach społecznościowych? Wiele osób na całym świecie, tak jak Ty, chce nauczyć się tego języka. Może Ci w tym pomóc Tandem. Wiesz co to jest?

Spójrz na zamieszczone profile z Tandemu. Zapisz w zeszycie, z jakich krajów pochodzą ich właściciele. Czy wiesz, w ilu krajach na świecie mówi się po hiszpańsku? A ile to osób?

Znasz jakieś inne hiszpańskie imiona? Znajdź w Internecie 5 najpopularniejszych imion w Hiszpanii i sprawdź, jaki jest odpowiednik Twojego imienia.

a. Intercambio de lenguas

1 12

Lee y escucha estas presentaciones y define a qué perfil del Tandem corresponden.

Przeczytaj wiadomości powitalne użytkowników Tandemu, a następnie wysłuchaj ich i dopasuj do powyższych profili.

- ? A. Hola, soy Begoña, de Madrid. Feliz de aprender nuevas lenguas.
- ? B. ¡Hola grupo! Soy Manuel, de Buenos Aires y mi tema favorito es viajar.
- ? C. Hola a todos, soy Fania y soy de República Dominicana. Encantada de aprender inglés y conocer nuevas personas.

verbo ser

G 1

Soy Karolina.
Soy de Polonia.
Soy de Cracovia.

2

Observa estas fichas de usuarios nuevos del Tandem y escribe en tu cuaderno frases como las del ejemplo. Comprobad en parejas vuestras respuestas.

Spójrz na fragmenty profili nowych użytkowników Tandemu i zapisz w zeszycie zdania zgodnie z przykładem. Sprawdźcie w parach Wasze odpowiedzi.

Soy Sabina.
Soy de Roma.
Hablo italiano.
Estudio español.

Carolina
Santander
Hablo
Estudio

Antonio
Sevilla
Hablo
Estudio

Steven
Londres
Hablo
Estudio

3 13

Lee esta conversación de los miembros del Tandem. Luego escúchala y completa en tu cuaderno la información que falta.

Przeczytaj konwersację użytkowników Tandemu. Następnie wysłuchaj jej i uzupełnij w zeszycie brakujące informacje.

Hola Marina, ¿qué tal? Practico polaco con Pili. Ella es de Habla muy bien y francés. Con ella hablo sobre comida polaca y moda.

Gracias Fania, ¡estupendo!

REactívate

Połącz w zeszycie nazwy języków z nazwami krajów, w których się ich używa.

1. inglés	a. Alemania
2. francés	b. Polonia
3. portugués	c. China
4. alemán	d. Reino Unido
5. italiano	e. Francia
6. chino	f. Japón
7. japonés	g. Portugal
8. polaco	h. Italia

9 14

Estos son algunos miembros del grupo de intercambio de Anna. Lee las conversaciones. Después escucha los mensajes de voz y responde a las preguntas en tu cuaderno. Al final completa en tu cuaderno la información de los perfiles.

Oto niektórzy członkowie grupy wymiany językowej, w której bierze udział Anna. Przeczytaj ich rozmowy, a następnie wysłuchaj wiadomości głosowych i odpowiedz na pytania w zeszycie. Na koniec uzupełnij w zeszycie brakujące informacje profilowe.

Habla español y catalán

Nombre: ...

Email: ...

Habla francés

Nombre: ...

Email: ...

Habla español y es de España

Nombre: ...

Edad: ...

LLAMARSE	
G 6 yo	me llamo
tú	te llamas
él / ella / usted	se llama

¿Cómo te llamas?
¿Cómo se llama la profe de español?

10

Jugamos a las preguntas. Debéis inventar una pregunta para cada imagen con signo de interrogación y buscar una respuesta adecuada. Debéis turnaros.

Gramy w pytania. W parach wymyślcie na zmianę pytanie do każdej fiszki oznaczonej znakiem zapytania i odnaleźć na nie prawidłową odpowiedź.

+53 7 678 903 675

anna_n-16@gmail.com

— S —
Znajdź w klasie dwie osoby, które:
mają takie same dwie pierwsze
cyfry numeru telefonu. Zapytaj
je o imię, ulubione tematy do
rozmów i pełny numer telefonu.

b. Intercambio de lenguas

6

Tres estudiantes quieren participar en un programa de intercambio para aprender español. Escribe en tu cuaderno los datos en el lugar correcto del formulario. Comprobad en parejas vuestras respuestas.

Troje uczniów chce wziąć udział w wymianie, żeby poćwiczyć hiszpański. Zapisz w zeszycie podane informacje w odpowiednim miejscu formularza zgodnie z przykładem. Następnie sprawdźcie w parach Wasze odpowiedzi.

1. Paweł
2. pablito@amail.com
3. polaco
4. Alicante
5. España
6. español
7. 560 771 913

1. Lacan
2. 987 125 009
3. francés
4. Alemania
5. París
6. Francia
7. olacan@tmail.com
8. Olivier
9. polaco y alemán
10. Hamburgo

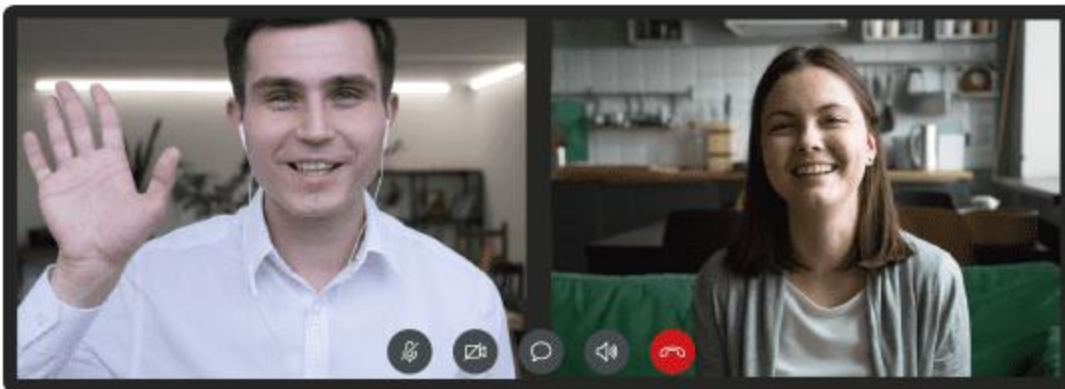
1. Portugal
2. Amália
3. amede@pmail.com
4. portugués e inglés
5. Lisboa
6. Argentina
7. Buenos Aires
8. 544 023 543
9. De Medeiros
10. español

7

Anna se inscribe al programa de intercambio y lo hace a través de una videollamada. Relaciona en tu cuaderno las preguntas con las respuestas.

Anna zapisuje się na wymianę, prowadząc wideorozmowę. Połącz w zeszycie pytania z odpowiedziami Anny.

1. ¿Tu nombre?, por favor	a. Nowak.
2. ¿Y tu apellido?	b. Anna.
3. ¿De dónde eres?	c. Sí, tengo Facebook.
4. ¿Cuál es tu número de móvil?	d. Es anna_n-16@gmail.com.
5. ¿Cuál es tu correo electrónico?	e. Soy de Polonia.
6. ¿Cuántos años tienes?	f. Tengo 16 años.
7. ¿Tienes perfil en las redes sociales?	g. Es el 987 654 13.

8

Escribe en tu cuaderno la respuesta a las operaciones matemáticas utilizando los números del 11 al 20 que están en la nube. Luego en parejas preguntad vuestra edad. Mirad el ejemplo.

Zapisz w zeszycie wyniki działań matematycznych, wykorzystując liczby od 11 do 20 zamieszczone w chmurze słów. Następnie zapytajcie się nawzajem o wiek. Zwróćcie uwagę na przykład.

- a. Diez + uno
- b. Diez + dos
- c. Diez + tres
- d. Diez + cuatro
- e. Diez + cinco
- f. Diez + seis
- g. Diez + siete
- h. Diez + ocho
- i. Diez + nueve
- j. Diez + diez

- ¿Cuántos años tienes?
▲ 16 años, ¿y tú?

TENER	
G 5 yo	tengo
tú	tienes
él / ella / usted	tiene

2 EN EL PROBADOR

Actívate

Czy wiesz, kim są postaci ze zdjęć? Wybierz jedną postać, poszukaj o niej informacji w Internecie i zapisz najciekawsze z nich w zeszycie. Wyszukaj także przykładowe osoby:

1. una cantante puertorriqueña,
2. un escritor colombiano,
3. un deportista argentino,
4. una actriz española,
5. un director de cine mexicano.

Na lekcji będziecie przedstawiać sylwetki wyszukanych postaci. Możecie również pokazać ich zdjęcia.

a. Famosos conectados

1

Relaciona en tu cuaderno las profesiones con los iconos adecuados.

Połącz nazwy zawodów z odpowiednimi ikonami. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

1. el cantante
2. la arquitecta
3. el actor
4. la escritora

A.	B.	C.	D.	E.	F.
película serie	libro	edificio	música	casa	teatro

el género de los sustantivos y artículos

G7

2

En tu cuaderno relaciona estos comentarios con los perfiles de arriba. Prestad atención a las palabras marcadas. Luego, comparad en parejas las respuestas oralmente.

Połącz w zeszycie komentarze z powyższymi profilami. Zwróć uwagę na wyróżnione wyrazy. Następnie, w parach, porównajcie ustnie Wasze odpowiedzi.

1. mario_casas
2. luisfonsi
3. e_poniatowska

A. Leo desde hace dos semanas su libro "La noche de Tlatelolco". Triste historia mexicana . ¡Usted es increíble! chachita@...	B. Para mí eres el mejor actor español . Veo la serie "El barco" siempre que puedo. ¡Buena suerte! nataliaamate@...	C. Bailar, bailar y bailar con tu música puertorriqueña . ¡Cuánta energía! claudiapatricia199@...

3

¿De dónde es el taco? En tu cuaderno relaciona los gentilicios con las imágenes adecuadas. Luego en parejas preguntaros la procedencia de estas cosas.

Skąd jest taco? Oznacz w zeszycie ilustracje przy pomocy przymiotników z ramki określających narodowość. Następnie w parach zapytajcie się nawzajem o pochodzenie tych rzeczy:

el género de los
adjetivos

G8

- peruano
- chileno
- mexicano
- argentino
- colombiana

- ¿De dónde es el taco?
- ▲ Es mexicano.
 - ▲ No lo sé.

REactívate

Przyporządkuj poniższe opisy do zdjęć. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

1. Es de la Coruña, España. Tiene treinta y dos (32) años y es actor.
2. Tiene ochenta y seis (86) años y es escritora. Vive en México.
3. Es de Puerto Rico y tiene cuarenta (40) años. Es cantante.
4. Es una mujer mexicana. Es de Ciudad de México y tiene cuarenta y seis (46) años. Es arquitecta.

4

¿Cómo se forma el femenino de las profesiones y nacionalidades? Observa los ejemplos y escribe en tu cuaderno el femenino de estas profesiones y nacionalidades.

W jaki sposób tworzymy rodzaj żeński nazw zawodów i przymiotników oznaczających narodowość? Zwróć uwagę na przykłady i utwórz w zeszyte rodzaj żeński od podanych nazw zawodów i narodowości.

G 9

el cocinero	el diseñador	argentino	inglés
la cocinera	la diseñadora	argentina	inglesa

PROFESIONES
 1. el empresario
 2. el arquitecto
 3. el abogado
 4. el pintor
 5. el director
 6. el juez

NACIONALIDADES
 1. mexicano
 2. peruano
 3. polaco
 4. español
 5. francés
 6. portugués

5

¿A qué te dedicas? Lee estos diálogos y escribe en tu cuaderno todas las profesiones presentes.

Czym się zajmujesz? Przeczytaj dialogi i wypisz w zeszyte wszystkie wymienione nazwy zawodów.

A. Completa en tu cuaderno estos esquemas con la información de las situaciones anteriores.

Uzupełnij w zeszyte schematy na podstawie powyższych ilustracji.

Preguntar por la profesión

¿A qué te dedicas?
...

SOY

estudiante.
...

TRABAJO

en el hospital.
de ...

preguntar por la profesión

G 10

6

Lee estas publicaciones y escribe en tu cuaderno qué profesión tiene cada persona. Presta atención a las palabras marcadas. Comprobad oralmente vuestras respuestas.

Spójrz na zdjęcia i posty, a następnie zapisz w zeszyte, jaki zawód wykonują przedstawione osoby. Zwróćcie uwagę na zaznaczone słowa. Co one oznaczają? Sprawdźcie ustnie Wasze odpowiedzi.

Luis López

Mi guitarra en nuestro nuevo CD, ¡qué emoción! Nuestra nueva canción: "La remolacha".

Lola Fonsi

Mi amiga Sara en el festival de flamenco en Sevilla ¡Baila muy bien!

Anna Rosól

Con mi clase de español de instituto en la biblioteca. La chica de la derecha es mi estudiante de intercambio, se llama Celia.

Juan Ignacio

Hoy competición nacional de atletismo. Entrenamiento de cinco horas. ¡Muy duro, pero bien!

1. Luis López es	A deportista.	B músico.	C bailar.
2. Anna Rosól es	A bailaora.	B deportista.	C profesora.
3. Lola Fonsi es	A deportista.	B bailaora.	C profesora.
4. Juan Ignacio es	A músico.	B deportista.	C bailar.

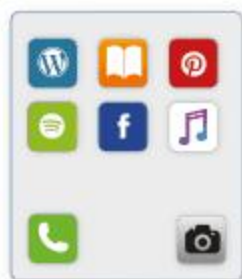
S

Przynieście na zajęcia fotografie przedstawiające wybrane przez Was sławne osoby i opowiedzcie, kim są osoby ze zdjęć.

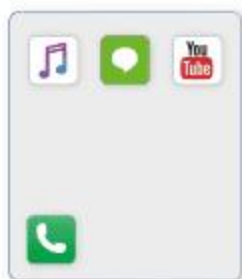
Él es Iker Casillas.
Es portero del Oporto.
Es español.

C. ¿De quién es cada móvil? Leed de nuevo el blog y describid oralmente en parejas las aplicaciones de cada persona y para qué se usan. Observad el ejemplo.

Do kogo należą te telefony? Przeczytajcie ponownie wpis na blogu i w parach opiszcie ustnie, z jakich aplikacji korzystają użytkownicy tych telefonów i w jakim celu. Zwróćcie uwagę na przykład.

1

2

Iñigo escucha música en Spotify.
También lee libros en...

9

¿Quién es quién? Lee estas frases que aparecen en Wikipedia y define quién es quién. Comentad en parejas vuestras conclusiones. Prestad atención a las palabras marcadas.

Kto jest kim? Przeczytaj zdania z Wikipedii i ustal tożsamość przedstawionych osób. Następnie przedyskutujcie to w parach. Zwróćcie uwagę na zaznaczone wyrazy.

Es chilena y escritora.

Es español y deportista.

Es cantante y mexicana.

Es cocinero y español.

1. Ferran Adrià cocina platos experimentales muy interesantes.
2. Isabel Allende escribe novelas con historias fascinantes.
3. Natalia Lafourcade canta y escribe canciones de pop y folklóricas. Tiene muchos premios.
4. Rafael Nadal practica el tenis profesional. Es un atleta estupendo.

10

Lee los siguientes hashtags y ordénalos para formar frases. No te olvides de conjugar los verbos. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Przeczytaj poniższe hashtagi i ułóż z nich poprawne zdania. Pamiętaj o odmianie czasowników. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

Luis Fonsi es boricua.

5 #de_España #él_#ver series

2 #pagar #con_el_teléfono_móvil #Silvia

3 #escuchar #Yo #música_en_español

1 #boricua #ser #Luis_Fonsi

4 #Alfonso_Cuarón #dos_premios_Óscar #tener

11

Escucha cada pregunta y relaciónala en tu cuaderno con la respuesta adecuada.

Wysłuchaj pytań i połącz je w zeszycie z odpowiedziami.

1. No, no veo series.
2. No, soy periodista.
3. Sí, soy de Bogotá.
4. Sí, leo las noticias.
5. Sí y canto también.
6. No, soy gallego.

12

¿Sí o no? Según tu experiencia responde en tu cuaderno cómo usas tu móvil. Observa los ejemplos.

Tak czy nie? Odpowiedz na pytania w zeszycie zgodnie z własnym doświadczeniem. Zwróć uwagę na przykład.

1. ¿Lees libros electrónicos?

Sí, leo libros en mi móvil.

No, no leo libros en mi móvil.

2. ¿Aprendes idiomas?
3. ¿Escuchas música online?
4. ¿Envías correos electrónicos?
5. ¿Buscas lugares en el mapa?
6. ¿Lees blogs o artículos?

S

Wybierz interesującą Cię osobę i zapisz w zeszycie trzy zdania tak, jak w zadaniu 10. Następnie będziecie musieli zadawać sobie pytania w parach, aby odgadnąć, o kogo chodzi.

- Es polaco, escritor y escribe literatura fantástica, ¿quién es?
- ▲ Es Andrzej Sapkowski.

preguntas sí / no

G13

b. Uso Spotifai para escuchar música

7

¿Qué acción corresponde a cada teléfono? En tu cuaderno relaciona las imágenes con las frases.

Jaką czynność wykonują poszczególni użytkownicy telefonów? Połącz w zeszycie ilustracje z odpowiednimi wyrażeniami.

el infinitivo

G 11

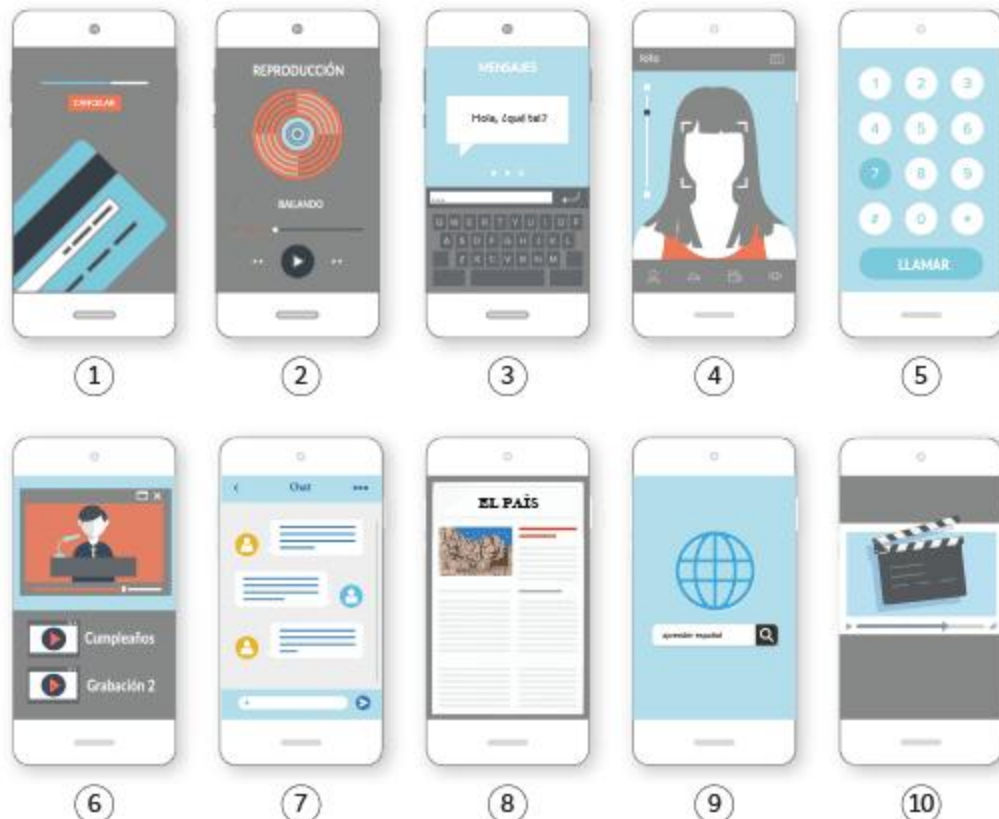
- ver vídeos
- leer libros, blogs
- chatear
- ver películas
- escuchar música
- hacer fotografías
- escribir mensajes
- pagar
- buscar información
- llamar

A. ¿Qué aplicaciones tienes en tu teléfono? ¿Para qué las usas? Comentad en parejas vuestras elecciones.

Jakie aplikacje masz w telefonie? Do czego ich używasz? Porozmawiajcie o tym w parach.

■ **Uso Wasap para chatear con mis amigos, ¿y tú?**

▲ Pues, yo uso Messenger.

8

Lee esta encuesta de un periódico en Salamanca. ¿Con quién tienes más coincidencias?

Przeczytaj fragment ankiety, która pojawiła się na łamach czasopisma z Salamanki. Z kim masz więcej wspólnego?

¿Para qué usas el móvil? Una encuesta a jóvenes de Salamanca. A ver qué nos dicen...

ÍNIGO, 18 AÑOS

P – Con el móvil, ¿hablas mucho o **escribes** mucho? Hago todo con el móvil: llamo a mis amigos, hago fotos y las publico en redes sociales. Busco información sobre lugares interesantes y **escucho** música de mis artistas favoritos. También **leo** libros electrónicos y a veces el blog de mi amiga Sofía. Ella **escribe** sobre sus viajes.

SERGIO, 23 AÑOS

¿Llamas o **escribes** mensajes? **Escribo** muchos mensajes, pero no llamo mucho. Mi madre sí **llama** todo el tiempo.

¿**Lees** libros o ves vídeos en Internet?

No **leo** mucho en el móvil. Es muy difícil para mí. Pero sí veo vídeos y series, casi todos los días. También **escucho** mi música.

A. Vuelve a leer la encuesta y escribe en tu cuaderno a quién corresponde cada frase.

Przeczytaj ponownie ankietę z poprzedniego ćwiczenia i zapisz w zeszycie, kogo dotyczy każde z następujących zdań.

- Escribe mensajes, pero no llama mucho. **Sergio**
- Lee libros electrónicos.
- Escribe un blog.
- Escucha música.

B. Completa en tu cuaderno esta tabla con la conjugación de los verbos que aparecen en el texto. ¿Qué ideas se te ocurren para aprender mejor estas conjugaciones? Compartid en clase.

Uzupełnij w zeszycie poniższą tabelę odmiany czasowników z tekstu. Jak można lepiej zapamiętać odmianę? Podziel się z klasą pomysłami.

	ESCUCHAR	LEER	ESCRIBIR
G 12			
yo	...	...	...
tú	escuchas	...	escribes
él / ella / usted	...	lee	...

3 16

Vas a escuchar cuatro conversaciones. ¿Dónde ocurre cada una? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Usłyszysz cztery rozmowy. Gdzie odbywa się każda z nich? Dopasuj w zeszytach usłyszane rozmowy do opisanych sytuacji.

1. Clase de español. 2. Concierto de Álvaro Soler. 3. Visita al Museo Reina Sofía. 4. Fútbol en el Santiago Bernabéu.

A. Escucha otra vez y escribe en tu cuaderno de qué aficiones hablan.

Wysłuchaj ponownie nagrania i zapisz w zeszytach, jakie zainteresowania zostają wspomniane.

- Situación 1 a. los bailes latinos b. el cine
Situación 2 c. los deportes d. la música
Situación 3 e. los viajes
Situación 4 g. la pintura f. las lenguas

B. En tu cuaderno agrupa las palabras de la actividad anterior donde corresponda. Observa los ejemplos.

Pogrupuj w zeszytach słowa z poprzedniego zadania według wzoru.

- el deporte los deportes la película las películas

plural de sustantivos y adjetivos G14

4

Estas son las fotos de Kasia. ¿Cuáles crees que son sus aficiones? Observa las fotos y en tu cuaderno escribe la opción correcta.

Oto kilka zdjęć Kasi. Jak myślisz, czym się interesuje? Spójrz na fotografie i zapisz w zeszytach właściwą odpowiedź.

1. Una de las aficiones de Kasia es el baile...

2. Los platos favoritos de Kasia son de la cocina...

3. Lee muchos libros...

4. Ve películas y series...

A. Ahora lee su post y comprueba tus respuestas.

A teraz przeczytaj post Kasi i sprawdź odpowiedzi.

concordancia entre el sustantivo, adjetivo y artículo G15

B. En parejas hablad de vuestras aficiones.

Porozmawiajcie w parach o tym, jakie macie zainteresowania.

- ¿Qué aficiones tienes?
▲ La música clásica, ¿y tú?

S

Dopiero co dołączyłeś do grupy na Facebooku. Zredaguj post, w którym podzielisz się z innymi członkami informacjami na temat Twoich zainteresowań.

Actívate

Ponad 21 milionów uczniów z całego świata uczy się hiszpańskiego jako języka obcego. Wielu z nich podróżuje do krajów hiszpańskojęzycznych, aby nauczyć się języka i lepiej poznać rozmaite kultury.

Jakie kwestie związane z obszarem języka hiszpańskiego interesują Cię najbardziej? Zapisz w zeszycie 3 przykłady.

Spójrz na zdjęcia przedstawiające ciekawe rzeczy, które można robić w Madrycie i wypisz w zeszycie hiszpańskie słowa, jakimi najlepiej można opisać każdą fotografię. Skorzystaj ze słownika. Następnie przyporządkuj zdjęcia do podanych zainteresowań:

1. practicar deporte,
2. aprender a bailar,
3. conocer la cultura y la comida tradicional,
4. aprender idiomas,
5. divertirse con un grupo de amigos.

Reactiva

Zapoznaj się z opisanymi profilami i połącz je w zeszycie z odpowiednimi fotografiami wydarzeń.

1. Soy historiador de arte. Me llamo Alejandro y soy especialista en arte español.
2. Soy bailarina y tengo una escuela de baile que se llama "Madrid danza".
3. Me llamo Rafael y soy cocinero en un restaurante de comida tradicional madrileña.

a. ¿Cuáles son tus aficiones?

1

Estas son algunas actividades que se pueden hacer en Madrid durante esta semana. Escribe en tu cuaderno a qué fotografía corresponde cada actividad. Presta atención a las palabras marcadas.

Oto niektóre z rzeczy, które można robić w Madrycie w tym tygodniu. Zapisz w zeszycie, które fotografie przedstawiają dane atrakcje. Zwróć uwagę na zaznaczone słowa.

A. Visita al museo del Prado.	E. Paseo en bicicleta en el parque El Retiro.
B. Churros con chocolate en la Plaza Mayor.	F. Festival de cine independiente.
C. Bachata en el club "El salsero".	G. Karaoke en español.
D. Tándem en la cafetería "Madrid asolas".	H. Jornada cultural de música y baile flamenco en la plaza Mayor de Madrid.

2

Lee las siguientes publicaciones donde varias personas describen sus aficiones. ¿Qué actividad en Madrid descrita en el apartado 1 es interesante para cada persona? Comentad en parejas.

Przeczytaj poniższe wpisy, w których użytkownicy dzielą się swoimi zainteresowaniami. Które madryckie atrakcje mogłyby zainteresować poszczególne osoby? Porozmawiajcie o tym w parach.

Publicaciones públicas

Lidia Martínez Domínguez

Hola, mis aficiones son **la música** y **el cine**. Veo series y pelis en español. También escucho música latina.

 Me gusta Comentar

Julia González Juárez

Mi pasión es **el baile**. Bailo zumba.

 Me gusta Comentar

Christian López

Para mí, un tema interesante es **el fútbol** y **el deporte** en general.

 Me gusta Comentar

Dan Jacob

Tengo muchos pasatiempos, pero mi afición es **la cocina**.

 Me gusta Comentar

Para Christian, el paseo en bicicleta en el parque El Retiro.
Para mí...

A. En tu cuaderno agrupa en masculinas y femeninas las aficiones marcadas.

Pogrupuj w zeszycie zaznaczone w postach nazwy zainteresowań ze względu na rodzaj męski lub żeński.

b. Estrategias para aprender.

5

En tu cuaderno relaciona los verbos con las etiquetas adecuadas.

Połącz w zeszyte czasowniki z odpowiednimi tagami.

usar organizar escuchar leer ver escribir

#diccionario #canciones #publicaciones #blogs #fiestas
#talleres #comentarios #libros #películas #aplicaciones #series

6

Ahora lee el blog de Wiktoria, una estudiante que comenta sus ideas para aprender español. ¿Qué propuestas te interesan?

Przeczytaj teraz blog Wiktorii, która dzieli się swoimi radami na temat nauki języka hiszpańskiego. Które propozycje wydają Ci się interesujące?

A. Lee los comentarios de algunos lectores del blog y en tu cuaderno escribe a qué propuesta de Wiktoria corresponde cada uno.

Przeczytaj komentarze osób, które śledzą blog i dopasuj je w zeszyte do poszczególnych propozycji Wiktorii.

B. En tu cuaderno agrupa las formas verbales marcadas en el lugar adecuado.

Pogrupuj w zeszyte zaznaczone formy czasowników w odpowiednim miejscu.

	ESCUCHAR	LEER	ESCRIBIR
Nosotros/Nosotras	...	...	...
Vosotros/Vosotras	...	...	...
Ellos, ellas, ustedes	escuchan	leen	escriben

el plural de los verbos regulares **G 16**

7

Lee el blog de nuevo y completa estas frases en tu cuaderno. Utiliza las formas verbales de la actividad anterior.

Przeczytaj ponownie blog, a następnie uzupełnij w zeszyte poniższe zdania. Wykorzystaj formy czasownikowe z poprzedniego zadania.

1. En clase, Wiktoria y sus compañeros ...
2. Wiktoria y su familia ...
3. Ella y su grupo de Facebook ...

8

En tu cuaderno completa estos esquemas con las actividades para aprender español.

Uzupełnij w zeszyte schematy nazwami czynności, które wykonujemy, ucząc się hiszpańskiego.

Vive el español

Blog
de una
estudiante

LENGUA CULTURA VIAJES

Para aprender español...

1. Mi familia y yo viajamos mucho y tengo muchos amigos hispanohablantes. Hablo con ellos por Internet.

2. En nuestra clase escuchamos canciones y, organizamos karaokes.

3. En el grupo leemos artículos y revistas que escriben mis personajes favoritos.

4. En mi clase usamos un diccionario en línea y practico el vocabulario con aplicaciones en mi móvil.

5. Mis compañeros y yo tenemos un grupo en Facebook. Escribimos muchos comentarios, chateamos...

6. Mis amigos de segundo curso y yo vemos películas y series originales en español. También organizamos talleres de cocina.

4 Comentarios

Antoni Escuchar música en clase mola mucho. ¿Qué canciones escucháis?

Eleanor Buenas ideas. ¿Usáis el diccionario en clase?! En mi instituto no es posible. ¿Escribís muchos textos en clase?

Robert Gracias por las ideas. Los profes en tu insti organizan muchas actividades culturales en clase, ¿no?

Violeta Gracias, Wiktoria :) ¿Leéis noticias actuales en clase? En mi clase sí leemos noticias una vez por semana.

A. ¿Qué hacéis para aprender español? Comentad en parejas describiendo las actividades que realizáis en casa, en clase, con un grupo de amigos o en la red.

A Wy? Co robicie, aby nauczyć się hiszpańskiego? Porozmawiajcie w parach o tym, jakie czynności wykonujecie w domu, na lekcjach, z grupą przyjaciół lub w Internecie.

Para aprender español, chateo y veo series en versión original.

En clase, leemos textos y cantamos canciones en español.

Mis amigos y yo organizamos intercambios de lenguas y fiestas con karaoke.

9

Lee estas ofertas de cursos en varias ciudades españolas y elige una frase que describa a cada una. Escribe las respuestas en tu cuaderno

Niektórzy uczniowie wolą pracować nad swoim hiszpańskim, uczęszczając na kurs językowy w Hiszpanii. Zapoznaj się z podaną ofertą kursów w różnych hiszpańskich miastach i wybierz tytuł, który najlepiej pasuje do poszczególnych ofert.

1. Lengua y cultura
2. Español con deporte
3. Curso intensivo

ELIGE UN CURSO A TU MEDIDA
PRECIOS
FECHAS
CIUDADES
INSCRIBIRSE

Sevilla

- ☒ Visitas por la ciudad
- ☒ Excursión a Granada
- ☒ Taller de flamenco
- ☒ Cocina tradicional

Salamanca

- ☒ Profesores nativos
- ☒ 7 horas de clase cada día
- ☒ Preparación para el DELE
- ☒ Sesiones de cine hispano

Almería

- ☒ Ambiente intercultural
- ☒ Deportes acuáticos
- ☒ Clases de baile
- ☒ Relax en la playa

A. Lee las opiniones de tres estudiante de estas escuelas. ¿Qué cursos están haciendo? Compartid oralmente en parejas vuestras opiniones.

Przeczytaj komentarze trojga uczniów powyższych szkół. Które kursy odbywają? Wymieńcie się ustnie opiniami w parach.

SARAH, 17 AÑOS, GRAN BRETAÑA ★★★★★

¡Es genial! **Vivimos** con una familia muy simpática. La ciudad es antigua y tiene lugares interesantes. **Aprendemos** mucho sobre la cultura andaluza. **Visitamos** monumentos y **viamos** a otras ciudades. También **bailamos** flamenco y **cocinamos** platos típicos, como la paella.

TOM, 18 AÑOS, AUSTRALIA ★★★★★

Practico mucho deporte y el curso es ideal para mí. **Estudiamos** español en un grupo pequeño, **practicamos** el windsurf, **bailamos** zumba. ¡Es fantástico! ¡Saludos desde España!

B. Aquí tienes otro comentario más. En tu cuaderno complétalo con las formas adecuadas de los verbos.

Oto jeszcze jeden komentarz. Uzupełnij go w zeszycie, odmieniając wskazany czasownik.

IZA, 15 AÑOS, POLONIA ★★★★★

Los profes (**ser**) fenomenales, (**usar**) juegos y muchas aplicaciones en el aula. Y también (**organizar**) actividades chulas como fiestas o intercambios. (**cantar, nosotros**) canciones en español, de Shakira, Luis Fonsi... y (**ver, nosotros**) muchas películas en español. Es interesante.

10

En tu cuaderno, califica estas actividades para aprender español en una escala de 0 a 4 según tus preferencias. Puedes proponer otras.

W zeszycie oceń następujące czynności związane z nauką języka hiszpańskiego w skali od 0 do 4. Możesz dodać własne propozycje.

	MUY ABURRIDO	ABURRIDO	BASTANTE INTERESANTE	INTERESANTE	MUY INTERESANTE
	0	1	2	3	4
1. Conocer personajes hispanos	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
2. Hablar de tradiciones y fiestas	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
3. Organizar talleres de tapas	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
4. Organizar fiestas con karaoke	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
5. Ver películas y series en español	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
6. Leer poemas	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
7. Grabar vídeos	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
8. Dibujar cómics en español	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
9. Participar en intercambios de idiomas	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
10. Tener un grupo en una red social	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)
11. Otras ...	(?)	(?)	(?)	(?)	(?)

Conocer personajes hispanos **creo que** es muy aburrido.

S

W 3-4-osobowych grupach stwórzcie listę 10 ulubionych aktywności, które pomogą Wam w nauce języka hiszpańskiego. Spytajcie nauczyciela lub nauczycielkę, czy możecie zrealizować je w ramach lekcji podczas roku szkolnego.

4. Preguntar por datos personales

Pytania o informacje osobiste

Zaimki pytajne (np. *kto?* *co?* *kiedy?* *jaki?*) w języku hiszpańskim zachowują się podobnie jak ich polskie odpowiedniki. Niemniej poszczególne hiszpańskie zaimki pytajne nie zawsze odpowiadają jednemu i temu samemu polskiemu zaimkowi.

● Zaimki pytajne *de dónde* (skąd) oraz *cómo* (jak) zawsze tłumaczymy na język polski tak samo.

¿De dónde eres? Skąd jesteś?
¿Cómo te llamas? Jak się nazywasz?

● Zaimek *cuánto*, w przeciwieństwie do jego polskiego odpowiednika – ile – odmienia się zgodnie z rodzajem i liczbą następującego po nim rzeczownika.

¿Cuántos años tienes? Ile masz lat?

● Zaimki *cuál* i *qué* odpowiadają różnym polskim zaimkom, warto zapamiętać stałe struktury, które tworzą.

¿Cuál es tu tema favorito? Jaki jest twój ulubiony temat?
¿Qué lenguas estudias? Jakich języków się uczysz?

Co ważne – wszystkim hiszpańskim zaimkom pytajnym **zawsze towarzyszy akcent graficzny**.

Zwróć uwagę na **odwrócony znak zapytania „¿”**, który stawiamy w języku hiszpańskim dodatkowo na początku pytania.

● Pamiętaj, że kiedy pytamy o to, jakimi językami ktoś umie się posługiwać, raczej używamy regularnego czasownika *hablar* (mówić), a nie tak jak w j. polskim – czasownika „znać”. Mimo to, poniższe zdanie możemy przetłumaczyć:

¿Qué lenguas hablas? Jakich znasz języki?
Hablo polaco y alemán. Mówię po polsku i po niemiecku.
= Znam polski i niemiecki.

Podobnie możemy zapytać o to, jakich języków ktoś się uczy oraz jakie języki ćwiczy:

¿Qué lenguas estudias? Jakich języków się uczysz?
Estudio rumano, catalán y español. Uczę się rumuńskiego, katalońskiego i hiszpańskiego.
¿Qué lenguas practicas? Jakich języków ćwiczysz?
Practico danés y checo. Ćwiczę duński i czeski.

4A Wybierz odpowiedni zaimek pytajny, a następnie zapisz odpowiedź w zeszycie.

1. - *¿Qué / cómo / cuál estás?*
- Muy bien.
2. - *¿Cuál / de dónde / cómo te llamas?*
- Me llamo Rosa.
3. - *¿Dónde / de dónde / qué eres?*
- Soy de Francia.
4. - *¿Cuántos / cuánto / cómo años tiene?*
- Creo que diecisiete.
5. - *¿Qué / cómo / cuál es tu número de móvil?*
- Es el 509876444.
6. - *¿Cuánto / dónde / qué lenguas estudias?*
- Polaco, catalán y chino.

4B Zapisz w zeszycie pytania do podanych odpowiedzi.

1. Es manel_99@gmail.com.
2. Tengo 18 años.
3. Hablo alemán y portugués.
4. Soy de Grecia.
5. Ella estudia español y francés.

5. El verbo tener

Czasownik *tener*

Polskiemu czasownikowi „mieć” odpowiada nieregularny czasownik *tener*. Zwróć uwagę na oboczności samogłoskowe (**e > ie**) oraz jego nieregularną pierwszą osobę liczby pojedynczej – *yo tengo*. Formy *nosotros tenemos* i *vosotros tenéis* są regularne.

	TENER
yo	tengo
tú	tienes
él/ella/usted	tiene
nosotros/nosotras	tenemos
vosotros/vosotras	tenéis
ellos/ellas/ustedes	tienen

● Czasownik *tener* w różnych kontekstach tłumaczyć będziemy na różne sposoby. Na początek poznamy konstrukcję podobną do jego polskiego odpowiednika:

¿Cuántos años tienes? Ile masz lat?
¿Cuántos años tiene tu hermano? Ile ma lat twój brat?
Tengo 16 años. Mam 16 lat.
Él tiene 20 años. On ma 20 lat.

● Przy pomocy czasownika *tener* możemy też wskazywać na fakt posiadania czegoś.

¿Tienes perfil en las redes sociales? Masz konto w sieciach społecznościowych?

5A Odpowiedz w zeszycie na pytania z tabeli na podstawie informacji o sobie i innej osoby z klasy. Zwróć uwagę na przykład.

	Tú	compañero/a
¿Tienes trece años?	No, tengo catorce años.	Sí
¿Tienes Instagram?	...	...
¿Tienes dieciséis años?	...	...
¿Tienes Facebook?	...	...
¿Tienes veinte zlotys?	...	...
¿Tienes teléfono móvil en tu mochila?	...	...

6. El verbo llamarse

Czasownik *llamarse*

Czasownik *llamarse* pod pewnym względem jest podobny do jego polskiego odpowiednika „nazywać się”. Towarzyszy mu cząstka *se*, odpowiednik polskiego „się”.

1. El verbo ser

Czasownik ser

W języku hiszpańskim istnieją trzy czasowniki, które możemy przetłumaczyć jako „być”. Posługujemy się nimi w odmiennych kontekstach. Pierwszym z nich, który poznamy, jest czasownik **ser**. Może on nam posłużyć do:

- przedstawienia się,
- powiedzenia, skąd jesteśmy.

Podobnie jak w języku polskim:

Soy Tomek. **Soy de** Sopot.

Jestem Tomek. Jestem z Sopotu.

Es Renata. **Es de** Italia.

To jest Renata. Jest z Włoch.

Kiedy wskazujemy na miejsce, z którego pochodzimy – musimy wykorzystać przyimek **de**. Odpowiada on w tej konstrukcji polskiemu przymiownikowi „z”.

Zauważ, że podobnie jak w języku polskim, **w zdaniu można pominąć zaimek osobowy w funkcji podmiotu**, np. **yo** – „ja” czy **tú** – „ty”.

Odmiana czasownika **ser** jest nieregularna. Spójrz na tabelę odmiany.

	SER
yo	soy
tú	eres
él/ella/usted	es
nosotros/nosotras	somos
vosotros/vosotras	sois
ellos/ellas/ustedes	son

1A Uzupełnij w zeszycie pytania, odmieniając czasownik **ser** w liczbie pojedynczej i mnogiej, a następnie poszukaj na nie odpowiedzi i uzupełnij je.

- ¿Tu compañero **es** de Varsovia?
- ¿De dónde ... (tú)?
- ¿Ella ... la profesora de español?
- Mariana y Omar ... de Venezuela, ¿no?
- ¿... amigos vosotros?

- Sí, Eva y yo ... muy buenos amigos.
- No, él **es** de Toruń.
- ... de Colombia.
- No, ... Alejandra, la secretaria.
- Sí ... de Caracas.

2. Conjugación grupo -ar

Grupa odmiany -ar

W języku hiszpańskim wszystkie czasowniki kończą się w podstawowej formie – bezokoliczniku – na **-ar**, **-er** lub **-ir**. W zależności od ich zakończenia, odmieniamy je w określony sposób. Jako pierwszą poznamy grupę odmiany czasowników zakończonych na **-ar**.

Odmiana czasownika przez osoby polega na wymianie zakończenia **-ar** w formie bezokolicznika (*infinitivo*) na określoną końcówkę osobową.

Spójrz na tabelę odmiany regularnej w czasie teraźniejszym *presente de indicativo*.

	HABLAR	ESTUDIAR	PRACTICAR
yo	hablo	estudio	practico
tú	hablas	estudias	practicas
él/ella/usted	habla	estudia	practica
nosotros/nosotras	hablamos	estudiamos	practicamos
vosotros/vosotras	habláis	estudiáis	practicáis
ellos/ellas/ustedes	hablan	estudian	practican

2A Przetłumacz w zeszycie zdania w języku hiszpańskim na język polski.

ESPAÑOL	POLACO
1. Estudio francés.	...
2. ¿Hablas inglés?	...
3. Juan habla español y francés.	...
4. Ella estudia Química.	...
5. La profesora es peruana.	...
6. ¿Estudias alemán y japonés?	...
7. Hablo italiano y polaco.	...

3. Muy bien / un poco

Muy bien / un poco

Żeby dookreślić w ogólny sposób nasz stopień znajomości języka możemy posłużyć się następującymi przysłówkami:

muy bien bardzo dobrze	bastante bien całkiem dobrze	un poco (de) trochę
regular tak sobie	muy mal bardzo źle	nada (de) w ogóle nie

Hablo inglés **muy bien**.

Znam angielski **bardzo dobrze**.

Hablas **bien** en alemán.

Dobrze mówisz po niemiecku.

Asia habla **un poco de** italiano.

Asia zna **trochę** włoski.

● Przed rzeczownikami niepoliczalnymi, np. nazwami języków, wyrażenia **un poco** (trochę) i **nada** (nic) przybierają formę **un poco de** i **nada de**. Wyraz **nada** możemy w tym wypadku też tłumaczyć jako „ani trochę”.

■ ¿Hablaís español?

■ Mówicie po hiszpańsku?

▲ Solo **un poco**.

▲ Tylko trochę.

Zauważ, że w języku hiszpańskim posługujemy się podwójną negacją, kiedy zaczynamy zdanie od **no**.

No hablo nada de ruso.

W ogóle nie mówię po rosyjsku.

3A Uzupełnij w zeszycie zdania, używając przysłówków **muy bien**, **un poco** lub **nada**.

- Hablo español ... porque tengo buenas profesoras.
- ¿Y tu francés? ¿Qué tal?
- Pues, no muy bien, hablo solo ...
- ¿Estudiáis chino en la escuela?
- No, en la escuela no. Pero yo estudio ... en casa.
- No hablo ... de italiano.

W języku hiszpańskim, **częstka se** odmienia się jednak przez osoby oraz poprzedza czasownik. Spójrz na tabelę.

	LLAMARSE
yo	me llamo
tú	te llamas
él/ella/usted	se llama
nosotros/nosotras	nos llamamos
vosotros/vosotras	os llamáis
ellos/ellas/ustedes	se llaman

Me llamo Kasia.

Y ella, ¿cómo **se llama**?

Nazywam się Kasia.

A ona, jak ma na imię?

6A Uzupełnij w zeszycie zdania, odmieniając czasownik **llamarse**.

- Ellos ... Teresa y Juan.
- ¿Cómo ... (vosotros), chicos?
- Tú ... Diego, ¿no?
- Nosotros ... Los Lobos, somos una banda de música.
- ¿Cómo ... tu profesor?
- ... Carla y soy la nueva profesora de español.

7. Género de los sustantivos y el artículo determinado

Rodzaj rzeczowników i rodzajnik określony

● Każdy hiszpański rzeczownik posiada rodzaj. W przeciwieństwie do języka polskiego – nie istnieje rodzaj nijaki. **Każdy rzeczownik jest rodzaju męskiego lub żeńskiego.**

Większość rzeczowników, które kończą się na **-o**, są **rodzaju męskiego**, a te które kończą się na **-a**, **rodzaju żeńskiego**.

Rzeczowniki zakończone na **-e** mogą być zarówno **rodzaju męskiego**, jak i **żeńskiego**.

● Jeśli nie znamy rodzaju rzeczownika, może nam w tym pomóc **rodzajnik**. W języku polskim nie istnieje rodzajnik. Jest to wyraz, który poprzedza rzeczownik i charakteryzuje go w pewien sposób. Rodzajniki dzielimy na określone i nieokreślone. Najpierw poznamy **rodzajniki określone (artículos determinados)**.

el chico rodzaj męski l. pojedynczy	la chica rodzaj żeński l. pojedynczy	los chicos rodzaj męski l. mnoga	las chicas rodzaj żeński l. mnoga
--	---	---	--

Rodzajników tych używamy między innymi w odniesieniu do rzeczy lub osób **określonych na tyle, że wiadomo o kim lub o czym mowa**.

La autora de "Leonora" es mexicana.

Autorka „Leonory” jest Meksykanką.

El chico de Cataluña se llama Dídac.

(Ten) chłopak z Katalonii nazywa się Dídac.

Pamiętaj, że w zależności od rodzaju rzeczownika, towarzyszący mu rodzajnik będzie przybierał męską lub żeńską formę.

Zagadnienie rodzajników jest nieintuicyjne z perspektywy języka polskiego, w którym taka część mowy nie istnieje, zatem będziemy poznawać krok po kroku różne sposoby jego wykorzystania.

7A Pogrupuj w zeszycie rzeczowniki zgodnie z tabelką. Zapisz je wraz z rodzajnikiem określonym: el, la, los lub las.

	masculino	femenino
singular	el baile	la clase
plural	los viajes	...

- ... museo
- ... casa
- ... playas
- ... clase
- ... viajes
- ... trabajo
- ... música
- ... chica
- ... baile
- ... amigos

8. El género de los adjetivos

Rodzaj przymiotników

Przymiotniki w języku hiszpańskim charakteryzują rzeczownik. W przeciwieństwie do języka polskiego, zazwyczaj **stawiamy je po rzeczowniku, który opisują**.

● Przymiotniki kończące się na **-o** tworzą rodzaj żeński poprzez wymianę końcowego **-o** na **-a**.

<i>favorito</i>	<i>favorita</i>
<i>ucraniano</i>	<i>ucraniana</i>
<i>habanero</i>	<i>habanera</i>

● Przymiotniki kończące się na **-e** mają **taką samą formę dla rodzaju żeńskiego i męskiego**.

<i>increíble</i>	<i>interesante</i>	<i>estadounidense</i>
------------------	--------------------	-----------------------

● Przymiotniki określające czyjeś pochodzenie (może to być kraj, region, miasto) po hiszpańsku nazywają się **gentilicios**. **Zapisujemy je małą literą niezależnie od tego, czy oznaczają mieszkańca miasta, regionu czy kraju.** Słowa te mogą wskazywać też nie tyle na pochodzenie danej osoby, ale na związek jakiegokolwiek rzeczy z określonym krajem, regionem czy miastem. Możemy zatem wykorzystać je do podania informacji o czyjejsz narodowości (*nacionalidad*).

● **Gentilicios najczęściej pełnią funkcję przymiotnika.**

<i>El actor español.</i>	Hiszpański aktor.
<i>La música andina.</i>	Muzyka andyjska.

● Mogą stanowić odpowiedź na pytanie: **¿De dónde es...?**

<i>El libro es mexicano.</i>	Książka jest z Meksyku. (Dosłownie: Książka jest meksykańska.)
<i>El artista es varsoviano.</i>	Artysta jest warszawianinem.

● Innym sposobem na wskazanie na związek czegoś lub kogoś z danym krajem, regionem, miastem jest konstrukcja **es de ...**

<i>El actor es de Andalucía.</i>	Aktor jest z Andaluzji.
<i>El artista es de Breslavia.</i>	Artysta jest z Wrocławia.

● Wraz z rodzajnikiem **gentilicios** mogą **oznaczать osoby** związane z danym krajem, regionem, miastem:

<i>los madrileños</i>	mieszkańcy Madrytu
<i>el cracoviano</i>	krakowianin
<i>las portuguesas</i>	Portugalki

● Przymiotniki oznaczające pochodzenie, **jak każdy przymiotnik należy uzgodnić z rzeczownikiem, który opisują**.

8A Połącz w zeszycie każde zdanie z odpowiednią nazwą kraju.

1. Belén, ¿eres española?	a. Cuba
2. Yo soy peruana y vivo en Lima.	b. Chile
3. Javier es paraguayo.	c. Paraguay.
4. ¿Tu amigo es cubano?	d. España
5. La madre de Elena es chilena.	e. Perú

9. Formación del femenino

Tworzenie form rodzaju żeńskiego

W j. hiszpańskim rodzaj żeński rzeczowników i przymiotników tworzymy zazwyczaj poprzez dodanie pewnego elementu do podstawowej formy męskiej.

● Jeśli wyraz – rzeczownik lub przymiotnik – kończy się na -o, **wymieniamy końcówkę -o na -a**:

r. męski	<i>cocinero</i>	<i>abogado</i>	<i>polaco</i>	<i>gallego</i>
r. żeński	<i>cocinera</i>	<i>abogada</i>	<i>polaca</i>	<i>gallega</i>

● Jeśli wyraz kończy się na spółgłoskę, **dodajemy -a**.

r. męski	<i>diseñador</i>	<i>juez</i>	<i>español</i>	<i>andaluz</i>
r. żeński	<i>diseñadora</i>	<i>jueza</i>	<i>española</i>	<i>andaluza</i>

● Jeśli forma męska przymiotnika ma akcent graficzny na ostatniej sylabie, forma żeńska go traci.

r. męski	<i>catalán</i>	<i>alemán</i>	<i>inglés</i>	<i>francés</i>
r. żeński	<i>catalana</i>	<i>alemana</i>	<i>inglesa</i>	<i>francesa</i>

● Istnieje też grupa wyrazów, które **mają taką samą formę męską i żeńską**. Zakończone są one na:

-ista	<i>el tenista</i>	<i>el periodista</i>	<i>el artista</i>
	<i>la tenista</i>	<i>la periodista</i>	<i>la artista</i>
-e	<i>el contable</i>	<i>el estudiante</i>	<i>el conserje</i>
	<i>la contable</i>	<i>la estudiante</i>	<i>la conserje</i>

Nieliczne wyrazy stanowią wyjątek:

<i>el modelo</i>	<i>el policía</i>	<i>el chef</i>
<i>la modelo</i>	<i>la policía</i>	<i>la chef</i>

● Niektóre rzeczowniki oznaczające zawody czy funkcje publiczne tworzą rodzaj żeński nieregularnie:

r. męski	<i>actor</i>	<i>alcalde</i>	<i>rey</i>
r. żeński	<i>actriz</i>	<i>alcaldesa</i>	<i>reina</i>

● Przymiotniki o takiej samej formie w rodzaju męskim i żeńskim zakończone są na:

-í/-ú	<i>hindú</i>	<i>marroquí</i>	<i>israelí</i>
-ense	<i>estadounidense</i>	<i>costarricense</i>	<i>canadiense</i>
-a	<i>croata</i>	<i>belga</i>	<i>vietnamita</i>

9A Połącz w zeszycie informacje z dwóch kolumn, uzupełniając puste miejsca przy pomocy żeńskich form rzeczowników lub przymiotników tam, gdzie to konieczne.

1. ¿Miguel es periodista?	a. Beatriz también es ..., de Barcelona.
2. Hola, me llamo María. Soy ..., de Madrid.	b. y es de Berlín.
3. Greta es ...	c. ¿La lengua ... es complicada?
4. ¿Aprendes polaco con una aplicación?	d. No es cocinero.
	e. Olga es ... y él es fotógrafo.

9B Uzupełnij w zeszycie zdania na podstawie listy przymiotników oznaczających narodowość.

estadounidense japonés francesa mexicano italiana española

- Micky Mouse es ...
- Manga es un cómic ...
- Mariachi es un músico ...
- La lasaña es una comida ...
- Zara es una marca ...
- La Torre Eiffel es ...

10. Preguntar por la profesión

Pytania o zawód

Aby zapytać o to, czym ktoś się zajmuje na co dzień oraz udzielić na takie pytanie odpowiedzi możemy posłużyć się szeregiem wyrażań.

Preguntas

¿A qué te dedicas?	Czym się zajmujesz?
¿Estudias o trabajas?	Uczysz się czy pracujesz?
¿En qué trabajas?	Gdzie pracujesz?

● Pytanie *¿En que trabajas?* odnosi się raczej do wykonywanego przez nas zawodu niż do naszego miejsca pracy.

Respuestas.

Soy ...	Jestem ...
Trabajo de ...	Pracuję jako ...
Trabajo en ...	Pracuję w...

Trabajo en un hospital. Soy enfermera.

Trabajo de barista en una cafetería.

No trabajo. Estudio.

No tengo trabajo ahora.

10A Teraz uporządkuj w zeszycie dialog:

- Trabajo.
- De profesora, en una escuela primaria. Enseño Matemáticas.
- Ana, ¿estudias o trabajas?
- ¿A qué te dedicas?
- ¿Y en qué trabajas?
- Soy científica, pero no trabajo en mi profesión.

11. El infinitivo

Bezokolicznik

Bezokolicznik (*el infinitivo*) to **bezosobowa, podstawowa forma czasownika**. Wszystkie bezokoliczniki w języku hiszpańskim kończą się na -ar, -er lub -ir. W zależności od tego, do jakiej grupy przynależy czasownik, odmieniamy go w określony sposób.

Niektóre struktury wymagają jednak wykorzystania właśnie nieodmienionej formy *infinitivo*.

para +	infinitivo bezokolicznik	→ do ... → żeby ...
--------	------------------------------------	------------------------

Przyimek *para*, po którym następuje bezokolicznik, tłumaczymy jako „żeby (coś zrobić)” lub „do (robienia czegoś)”.

W języku hiszpańskim nie istnieją analogiczne rzeczowniki odczasownikowe nazywające czynności, np. słuchać → słuchanie, oglądać → oglądanie, czytać → czytanie. Hiszpańskie *infinitivo* może również pełnić funkcję takich rzeczowników.

Uso mi teléfono
para **escuchar** música.

Uso mi smartphone
para **hacer** fotos.

Uso mi aplicación favorita
para **aprender** lenguas.

Używam telefonu
do słuchania muzyki.

Używam smartfonu
do robienia zdjęć.

Używam mojej ulubionej
aplikacji, żeby uczyć się
języków.

● Czasownik *usar* (używać) odmienia się regularnie.

11A Przepisz i uzupełnij zdania w zeszyte używając odpowiedniego bezokolicznika.

•hacer •buscar •ver •escuchar •estudiar •chatear

1. Normalmente uso Spotifai para ... música.
2. Rosa y Manu usan Skaip para ... español con nativos.
3. Usamos un diccionario en línea para ... palabras nuevas.
4. Carlitos usa el móvil para ... fotos y ... con amigos.
5. ¿Qué programa usáis para ... películas?

12. Conjugación grupos -er e -ir

Grupy odmiany: -er i -ir

Poznaliśmy już w punkcie G2 (s. 30) pierwszą grupę odmiany czasowników zakończonych na -ar. Teraz nauczymy się odmiany pozostałych dwóch grup zakończonych na -er i -ir.

- Odmiana liczby pojedynczej grupy -er i -ir jest identyczna.
- Końcówka osobowa pierwszej osoby liczby pojedynczej (yo: -o) jest identyczna we wszystkich trzech grupach odmiany.

	ESCUCHAR	COMER	ABRIR
yo	escucho	como	abro
tú	escuchas	comes	abres
él/ella/usted	escucha	come	abre
nosotros/nosotras	escuchamos	comemos	abrimos
vosotros/vosotras	escucháis	coméis	abris
ellos/ellas/ustedes	escuchan	comen	abren

12A Zapisz w zeszyte zaimek liczby pojedynczej, który odpowiada każdej formie gramatycznej.

1- canto	6- escuchas
2- ve	7- lee
3- envío	8- llamo
4- estudia	9- viajas
5- aprendo	10- estudias

yo tú
él-ella-usted

12B Uzupełnij w zeszyte następujące zdania, używając czasowników z listy.

lees	aprendes	cocinas	cocina	escribo	aprendo
escribe	leo	bailas	bailo	bebes	bebe

1. - ¿... bien?
- Regular, ... un poco de salsa y bachata.
2. - Ángel, ¿... libros de fantasía?
- Sí, ... mucho a Tolkien.
3. ... italiano y francés, y tú ¿... italiano?
4. - ¿Qué ... ?
- Paella de vegetales.
5. Mi mamá ... fenomenal, en especial, los platos italianos.
6. Mi amiga ... bebidas energéticas todo el tiempo. Y tú, ¿también ... ?
7. - ¿Carlos ... un blog?
- No, Carlos no. Yo sí ... uno. Se llama *Alma mochilera*.

13. Preguntas sí y no

Pytania zamknięte

Pytania zamknięte, czyli takie, na które możemy odpowiedzieć *sí* – „tak” lub *no* – „nie”, podobnie jak w języku polskim, mogą różnić się **od twierdzeń jedynie intonacją zdania**. Kiedy je zapisujemy, musimy pamiętać o **odwróconym znaku zapytania poprzedzającym pytanie**.

Tiene 18 años.

¿Tiene 18 años?

Ma 18 lat.

(Czy) ma 18 lat?

● W języku hiszpańskim nie istnieje odpowiednik polskiej partykuły „Czy...?”.

● Odpowiadając na pytania zamknięte często powtarzamy dwa razy partykułę przeczącą *no*. Spójrz:

■ ¿Tienes Facebook?

▲ Sí, tengo.

▲ No, no tengo.

■ Masz Facebook?

▲ Tak, mam.

▲ Nie, nie mam.

● Popularnym sposobem zadania pytania w mowie potocznej, jest dodanie do twierdzenia pytania *¿no?* czy też *¿verdad?*.

Eres estudiante, ¿no?

Ella habla inglés, ¿verdad?

Jesteś uczniem, nie?

Ona mówi po angielsku, prawda?

13A Połącz w zeszyte pytania i odpowiedzi.

1. ¿Eres colombiana?	a. No, pero tomo buenas fotos.
2. ¿Cantas en karaokes?	b. No, pero veo muchas películas.
3. ¿Ves series españolas?	c. Sí, también bailo en un grupo de baile.
4. Eres fotógrafa, ¿verdad?	d. Sí, soy de Bogotá.

14. El plural de los sustantivos y adjetivos

Liczba mnoga rzeczowników i przymiotników

W języku hiszpańskim liczbę mnogą tworzymy na dwa sposoby:

● Jeśli rzeczownik lub przymiotnik **kończy się na samogłoskę** (oprócz akcentowanych: -í, -ú), **dodajemy -s**.

liczba pojedyncza

el baile

la guitarra

francesa

estadounidense

liczba mnoga

los bailes

las guitarras

francesas

estadounidenses

- jeśli rzeczownik lub przymiotnik **kończy się na spółgłoskę** (lub akcentowane -í, -ú), **dodajemy -es**.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
<i>el actor</i>	<i>los actores</i>
<i>experimental</i>	<i>experimentales</i>
<i>hindú</i>	<i>hindúes</i>

- rzeczowniki zakończone na **-ción i -sión** tracą akcent graficzny w liczbie mnogiej.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
<i>la afición</i>	<i>las aficiones</i>
<i>la excursión</i>	<i>las excursiones</i>
<i>la acción</i>	<i>las acciones</i>

- rzeczowniki zakończone na **-en** w liczbie mnogiej **przybierają akcent graficzny**:

liczba pojedyncza	liczba mnoga
<i>la imagen</i>	<i>las imágenes</i>
<i>el joven</i>	<i>los jóvenes</i>

- jeśli rzeczownik lub przymiotnik **kończy się na -z**, dodajemy do niego końcówkę fleksyjną **-es** oraz wymieniamy z na c z powodów ortograficznych. **W rezultacie w liczbie mnogiej kończy się na -ces**.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
<i>la actriz</i>	<i>las actrices</i>
<i>el lápiz</i>	<i>los lápices</i>

- Jeśli przymiotnik rodzaju męskiego miał akcent graficzny na ostatniej sylabie, **traci go w liczbie mnogiej**.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
<i>alemán</i>	<i>alemanes</i>
<i>inglés</i>	<i>ingleses</i>
<i>francés</i>	<i>franceses</i>

- 14A** Utwórz w zeszycie liczbę mnogą podanych rzeczowników.

- 1- el concierto 2- el libro 3- la clase 4- la profesión
5- la serie 6- el museo 7- la afición 8- la ciudad
9- la luz 10- el examen 11- el papel 12- el ordenador

15. La concordancia

Zgodność liczby i rodzaju

Należy pamiętać o tym, że przymiotnik i rodzajnik należy **uzgodnić pod względem liczby i rodzaju** z rzeczownikiem, któremu towarzyszy. W języku hiszpańskim, w przeciwieństwie do języka polskiego, przymiotnik zazwyczaj znajduje się po rzeczowniku.

Zauważ, że **nie zawsze przymiotnik i rzeczowniki mają takie samo zakończenie**:

La canción larga liczba pojedyncza rodzaj żeński
Las canciones largas liczba mnoga rodzaj żeński
El libro grande liczba pojedyncza rodzaj męski
Los libros grandes liczba mnoga rodzaj męski

- 15A** Uzupełnij w zeszycie zdania przy pomocy podanych wyrazów.

• bonitas • interesantes • española • clásica • moderno

- Juana practica baile *moderno*.
- Mi tema favorito es la música ...
- Los libros de Sapkowski son muy ...
- Son ... las playas del Caribe, ¿no?
- Esta escritora ... es muy buena.

16. El plural de los verbos regulares

Formy liczby mnogiej czasowników regularnych

Mimo że czasowniki z trzech grup **-ar, -er i -ir** odmieniają się w różny sposób w obrębie liczby mnogiej, **dostarczyć można pewne podobieństwa w ich formach gramatycznych**.

- Formy pierwszej osoby liczby mnogiej **różnią się tylko samogłoską w końcówce** (a, e, i), choć kończą się wszystkie na **-mos**.

- Pamiętaj o **akcencie graficznym** w drugiej osobie liczby mnogiej (*vosotras, vosotros*) – zawsze stawiamy go nad samogłoską w końcówce każdej grupy, czyli odpowiednio nad *a, e* lub *i*. Akcentu nie stawiamy tylko w jednosylabowych wyrazach (np. *vosotros veis* – od czasownika *ver*).

- Grupy **-er** oraz **-ir** mają **takie same końcówki osobowe dla trzeciej osoby liczby mnogiej** – *ellos/ellas/ustedes*.

- Mimo że odróżniamy rodzaj zaimków osobowych (*nosotros-nosotras*) – czasownik odmieniamy zawsze tak samo.

	ESCUCHAR	COMER	ESCRIBIR
yo	escucho	como	escribo
tú	escuchas	comes	escribes
él/ella/usted	escucha	come	escribe
nosotros/nosotras	escuchamos	comemos	escribimos
vosotros/vosotras	escucháis	coméis	escribís
ellos/ellas/ustedes	escuchan	comen	escriben

- Mimo że formy *usted* – *ustedes* należą do trzeciej osoby gramatycznej, zwracamy się tak do osób w komunikacji bezpośredniej. Podobnie jak w języku polskim:

¿Ustedes tienen blog?

Mają państwo bloga?

- 16A** Zapisz w zeszycie, jaki zaimek osobowy odpowiada poszczególnym zdaniom.

- Cocinamos platos tradicionales.
- Leen muchos textos en clase.
- ¿Escucháis canciones en español?
- Tenemos un grupo en Facebook.
- Escriben comentarios y posts para practicar español.

JUEGO CON DADOS

3

Tira un dado y:

- 1 - En las casillas amarillas responde a las preguntas o menciona el resultado numérico.
- 2 - En las casillas blancas con banderas menciona el país y las nacionalidades en masculino y femenino.
- 3 - En las casillas rosas menciona la profesión en masculino y femenino.

Rzuć kostką.

1 - Jeśli staniesz na żółtym polu, musisz odpowiedzieć na pytanie lub wykonać działanie matematyczne.

2 - Jeśli staniesz na białym polu z flagą, musisz powiedzieć, jak nazywa się dany kraj oraz jego mieszkańcy i mieszkanki.

3 - Jeśli staniesz na różowym polu, musisz powiedzieć, jak nazywa się przedstawiony zawód w formie męskiej i żeńskiej.

SALIDA					
1	¿Cómo te llamas?	2		3	¿De dónde eres?
4	Diez + cinco = ¿?	5	¿Dónde vives?		
6	Menciona tres actividades para aprender español	7		8	¿Cuántos años tienes?
9	Tres personajes hispanos famosos	10	Para aprender español...	11	
12	¿Qué aficiones tienes?	13		14	¿Cuál es tu tema favorito en la clase de español?
15		16		17	¿Cuál es tu número de móvil?
18	¿Para qué usas tu móvil?	19	Tres elementos culturales interesantes del mundo hispano	20	Veinte - uno = ¿?
21		22		23	
24		25	¿Tienes perfil en una red social? ¿Cuál?	26	
27		28	¿Cuál es tu correo electrónico?	META	

ENTRADAS EN UNA RED SOCIAL

4

Lee esta entrada en una red social. Presta atención al uso de "y" y las expresiones resaltadas. Luego utilizando estas estructuras escribe una entrada como la de Peter o Inga en tu cuaderno.

Przeczytaj wpis w mediach społecznościowych. Zwróć uwagę na zaznaczone fragmenty oraz spójnik „y”. Następnie zredaguj w zeszycie wpis podobny do komentarzy Petera i Ingi, wykorzystując poznane struktury.

Anika

¡El curso es genial! Feliz de estudiar español en Valencia. En la foto, clase de cocina y cultura. ¿Y vosotros qué tal? ¿Estudiáis en España? ¿Qué actividades son interesantes en la clase de español?

#estudiarenEspaña #aprenderespañol

Peter

Encantado de estar aquí. En Madrid aprendo mucho de la cultura española y visito la ciudad. ¡Es una pasada!

Inga

¡Un curso estupendo! Mis compañeros y yo aprendemos mucho. Tenemos talleres de arte y baile. También visitamos muchos lugares interesantes en Gran Canaria.

Con ganas de conocer más esta cultura.

Y y expresiones de satisfacción

- Spójnik „y” możemy tłumaczyć na polski dwójako:
- jako „i” – Estudio inglés y español.

- Uczę się angielskiego i hiszpańskiego.

- jako „a” – Y tú, ¿qué lenguas estudias?

- A ty, jakich języków się uczysz?

- Jeśli spójnik „y” znajduje się przed wyrazem, który zaczyna się na i- lub hi-, zmienia się w „e”.

Oto kilka wyrażen, służących wyrażeniu zadowolenia:

¡Es una pasada! – (To) jest super!

Feliz de – Jestem zadowolony, że ...

Encantado de – Bardzo się cieszę, że ...

Con ganas de – Mam ochotę ...

Struktury te są charakterystyczne dla kolokwialnego i internetowego języka. Mimo że nie zawierają odmienionego czasownika, z kontekstu wynika, kogo dotyczą. Łączą się z bezokolicznikiem.

Crea tu álter ego hispano eligiendo un dato de cada columna. Escribe toda la información en tu cuaderno.

Stwórz swoje hiszpańskojęzyczne alter ego, łącząc elementy z różnych kolumn. Zapisz wszystkie informacje o sobie w zeszytach.

NOMBRES	APELLIDOS	EDAD	PROFESIONES	PAÍSES Y CIUDADES	LENGUAS QUE HABLO / ESTUDIO
Antonio	López García	15 años	estudiante	Madrid, España	español, italiano / polaco
Carmen	Peña Cruz	16 años	profesor/a	Santiago de Chile, Chile	español, francés / ruso
Iñaki	Torres González	17 años	actor/actriz	Montevideo, Uruguay	español / chino, inglés
Amaya	Ripoll Andrade	18 años	cantante	Ciudad de México, México	español / griego
Pilar	Ruiz Flores	19 años	deportista	Quito, Ecuador	español, catalán / japonés, inglés
Miguel	Sánchez Moreno	20 años	presidente/a	San José, Costa Rica	español / portugués

A. En parejas, una persona entrevista a otra para completar el perfil. Luego intercambiad los roles.

W parach przeprowadzamy wywiad. Zadajemy sobie nawzajem następujące pytania.

NOMBRE Y APELLIDOS	¿Cómo te llamas? Soy/ me llamo...
EDAD	¿Cuántos años tienes? Tengo ... años.
CIUDAD Y PAÍS	¿De dónde eres? Soy de... /Soy...
PROFESIÓN	¿Qué lenguas hablas/ estudias? Estudio .../hablo ...
LENGUAS	¿A qué te dedicas? ¿Qué haces? Soy ...

DESCUBRE SUS AFICIONES

2

En parejas, el juego consiste en adivinar qué personaje ha elegido nuestra pareja haciendo preguntas sobre las aficiones de las tarjetas. En cada ronda solo podemos hacer una pregunta y debemos responder **sí** o **no**. Gana el que primero descubre la tarjeta elegida.

Bawimy się w parach. Gra polega na odgadnięciu postaci, którą wybrała druga osoba. Możemy to zrobić, zadając pytania o zainteresowania danej osoby, wypisane na kartach. Podczas każdej rundy możemy zadać tylko jedno pytanie, na które odpowiadamy *tak* lub *nie*. Wygrywa ten, kto pierwszy odgadnie kartę wybraną przez drugą osobę.

■ ¿Pinta cuadros?

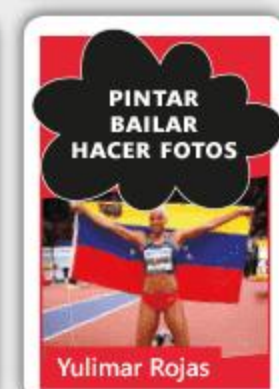
▲ No

■ ¿Baila?

▲ Sí

B. Busca en la red información sobre tu persona elegida. Menciona su nombre, apellidos, edad, nacionalidad, profesión y dónde vive.

Poszukaj w Internecie informacji o wybranej przez Ciebie osobie. Podaj jej imię, nazwisko, wiek, narodowość oraz zawód.

Al saludar, ¿besos o abrazos?

ESPAÑA

@EstherTorres

En España besamos mucho 😊. Es típico saludar con dos besos. También con personas poco conocidas: entre dos chicas o un chico y una chica. El saludo más popular es: ¿qué tal?

MÉXICO

@MargaritaRamírez

Un beso, pero solo con amigos, en familia... En situaciones formales damos la mano. Ah, un saludo típico mexicano es: ¿qué onda?

ARGENTINA

@RobertoPérez

En Argentina es normal también un abrazo entre dos chicos.

@EstherTorres

¿cómo andás, @RobertoPérez?

REPÚBLICA DOMINICANA

@LuisAlbertoEchevarría

En Dominicana, un beso, pero solo chico y chica o entre chicas. En los chicos es típico dar la mano con el saludo: ¿cómo tú tá?

CUBA

@YoaniSanz

¿Cómo está la cosa, gente? Aquí, en la Habana, un beso y también es normal abrazarse, pero en situaciones informales.

COLOMBIA

@ElenaMárquez

¿Qué hay? 😊 En Colombia es típico dar un beso y abrazarse.

A En español hay muchas formas de saludar y preguntar por el estado de ánimo. Ya conoces algunas. Haced una lluvia de ideas en clase y apuntad en la pizarra todas las expresiones aprendidas y las posibles respuestas.

W języku hiszpańskim istnieje wiele sposobów na powitanie i zadanie pytania o samopoczucie rozmówcy. Już znasz niektóre z nich. Przeprowadźcie burzę mózgów na forum klasy i zapiszcie na tablicy wszystkie sposoby przywitania się, które już znacie i możliwe odpowiedzi na nie.

B ¿Qué saludos aparecen en las publicaciones anteriores? Apúntalos en tu cuaderno. ¿Cuál te gusta más?

Jakie rodzaje powitań używanych w świecie hiszpańskojęzycznym pojawiają się w powyższych wpisach? Wypisz je w zeszytach. Które najbardziej Ci się podoba?

C El contacto físico cercano al saludar es importante en Iberoamérica. En tu cuaderno relaciona cada icono con el gesto correspondiente.

W Ameryce łacińskiej bliski kontakt fizyczny jest ważnym elementem powitania. Połącz w zeszytach wyrażenia z ikonami przedstawiającymi poszczególne gesty.

1. Besar o dar besos
2. Abrazarse
3. Dar la mano

D Vuelve a leer los comentarios y escribe en tu cuaderno qué forma de saludo representada en el icono de la actividad anterior corresponde a cada país? ¿En qué país sería más fácil relacionarte?

Przeczytaj ponownie wpisy internetowe i zapisz w zeszytach, dla jakich krajów są charakterystyczne poszczególne powitania przedstawione na ikonach. W którym kraju łatwiej byłoby Ci się przywitać?

E Elige y escribe en tu cuaderno las opciones correctas.

Wybierz prawidłową odpowiedź i zapisz ją w zeszytach.

1. En Iberoamérica es típico abrazarse en situaciones **formales / informales**.
2. Un saludo popular en México es: **¿qué onda? / ¿cómo estás?**
3. En España saludamos con **un beso / dos besos**, también entre personas poco conocidas.
4. Es típico **abrazarse / dar la mano** entre amigos en Cuba.

F ¿Cómo te sentirías en alguno de estos países? Elige uno de ellos y describe oralmente en plenaria tus emociones hacia sus formas de saludar.

Jak byś się czuł/-a, witając się w którymś z krajów hiszpańskojęzycznych? Wybierz jeden z nich i opisz ustnie na forum klasy Twoje odczucia w stosunku do opisanych powitań.

normal

sorprendido/-a

asustado/-a

Pon en práctica tus talentos. Elige uno de los talleres teniendo en cuenta tus aficiones. Puedes trabajar solo o en grupo. Avisa a tu profesor/-a qué taller eliges y con quién lo vas a hacer.

Sprawdź w praktyce swoje talenty! Wybierz jeden z warsztatów, kierując się Twoimi zainteresowaniami. Możesz pracować samodzielnie lub w grupie. Poinformuj nauczyciela/nauczycielkę, które zadanie wybierasz i z kim je wykonasz.

M

Przeprowadź w klasie ankietę, aby dowiedzieć się, jakimi językami się posługujecie i jakich się uczycie. Kto zna lub uczy się najwięcej języków? Kto mówi w najmniej popularnym języku lub takiego się uczy? Porozmawiaj z kolegami i koleżankami z klasy, a następnie przedstaw zebrane informacje na forum.

Przygotuj kolaż (cyfrowy lub na papierze) na temat wybranej osoby ze świata hiszpańskojęzycznego, która Cię interesuje albo którą podziwiasz. Aby przedstawić informacje wykorzystaj obraz oraz tekst.

L

W parach stwórzcie quiz na temat znanych hiszpańskojęzycznych postaci ze świata kultury, sportu lub sztuki. Zredagujcie co najmniej 10 pytań z trzema możliwymi odpowiedziami do wyboru (a,b,c).

Twoja szkoła bierze udział w wymianie uczniowskiej w jednym z krajów hiszpańskojęzycznych. Nagraj film, który wyślesz goszczącej Cię rodzinie. Przedstaw się, opowiedz o tym, skąd pochodzisz, jakimi językami się posługujesz lub jakich się uczysz i jakie są Twoje zainteresowania.

XL

W parach lub grupach trzyosobowych zaprojektujcie Wasz wymarzony kurs językowy w Hiszpanii lub innym kraju hiszpańskojęzycznym. Wybierzcie miejsce i Wasze ulubione zajęcia związane z nauką języka. Stwórzcie ofertę obmyślonego wspólnie kursu w wersji elektronicznej lub w formie ulotki reklamowej z tekstem i zdjęciami.

Na pewno masz bliską grupę przyjaciół. Co robicie wspólnie? Przedstawcie na lekcji filmik, w którym pokazujecie Wasze ulubione zajęcia, zainteresowania i miejsca, w których najczęściej się spotykacie.

ME LO LLEVO

¿Qué te llevas de esta unidad? Responde a las preguntas de la primera columna en tu cuaderno y luego en parejas, preguntad y responded según las situaciones de la segunda columna.

Co ze sobą zabierzesz z tego rozdziału? Najpierw w zeszycie odpowiedz na pytania z pierwszej kolumny. Następnie w parach zadajcie sobie nawzajem pytania i odpowiedzcie zgodnie z wytycznymi z drugiej kolumny.

CZY UMIESZ...?

Podać nazwy różnych języków. Rozmawiać o językach, które znasz lub których się uczysz.

Responde: ¿Qué lenguas hablas?
¿Qué lenguas estudias?
Menciona cinco lenguas diferentes de las que hablas o estudias.

Podać różne nazwy zawodów.

Menciona cuatro profesiones
Responde: ¿A qué te dedicas?
¿Qué haces?

Podać numer telefonu. Zapisać usłyszany numer telefonu.

Pregunta por el número de teléfono de alguien.
Escribe el siguiente número con cifras: cinco, siete, cuatro, tres, dos, uno, ocho, cero.

Rozmawiać o zainteresowaniach. Rozmawiać o czynnościach związanych z nauką języka hiszpańskiego.

Responde: ¿Cuáles son tus aficiones?
Menciona tres actividades para aprender español.
Termina la frase:
Para aprender español...

Zapytajcie się nawzajem w parach o języki, które znacie lub których się uczycie.

Zapytajcie na temat zawodu Waszych ulubionych trzech sławnych postaci.

Zapytajcie się na zmianę w parach o numer telefonu. Zapiszcie na kartce numer, który dyktuje druga osoba.

Zapytajcie się na zmianę w parach o Wasze zainteresowania. Przy okazji opowiedzcie o Waszych ulubionych czynnościach związanych z nauką hiszpańskiego.

GIRONA

D

Nuestro viaje de intercambio

A

Observa las fotos y mensajes que aparecen en el mapa de la comunidad autónoma de Cataluña, ¿conoces estos lugares? Comentad en parejas. Luego relacionad en el cuaderno las fotos con estos mensajes.

Spójrz na fotografie i wiadomości na mapie wspólnoty autonomicznej Katalonii. Czy znasz te miejsca? Porozmawiajcie o tym w parach. Następnie połączcie w zeszycie zdjęcia z podanymi wiadomościami.

1

Besos desde el cumpleaños de mi **abuela**.

Carlos, mi **hermana** Laura te manda besos desde los Pirineos.

2

3

Aquí estoy con mis **compañeros** de la universidad.

Mis **estudiantes** de la clase 1C, Toñi y Caro, en el aeropuerto.

4

B

Aquí tienes alguna información personal de quienes han enviado esos mensajes. En tu cuaderno relaciona la información con las fotos de perfiles que están abajo y a la derecha del mapa.

Oto garść informacji o autorach tych wiadomości. Połącz w zeszycie informacje ze zdjęciami profilowymi, które znajdują się pod mapą i po jej prawej stronie.

45 años
morena
delgada

19 años
pelirroja
guapa

22 años
barba
pelo corto

18 años
rubio
ojos azules

C

Fíjate en los símbolos dibujados que aparecen en las fotos de perfil e intenta definir un rasgo de carácter para cada uno.

Zwróć uwagę na symbole narysowane nad zdjęciami profilowymi i ustal, które z poniższych cech im odpowiadają.

ORGANIZADO/A

SOCIABLE

INTELIGENTE

SIMPÁTICO/A

(Creo que) Paula es...

D

En tu cuaderno agrupa las palabras marcadas en el lugar correspondiente.

Pogrupuj w zeszycie zaznaczone na tej stronie słowa zgodnie z podanymi kategoriami.

2

En familia y buena compañía

EN EL PROBADOR 1

- ✓ Hablar sobre la familia y el cumpleaños.

EN EL PROBADOR 2

- ✓ Describir físicamente y hablar sobre parecidos.

EN EL PROBADOR 3

- ✓ Expresar gustos sobre viajes y describir el carácter de un compañero de viaje.

GRAMÁTICA

- ✓ Demostrativos: **esta, este, estas, estos, esto.**
- ✓ Pronombres y adjetivos posesivos.
- ✓ Verbos **estar** y **vivir**.
- ✓ **Ser, tener, llevar.**
- ✓ **Muy, mucho, un poco** y **bastante.**
- ✓ **Ser parecido a...**
El mismo/la misma/
los mismos/las mismas.
- ✓ Verbos **gustar** y **preferir**.

LÉXICO

- ✓ La familia.
- ✓ El cumpleaños.
- ✓ Los meses del año.
- ✓ Los números hasta el 100.
- ✓ Rasgos físicos y del carácter.
- ✓ Los viajes.

COMPETENCIA INTERCULTURAL

Felicitaciones y celebraciones:
el Día de los Muertos en México.

A

Viaje a Baqueira Beret

LLEIDA

B

Fiesta con mi familia en Barcelona

BARCELONA

C

Mis colegas de la uni

TARRAGONA

Ana Rosa

Iyán

3

En parejas completad oralmente las frases con los parentescos y relaciones de Marta. Prestad atención a los adjetivos posesivos en verde.

Uzupełnijcie zdania opisujące pokrewieństwo członków rodziny Marty, rozmawiając w parach. Zwróćcie uwagę na przymiotne zaimki dzierżawcze zaznaczone kolorem zielonym.

abuelos hijos tía nietos padres tíos abuelo
abuela hijo hermana sobrinas prima tío

los posesivos

G 2

	SINGULAR		PLURAL	
	MASCULINO	FEMENINO	MASCULINO	FEMENINO
yo	Mi chico se llama Chema.		Mis ... son Eduardo y María.	
tú	¿Tu ... se llama Carolina?		¿Tus ... se llaman Luisa y Carlos?	
él, ella, usted	Mi padre se llama Carlos y su ... se llama Carolina. Su hermano es Pablo.		María es nuestra abuela. Elena y Javier son sus nietos. Sus ... se llaman Carolina y Pablo.	
nosotros/as	Nuestro ... es Eduardo.	Nuestra ... se llama María.	Somos los padres de Carlos. Nuestros ... son Marta y Javier.	Somos los padres de Carlos y Carolina. Nuestras nietas son Marta y Elena.
vosotros/as	¿Antonio es vuestro ...?	¿Elena es vuestra ...?	Marta, ¿Carolina y Pablo son vuestros ...?	Pablo, ¿Marta y Elena son vuestras ...?
ellos/as ustedes	Luisa es mi madre. Soy su hija y Javier es su		Sus hijos son Javier y Marta. Sus primas son Carmen y Elena.	

4

17

Chema describe la familia de Marta a sus padres mostrando las fotos del Wasap. Escucha a Chema y escribe de qué fotos habla.

Chema opisuje rodzinę Marty swoim rodzicom, pokazując zdjęcia z komunikatora internetowego. Posłuchaj Chemy i napisz, o których zdjęciach mówi.

Audio A – Foto ...

Audio B – Foto ...

Audio C – Foto ...

Audio D – Foto ...

A. Escucha de nuevo y relaciona en tu cuaderno estas frases con las audiciones.

Wysłuchaj nagrania ponownie i połącz w zeszytye podane zdania z numerami wypowiedzi.

- Este es su tío y esta es Paula, su novia.
- Este es su padre.
- Estos son Eduardo y María.
- Esta es su madre y este su abuelo, Eduardo.

pronombres demostrativos

G 3

B. Fíjate en las palabras marcadas, ¿cómo son en polaco? Comentadlas en clase.

Spójrz na zaznaczone wyrazy. Jak można przetłumaczyć je na język polski? Porozmawiajcie na forum klasy.

C. Chema pregunta a Marta por las personas que aparecen en otras fotos. ¿Con qué palabras sustituirías los pronombres destacados en las preguntas? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Chema pyta Martę o osoby, które pojawiają się na innych zdjęciach. Jakimi słowami można zastąpić pogrubione w pytaniach zaimki? Zapisz odpowiedzi w zeszytye.

1

¿Quién es este?

2

¿Quién es esta?

3

Y estos, ¿quiénes son?

Ella es Carmen, mi prima.

Sergio, mi primo.

Ellos son mis tíos, Lidia y Juanma.

¿quién es...?

G 4

S

Poszukaj zdjęć członków Twojej rodziny lub rodziny jakiejś znanej osoby i pokaż je Twojemu koledze lub koleżance. Muszą zapytać Cię, kim są dla Ciebie poszczególne osoby ze zdjęć. Opowiedz o nich coś więcej, np.: gdzie mieszkają, co robią, kim są, jakie są ich pasje.

1

EN EL PROBADOR

← Seleccionado 6

Chema Hola, ¿qué tal la fiesta?

Marta Holaaaaa. Todo bien.

Actívate

Czy wiesz, że mieszkańcy krajów hiszpańskojęzycznych mają dwa nazwiska? Poszukaj informacji i spróbuj dowiedzieć się, dlaczego tak jest. Czy kolejność nazwisk ma znaczenie?

Spójrz na zdjęcia rodziny Marty i zapisz w zeszycie, kim mogą dla niej być poszczególne osoby.

a. En familia

1

Marta envía fotos de la fiesta de cumpleaños de su abuelo a Chema, su chico. En los mensajes presenta a su familia. En parejas relacionad oralmente las fotos con los mensajes de Marta.

Marta wysłała swojemu chłopakowi Cheme zdjęcia z przyjęcia urodzinowego swojego dziadka. W wiadomościach opisuje swoją rodzinę. Połączcie zdjęcia z wiadomościami Marty, rozmawiając w parach.

1

Este es mi padre, en la barbacoa.

2

Estos son mi tía Carolina y su marido, con su hija Elena.

3

Mira, mis abuelos bailan muy bien.

4

Mi hermano Javier y yo con nuestros abuelos.

5

Mi tío Pablo, el hermano de mi padre, y su novia Paula.

6

Aquí, mi madre y mi abuelo Eduardo.

la familia **G1**

2

En tu cuaderno dibuja el árbol genealógico de la familia de Marta sustituyendo las imágenes por frases con parentescos. Escribe como si fueras Marta utilizando *mi* o *mis*. Observa el ejemplo.

Narysuj w zeszycie drzewo genealogiczne rodziny Marty, zamieniając fotografie na określenia pokrewieństwa. Wyobraź sobie, że jesteś Martą i użyj zaimków dzierżawczych *mi* i *mis*. Zwróć uwagę na przykład.

REactívate

Przeczytaj zamieszczoną niżej wiadomość, w której Marta opisuje pokrótce swoją rodzinę. Następnie uzupełnij w zeszycie brakujące nazwiska.

Me llamo Marta García Ruiz y vivo en Madrid con mi familia. Mis padres se llaman Luisa ... Alborán y Carlos ... Cortés. También tengo un hermano, se llama Javier Hoy celebramos el cumpleaños de mi abuelo en nuestra casa.

A. Busca en el árbol a estas personas. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Wyszukaj na drzewie genealogicznym następujące osoby. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

1. Somos los nietos de Eduardo y los hijos de Carlos.
2. Soy la prima de Marta y Javier y la nieta de Eduardo.
3. Soy el hermano de Carlos y el tío de Marta y Javier.
4. Soy la mujer de Eduardo y la madre de Carlos.

C. ¿Dónde están o viven los familiares de Marta? En parejas responded oralmente utilizando la información del mapa. Observad el ejemplo.

Gdzie znajdują się lub mieszkają krewni Marty? Odpowiedzcie ustnie w parach na podstawie informacji zamieszczonych na mapie. Zwróćcie uwagę na przykład.

1. ¿Dónde está Carmen? - Está en Sevilla, en Andalucía.
2. ¿Dónde viven Lidia y Juanma?
3. ¿Dónde están Amaya y su novio?
4. ¿Dónde vive Sergio?

estar y vivir **G 7**

D. ¿Por qué crees que no están en la fiesta? En parejas y oralmente relacionad las columnas según vuestra opinión. Prestad atención a las fotografías de la act 4C, página 43.

Jak myślisz, dlaczego nie ma tych osób na przyjęciu? W parach, ustnie połączcie informacje z poniższych kolumn zgodnie z Waszym zdaniem. Zwróćcie uwagę na zadanie 4C na stronie 43.

a. Creo que Carmen

b. Creo que Lidia y Juanma

c. Creo que Sergio

no está(n) en la fiesta porque

trabaja(n) en
estudia(n) en

Pamplona.
Sevilla.
Barcelona.

7

19

¿En qué mes celebráis vuestro cumpleaños? En vuestro cuaderno organizad los meses del año.

W jakim miesiącu świętujecie swoje urodziny? Uporządkujcie w zeszytach nazwy miesięcy zgodnie z ich kolejnością.

marzo diciembre mayo octubre junio febrero **1** enero
septiembre julio abril noviembre agosto

A. Eduardo, Marta y Carlos celebran su cumpleaños en el mes de enero. En parejas observad el calendario de este mes y mencionad la fecha de cumpleaños de cada uno de ellos. Observad el ejemplo.

Eduardo, Marta i Carlos świętują swoje urodziny w styczniu. Spójrzcie na kalendarz i ustalcie w parach, kiedy świętują urodziny wymienione osoby. Zwróćcie uwagę na przykład.

Marta 14/01

Carlos 21/01

María 30/01

El cumpleaños de Marta es el 14 de enero.

		1	2	3	4	5
		uno	dos	tres	cuatro	cinco
6	7	8	9	10	11	12
seis	siete	ocho	nueve	diez	once	doce
13	14	15	16	17	18	19
trece	catorce	quince	dieciséis	diecisiete	dieciocho	diecinueve
20	21	22	23	24	25	26
veinte	veintiuno	veintidós	veintitrés	veinticuatro	veinticinco	veintiséis
27	28	29	30	31		
veintisiete	veintiocho	veintinueve	treinta	treinta y uno		

B. Escribe en tu cuaderno la fecha de tu cumpleaños. Después pregunta a tres estudiantes de la clase la fecha de su cumpleaños.

Zapisz w zeszycie datę swoich urodzin. Następnie zapytaj trzy osoby z klasy, w jaki dzień roku świętują urodziny.

■ ¿Cuándo es tu cumpleaños?

▲ Mi cumpleaños es el veintiuno de octubre.

fechas **G 8**

C. ¿Quiénes celebran su cumpleaños este mes? Escuchad la audición y cantad la canción "Cumpleaños feliz" a estas personas.

Którzy z Was mają urodziny w tym miesiącu? Zaśpiewajcie „Cumpleaños feliz” dla tych osób.

S

W parach, napiszcie w zeszycie daty urodzin trzech ważnych dla Was osób. Druga osoba musi zgadnąć, o jaką osobę chodzi.

■ El veintiocho de febrero.

▲ ¿Es el cumpleaños de tu padre?

■ Sí, ¡muy bien!

b. ¡Feliz cumpleaños, abuelo!

5

¿Sabes qué hacen los españoles en sus fiestas de cumpleaños? Descúbrelo relacionando las frases con las imágenes en tu cuaderno.

Czy wiesz, co zazwyczaj robią Hiszpanie na przyjęciach urodzinowych? Spróbuj to wywnioskować, łącząc w zeszycie zdania z ilustracjami.

- Cantamos "Cumpleaños feliz".
- Enviamos felicitaciones por Wasap.
- Soplamos las velas de la tarta.
- Abrimos los regalos.
- Damos los regalos.

en el cumpleaños **G 5**

Felicitación

¡Feliz cumpleaños!

Canción

3

Regalo

5

A. ¿Son diferentes las costumbres de los cumpleaños entre los españoles y polacos? Compartid en clase añadiendo la palabra "no" a las frases anteriores si no se practican estas costumbres.

Czy polskie zwyczaje świętowania urodzin są takie same jak hiszpańskie? Porozmawiajcie o tym na forum klasy. Aby powiedzieć, że któreś z wymienionych czynności w Polsce się nie robi – posłużcie się przeczeniem „no”.

6

Estas son las expresiones de felicitación más frecuentes. Escucha algunas de ellas en los mensajes de voz que envían los familiares de Eduardo.

Oto najczęstsze formuły składania życzeń urodzinowych. Wysłuchaj kilka z nich w głosowej wiadomości, którą wysłali Eduardo członkowie jego rodziny.

A

¡Feliz cumple!

B

¡Que cumplas muchos más!

D

¡Feliz cumpleaños!

A. ¿Con qué expresiones de felicitación en polaco puedes relacionar las frases anteriores? Compartid oralmente en clase.

Z jakimi polskimi życzeniami można skojarzyć przywołane formuły? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

B. Marta comenta los mensajes que envían sus familiares que no están en la fiesta. Escucha los mensajes de nuevo y relaciona las expresiones de las columnas en tu cuaderno escribiendo frases.

Marta dzieli się z gośćmi wiadomościami, które przesyłają jej nieobecni na przyjęciu krewni. Wysłuchaj wiadomości i połącz kolumny w zeszycie, zapisując pełne zdania.

a. Carmen

b. Lidia y Juanma

c. Amaya y su novio

d. Sergio

• manda

• mandan

• saludos

• felicitaciones

• besos

• desde Pamplona.

• desde Sevilla.

• desde Santander.

• desde Barcelona.

mandar...desde

G 6

3

Aquí tienes los dibujos de Jesús y Fran. Selecciona el rasgo físico que mejor describe a cada persona. Compartid en parejas y luego señalad cuál es vuestro rasgo físico distintivo.

Oto rysunki przedstawiające Jesusa i Frana. Wybierz aspekt wyglądu, który trafnie ich opisuje. Podzielcie się w parach opiniami, a następnie powiedzcie, jakie są Wasze znaki szczególne.

SER	Es mayor, tiene 55 años. Es calvo y no es muy guapo.	Es joven, tiene 25 años. Es moreno y muy guapo.
TENER	Tiene los ojos verdes.	Tiene los ojos negros. Tiene el pelo rizado.
LLEVAR	No lleva barba, ni bigote.	Lleva barba y bigote.

A. Ahora dibuja en tu cuaderno el rostro de Paola y Edurne. Fíjate en la información que tienes. Después en parejas comparad vuestros dibujos.

Teraz narysuj w zeszycie twarz Paoli i Edurne. Zwróć uwagę na wszystkie informacje o ich wyglądzie. Porównajcie rysunki w parach.

Paola

Es muy joven, tiene diecinueve años.
Es muy guapa.
Tiene el pelo rizado y muy largo.
Tiene los ojos verdes.

Edurne

Es un poco mayor, tiene 44 años.
Es bastante guapa.
Tiene el pelo liso, corto y moreno.
Tiene los ojos marrones.
Lleva gafas como su madre.

cuantificadores **G11**

4

El deporte es lo que une a las personas del reportaje. Aquí tienes su tarjeta del gimnasio. En tu cuaderno escribe qué frase dice cada persona utilizando las expresiones de abajo. Observa el ejemplo.

Uczestników reportażu połączył przede wszystkim sportowy zapał. Oto ich karty członkowskie pewnej siłowni. Zapisz w zeszycie zdanie, które wypowiada każda osoba, przy pomocy poniższych wyrażień. Zwróć uwagę na przykład.

Soy muy alto. Mido ...

Soy muy joven. Tengo ...

Soy muy bajo. Mido ...

Soy bastante mayor. Tengo ...

A. Ahora describe con tres frases parecidas a alguna de las personas que aparecen en las fotos de la página anterior. Tu colega tiene que adivinar quién es. Después cambiad los roles.

A teraz w parach opiszcie sobie nawzajem w trzech zdaniach pozostałe osoby ze zdjęć, które pojawiają się na poprzedniej stronie. Będziecie musieli odgadnąć, kogo opisuje druga osoba. Wymieńcie się rolami.

S

Wybierz wśród kolegów z klasy 3 osoby i napisz 3 cechy wyglądu, które je wyróżniają. Pozostali będą musieli zgadnąć, o kogo chodzi.

2 EN EL PROBADOR

Actívate

Poszukaj zdjęć następujących osób ze świata hiszpańskojęzycznego:

- José Mujica – były prezydent Urugwaju
- Luz Rello Sánchez – hiszpańska językoznawczyni specjalizująca się w dysleksji
- Jon Kortajarena – baskijski model
- Alexandria Ocasio-Cortez – członkini Izby Reprezentantów USA

Opisz dwie wybrane osoby. Wykorzystaj słowa zamieszczone obok zdjęć w zadaniu 1 tej lekcji.

Która osoba wydaje Ci się najciekawsza?

REactívate

Przeczytaj opisy niektórych osób ze zdjęć. Ustalcie w parach, kim są. Jaka informacja pomogła Wam to stwierdzić?

1. Hola, vivo en Vigo con mi familia. Tengo doce años y soy rubio como mi padre. Mi pasión es el fútbol.

2. ¿Qué tal? Soy pelirrojo y tengo los ojos azules. Tengo diecisiete años y soy estudiante en un instituto de Tarragona, mi afición es el tenis.

3. Tengo 29 años y soy calvo. No me gusta y por eso llevo siempre un gorro. También llevo barba y bigote.

LO QUE NOS UNE

Manuel

mayor
pelo corto
gafas

Breixo

Julieta

pelirroja
pelo largo
joven

Mari Carmen

Carlos

pelirrojo
pelo corto
barba

Jonás

Charo

mayor
gafas
pelo largo

Emilio

Álvaro

barba
gordito
rubio

Felipe

a. Lo que nos une

1

Observa las fotos de este reportaje y en parejas descubrid qué significan las palabras que describen físicamente a cada pareja: siempre hay dos características que ambos tienen en común y una que no. Luego compartid en clase vuestras conclusiones.

Spójrz na zdjęcia osób, które wzięły udział w reportażu i spróbuj ustalić, co oznaczają słowa, które opisują każdą parę. Każdą parę łączą dwie cechy i różni jedna cecha. Podzielcie się wnioskami na forum klasy.

descripción física

G9

2

Lee estas descripciones sobre las personas de las fotografías y comentad en parejas a quiénes describen.

Przeczytaj poniższe opisy osób z fotografii. Następnie ustalcie w parach, kogo przedstawiają.

1

Este es mi novio, estudiamos juntos, además él es modelo. Es pelirrojo, alto y delgado; ¡muy guapo, claro!

Paola

?

2

Esta es mi madre. Tiene el pelo liso y un poco canoso. Lleva gafas, su afición es leer.

Eduarne

?

3

Mi prima es pelirroja y tiene el pelo liso. Es delgada y guapa.

Fran

?

4

Mi hermano es gordito, lleva barba, no lleva gafas y es bastante elegante.

Jesús

?

A. Mira las fotografías y escribe en tu cuaderno quiénes:

Spójrz na fotografie, i zapisz w zeszytach, o których osobach można powiedzieć, że:

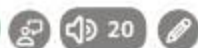
- son morenos
- llevan gafas
- tienen el pelo corto
- son mayores

Jonás, Carlos, Julieta y Mari Carmen son pelirrojos.

ser, tener, llevar

G10

7

Escucha cuatro conversaciones con las opiniones de varias personas sobre las familias españolas famosas presentadas anteriormente. ¿De quiénes están hablando? Escribe en tu cuaderno de qué famosos hablan.

Wysłuchaj czterech rozmów, podczas których znajomi wymieniają się opiniami na temat sławnych hiszpańskich rodzin z poprzedniej strony. Zapisz w zeszytce, o których sławnych osobach jest mowa.

8

Existe una aplicación que permite buscar un cuadro parecido a nuestro físico. ¿Qué hay que hacer para encontrarlo? En parejas, ordenad lo que debemos hacer.

Istnieje aplikacja umożliwiaująca wyszukanie obrazu, który przedstawia podobną do nas osobę. Jakie kroki należy wykonać, aby odnaleźć taki obraz? W parach ułóżcie instrukcję w odpowiedniej kolejności.

- Seleccionar el cuadro parecido a nuestro físico.
- Descargar la aplicación.
- Subir el selfie.
- Hacer un selfie.

A. ¿Recuerdas a Isabel Allende? ¿Es parecida a alguna de las personas de estos cuadros de pintores latinoamericanos? Relaciona en tu cuaderno las descripciones con la pintura correspondiente.

Pamiętasz Isabel Allende? Czy jest podobna do którejś z osób przedstawionych na tych latynoamerykańskich obrazach? Połącz w zeszytce opisy z odpowiednimi obrazami.

- Mujer morena, de pelo largo, nariz grande y ojos grandes. Es "Retrato de Chela Aranís" de Manuel Ortiz de Zárate, un pintor chileno del siglo XX.
- "Mujer con fondo amarillo" de René Portocarrero, un pintor cubano del siglo XX: mujer pelirroja, de pelo corto, delgada, nariz grande.
- "Mujer boliviana" de Fernando Botero, un artista colombiano contemporáneo, es gorda, tiene el pelo largo y rizado.

Isabel Allende

B. Compara los cuadros y la foto en el cuaderno escribiendo los números por cada elemento diferente o igual según la tabla. Al final suma los puntos y comparadlos oralmente en parejas.

Porównaj w zeszytce obrazy z fotografią, uzupełniając poniższą tabelkę w zeszytce. Przyznaj odpowiednią ilość punktów w zależności od kategorii. Na koniec zsumujcie punkty i porównajcie je ustnie w parach.

	diferente/s	igual/es
la cara	0	2
el pelo	0	2
los ojos	0	2
la nariz	0	2
la boca	0	2

C. Compara oralmente a Isabel Allende con una pintura utilizando las estructuras aprendidas en esta lección. Tu colega adivina qué pintura es. Intercambiad los roles.

Porównaj ustnie fotografię Isabel Allende z wybranym obrazem, wykorzystując poznane w tym rozdziale struktury. Osoba, z którą jesteś w parze, będzie musiała odgadnąć, o jaki obraz chodzi. Następnie wymienicie się rolami.

Isabel y la mujer del cuadro de Portocarrero no son muy parecidas. Tienen los mismos ojos, pero no la misma nariz. Tienen el pelo diferente, Isabel tiene el pelo largo y en el cuadro la mujer tiene el pelo corto...

Czy znasz aplikację, która służy do wyszukania obrazu przedstawiającego osobę z podobnymi do Ciebie rysami twarzy? Spróbuj ją znaleźć. Zrób sobie selfie, a następnie porównaj je z wybranym obrazem w aplikacji. Zapisz swój opis w zeszytce.

b. ¿Iguales o diferentes?

5

¿Conoces a algunas de estas familias españolas? ¿Qué parentesco crees que tienen las personas de las fotos? En parejas comentad la relación entre ellos y decidid qué titular corresponde a cada foto.

Znasz któreś z tych hiszpańskich rodzin? Jak myślisz, jak spokrewnione są osoby ze zdjęć? Ustalcie to w parach i dopasujcie odpowiedni tytuł do każdej fotografii.

1 ¡Su hermano mayor es idéntico!

Mónica y Penélope Cruz

2 Hermanas actrices muy parecidas

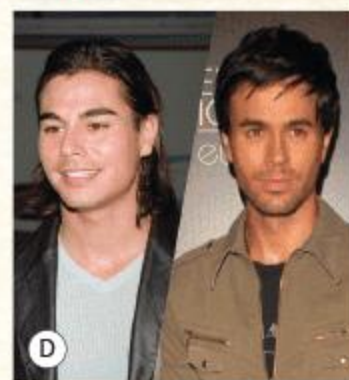
Carmina Barrios y Paco León

3 ¿Igual a su madre?

Alba y Rosario Flores

4 Tía y sobrina: bellas y talentosas

Enrique y Julio Iglesias

■ ¿Alba es hija de Rosario?

▲ Creo que sí. Hija o sobrina.

A. Descubre cuatro informaciones falsas en estas descripciones de las fotografías y corrégelas en tu cuaderno.

Odkryj cztery fałszywe informacje w zdaniach opisujących wygląd zewnętrzny osób ze zdjęć. Następnie zapisz poprawne zdania w zeszytach.

1. Penélope y Mónica son rubias.
2. Carmina es un poco gordita.
3. Paco lleva gafas.

4. Rosario tiene el pelo corto.
5. Alba es muy delgada y tiene el pelo rizado.
6. Enrique y Julio son pelirrojos y bastante guapos.

6

Lee estos fragmentos de las entrevistas y decide quién lo dice. ¿Qué pueden significar las frases en **negrita**? Compartid en parejas.

Przeczytaj zamieszczone obok fragmenty wywiadów i ustal, kto może być autorem każdej wypowiedzi. Co mogą oznaczać wytłuszczone wyrazy? Porozmawiajcie o tym w parach.

hablar de parecidos

G12

1 "Mi hermana es muy guapa: es morena y tiene los ojos marrones como yo. **Somos muy parecidas**, ¿verdad?"

2 "¿Mi tía? Es bastante alta, delgada, tiene el pelo largo y rizado. Creo que somos **casi iguales**."

3 "Mi hermano y yo somos **parecidos: la misma cara, los mismos ojos, el mismo color de pelo...**"

4 "Ah, mi mamá... Es una mujer bella. Rubia, bajita, pero muy fuerte. Ella y yo somos **bastante diferentes**."

A. Describe en tu cuaderno los rasgos físicos que son muy parecidos entre Penélope y Mónica y entre Enrique y Julio. Utiliza las estructuras: el mismo, la misma, los mismos y las mismas según corresponda.

Zapisz w zeszytach cechy wyglądu, które stanowią o podobieństwie między Penélope i Monicą oraz między Enrique i Julio. Wykorzystaj wyrażenia: *el mismo, la misma, los mismos i las mismas*.

3 EN EL PROBADOR

¿VIAJAR SOLO O ACOMPAÑADO?

Estas son las acciones más comunes en un viaje, ¿cuál te gusta hacer?

Actívate

¿Sistizeliście kiedyś o Plaży Katedr (la Playa de las Catedrales)? Albo o Szczytach Europy (los Picos de Europa)? Poszukaj informacji w Internecie. Czy miejsca te przypominają Ci jakieś miejsca w Polsce? Które z nich wydaje Ci się ciekawsze pod względem turystycznym? Zwróć uwagę na czynności wymienione na infografice. Które z nich wykonujesz w podróży? Które z nich wykonuje ktoś z Twojej rodziny? Zapisz w zeszycie.

a. Compañeros de viaje

1

¿Cuáles de las acciones de la infografía se hacen antes del viaje y cuáles durante el viaje? En tu cuaderno separa estas acciones y señala también cuáles haces tú.

Które z czynności uwzględnionych na infografice wykonuje się przed podróżą, a które w trakcie? Podziel w zeszycie czynności na dwie kategorie i zaznacz, które wykonujesz Ty.

2

Ana y Jacinto están inscritos en un sitio web que se llama *Ven a viajar conmigo* porque quieren viajar con personas con los mismos gustos. Lee sus presentaciones, ¿podrán viajar juntos?

Ana i Jacinto są zarejestrowani na stronie internetowej „Ven a viajar conmigo”, na której chcą znaleźć osoby do wspólnego podróżowania. Przeczytaj ich wiadomości powitalne. Jak myślisz, mogliby podróżować razem?

Ana

Hola, soy Ana, de Tegucigalpa. Tengo veintiún años y estudio Arquitectura. Desde el 1 de febrero tengo vacaciones hasta el 13 de febrero. Deseo viajar a España, especialmente por Andalucía y también, si es posible, por Galicia y Asturias. ¿Qué me gusta? Me gustan las ciudades antiguas, me gusta pasear, me gustan los museos y me gusta comer y hablar mucho. No me gusta planificar mis viajes ni actividades, me gusta la aventura.

Jacinto

Buenas a todos, soy Jacinto, de Quito. Tengo veinte años y estudio Ingeniería. Desde el 31 de enero tengo 10 días de vacaciones. Mi plan es viajar por Asturias una semana y después por Galicia. Me gusta montar en bici, me gusta caminar mucho, me gusta hacer fotos de monumentos y antigüedades. En especial, me gusta la organización y me gusta escuchar, no hablo mucho.

REactívate

Przeczytaj następujące grupy słów. Którym wymienionym w infografice czynnościom odpowiadają? Zapisz w zeszycie odpowiedzi.

1. deporte - bicicleta - correr
2. paella - pizza - burrito
3. museo - iglesia - galería de arte
4. Ibiza - Madrid - Málaga
5. imán - camiseta - tarjeta - cerámica

A. Escribe en tu cuaderno las respuestas a estas preguntas.

Zapisz w zeszycie odpowiedzi na następujące pytania.

- ¿Cuándo tienen vacaciones Ana y Jacinto?
- ¿Tienen vacaciones los mismos días?
- ¿Qué lugares desean visitar?

B. ¿Cuál crees que es la diferencia entre viajar a España y viajar por España? Busca en el texto las expresiones con el verbo viajar y comentad en parejas vuestras conclusiones.

Jak myślisz, jaka jest różnica między wyrażeniami *viajar a España* i *viajar por España*? Wyszukaj w tekście wyrażenia z czasownikiem *viajar*. Następnie porozmawiajcie w parach o Waszych wnioskach.

el verbo viajar **G13**

C. En tu cuaderno agrupa el verbo gustar con las expresiones del texto marcadas en amarillo. Si no comprendes qué significan, búscalas en el glosario. ¿Entiendes cómo se conjuga el verbo gustar? Compartid en clase vuestras ideas.

Pogrupuj w zeszytcie wyrażenia z czasownikiem *gustar*, które zostały wyróżnione na żółto w tekście. Jeśli nie rozumiesz, co znaczą dane słowa, wyszukaj je w słowniku. Rozumiesz, jak odmienia się czasownik *gustar*? Podzielcie się na forum klasy Waszymi spostrzeżeniami.

(no) Me gusta viajar (no) Me gustan ...

expresar gustos personales **G14**

D. Lee de nuevo la infografía y en parejas compartid qué acciones de la infografía hacen Ana y Jacinto.

Przeczytajcie ponownie infografię, a następnie porozmawiajcie w parach, które z wymienionych czynności wykonują Ana i Jacinto.

Jacinto busca información porque le gusta la organización.

el verbo gustar **G15**

E. ¿Crees que Ana y Jacinto son buenos compañeros de viaje? Lee sus presentaciones y busca gustos parecidos o complementarios. Compartid en parejas vuestras ideas.

Myślisz, że Ana i Jacinto byłiby dobrymi towarzyszami podróży? Przeczytaj ich wiadomości powitalne i wyszukaj podobnych lub uzupełniających się gustów. Podzielcie się w parach Waszymi spostrzeżeniami.

Creo que sí porque a Jacinto le gusta escuchar y a Ana le gusta hablar.

Creo que no porque a Jacinto... y a Ana...

3

Lee estos mensajes escritos en la web de compañeros de viaje. Completa las frases en tu cuaderno utilizando estos pronombres. Presta atención a las estructuras en amarillo.

Przeczytaj wiadomości internetowe pewnych towarzyszy podróży. Uzupełnij zdania w zeszytcie przy pomocy podanych zaimków. Zwróć uwagę na zaznaczone na żółto struktury.

les

nos

me

le

os

te

- ... gusta viajar con la agencia de viaje Gaviota porque viajamos con niños.
- A mí no ... gusta organizar mis viajes, ¿a vosotros ... gusta?
- Busco nuevos viajeros para viajar por Cataluña porque a mis compañeros no ... gusta viajar con mi perro.
- Silvia, ¿viajas a Sevilla? Soy guía turístico. Si ... gusta visitar museos, este es mi número +34 789 011 092.
- ¿A quién ... gustan las fiestas? Viajo a Mallorca la semana que viene y busco sitios interesantes.

4

Mili busca compañera de viaje y habla con Ana. Lee sus notas, escucha su conversación y en tu cuaderno, señala qué frases son correctas. Corrige las falsas.

Mili szuka towarzysza podróży i rozmawia z Aną. Przeczytaj jej notatki i zaznacz w zeszytcie, które z nich są poprawne. Skoryguj błędne.

A ella le gusta descansar todo el tiempo.

No le gusta el turismo de ciudad.

A las dos nos gustan las aventuras.

A Ana le gusta hablar lenguas.

No nos gusta viajar solas.

5

En parejas comparad qué acciones de la infografía os gusta hacer. Prestad atención a los ejemplos. Escribid las conclusiones en vuestro cuaderno.

Porównajcie w parach czynności z infografiki, które lubicie wykonywać. Zwróćcie uwagę na przykłady. Zapiszcie Wasze wnioski w zeszytcie.

A nosotros/-as nos gusta buscar información.

(si ambos tenéis los mismos gustos)

A mí me gusta hacer la maleta, pero a Aga no le gusta.

(si no tenéis los mismos gustos)

S

Napisz w zeszytcie wiadomość powitalną na forum dla podróżników podobną do tej, którą napisali Jacinto i Ana. Opowiedz o swoich zainteresowaniach i zwyczajach podróżniczych.

7

Ya conoces un poco a estos jóvenes del sitio web, ¿qué impresión te dan? Selecciona para cada persona dos de los adjetivos de carácter propuestos. Uno de los tres no corresponde. Luego, en parejas, comparad vuestras selecciones.

Już trochę znasz osoby ze strony internetowej. Jacy Ci się wydają? Wybierz dla każdej osoby dwa przymiotniki opisujące charakter. W każdym przykładzie jeden z trzech przymiotników nie pasuje. Następnie w parach porównajcie Wasze wybory.

1. Creo que Rosa es ...	A alegre	B seria	C organizada
2. Creo que Juan es ...	A sociable	B abierto	C aburrido
3. Creo que Sonia es ...	A divertida	B inteligente	C cerrada
4. Creo que Sergio es ...	A tímido	B interesante	C simpático

ser + rasgos del carácter

G17

A. ¿Con cuáles de estas situaciones de los viajes te identificas? Completa en tu cuaderno cada frase con la palabra adecuada. Presta atención a las imágenes.

Z jakimi spośród poniższych sytuacji, które spotykają podróżników, się utożsamiasz? Uzupełnij w zeszyte każde zdanie przy pomocy odpowiedniego słowa. Zwróć uwagę na obrazki.

vago /-a

maja/-o

despistado /-a

Rosa - ¡Eres muy ... ! ¡Prepara tu equipaje, por favor!, no tenemos tiempo.

Juan - ¡Ayyy, vale!

Rosa - Mira, tengo un souvenir de Madrid. Un imán para tu colección.

Amiga - Gracias, guapa, eres muy ...

Amiga - ¿Dónde estás?

Sergio - ¡Ayy, no sé! No sé cómo se llama esta calle.

Amiga - ¡Eres muy ... ! Nunca sabes dónde estás. Comparte tu localización, por favor.

B. En tu cuaderno empareja estos adjetivos según sus contrarios. Los de color verde son positivos.

W zeszyte połącz w pary podane przymiotniki, dopasowując przeciwieństwa. Kolor zielony oznacza przymiotniki wartościujące pozytywnie.

divertida/-o

maja/o

responsable

desorganizada/-o

seria/-o

tímida/-o

simpática/-o

sociable

inteligente

vaga/-a

tonta/-o

aburrida/-a

desagradable

organizada/-o

cerrada/-o

abierta/-o

8

Escribe en cinco papeles pequeños un adjetivo del carácter. Un adjetivo en cada papel. Luego regala estos papeles a diferentes personas de tu clase que tienen este rasgo. Al final contad los papeles para saber quién es el que tiene más votos en cada rasgo. Comentad en clase.

Na pięciu małych karteczkach zapisz po jednym przymiotnikiem opisującym charakter. Następnie wręcz każdą karteczkę osobie, którą opisuje. Na koniec przeliczcie głosy, aby ustalić, kto zdobył najwięcej karteczek z taką samą cechą. Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

S

Ustal pięć najważniejszych cech, które powinien mieć towarzysz podróży. Przy ich pomocy zredaguj wpis internetowy na platformę „Ven a viajar conmigo”, opisując idealnego kompana podróży.

Busco un viajero alegre, comunicativo y ordenado...

b. Me parece interesante

6

Estos son dos grupos de viajeros del sitio web *Ven a viajar conmigo*. ¿Qué grupo te parece más interesante? Lee sus publicaciones.

Oto dwie grupy podróżników z platformy internetowej „Ven a viajar conmigo”. Która grupa wydaje Ci się ciekawsza? Przeczytaj ich publikacje.

Grupo 1

A

Rosa
19 años

No me gusta improvisar. **Prefiero planificar todo**: qué lugares visitar, qué agencia de viajes elegir. No me gusta la gente poco organizada. **Prefiero el turismo de ciudad** y no el turismo de aventura.

B

Juan
23 años

Me gusta conocer gente y lugares nuevos. Hablo siempre con las personas del lugar que visito, en especial sobre costumbres y cultura regional. **Prefiero ciudades grandes** como Madrid y Sevilla.

Grupo 2

C

Sonia
18 años

Hablo seis lenguas extranjeras. Me gusta hacer amigos en mis viajes y colaborar con buen humor. Soy bailarina y animadora en mi tiempo libre. Me gustan todos los ritmos musicales, pero **prefiero el balé clásico**. Me gustan los festivales de música y fiestas folclóricas.

D

Sergio
22 años

Tengo muchas aficiones: la fotografía urbana, la música electrónica y el yoga. Me gusta conocer gente, pero no es fácil hablar con los demás. **Prefiero escribir** y no hablar. En julio viajo a Valencia para el festival Marenosturm y busco personas interesadas.

A. ¿Quiénes pueden responder estas preguntas? Escribe en tu cuaderno sus nombres y sus respuestas en primera persona.

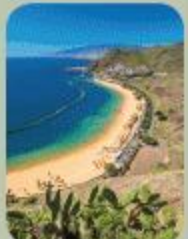
Która z tych osób może odpowiedzieć na zadane pytania? Zapisz w zeszycie odpowiednie imiona i odpowiedzi w pierwszej osobie gramatycznej.

- Entre el turismo de aventura y de ciudad, ¿cuál prefieres?
- ¿Te gusta hablar mucho? ¿Con quién?
- ¿Qué aficiones tienes?
- ¿Eres comunicativo? ¿Por qué?

B. Teniendo en cuenta los gustos y preferencias de las personas del apartado anterior, ¿cómo crees que responderían a estas preguntas? Compartid en parejas vuestras respuestas.

Mając na uwadze upodobania przedstawionych osób, ustal, co mogłyby odpowiedzieć na następujące pytania. Podzielcie się w parach Waszymi odpowiedziami.

¿Qué prefieres?

							
¿Madrid o Islas Canarias?	¿Un concierto o una exposición en el museo del Prado?	¿Descansar o pasear por una ciudad?	¿Bailar en una fiesta o hablar?	¿Viaje sin agencia o paquete turístico de una agencia de viajes?	¿Aprender lenguas extranjeras o usar el traductor online?	¿Chopin o David Guetta?	¿Ver la ciudad de Granada u obtener 100 me gusta en tu perfil?
							

Rosa prefiere un paquete turístico de una agencia de viajes.

preferir **G16**

C. Ahora en parejas responded a esas preguntas. ¿Tenéis las mismas preferencias? Compartidlas.

Teraz w parach odpowiedzcie na te same pytania. Macie takie same upodobania? Podzielcie się spostrzeżeniami.

1. La familia

Rodzina

● Większość słów oznaczających członków rodziny tworzy formy żeńskie poprzez wymianę **-o** na **-a**. Wyjątkiem są cztery poniższe wyrazy, które posiadają odrębne formy męskie i żeńskie:

padre ojciec	madre matka	marido mąż	mujer żona
------------------------	-----------------------	----------------------	----------------------

● W j. hiszpańskim, podobnie jak w polskim, istnieją również formy zdrobnione słów oznaczających matkę i ojca. Zauważ, że posiadają akcent na ostatnią sylabę.

madre – **mamá** (mama) *padre* – **papá** (tata)

● Wyraz *padre* oznacza „ojciec”, natomiast gdy użyjemy go w liczbie mnogiej – *padres* – mamy na myśli rodziców. To samo dotyczy się podanych par słów:

<i>hijo</i> <i>hijos</i>	syn synowie, dzieci
<i>hermano</i> <i>hermanos</i>	brat bracia, rodzeństwo
<i>tío</i> <i>tíos</i>	wujek wujkowie, wujostwo
<i>primo</i> <i>primos</i>	kuzyn kuzyni, kuzynostwo
<i>abuelo</i> <i>abuelos</i>	dziadek dziadkowie (rodzice ojca lub matki)
<i>nieto</i> <i>nietos</i>	wnuk wnuki

● W j. hiszpańskim nie rozróżniamy bratanków od siostrzeńców – obu tym słowom odpowiada wyraz *sobrino(s)*.

● Aby powiedzieć, czym członkiem rodziny ktoś jest – posłużymy się przyimkiem *de*.

<i>Los primos de mi abuela.</i>	Kuzyni mojej babci.
<i>Las cuñadas de un amigo.</i>	Szwagierki pewnego kolegi.
<i>El sobrino de Matylda.</i>	Siostrzeniec/Bratanek Matyldy.

Zauważ, że w tym wypadku musimy użyć rodzajnika określonego (*el, la, los, las*).

1A Zapisz, kto jest kim w każdym przypadku.

1. El padre de mi madre es mi ...
2. El hijo de mi padre es mi ...
3. La hija de mi tía es mi ...
4. Los hijos de mis hijos son mis ...
5. La hermana de mi madre es mi ...

2. Los posesivos

Zaimki przymiotne dzierżawcze

● Aby mówić o pokrewieństwie czy przynależności, możemy posłużyć się zaimkami dzierżawczymi. W j. hiszpańskim **przymiotne zaimki dzierżawcze**, które właśnie poznamy, **zastępują rodzajnik przed rzeczownikiem**, pozostając w zgodzie z jego liczbą i rodzajem.

● Zauważ, że w j. hiszpańskim zaimek dzierżawczy, oprócz 1. i 2. os. l. mnogiej, nie uwzględnia rodzaju rzeczownika, którego dotyczy. Dlatego też używamy tych samych form dla rodzaju męskiego i żeńskiego.

Mi abuela, mi abuelo y yo.

Moja babcia, mój dziadek i ja.

	<i>l. pojedyncza</i>	<i>l. mnoga</i>
<i>yo</i>	mi	mis
<i>tú</i>	tu	tus
<i>él / ella / usted</i>	su	sus
<i>nosotros/-as</i>	nuestro/-a	nuestros/-as
<i>vosotros/-as</i>	vuestro/-a	vuestros/-as
<i>ellos/-as</i>	su	sus
<i>ustedes</i>	su	sus

● Formy 3. os. liczby pojedynczej i mnogiej są takie same. Aby sprecyzować, o kogo nam chodzi, możemy posłużyć się przyimkiem *de*.

<i>Su hija</i>	La hija de Carolina.
	La hija de mis tíos.

● W j. hiszpańskim nie ma dokładnego odpowiednika słowa „swój”.

2A Przeczytaj wiadomości Marty i jej koleżanki Tiny, a następnie uzupełnij zdania przy pomocy przymiotnych zaimków dzierżawczych: *mi, mis, tu, tus, su, sus*.

■ Hola, Tina. ¿Qué tal todo? ¿Cómo está ... familia?

▲ ¡Hola, guapa! ... familia bien. ... padres están de vacaciones y yo aquí en casa con ... hermano. ¿Y ... padres qué tal?

■ Todos muy bien, la verdad. Ahora mismo estoy en casa de ... novio Chema. ¿Te acuerdas de él?

▲ Sí, sí, este chico tan majo. ¡Cuéntame algo más de ... familia!

■ Pues, estoy en ... casa. ... padres son muy simpáticos. Chema tiene también dos hermanas. ... hermanas se llaman Pili y Maite.

3. Pronombres demostrativos (I)

Zaimki rzeczowne wskazujące

● W j. hiszpańskim możemy kogoś przedstawić na cztery sposoby, bowiem nie istnieje dokładne tłumaczenie polskiej struktury „to jest.../to są...”. **Zmienia się ona w zależności od tego, czy przedstawiamy mężczyznę, kobietę czy grupę osób.**

<i>Este es Pedro, mi hermano.</i>	To jest Pedro, mój brat.
<i>Esta es Sylvia, mi abuela.</i>	To Sylvia, moja babcia.
<i>Estos son Rafał y Marisol, mis padres.</i>	To są Rafał i Marisol, moi rodzice.
<i>Estas son Berta y Paula, mis primas.</i>	To są Berta i Paula, moje kuzynki.

● W tym kontekście wykorzystujemy w j. hiszpańskim rzeczowne zaimki wskazujące (pol. ten, ta, ci, te), których na polski w tym wypadku nie tłumaczymy dosłownie, lecz jako stałą strukturę, która służy do przedstawiania poszczególnych osób znajdujących się w naszym pobliżu. W kolejnych rozdziałach poznamy również zaimki wskazujące w innych kontekstach.

	<i>l. poj.</i>	<i>l. mn.</i>
<i>r. męski</i>	este	estos
<i>r. żeński</i>	esta	estas

● Aby **nazwać jakiś przedmiot, sytuację lub odnieść się do części rozmowy**, która wynika z kontekstu, możemy posłużyć się tzw. nijakim zaimkiem wskazującym. Strukturę tę przetłumaczymy również jako „To jest...”

<i>Esto es un lápiz.</i>	To jest ołówek.
<i>Esto es un absurdo.</i>	To jest absurd.

Zauważ, że wskazujący zaimek *nijaki* występuje tylko w liczbie pojedynczej – **esto**.

Forma **estos** to liczba mnoga od męskiego zaimka wskazującego **este**.

3A Elena przedstawia swoich krewnych i przyjaciół. Pomóż jej i uzupełnij zdania przy pomocy rzeczownych zaimków wskazujących: **este, esta, estos, estas**.

¡Hola a todos! ... es mi familia. ... dos son mis hermanos pequeños Pablo y Seba. ... mujer tan guapa es mi madre y ... hombre tan simpático es mi padre. ... son mis abuelos Ernesto y Sofía. ... son mis primas Valeria y Carla. Y ... son mis queridos amigos: Olga, Vicky, Juan y Endika.

4. ¿Quién es...?

Kto to...?

● Pytanie „Kto to jest?” w języku hiszpańskim również zmienia się w zależności od tego, czy pytamy o mężczyznę, kobietę czy o grupę osób. Zazwyczaj posługujemy się zaimkami wskazującymi, precyzując, o kogo nam chodzi.

¿Quién es este ?	Kto to jest? (o mężczyźnie)
¿Quién es esta ?	Kto to jest? (o kobiecie)
¿Quiénes son estos ?	Kim oni są?
¿Quiénes son estas ?	Kim one są?

Jeśli jasno wynika z kontekstu, o kogo pytamy, możemy też powiedzieć:

¿Quién es?	Kto to? (o jednej osobie)
¿Quiénes son?	Kto to? (o grupie osób)

Aby dopytać o to, kim jest jakaś osoba, możemy też wykorzystać zaimki osobowe w funkcji podmiotu lub imię.

¿Quién es ella ?	Kim ona jest?
¿Quién es Judyta ?	Kto to jest Judyta?

● Zaimki wskazujące w języku hiszpańskim mogą pełnić funkcję przymiotnika (zaimka przymiotnego) lub rzeczownika (zaimka rzeczownego). Określają one przedmioty lub osoby na podstawie ich odległości od rozmówców. Zachowują się jak przymiotnik, gdy określają rzeczownik. Jeśli go zastępują, stają się zaimkami rzeczownikowymi. W powyższych pytaniach mamy do czynienia z tą drugą sytuacją.

4A Zapytaj Elenę o jej krewnych i przyjaciół. Wykorzystaj rzeczowne zaimki wskazujące.

- ¿Quién es **este**? - Es mi mejor amigo Endika.
- ... - Son mis padres.
 - ... - Son Pablo y Seba, mis hermanos.
 - ... - Es mi abuela.
 - ... - Son mis amigas Olga y Vicky.

5. En el cumpleaños

Na urodzinach

Oto kolokacje czasowników związane z urodzinami:

cantar śpiewać	"cumpleaños feliz" „cumpleaños feliz”
soplar zdmuchiwać	las velas świeczki

enviar
wysłać

felicitaciones
życzenia

dar
dawać

regalos
prezenty

abrir
otwierać

regalos
prezenty

ENVIAR

envío

envías

envía

enviamos

enviáis

envían

Czasowniki *cantar*, *soplar* i *abrir* są regularne. Zwróć uwagę na **akcent graficzny** w odmianie czasownika *enviar*.

Expresiones de felicitación

¡Felicidades!

¡Que cumplas muchos más!

¡Feliz cumpleaños!

¡Feliz cumple!

Wszystkiego najlepszego!

Sto lat!

Wszystkiego najlepszego z okazji urodzin!

Najlepszego! (kolokwialnie)

5A Uzupełnij w zeszycie zdania, dopasowując powyższe czasowniki z fioletowych ramek i odmieniając je odpowiednio.

- Los españoles ... “Cumpleaños feliz”.
- Paula, ¿... felicitaciones a tus amigos?
- Chicos, ¿cuándo ... los regalos?
- Los niños pequeños ... las velas durante la fiesta.
- Mis abuelos siempre me ... muchos regalos por mi cumpleaños.

6. Mandar... desde...

Przesyłać ... z ...

Kiedy pozdrawiamy kogoś na odległość, „przesyłając” życzenia z miejsca, w którym przebywamy, posługujemy się charakterystyczną strukturą:

¡Karolina manda saludos desde Almería!	Karolina śle pozdrowienia z Almerii!
Mando felicitaciones desde Sevilla.	Przesyłam życzenia z Sewilli.
¡Besos desde Sopot!	Całusy z Sopotu!

W tym wypadku nie precyzujemy, do kogo kierowana jest wiadomość – wynika to z kontekstu sytuacyjnego.

Czasownik *mandar* jest regularny i funkcjonuje wymiennie z czasownikiem *enviar*, który już znasz.

6A Przetłumacz podane wyrażenia na język hiszpański.

- (Pozdrowienia) ... desde Madrid.
- Mis amigos (przesyłają życzenia) ... desde Varsovia.
- Carlos manda besos (z Argentyny) ...
- (Przesyłam) ... saludos desde Cuba.

7. Estar y vivir

Czasowniki *estar* i *vivir*

Aby wskazać miejsce położenia czy przebywania kogoś lub czegoś, posłużymy się nieregularnym czasownikiem *estar*. Jest on jednym z trzech czasowników, które tłumaczymy na polski najczęściej jako „być”.

- Wykorzystujemy czasownik *estar*, aby podać informację o tym, **gdzie ktoś przebywa** lub **coś się znajduje**. Dlatego spotkamy go często w towarzystwie zaimka pytającego *¿Dónde...?*, odpowiednika polskiego „Gdzie...?”.

Abuela, *¿dónde estás?* | Babciu, **gdzie jesteś?**

- Natomiast do podawania informacji o tym, **gdzie ktoś przebywa** lub **coś się znajduje**, posłużymy się najczęściej przymikiem *en*, który w tym przypadku odpowiada polskiemu przymikowi „w”.

Estamos en la biblioteca. | **Jesteśmy w bibliotece.**

- Czasownika *estar* użyjemy też, aby wskazać, czy **ktoś jest obecny** lub **nieobecny** na danym wydarzeniu lub w danym miejscu.

Cornelia *no está en la fiesta.* | Cornelli **nie ma** na imprezie.
Su madre sí está. | Jej mama **jest**.
 – *¿Estás en el cole?* | – **Jesteś w** szkole?
 – *No, estoy en casa.* | – **Nie, jestem w** domu.

- Zwróć uwagę na akcent graficzny przy odmianie czasownika *estar* oraz nieregularną formę pierwszej osoby liczby pojedynczej – *estoy*.

- Regularny czasownik *vivir* posiada dwa podstawowe znaczenia – „żyć” i „mieszkać”. Aby wskazać miejsce, w którym mieszkamy posłużymy się właśnie nim oraz przymikiem *en*.

– *¿Dónde vives?* | – Gdzie mieszkasz?
 – *Vivo en Tucha.* | – **Mieszkam w** Tucholi.
 Moha *vive en Marruecos.* | Moha **mieszka w** Maroku.

	VIVIR	ESTAR
yo	vivo	estoy
tú	vives	estás
él/ella/usted	vive	está
nosotros/nosotras	vivimos	estamos
vosotros/vosotras	vivís	estáis
ellos/ellas/ustedes	viven	están

7A Zapisz, gdzie znajdują się wymienione osoby. O jakich miastach i krajach mowa?

#torre_eiffel a. Carolina ...
 #estatua_de_la_libertad b. Juan y Dori ...
 #museo_del_prado c. Mis primos ...
 #puerta_de_brandeburgo d. Carla y yo ...

8. Las fechas.

Daty

- Daty w j. hiszpańskim podajemy według schematu:

día del mes + de + nombre del mes

Uno de agosto. | Pierwszy sierpnia.

- Kiedy umiejscawiamy wydarzenie w ramach konkretnej daty, musimy posłużyć się rodzajnikiem określonym *el*.

El uno de agosto viajo a Portugal. | Pierwszego sierpnia jadę do Portugalii.

- Z kolei aby umiejscowić dane wydarzenie w konkretnym miesiącu, posłużymy się przymikiem *en*.

enero	styczeń	julio	lipiec
febrero	luty	agosto	sierpień
marzo	marzec	septiembre	wrzesień
abril	kwiecień	octubre	październik
mayo	maj	noviembre	listopad
junio	czerwiec	diciembre	grudzień

- Kiedy pytamy o datę jakiegoś wydarzenia lub o czyjąś datę urodzin, wykorzystujemy pytanie: *¿Cuándo es...?* / *Kiedy jest...?*

Czasownik *ser*, który już poznaliśmy w kontekście przedstawiania się i podawania informacji o pochodzeniu kogoś lub czegoś, posłuży nam również do **umieszczania w czasie wydarzeń**, czyli informowania o tym, kiedy coś się dzieje, kiedy coś „jest”.

Los números

Liczebniki złożone od 16 do 30 zapisujemy łącznie.

Przy pomocy tego samego czasownika – *ser* – umiejscawiamy również wydarzenie w ramach konkretnej daty.

dieciséis	16	veintiuno	21	veinticinco	25
diecisiete	17	veintidós	22	veintiséis	26
dieciocho	18	veintitrés	23	veintisiete	27
diecinueve	19	veinticuatro	24	veintiocho	28
veinte	20			veintinueve	29

Wszystkie liczebniki złożone począwszy od 31, tworzymy przy pomocy spójnika *y* i zapisujemy je rozłącznie.

treinta y tres | trzydzieści trzy
cuarenta y cinco | czterdzieści pięć

Wyraz *cien* odnosi się **tylko do równej liczby 100**.

- Liczby, które kończą się na *uno*, przed rzeczownikiem skracają ten człon do: *un*. W wyrażeniu *veintiún* ponadto dodajemy akcent graficzny.

Mi padre tiene cuarenta y un años y mi tío cincuenta y uno. | Mój tata ma czterdzieści jeden lat, a mój wujek pięćdziesiąt jeden.

- Kiedy pytamy o czyjąś datę urodzin, wykorzystujemy pytanie:

– *¿Cuándo es tu cumpleaños?* | Kiedy masz urodziny?
 – *Mi cumpleaños es el trece de marzo.* | Mam urodziny trzynastego marca. (dosłownie: Moje urodziny są trzynastego marca)

El cumpleaños de mi hermana es el ocho de marzo. | Urodziny mojej siostry są ósmego marca.

Zauważ, że w tym kontekście używamy w języku polskim czasownika „mieć (urodziny)”. W j. hiszpańskim to niemożliwe – musimy posłużyć się czasownikiem *ser*.

Zauważ, że mimo zakończenia -s, rzeczownik *cumpleaños* jest liczby pojedynczej: *el cumpleaños*.

- Aby wskazać, ile lat ktoś kończy, posłużymy się regularnym czasownikiem *cumplir*.

El veintiuno de marzo mi hermano cumple veintiún años. | Dwudziestego pierwszego marca mój brat kończy dwadzieścia jeden lat.

8A Uzupełnij zdania, odmieniając odpowiednio czasownik *ser* lub *cumplir*. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

1. Mi cumpleaños ... el veinte de marzo.
2. En mayo mi hermano ... dieciocho años.
3. ¿Cuándo ... el cumpleaños de tu novia?
4. El veinticinco de agosto ... el cumpleaños de mi abuela.
5. ¿Cuándo ... (tú) dieciséis años?

9. Descripción física

Opisywanie wyglądu zewnętrznego

Przy pomocy czasownika *ser* możemy opisywać cechy wyglądu oraz poszczególne części ciała. Pamiętaj o tym, żeby odmienić przymiotnik zgodnie z rodzajem męskim lub żeńskim.

● Przymiotniki zakończone na -o, tworzą rodzaj żeński poprzez wymianę końcowego -o na -a. Następujące przymiotniki **posłużą nam do opisu osób**.

- pelirrojo	- rubio	- moreno
- delgado	- alto	
- bajo	- guapo	

● Poniższych przymiotników najczęściej używamy w formie zdrobniałej. Formy te bowiem przybierają wtedy mniej negatywny wydźwięk i odzwierciedlają sympatię rozmówcy.

gordo – gordito feo – feíto

● Słowa *joven* i *mayor* mają taką samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego. Wyraz *joven* w liczbie mnogiej przybiera akcent graficzny.

joven – jóvenes mayor – mayores

● Oto przymiotniki, które **posłużą nam do opisu włosów**. Zauważ, że hiszpański odpowiednik polskiego wyrazu „włosy” – *pelo* – jest rodzaju męskiego i w odniesieniu do włosów na głowie, używamy go w liczbie pojedynczej.

pelo	corto	largo	liso	rizado
	rubio	moreno	negro	canoso

Mi pelo es largo, rizado y moreno.

Moje włosy są długie, kręcone i ciemne.

● Podobnie mówimy o wąsach – są one w j. hiszpańskim rodzaju męskiego i przy pomocy liczby pojedynczej odnosimy się do całości wąsów – *el bigote*. Natomiast broda – *la barba* – jest, tak samo jak w języku polskim, rzeczownikiem rodzaju żeńskiego, którego używamy w liczbie pojedynczej.

● Kiedy mówimy o kolorze oczu, musimy pamiętać o tym, że wyraz *ojos*, jest rodzaju męskiego i używamy go w liczbie mnogiej.

ojos	azules	marrones	verdes	grises
-------------	--------	----------	--------	--------

Tus ojos son azules.

Twoje oczy są niebieskie.

9A Opisz w zeszycie Anę i Carlosa, dopisując odpowiednie zakończenia przymiotników w zeszycie.

1. Ana es pelirroja... Tiene el pelo largo... y lisa... Es muy delgada... y joven. Es muy guapa...
2. Carlos es rubio... y tiene el pelo corto... Es un poco gordito... y también es muy joven. Es bastante guapo...

10. Ser, tener y llevar

Czasowniki *ser*, *tener* i *llevar*

W j. hiszpańskim do opisu wyglądu zewnętrznego zazwyczaj posługujemy się trzema czasownikami: *ser*, *llevar* i *tener*.

● Przy pomocy czasownika *ser* i wybranego przymiotnika możemy opisywać zarówno osoby, jak i poszczególne elementy ich wyglądu.

ser + **przymiotnik opisujący cechy wyglądu**
bajo, alto, morena, rubia...

element wyglądu + **es** + **przymiotnik**
Su pelo, la barba, los ojos... son largo, corta, verdes...

● Czasownik *tener* posłuży nam do charakteryzowania poszczególnych części wyglądu danej osoby.

tener + **el/la/los/las** + **część ciała + przymiotnik**
pelo largo, los ojos verdes...

● Wygląd możemy też opisywać przy pomocy czasownika *llevar*, który tłumaczyć będziemy w zależności od kontekstu.

llevar + **lentillas**
nosić gafas

llevar + **el pelo / la barba / el flequillo** + **przymiotnik**
mieć largo, corta, largo...

● Czasownik *llevar* odmienia się regularnie. Pamiętaj o nieregularnej odmianie czasowników *tener* i *ser*.

	LLEVAR	TENER	SER
yo	llevo	tengo	soy
tú	llevas	tienes	eres
él/ella/usted	llewa	tiene	es
nosotros/nosotras	llevamos	tenemos	somos
vosotros/vosotras	lleváis	tenéis	sois
ellos/ellas/ustedes	llevan	tienen	son

10A Uzupełnij zdania, odmieniając odpowiednio czasownik *ser*, *tener* lub *llevar*. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

1. Mi hermano ... barba y ... el pelo largo.
2. Mi perro ... los ojos marrones.
3. Silvia ... una señora mayor y ... el pelo corto.
4. Mi mejor amigo ... gordito y pelirrojo. ... gafas.
5. Nuestra prima ... joven y guapa. ... el flequillo corto.
6. Yo ... rubio y muy alto.

11. Cuantificadores

Wyrazy określające natężenie

Aby osłabić lub wzmocnić znaczenie danego przymiotnika, rzeczownika lub czasownika, możemy posłużyć się wybranym wyrazem określającym natężenie.

muy bardzo	un poco trochę	bastante całkiem, dość	mucho bardzo, wiele, dużo
----------------------	--------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

Wyrazy *muy* oraz *mucho* w niektórych sytuacjach tłumaczymy tak samo, jednak używamy ich w odmiennych kontekstach.

● Wyraz *muy* jest nieodmienny i może poprzedzać **przymiotniki i przysłówki**. Tłumaczymy go jako „bardzo”.

Elena tiene el pelo **muy largo**.
Estamos **muy bien**.

Elena ma **bardzo długie** włosy.
Bardzo dobrze się czujemy.

● Wyraz **mucho** może poprzedzać **rzeczowniki** i **towarzyszyć czasownikom**.

Gdy **poprzedza rzeczowniki**, pełni funkcję **przymiotnika** i odmienia się przez liczbę i rodzaj. Tłumaczymy go wtedy jako „wiele” lub „dużo”.

Ella tiene **muchas gafas**.
Él lleva **muchos pendientes** diferentes.

Ona ma **wiele** okularów.
On nosi **wiele** różnych **kolczyków**.

Kiedy **towarzyszy czasownikowi**, pełni funkcję **przysłówka** i jest nieodmienny. Tłumaczymy go wtedy jako „dużo” lub „bardzo”.

Martyna y Robert **hablan mucho** con su familia.
Me gusta mucho viajar.

Martyna i Robert **dużo** **rozmawiają** ze swoją rodziną.
Bardzo lubię podróżować.

11A Przetłumacz w zeszycie podane wyrażenia na język hiszpański.

1. Mi padre es (dość wysoki) Mide casi 2 metros.
2. Las chicas de mi clase son (bardzo szczupłe)
3. Begoña mide 1,55 metros. Es (trochę niska)
4. Mi novio es (bardzo przystojny)
5. Tienes el pelo (całkiem długie)

12. Hablar de parecidos

Mówienie o podobieństwie

● Aby wskazać na podobieństwo między danymi osobami lub aby stwierdzić brak podobieństwa możemy również wykorzystać czasownik **ser** i wybrany przymiotnik:

ser parecido (a)
być podobnym (do)...

ser igual (a)
być takim samym (jak)...

ser diferente (a)
być różnym (od)
być innym (niż)

Mis hermanas **son muy parecidas**.

Moje siostry są bardzo podobne.

¡Nuestras abuelas **son iguales**!

Nasze babcie są takie same!

Soy muy diferente a mis primos.

Jestem zupełnie inna niż moi kuzynowie.

● Oto stałe wyrażenia, które odpowiadają polskim wyrazom: „ten sam”, „ta sama”, „ci sami”, „te same” itd.

el mismo
ten sam
taki sam

la misma
ta sama
taka sama

los mismos
ci sami
tacy sami

las mismas
te same
takie same

Mis hermanas tienen **los mismos pendientes**.

Moje siostry mają **takie same** kolczyki.

Wyrażeń tych możemy użyć niedosłownie, aby nadać naszemu porównaniu ekspresji.

Tenemos **las mismas orejas** mi primo y yo.

Mój kuzyn i ja mamy **takie same** uszy.

12A Odmień odpowiednio czasownik i przymiotnik **ser parecido/-a (a)** i uzupełnij zdania poprawną formą: **el mismo, la misma, los mismos, las mismas**.

1. Yo ... a mi madre porque tenemos ... nariz.
2. Creo que tú ... más a tu padre. Tenéis ... ojos.
3. Ana, María, ... mucho a vuestra abuela porque tenéis ... bocas pequeñas.
4. Mis primas ... mucho. Tienen ... pelo rizado.

13. El verbo viajar

Czasownik **viajar**

Choć podstawowym znaczeniem czasownika regularnego **viajar** jest „podróżować”, tłumaczymy go często jako „jechać”. W zależności od tego, czy czasownikowi **viajar** towarzyszy przyimek **a** czy **por**, zmienia on nieco znaczenie:

Me gusta viajar a Alemania.
Viajo a Bilbao esta semana.
Viajar por Japón en abril es relajante.

Lubię **jeździć do** Niemiec.
Jadę do Bilbao w tym tygodniu.
Podróżowanie po Japonii w kwietniu jest relaksujące.

Gdy wskazujemy na środek transportu, którym się przemieszczamy, wykorzystujemy przyimek **en**.

Normalmente viajo en tren.

Zwykle **podróżuję pociągiem**.

13A Odmień czasownik **viajar** i wpisz odpowiedni przyimek: **a** lub **por**. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

1. ¿Adónde ... tus amigos: ... México o ... Cuba?
2. Mi familia y yo ... mucho ... el norte de España.
3. En septiembre Carlos ... Asia.
4. En agosto siempre (yo) ... una semana ... Andalucía.
5. María, ¿cuándo ... China, en octubre o en noviembre?

14. Expresar gustos personales

Wyrażanie własnych upodobań

Kiedy mówimy o naszych upodobaniach i wskazujemy na to, co lubimy, a czego nie lubimy – wykorzystujemy czasownik **gustar**. Używamy go analogicznie do polskiego czasownika „podać się”. Tłumaczymy go, w zależności od kontekstu jako „lubić” lub „podać się”.

Aby ułatwić Ci zrozumienie zasady używania czasownika **gustar**, na początku zwrócimy uwagę przede wszystkim na wyrażanie własnych upodobań, czyli w pierwszej osobie liczby pojedynczej – „ja (lubię)”, „mnie (poda się)”. Zwróć uwagę na przykłady.

Me gusta cocinar.
Me gusta Cataluña.

Lubię gotować.
Lubię Katalonię.
Podoba mi się Katalonia.
Lubię duże miasta.
Podobają mi się duże miasta.

Me gustan las ciudades grandes.

Jak zauważysz, w powyższych przykładach przy odmianie czasownika **gustar** zachodzi tylko jedna zmiana. Używamy formy liczby pojedynczej (**gusta**), kiedy **nazywamy czynność przy pomocy bezokolicznika** lub wskazujemy na to, co lubimy przy pomocy **rzeczownika w liczbie pojedynczej**.

Me gusta +

infinitivo
bezokolicznik
sustantivo en singular
rzeczownik w l. poj.

Formy liczby mnogiej (*gustan*) używamy, gdy wskazujemy na to, co lubimy przy pomocy **rzeczownika w liczbie mnogiej**.

Me gustan + **sustantivo en singular**
rzeczownik w l. mnogiej.

14A En tu cuaderno combina el verbo gustar en plural o singular con las expresiones adecuadas. También completa estas expresiones con tu información personal.

- a. las películas de ... b. estudiar ... c. el turismo ...
e. los libros de ... f. las canciones de ... g. visitar los museos de ...

me gusta ... me gustan ...

15. El verbo gustar

Czasownik *gustar*

Sam czasownik *gustar* odmieniamy zazwyczaj w trzeciej osobie liczby pojedynczej lub mnogiej – *gusta* lub *gustan*. Aby wskazać, kto coś lubi lub komu coś się podoba – posłużymy się poszczególnymi zaimkami dopełnienia dalszego. Odpowiadają one na pytanie „Komu...?”.

● Aby podkreślić, że coś nam się podoba albo żeby doprecyzować, komu coś się podoba, w przypadku trzeciej osoby gramatycznej, **możemy posłużyć się podwójnymi zaimkami**.

A mí me gusta viajar. Lubię podróżować.
A ella no le gusta ver series. Ona nie lubi oglądać seriali.

Zaimki *me, te, le, nos, os, les* są obowiązkowe.

Zaimki *a mí, a ti, a él...* są opcjonalne.

OPCIONAL	OBLIGATORIO	GUSTAR
a mí	me mnie	gusta gustan
a ti	te tobie	
a él/ella/usted	le jej, jemu	
a nosotros/nosotras	nos nam	
a vosotros/vosotras	os wam	
a ellos/ellas/ustedes	les im	

15A **Uzupełnij zdania, wpisując odpowiedni zaimek: me, te, le, nos, os, les.**

- A mi hermano y a mí ... gusta viajar.
- A mi prima Elena ... gustan las lenguas.
- A mí ... gusta mucho conocer a nuevas personas.
- Chicos, ¿... gusta recibir regalos?
- Carla, tu familia es muy grande. ¿... gusta pasar el tiempo con ellos?
- A los polacos ... gusta mucho celebrar el cumpleaños.

15B **Zapisz w zeszycie, co lubi każda osoba.**

- Yo, visitar museos. A mí me gusta visitar museos.
- Mis abuelos, hacer deporte.
- Mi hermano y mis padres, el turismo urbano.
- Mi prima Carmen y yo, las películas de Quentin Tarantino.

16. El verbo preferir y la conjunción o

Czasownik *preferir* i spójnik rozłączny *o*

Kiedy chcemy podać informację o tym, co wolimy – posłużymy się czasownikiem *preferir*. Przy jego odmianie następuje oboczność samogłoskowa (e > ie).

● Po czasowniku *preferir* może nastąpić czasownik:

Prefiero ir al mar. Wolę jechać nad morze.

lub rzeczownik:

Prefiero el mar. Wolę morze.

● Kiedy chcemy kogoś zapytać o to, co woli, dając mu dwie opcje do wyboru, **posłużymy się spójnikiem o**. Odpowiada on polskiemu „czy” w funkcji spójnika rozłącznego.

¿Prefieres el mar o la montaña? Wolisz morze czy góry?

PREFERIR

prefiero
prefieres
prefiere
preferimos
preferís
prefieren

16A **Odmień w zeszycie czasownik preferir.**

- Juan, ¿... viajar solo o acompañado?
- Mis hermanas ... planificar sus viajes.
- Cuando viajo, ... el turismo de ciudades.
- Mi amiga y yo ... aprender español.
- ¿Qué ... Carlota: Madrid o Barcelona?
- Y vosotros, chicos, ¿qué ... : la música clásica o pop?

17. Descripción del carácter verbo ser

Czasownik *ser* a opis charakteru

Przy pomocy czasownika *ser* i wybranego przymiotnika możemy też opisywać cechy charakteru.

● Przymiotniki zakończone na **-o**, posiadają odrębną formę żeńską zakończoną na **-a**.

divertido – divertida aburrido – aburrida
abierto – abierta cerrado – cerrada
serio – seria simpático – simpática
tímido – tímida majo – maja
sincero – sincera romántico – romántica
ambicioso – ambiciosa organizado – organizada

● Przymiotniki zakończone na **-dor** tworzą formę rodzaju żeńskiego poprzez dodanie **-a**.

trabajador – trabajadora hablador – habladora

● Przymiotniki zakończone na **-e, -ista i -l** posiadają tę samą formę dla rodzaju męskiego i żeńskiego.

interesante inteligente alegre agradable sociable
tolerante rebelde optimista deportista puntual

Zauważ, że słowo „ambitny” w języku polskim ma raczej pozytywny wydźwięk. W języku hiszpańskim określenie *ambicioso* jest raczej nacechowane negatywnie.

17A **Napisz w zeszycie, jakie są podane osoby. Zwróć uwagę na rodzaj i liczbę.**

- A Ana no le gusta nada hablar en público. Ana es ...
- A mis primos no les gusta trabajar ni estudiar. Son ...
- A mi amiga le gusta mucho estar con la gente. Es ...
- Carlos no habla mucho ni tiene muchos amigos. Es ...
- Esta chica no dice nada interesante. Es ...
- Nosotros siempre tenemos nuestros libros y deberes. Somos ...

TE QUEDA BIEN!

A. Tira el dado y dibuja un retrato utilizando un elemento de cada columna.

Rzuć kostką i narysuj w zeszycie postać zgodnie z liczbą oczek w każdej kolumnie.

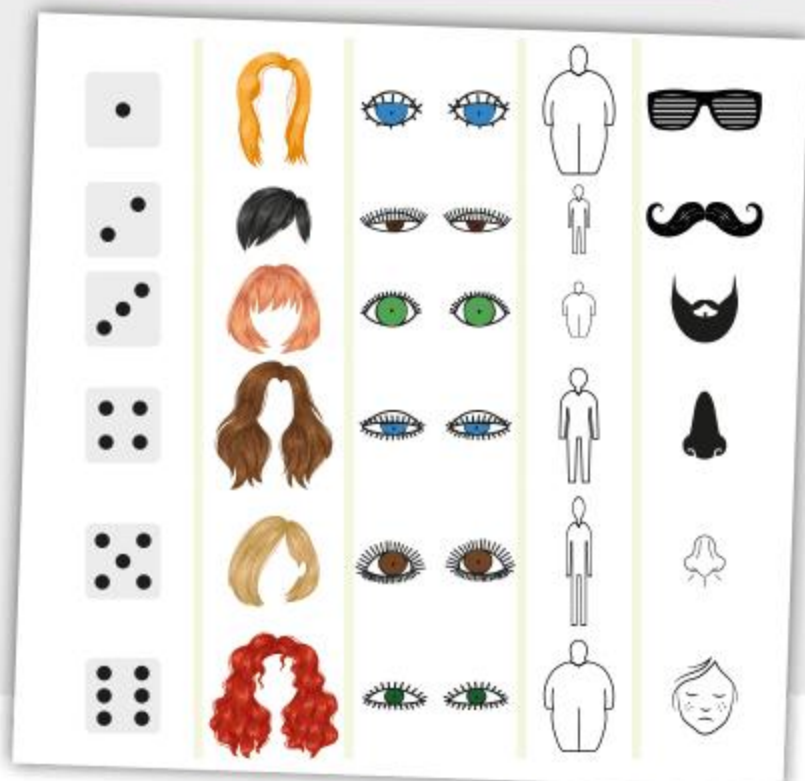
B. Describe oralmente cómo es tu personaje. ¿Se parece a un famoso o alguien de tu familia o tu grupo de español?

Opisz ustnie narysowaną przez Ciebie postać. Przypomina kogoś sławnego, kogoś z Twojej rodziny, a może kogoś z grupy, z którą się uczysz hiszpańskiego?

Es una chica rubia, tiene el pelo largo, rizado. Es bastante baja y delgada. Es muy parecida a Shakira. Tiene los mismos ojos marrones y el mismo pelo.

DIBUJA UN RETRATO

1

¡BINGO DE LA PERSONALIDAD!

2

A. En tu cuaderno marca las respuestas que mejor reflejen tu personalidad y tus preferencias a la hora de viajar (solo una respuesta en cada casilla). El/la profesor/a va a dictar frases como los números de un bingo. Gana el/la primero/a que marque todas sus frases y grite: "¡bingo!"

Zaznacz w zeszycie odpowiedzi, które najlepiej odzwierciedlają Twoją osobowość oraz zainteresowania i zwyczaje podróżnicze. Na każdym polu udzielamy tylko jednej odpowiedzi. Nauczyciel lub nauczycielka podyktuje zdania, jako numery w grze w bingo. Wygrywa pierwsza osoba, która zaznaczy wszystkie swoje odpowiedzi i krzyknie: „bingo!”.

TEST

1. Soy una persona...
- tímida y muy cerrada.
 - un poco reservada.
 - bastante sociable.
 - muy abierta.

2. Soy...
- pesimista.
 - optimista.

3. Me gustan...
- las fiestas.
 - los deportes.
 - las actividades culturales.

4. Prefiero...
- la playa.
 - la montaña.

5. Cuando viajo con otras personas...
- me gusta mucho organizarlo todo.
 - no me gusta mucho organizar nuestras actividades.
 - me gusta no tener todo organizado.

6. Prefiero viajar...
- solo/a.
 - en grupo.
 - con mi familia.

7. Uso...
- el mapa.
 - el móvil.

8. El turismo de naturaleza:
- me gusta.
 - no me gusta.

9. Mis actividades favoritas cuando viajo son...
- conocer culturas y tradiciones, visitar lugares y museos.
 - aprender lenguas extranjeras.
 - hacer actividades deportivas.
 - descansar.

B. Comparte tus respuestas con otras personas de tu grupo. ¿Con quién puedes ir de viaje?

Podziel się swoimi odpowiedziami z resztą grupy. Z kim byś mógł/-a podróżować?

Con Aga porque nos gusta...
somos...
preferimos...

¿DE QUIÉN ES CADA COSA O GUSTO?

3

En parejas vamos a describir nuestra familia. Selecciona dos parejas: una serás tú y otro miembro de tu familia. La otra serán dos miembros cualquiera de tu familia; la condición es que cada pareja debe tener gustos, datos, posesiones o intereses parecidos. Puedes inventarlos.

W parach opisujemy naszą rodzinę. W tym celu wybieramy dwie pary: jedna to Ty i wybrany członek Twojej rodziny. Drugą parę stanowić będą dwie inne dowolne osoby z Twojej rodziny. Warunek jest taki, że w obrębie każdej pary musi zachodzić pewne podobieństwo co do gustów, pewnych informacji, posiadanych rzeczy czy zainteresowań. Możesz te informacje wymyślić.

1. La actividad consiste en escribir en una hoja como la del ejemplo la información personal, gustos e intereses de los miembros de tu familia y tuyos. Debes escribir tres datos para cada pareja. Un total de seis expresiones por columna. Debes ponerlos desordenados.

Ćwiczenie polega na napisaniu na kartce papieru informacji osobowych, upodobań i zainteresowań wybranych członków rodziny oraz Twoich. Następnie trzeba zapisać trzy informacje o każdej parze. Łącznie sześć wyrażen w każdej kolumnie. Należy zapisać je nie po kolei.

2. Por turnos debéis adivinar la información relacionada con las parejas. Uno describe y el otro señala qué respuestas son correctas.

Na zmianę będziecie musieli zgadywać informacje związane z osobą, z którą jesteście w parze. Jedna osoba opisuje, a druga osoba zgaduje, którą z odpowiedzi jest poprawna.

- Tu tía Zosia y tu prima Agata: sus dos hermanos son Kuba y Antoni. Les gusta comprar recuerdos y hablar por teléfono y sus aficiones son dibujar y aprender lenguas.
- La información correcta es que les gusta comprar recuerdos y su afición es dibujar.

3. Gana quien primero descubra las características correctas para todos los miembros de la familia.

Wygrywa ten, kto pierwszy odgadnie cechy wszystkich członków rodziny.

Pareja 1: yo y mi hermano Wojtek
Pareja 2: mi tía Zosia y mi prima Agata

INFORMACIÓN PERSONAL Y OBJETOS	LO QUE NO GUSTA	AFICIONES
cumpleaños 13 de abril	hacer la maleta	el baile
edad - 16 años	comprar recuerdos	dibujar
recuerdo: castañuelas de España	hablar por teléfono	aprender lenguas
dos hermanos: Kuba y Antoni	...	...
libros de Andrzej Sapkowski	...	...

ESCRIBIR ANUNCIOS

4

A. Sofía busca compañeros de viaje en la página Ven a viajar conmigo. Lee su anuncio. ¿Podría ser tu compañera de viaje?

Sofía busca acompañante para viaje na stronie internetowej "Ven a viajar conmigo". Przeczytaj jej ogłoszenie. Mogłbyś z nią podróżować?

Sofía

¿Qué tal? Me llamo Sofía y vivo en Lima. Actualmente estoy en España y no me gusta viajar sola. ¿Eres simpático, pero un poco tímido como yo? ¿Te gusta estudiar lenguas y conocer culturas diferentes? ¿Visitas monumentos y museos? ¡Espero tu respuesta!

B. Observa la respuesta enviada por Quique fijándote en las palabras en negrita. ¿Qué pueden significar?

Spójrz na odpowiedź Quique i zwróć uwagę na pogrubione wyrażenia. Co mogą oznaczać?

Hola, Sofía. Me llamo Quique y **también** me gusta viajar. Soy intelectual **porque** me gusta leer, visitar monumentos y estudiar idiomas. Creo que **también** soy organizado **porque** prefiero preparar el viaje, comprar billetes en Internet, buscar hoteles... Ah, y yo **también** soy un poco tímido como tú. ¿Viajamos juntos? ¡Un saludo desde La Paz!

Przysłówek *también*

- Służy do wprowadzenia nowej informacji i zasygnalizowania, że informacja ta nawiązuje do poprzedniej części rozmowy.
- Tłumaczymy jako „też”, „również”. Zauważ, że przysłówka *también* użyć możemy tylko w kontekstach twierdzących, a nie przeczących.

Spójnik *porque*

- Spójnik wprowadzający zdanie podrzędne, które wyjaśnia poprzedzające go zdanie składowe.
- Tłumaczymy jako „ponieważ”, „bo”.
- Przed spójnikiem *porque* zazwyczaj nie stawiamy przecinka.

C. Ahora escribe un anuncio como el de Sofía usando las palabras *también* y *porque*.

A teraz Ty napisz ogłoszenie podobne do ogłoszenia Sofii przy pomocy słów *también* i *porque*.

CELEBRAR EL DÍA DE MUERTOS EN FAMILIA

A. ¿Cuánto sabes del Día de Muertos? En parejas, leed las frases y contestad de acuerdo a lo que sabéis.

Jak dużo wiesz o Dniu Zmarłych (el Día de Muertos)? Przeczytajcie w parach pytania i odpowiedzcie zgodnie ze swoją wiedzą.

- ¿El Día de Muertos es una fiesta típica de muchos países de Hispanoamérica?
- ¿Es una celebración triste?
- ¿Los mexicanos preparan algunos platos especiales para este día?
- ¿Las tradiciones mexicanas del Día de Muertos se parecen a las polacas?

- Creo que sí. - Creo que no.
- No lo sé.

B. Lee lo que dicen los miembros de una familia mexicana y comprueba tus respuestas o responde en tu cuaderno a las preguntas que no has respondido.

Przeczytaj wypowiedzi członków pewnej meksykańskiej rodziny i zweryfikuj udzielone przez Ciebie odpowiedzi lub dopisz w zeszycie nowe informacje.

C. En la foto del altar tradicional hay diferentes objetos numerados. Escribe en tu cuaderno sus nombres utilizando las palabras marcadas en los textos. ¿Para qué los mexicanos montan estos altares?

Na zdjęciu tradycyjnego meksykańskiego ołtarza pojawiają się ponumerowane przedmioty. Zapisz w zeszycie ich nazwy na podstawie wyróżnionych w tekście słów. W jakim celu Meksykanie przygotowują tego typu ołtarze?

D. Compara las tradiciones mexicanas con las polacas. Formula una frase como en el ejemplo y compártela en clase.

A teraz porównaj meksykańskie tradycje z polskimi. Ułóż zdanie zgodnie z przykładem i podziel się wnioskami z resztą klasy.

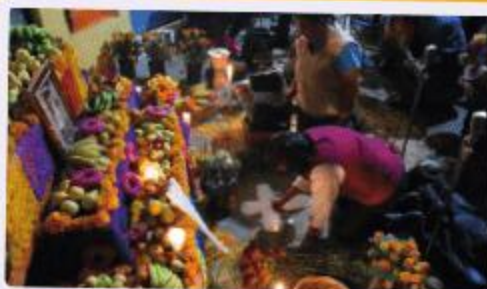
En México el Día de Muertos es el 2 de noviembre.

En Polonia...

En México comen y escuchan música en los cementerios.

En Polonia...

El Día de Muertos es una fiesta mexicana de origen azteca y cristiano. Se celebra el 2 de noviembre y es un momento muy importante para las familias mexicanas.

El Día de Muertos con mis hijos y nietos visitamos los cementerios. Decoramos las tumbas, comemos y bebemos, tocamos la guitarra, cantamos. Es un día familiar y alegre.

Los mexicanos creemos que nuestros familiares muertos visitan el mundo de los vivos. Construimos altares para ellos y colocamos **fotos, flores, velas**, comida, bebida...

Para el Día de Muertos mi mamá prepara el **pan de muerto**, pero yo prefiero las **calaveritas** de azúcar o chocolate.

Me gusta mucho el Día de Muertos. En esta foto mi prima y yo tenemos el mismo maquillaje de la Catrina, el símbolo de la muerte en México. Es mi fiesta favorita.

Pon en práctica tus talentos. Elige uno de los talleres teniendo en cuenta tus aficiones. Puedes trabajar solo o en grupo. Avisa a tu profesor/-a qué taller eliges y con quién lo vas a hacer.

Sprawdź w praktyce swoje talenty! Wybierz jeden z warsztatów, kierując się Twoimi zainteresowaniami. Możesz pracować samodzielnie lub w grupie. Poinformuj nauczyciela/nauczycielkę, które zadanie wybierasz i z kim je wykonasz.

M

W dowolny sposób zaprezentuj znaną rodzinę z filmu lub z Twojego ulubionego serialu. Przedstaw wszystkich członków rodziny, opowiedz o tym, co lubią, czym się zajmują, gdzie mieszkają, jak wyglądają i jakie mają cechy charakteru.

Wyobraź sobie, że zakładasz konto na jednym z portali społecznościowych znanej osobie. Kto to będzie i dlaczego? Jaki portal wybierzesz? Przedstaw w klasie profil wybranej osoby w dowolnej formie. Opisz wybraną osobę i zaprezentuj treści, które mogłyby się znaleźć na jej profilu.

L

Znasz swoich przodków? Poszukaj informacji, porozmawiaj z członkami Twojej rodziny i przygotuj drzewo genealogiczne. Możesz wykorzystać do tego celu wybrany program komputerowy lub samodzielnie wykonać ilustrację.

Poszukaj swoich sobowtórów na znanych dziełach sztuki. Wydrukuj zdjęcia i pokaż je w klasie. Opowiedz o dziełach sztuki, poszukaj, gdzie się znajdują i przygotuj informacje o malarzach. Porównaj się ze swoimi sobowtórami.

XL

Przedstaw członków Twojej rodziny w krótkim reportażu filmowym. Opowiedz o tym, kim dla Ciebie są poszczególne osoby, czym się zajmują i jakie mają pasje i talenty.

W grupie 2-3 osobowej zrealizujcie reportaż filmowy (4-5 minutowy) o ulubionych celach podróży turystycznych Waszych kolegów z klasy. Zapytajcie ich, dokąd lubią podróżować, z kim najczęściej podróżują i dlaczego, co lubią i czego nie lubią w czasie podróży, jak się przygotowują do podróży itp. Przedstawcie Wasz reportaż na forum klasy.

ME LO LLEVO

¿Qué te llevas de esta unidad? Responde a las preguntas de la primera columna en tu cuaderno y luego, en parejas, preguntad y responded según las situaciones de la segunda columna.

Co ze sobą zabierzesz z tego rozdziału? Najpierw w zeszycie odpowiedz na pytania z pierwszej kolumny. Następnie w parach zadajcie sobie nawzajem pytania i odpowiedzcie zgodnie z wytycznymi z drugiej kolumny.

CZY UMIESZ...?

Zapytać o osoby na zdjęciach i opisać pokrewieństwo między nimi?

Opisać charakter, osobowość i wygląd zewnętrzny osób?

Opisać czynności związane z przyjęciem urodzinowym i złożyć życzenia?

Opisać cechy towarzysza podróży oraz upodobania i czynności związane z podróżowaniem.

¿Quién es? ¿Quiénes son?
¿Dónde vive/n?
¿Dónde está/n?
Menciona y describe los parentescos entre la gente.

¿Cómo es? ¿Cómo son?
Describe los rasgos de carácter y el aspecto físico.
Habla de tus virtudes y defectos.

Escribe en tu cuaderno dos formas de felicitar el cumpleaños y cuatro acciones típicas de una fiesta de cumpleaños.

Escribe 3 acciones que haces antes del viaje y 3 que haces durante el viaje. Responde: ¿Cómo es tu compañero de viaje perfecto?

Zapytajcie się nawzajem, kim są osoby na zdjęciach i opiszcie ich pokrewieństwo oraz miejsce zamieszkania lub pobytu.

Zapytajcie o Wasze znaki szczególne. Znajdźcie podobieństwa i różnice.

Zapytaj kolegę lub koleżankę, kiedy ma urodziny i co robi jej rodzina w czasie przyjęcia urodzinowego. Zamieńcie się rolami.

Zapytajcie się nawzajem o Wasze preferencje i upodobania dotyczące podróżowania. Opiszcie nawzajem idealnego towarzysza podróży.

3

Paulina Díaz Serrano
25 / 02 / 2019 19:15

6

Carmen Fernández Dilesio
18 / 03 / 2019 11:20

A Con la revista digital *¡A la última!* te presentamos el tema de esta unidad, que es el mundo de la moda. Para empezar, ¿conoces estas palabras? Si no las conoces, busca en el glosario su significado.

Oto czasopismo cyfrowe *¡A la última!*, którym zaczynamy temat nowego działu – świat mody. Na początek: czy znasz podane słowa? Jeśli nie, sprawdź ich znaczenie w słowniczku.

ROPA

ZAPATOS

COMPLEMENTOS

B ¿Qué imágenes corresponden a estos grupos de palabras? Compartid en parejas.

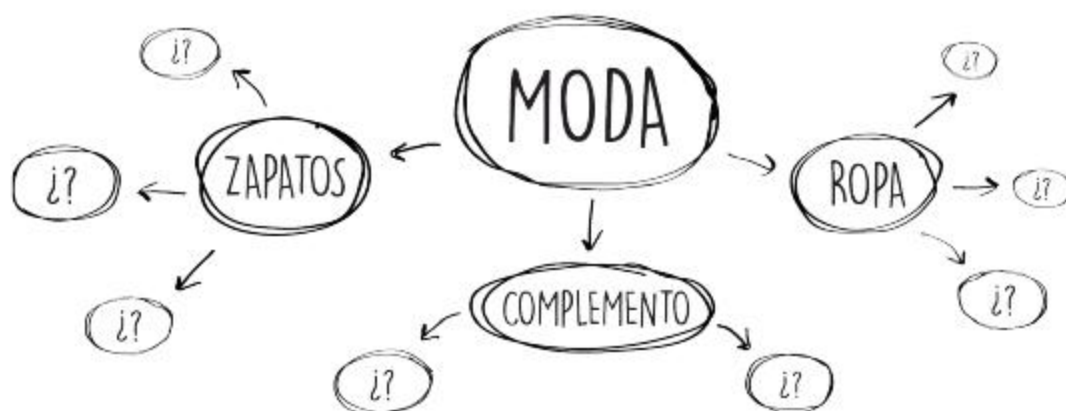
Którym obrazkom odpowiadają poniższe dwie grupy wyrazów? Porozmawiajcie o tym w parach.

PENDIENTES
MANTÓN
VESTIDO

ZAPATILLAS
PANTALONES
GORRA

C En tu cuaderno agrupa las palabras de la actividad anterior en el siguiente mapa mental. Puedes completarlo a lo largo de toda la unidad.

Sporządź w zeszyte mapę myśli na podstawie słów z poprzedniego zadania. Możesz ją uzupełniać w trakcie pracy z tym działem.

D Estos son los titulares de la portada de la revista. Relacionadlos con las fotos correspondientes. Compartid en parejas vuestras conclusiones.

Oto tytuły artykułów w czasopiśmie. Połącz każdy nagłówek z odpowiednim zdjęciem. Podzielcie się w parach wnioskami.

a. AL ESTILO DE FRIDA KAHLO

b. NARANJA, EL COLOR DE MODA

c. DEPORTE CON ESTILO

d. SEMANA DE LA MODA EN SEVILLA

e. BOHO URBANO, INSPIRACIÓN DE LA TEMPORADA

f. NUEVA COLECCIÓN EN LAS TIENDAS

3

EN EL PROBADOR 1

- ✓ Describir la ropa.
- ✓ Comparar combinaciones de ropa.

EN EL PROBADOR 2

- ✓ Hablar de estilo y de gustos al vestirse.

EN EL PROBADOR 3

- ✓ Comprar online y en una tienda de ropa.

GRAMÁTICA

- ✓ Verbos **llevar**, **usar** y **querer**.
- ✓ **quedarle bien/mal**.
- ✓ **Ser** + adjetivo calificativo.
- ✓ Comparaciones con **más que...**, **menos que...** y **tan como...**
- ✓ Superlativo relativo.
- ✓ Los pronombres demostrativos.
- ✓ El artículo indeterminado.
- ✓ Adverbios de frecuencia
- ✓ **Mucho**, **poco**, **nada**.
- ✓ **A mí también**, **a mí tampoco**, **a mí sí**, **a mí no...**
- ✓ **Gustar** y **encantar**.
- ✓ El verbo irregular **poder** (o-ue).

LÉXICO

- ✓ Ropa, complementos y zapatos.
- ✓ Tejidos y materiales.
- ✓ Colores.
- ✓ Tienda de ropa.

COMPETENCIA INTERCULTURAL

- ✓ Compras en el mercado de Otavalo: el regateo.

¡A la última!

MODA | ESTILO

1

Rodrigo Asensio
22/03/2019 18:55

2

Julián Zafrón
29/03/2019 10:40

5

Luis Alcázar Toledo
22/03/2019 18:30

4

Ariana Rodríguez Olivera
12/03/2019 18:20

1

EN EL PROBADOR

TALENTOS DE LA COSTURA

ROPA DE COLOR

BLANCO

NEGRO

ROJO

NARANJA

AMARILLO

VERDE

AZUL

GRIS

BEIS

VIOLETA

ROSA

MARRÓN

CONOCE A NUESTROS PARTICIPANTES

Susana, 24 años, Veracruz

Es *influencer* de costura. Tiene 12 mil seguidores en las redes sociales. "Mi color favorito es el **negro** porque es elegante. Siempre uso este color en mis diseños. También me gustan el **rojo** y el **blanco**".

Rocío, 24 años, Santo Domingo

Amante de la cultura andaluza y mediterránea. Le gusta la literatura. "Uso colores fuertes: **rojo**, **verde**, **negro**, **amarillo** para diseñar vestidos de flamenco. En mi ropa llevo colores neutros como el **azul**, el **blanco** o el **beis**".

Adriana, 26 años, Santander

Artista y viajera. Le gusta pintar y conocer la cultura precolombina. "En mis proyectos uso colores como el **marrón**, el **beis** y el **verde**. Me gusta combinar casi siempre el **rojo** y **violeta**".

Santi, 21 años, Zaragoza

Le gustan los deportes. "Casi siempre mi ropa es de color **amarillo**, **naranja** o **verde** fluorescente. Por eso me gusta diseñar ropa de baño con muchos colores y estampados".

Actívate

Czy wiesz, jakie dwa kolory najczęściej powtarzają się na flagach krajów hiszpańskojęzycznych? Jeśli nie, obejrzyj flagi tych krajów i zapisz w zeszycie, ile razy występują następujące kolory: **azul**, **rojo**, **amarillo**, **blanco**.

Jakie kolory lubisz najbardziej? Przeczytaj prezentacje konkursowe uczestników programu „Talentos de la costura”.

Ahora, busca al concursante que:

- puede diseñar la ropa que te gusta.
- usa tus colores favoritos.
- le gusta lo mismo que a ti.

a. ¡Cuántos colores!

1

Estas son algunas preguntas enviadas al programa "Talentos de la costura". Busca las respuestas en las presentaciones y escríbelas en tu cuaderno. ¿Quién responde? Comentad en clase.

Oto niektóre z pytań, które wysłano do uczestników programu. Wyszukaj odpowiedzi w prezentacjach uczestników i zapisz je w zeszycie. Kto udziela odpowiedzi na poszczególne pytania? Porozmawiajcie o tym na forum klasy.

- ¿Qué colores usas en tu ropa?
- ¿Cuál es tu color favorito?
- ¿Qué colores llevas en tu ropa?
- ¿De qué color es tu ropa?

preguntas sobre el color **G 1**

2

¿Quiénes son los diseñadores de cada una de estas prendas? Comentad en clase.

Kto zaprojektował poniższe ubrania? Ustalcie to na forum klasy.

1

2

3

4

La prenda 1 es de Santi porque su ropa es de color fluorescente.

3 22

Escucha esta conversación entre Sebastian y Mila sobre los gustos en cuanto a ropa y colores. Escribe la opción correcta en tu cuaderno.

Wysłuchaj rozmowy między Sebastianem a Milą, w której poruszają kwestię gustu w doborze ubrań i kolorów. Zapisz prawidłową odpowiedź w zeszycie.

1. A Mila:

- Le gusta la ropa de color negro, pero lleva colores claros porque su color de pelo es moreno.
- No le gusta la ropa de color negro y no usa colores claros.
- Le gusta el amarillo y usa colores claros.

2. Sebastián:

- hace deporte y usa ropa de color negro.
- lleva colores claros en su ropa cuando hace deporte.
- no usa ropa de colores claros.

3. El color favorito de Sebastián:

- es el amarillo.
- es el negro.
- es el blanco. No le gusta el color negro porque es un color triste.

REactívate

Oto hashtagi wykorzystywane przez widzów konkursu „Talentos de la costura” do śledzenia poczynąń swoich faworytów. Połącz każdy hashtag z odpowiednim uczestnikiem na podstawie informacji zamieszczonych na stronie internetowej.

- #artelatino #coloresnaturaleza
- #rojoflamenco #claroyoscuro
- #megustaelrojo #negrosiempre
- #bañoyestilo #optimismocolorido

4

los colores **G 2**

Observa los modelos de ropa diseñados por Adriana y Rocío. Relaciona en tu cuaderno los nombres de ropa con los colores adecuados.

Oto niektóre z projektów ubrań Adriany i Rocío. Połącz nazwy ubrań z odpowiednimi kolorami i zapisz odpowiedzi w zeszyście.

• verdes • blancos • rojo • azul • negras • amarillas • roja • verde • negro • amarillo • blanca • azul

5

Lee y escucha estas conversaciones sobre los modelos de Adriana y Rocío. ¿A qué prendas de ropa se refieren las frases marcadas? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Przeczytaj rozmowy przyjaciół, którzy oglądają projekty Adriany i Rocío, a następnie wysłuchaj nagrania. O których ubraniach mowa w pogrubionych fragmentach wypowiedzi? Zapisz odpowiedzi w zeszyście.

A

¿Cuáles me quedan bien? **Los verdes o los blancos?**

Creo que los blancos. Los verdes no me gustan.

B

¿Qué crees? ¿La de Rocío o la de Adriana?

La de Adriana. Su estilo es más interesante. Además, el rojo te queda muy bien.

C

No sé, me gustan las dos, **la blanca y la azul.**

Creo que la blanca. No te queda bien la ropa azul.

D

Esta negra me gusta mucho, **la amarilla** no sé.

A mí también me gusta la negra. Te queda bien.

A. En parejas describid qué prendas de ropa del apartado 4 os quedan bien o no.

W parach porozmawiajcie o tym, czy ubrania z zadania 4. dobrze na Was leżą czy nie.

■ A mí **me quedan bien** los pantalones verdes, ¿y a ti?

▲ A mí **no me quedan bien** los verdes, los amarillos me gustan.

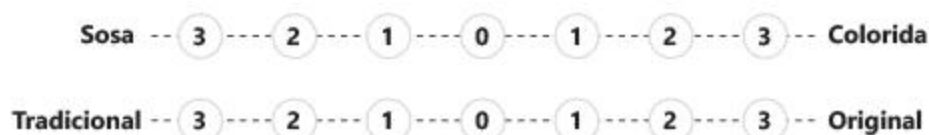
te queda bien/mal **G 4**

S

A teraz... wymyśl odpowiedni strój dla kobiety lub mężczyzny:

- na imprezę rodzinną
- na zawodach sportowych.

B. ¿En qué lugar de la escala ubicas a las prendas de la página anterior? Compartid en parejas cómo creéis que son.
 Jak ocenisz ubrania z poprzedniej strony według podanej skali? Wymieńcie się w parach opiniami.

Para mí la cazadora de cuero es original y sosa, no es colorida.

C. Lee estas descripciones y comparaciones del jurado del concurso. ¿Coinciden con tu decisión? Comentad en clase.
 Przeczytaj komentarze komisji konkursowej. Zgadasz się z werdyktem? Wymieńcie się opiniami na forum klasy.

JURADO 1

Creo que la camiseta tie dye es ++ más colorida que ++ la camiseta de rayas, pero no combina bien con los pantalones.

Grados comparativos del adjetivo G 7

Superioridad
 ++ más (adjetivo) que ++

Igualdad
 == tan (adjetivo) como ==

Inferioridad
 -- menos (adjetivo) que --

Con el verbo gustar
 ++ me gusta más que ++
 -- me gusta menos que --

JURADO 3

Bueno..., me parece que la cazadora de cuero es == tan sosa como == la cazadora de pana y ambas combinan bien con los pantalones.

JURADO 2

Para mí, la cazadora de cuero es -- menos tradicional que -- la cazadora de pana y combina bien con los pantalones de estampado animal. Me gusta esta combinación.

JURADO 4

Creo que la cazadora de cuero y la camiseta de rayas ++ me gustan más que ++ la cazadora de pana y la camiseta tie dye. Para mí, esta combinación es estupenda.

9

Observa las votaciones de las prendas de la página anterior. Describidlas en parejas utilizando estos adjetivos y las estructuras *tan...como*, *más ... que* y *menos... que*.

Spójrz na wyniki głosowania nad ubraniami z poprzedniej strony. Opiszcie je w parach przy pomocy poniższych przymiotników i struktur: *tan...como*, *más... que* i *menos...que*.

- horterera
- soso
- casual
- original
- guay
- colorido

En la encuesta, la cazadora de pana es menos casual que la cazadora de cuero.

10

Mira de nuevo los resultados de las votaciones de "Ropa a tu gusto". Contad los votos y seleccionad la prenda característica para cada categoría.

Ponownie spójrz na wyniki głosowań ze strony „Ropa a tu gusto”. Przeliczcie głosy i wybierzcie część garderoby, która najlepiej pasuje do każdej kategorii:

Los más guay son ... porque les gustan a mis amigos.

La menos colorida es ... porque tiene pocos colores.

La más horterera es ... porque es muy fea.

La menos casual es ... porque la llevas a una fiesta elegante.

La más sosa es ... porque tiene poco color.

superlativo relativo G 8

S

A w Twojej klasie? Kto nosi najbardziej kolorowe koszulki? Kto jest najbardziej elegancki? Zapisz w zeszycie pięć zdań zgodnie z przykładem. Następnie porównaj Twoją opinię z opiniami kolegów i koleżanek. Zgadzacie się?

La camiseta de Paula es la más colorida.
 Janek es el más elegante.

b. Ropa a tu gusto

6

En parejas describid en el cuaderno la ropa diseñada por Susana de "Talentos de la costura" usando la mayor cantidad de tejidos, materiales y diseños.

W parach spójrzcie na ubrania zaprojektowane przez Susanę z konkursu „Talentos de la costura” i opiszcie je w zeszytach przy pomocy jak największej liczby słów oznaczających rodzaje materiałów, tkanin i deseni.

- La cazadora de pana
- La cazadora...
- Los pantalones...
- Los pantalones...
- La camiseta...
- La camiseta tie dye...

descripción de la ropa

G 5

7

¿Llevas este tipo de ropa? Comentad en clase qué ropa lleváis siempre, a menudo, la que no lleváis nunca y la que lleváis a veces.

Czy nosisz takie ubrania? Podziel się z klasą informacją, jak często nosisz różne części garderoby.

Siempre llevo camisetas de algodón.

A menudo llevo vaqueros.

A veces llevo camisa de cuadros.

expresar frecuencia

G 6

siempre
a menudo
a veces
nunca

8   24

¿Qué ropa combina con los pantalones de estampado animal? Leed las frases con las elecciones de los concursantes y definid en parejas qué prendas son.

Które ubranie będzie pasowało do spodni ze zwierzęcym wzorem? Zapoznajcie się z wyborami uczestników konkursu i ustalcie w parach, o jakich ubraniach mowa.

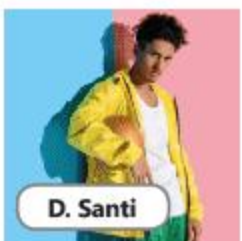
Es de pana y de color negro.

Es de rayas marrones y azules.

Es colorida.

Es de cuero y negra.

A. Escuchad y comprobad vuestras respuestas.

Wystuchajcie nagrania i sprawdźcie Wasze odpowiedzi.

ROPA A TU GUSTO

¿Cómo es?
CASUAL SOSA

A 15 13

¿Cómo es?
CASUAL HORTERA

B 18 15

¿Cómo son?
GUAY ORIGINALES

C 20 13

¿Cómo son?
GUAY SOSOS

D 16 3

¿Cómo es?
HORTERA COLORIDA

E 18 11

¿Cómo es?
COLORIDA ORIGINAL

F 17 13

TEJIDOS Y MATERIALES

de algodón

de seda

de piel

vaquera

de pana

DISEÑO

de estampado animal

colorido

de cuadros

de rayas

de lunares

2

EN EL PROBADOR

Actívate

Czy wiesz, ile ubrań pochodzi z krajów hiszpańskojęzycznych? Są to nie tylko stroje tradycyjne, ale przede wszystkim wiele ubrań, których używamy na co dzień.

Oto niektóre z butów i akcesoriów pochodzących z różnych krajów hiszpańskojęzycznych. Znasz je? Sprawdź w Internecie, jak wyglądają i skąd są. Możesz przygotować zdjęcia i przynieść je na zajęcia.

- a. alpargatas b. mochila wayuu
c. chullo d. abanico
e. sombrero panamá

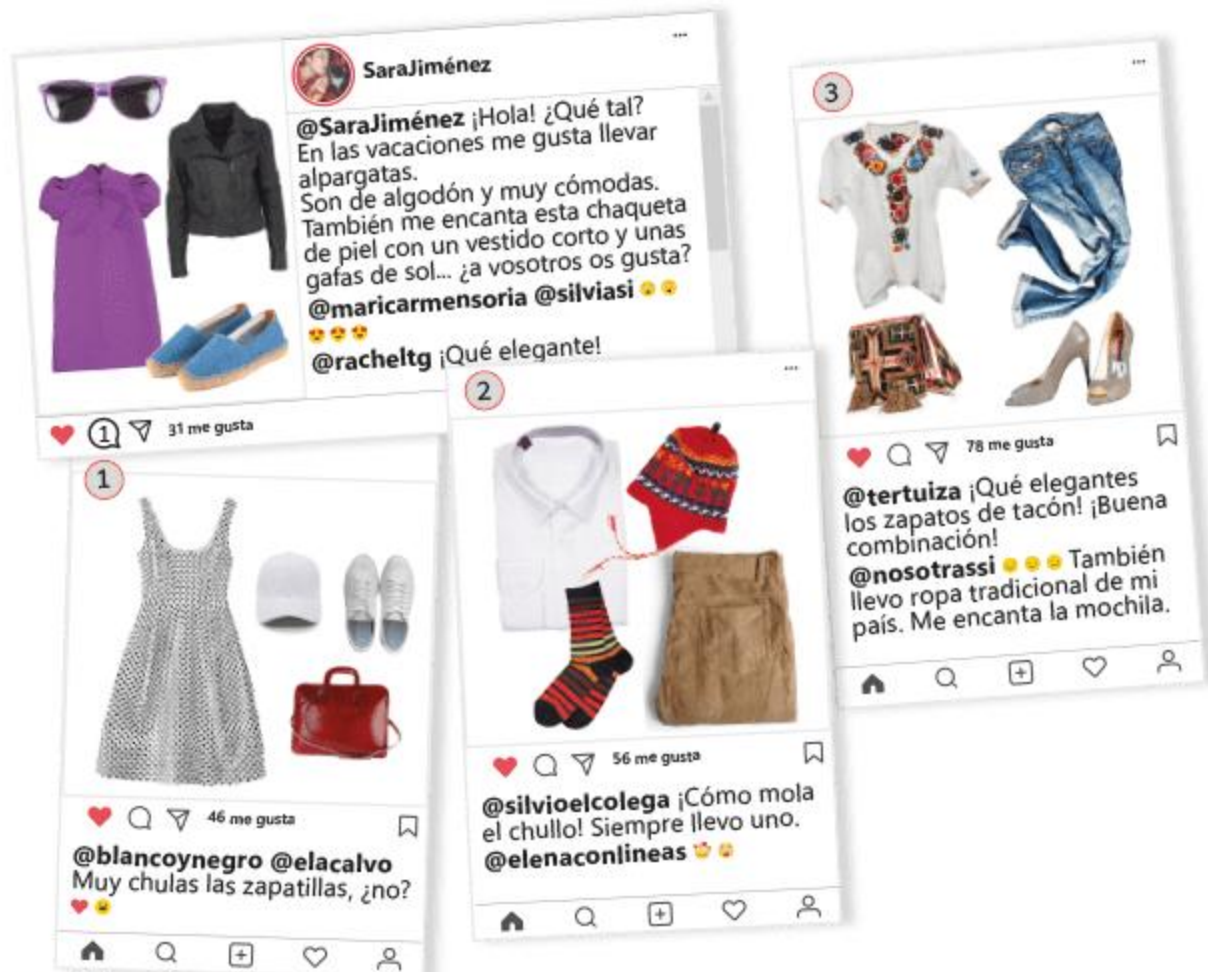
Następnie wybierz jeden dodatek z powyższej listy i opisz go przy pomocy co najmniej trzech wyrażen, odnosząc się do wyglądu, kolorów, materiału, z jakiego jest wykonany. Zanotuj w zeszytcie.

El chullo es un gorro de lana, es de.....tiene.....

REactívate

Wiele osób szuka inspiracji na blogach modowych i w sieciach społecznościowych. Spójrz na dodatki na zdjęciach obok. Użyj poniższych wyrażen oraz nazw kolorów, żeby je opisać.

1. Un bolso de piel rojo
2. Unos calcetines de algodón...
3. Unas zapatillas de deporte...
4. Un gorro de lana...
5. Unos zapatos de tacón...
6. Unas gafas de sol...
7. Una mochila con motivos geométricos...
8. Una gorra...

a. ¡Qué mono!

1

Completa en tu cuaderno las entradas de Rafa y Bárbara con los artículos indeterminados *un, una, unos, unas*. Luego relaciona en tu cuaderno las entradas de estas dos personas con las cuentas de Instagram (1-3) que arriba aparecen.

Uzupelnij w zeszytcie publikacje internetowe Rafy i Bárbarę przy pomocy rodzajników nieokreślonych: *un, una, unos, unas*. Następnie połącz w zeszytcie wpisy tych dwóch osób ze zdjęciami na Instagramie (1-3) zamieszczonymi powyżej.

Rafa_marcatendencias

¡Buenas! Me visto formal, pero siempre a la moda. Hoy en el insti llevo ... pantalones beis, ... camisa de manga larga, ... calcetines coloridos, ... bufanda verde y ... gorro. ¿Me queda bien?

Bárbara_ApasionadaDeLaModa

¡Hola, chicos! Ya sabéis que me gusta combinar ropa moderna con elementos tradicionales. Esta vez llevo ... zapatos de tacón y ... vaqueros desgastados con ... blusa típica de mi país y ... mochila. Y vosotros, ¿qué pensáis?

A. Esta es la entrada de Blanca_a_la_moda. Léela y complétala con los artículos *un, una, unos, unas* o los artículos *el, la, los, las*. ¿Cuándo usamos cada uno? Comentad en clase vuestras conclusiones.

Oto post użytkownicy *Blanca_a_la_moda*. Przeczytaj go i uzupełnij rodzajnikami nieokreślonymi lub określonymi. Kiedy używamy tych pierwszych, a kiedy drugich? Podzielcie się wnioskami z resztą klasy.

Blanca_a_la_moda

Hola a todos. Soy bastante elegante, pero me encanta ... ropa deportiva y ... gorras. Hoy llevo ... zapatillas deportivas, ... vestido y ... bolso de piel. ¿Os gusta?

llevar + un/una/unos/unas

G 9

artículo determinado/indeterminado

G 10

2

Describe el estilo de cada persona de la actividad anterior. Compartid vuestras opiniones en parejas.

Opisz, jak ubierają się osoby z poprzedniego zadania na podstawie opublikowanych zdjęć. Podzielcie się opiniami w parach.

#clásico #casual #romántico #roquero #deportivo #boho/hippie

■ Creo que el estilo de Sara es casual porque lleva unos zapatos cómodos y un vestido informal.

▲ Pues yo creo que es roquero porque le gustan las cazadoras de piel.

3 25

Escucha los comentarios sobre las prendas y complementos de las entradas anteriores y en tu cuaderno escribe de qué hablan en cada situación.

Wysłuchaj komentarzy na temat poszczególnych ubrań i dodatków, a następnie zapisz w zeszytach, o jakiej części garderoby z poprzednich zadań wypowiadają się poszczególne osoby.

Diálogo A	A los pantalones	B las alpargatas	C las gafas de sol
Diálogo B	A el bolso	B la blusa	C las zapatillas
Diálogo C	A la bufanda	B el gorro	C la blusa
Diálogo D	A la bufanda	B los calcetines	C las alpargatas

4

¿Qué regalo comprar? Lee estos comentarios sobre las prendas y complementos de las entradas del principio y decide el mejor regalo para cada persona.

Jaki prezent kupić? Przeczytaj zamieszczone komentarze o ubraniach i akcesoriach z poprzedniej strony, a następnie zdecyduj, jaki jest najlepszy prezent dla każdej osoby.

1 **Arantxa**
No me gustan nada los zapatos de tacón. En mi opinión son incómodos y poco prácticos. Me gustan mucho las zapatillas blancas.

2 **Ainara**
¿Te gusta la blusa de flores tradicional? A mí me gusta mucho.

3 **Edu**
No me gusta nada la camisa blanca, es muy sosa. En cambio, el chullo me encanta por sus colores. Y a ti, Agustín, ¿te gusta el chullo?

Edith
A mí me gustan las zapatillas, pero no me gustan las blancas. Mi color preferido es el rojo. En las fotos me gusta el bolso rojo. ¡Qué chulo!

Laia
Me gusta, eso sí, no es mi ropa favorita. Me encanta el vestido violeta.

Agustín
Pues sí me gusta, pero prefiero la wayuu. Mola mucho esta wayuu, me encanta.

los cuantificadores G 11

El regalo para Arantxa son ...
El regalo para Ainara es ...
El regalo para Agustín es ...
El regalo para Edith es ...
El regalo para Laia es ...
El regalo para Edu es ...

5

Elige el comentario que corresponda a cada prenda o complemento. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Wybierz komentarz, który najlepiej pasuje do każdej części garderoby. Zapisz odpowiedzi w zeszytach.

- ¡Qué bonitas!
- ¡Qué feos!
- ¡Me encanta!
- ¡Qué colorido!
- ¡Qué chula!
- No me gustan nada.
- Me gusta mucho.
- ¡Qué originales!

¡Qué bonitas! G 12

6

¿Qué opinas sobre las siguientes combinaciones? Comentadlo en parejas.

Co myślisz o poniższych zestawieniach ubrań? Wymieńcie się opiniami w parach.

- Unos calcetines coloridos + unas sandalias
 - Unos vaqueros desgastados + una camisa elegante de manga larga
 - Un vestido de flores + unas zapatillas deportivas
 - Una camiseta estampada + unos zapatos de tacón
- Me encanta. ¡Qué original!
 - ▲ A mí no me gusta nada. ¡Qué feo!

S

Opisz, w co jest ubrany ktoś z klasy. Reszta musi odgadnąć, o kim mowa.

- Lleva una camisa roja de cuadros y unos vaqueros ajustados azules. Usa ropa cómoda y le gustan las zapatillas deportivas de marcas famosas.
- ▲ ¿Es Zosia?
- ¡Sí!

A. Escucha otra vez y escribe en tu cuaderno a quién se refieren estas frases.

Wysłuchaj nagrania ponownie i zapisz w zeszycie, do kogo odnoszą się zdania.

- a. Siempre lleva ropa muy elegante.
b. Lleva ropa cómoda.
c. No le gusta comprar en línea.
d. Usa las redes sociales para buscar ropa y complementos.
e. Es atrevido/a y original.
f. Tiene un estilo definido.

9

Gustavo ha enviado varios mensajes usando emoticones. Descífralos y escribe las frases en tu cuaderno.

Gustavo wysłał wiadomości, posługując się emotikonami. Rozszyfruj je i zapisz w zeszycie pełne zdania.

1 **Gustavo**
🛒

No me gusta hacer compras.

Juanjo
A mí tampoco 🙄.

Marta
A mí me encanta 😍.

2 **Gustavo**
❤️🕶️

Juanjo
A mí también ❤️. Me gustan de madera o de colores. Negras, no.

Marta
A mí no 🙄.

3 **Gustavo**
❤️❤️👟👟

Marta
A mí no. Me gustan más los zapatos de tacón.

Patricia
A mí sí ❤️.

4 **Gustavo**
😍🧦🧦🧦🧦

Rosa
¡A mí también 😍!
Los tengo de todos los colores.

gustos iguales y diferentes

G 13

B. Observa las respuestas del grupo de amigos de Gustavo. Luego elige tres mensajes y en tu cuaderno contesta según tus gustos utilizando las expresiones marcadas en amarillo en los mensajes anteriores.

Spójrz na odpowiedzi grupy przyjaciół Gustavo. Następnie wybierz trzy wiadomości i odpowiedz w zeszycie zgodnie z własnymi upodobaniami przy pomocy zaznaczonych na żółto wyrażen.

10

Estas son las claves del estilo de Rosalía, una joven cantante española. Escucha los diálogos y en tu cuaderno escribe los gustos de las personas que hablan utilizando también le gusta, tampoco le gusta, sí le gusta, no le gusta.

Oto wyznaczniki stylu Rosalii, hiszpańskiej piosenkarki młodego pokolenia. Wysłuchaj dialogów i zgodnie z tabelą zapisz w zeszycie przy pomocy wyrażen: también le gusta, tampoco le gusta, sí le gusta, no le gusta, jaki mają gust poszczególni rozmówcy.

	Persona 1	Persona 2
Combinar ropa deportiva, rapera y elegante.	?	?
Llevar gorras y zapatillas.	?	?
Prendas al estilo flamenco.	?	?
Usar colores llamativo.	?	?

A. ¿Te gusta el estilo de Rosalía? ¿Tienes gustos parecidos? Compartid en parejas vuestras opiniones.

Podoba Ci się styl Rosalii? Masz podobny gust? Porozmawiajcie o tym w parach.

- A mí también me gusta llevar ropa deportiva.
▲ A mí no, pero me encantan sus vestidos de estilo flamenco.

S

Wypisz na kartce trzy rzeczy, które lubisz i trzy, których nie lubisz. Nauczyciel/-ka zbierze kartki i podzieli Was w pary. Czy macie w parach podobny gust? Porównajcie ustnie w parach Wasze upodobania.

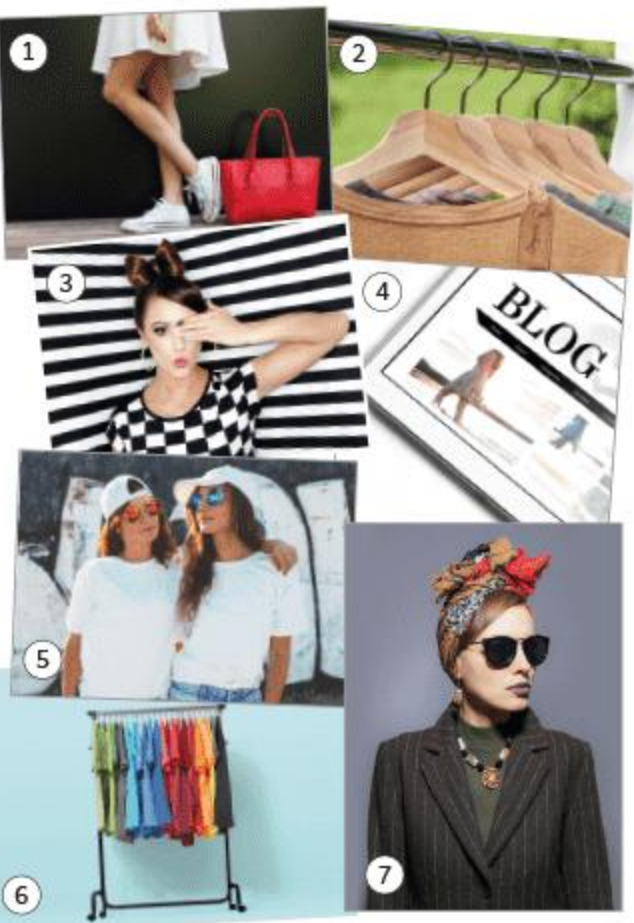
A mí no me gusta leer blogs de moda. Y a Eva tampoco.

b. ¿Eres un zeta?

7

¿Sabes cómo se viste la Generación Zeta? Lee este artículo y en tu cuaderno ordena las fotos según las preguntas.

Czy wiesz, jak ubiera się Pokolenie Z? Przeczytaj artykuł i uporządkuj w zeszycie zdjęcia zgodnie z kolejnością pytań.

Nacidos entre 1994 y 2010, son casi el 26% de la población mundial. Jóvenes y nativos digitales. Individualistas, creativos y emprendedores. Amantes de los viajes. Preocupados por el planeta. Así es la Generación Z o iGen. Estar a la moda no es su moda, pero tienen en sus manos las marcas más famosas. Y tú, ¿te vistes como ellos?

¿ERES UN ZETA?

- A. ¿No tienes un estilo definido y experimentas con tendencias diferentes?
- B. ¿A menudo combinas prendas clásicas, complementos informales con zapatillas de deporte?
- C. ¿Te encanta mezclar estampados y tejidos?
- D. ¿Te gustan varios colores?
- E. ¿Llevas ropa holgada y unisex?
- F. ¿Buscas información sobre tendencias de ropa en las redes sociales?
- G. ¿Te interesa la moda ecológica?

SI HAS CONTESTADO "SÍ" A LA MAYORÍA DE LAS PREGUNTAS, ¿ERES UN ZETA!

A. Lee estas respuestas a algunas preguntas del artículo. Definid oralmente en parejas a qué pregunta corresponde.

Przeczytaj odpowiedzi na pytania, które pojawiły się w artykule. Dopasujcie ustnie w parach pytania do odpowiedzi.

- Sí, pero a veces. Me gusta combinar la ropa con estilos diferentes, pero no llevo ropa con estampados.
- Siempre. Cuando compro una ropa miro sus materiales. Nunca uso ropa hecha con material contaminante.
- Sí, siempre llevo la misma ropa, un pantalón negro y camisas coloridas, este es mi estilo.
- Sí. Con chaqueta o vestido llevo casi siempre zapatos cómodos.
- Siempre llevo muchos, en especial el verde, el amarillo, el rojo y el negro.

B. Y tú, ¿eres un Zeta? Vuelve a leer el artículo y responde a las preguntas en tu cuaderno.

A Ty? Należysz do Pokolenia Z? Przeczytaj ponownie artykuł i udziel odpowiedzi na pytania w zeszycie.

C. Si tienes más de cinco respuestas afirmativas, eres un zeta. ¿Crees que eres de esta generación? Comparte en clase tu opinión.

Jeśli na przynajmniej pięć pytań Twoja odpowiedź była twierdząca, należysz do Pokolenia Z. Zgadzasz się z takim stwierdzeniem? Podziel się opinią z resztą klasy.

Sí, porque me encanta combinar ropa elegante y deportiva. También sigo las redes sociales de mis blogueros favoritos.

8 26

Escucha a estas personas que hablan de su forma de vestir. En tu opinión, ¿quiénes representan la generación Z?

Posłuchaj osób, które rozmawiają o tym, jak się ubierają. Kto Twoim zdaniem dobrze obrazuje Pokolenie Z?

A. Gustavo

B. Rosa

C. Patricia

D. Marta

E. Juanjo

3 EN EL PROBADOR

Actívate

Znasz wymienionych hiszpańskojęzycznych projektantów mody? Poszukaj w Internecie informacji na temat stylu ubrań, które tworzą.

Ágatha Ruiz de la Prada
Cristóbal Balenciaga
Óscar de la Renta
Carolina Herrera
Alejandro Restá

Wybierz dowolny sklep z polską odzieżą i opisz jego styl lub charakterystyczne elementy.

Na jaką okazję możesz założyć ubrania oferowane przez sklepy *Lolacasademoda* i *Latiendademontse*? Wybierz trzy części garderoby i wskaż, dokąd można iść tak ubranym.

Para una fiesta, me gusta...

Para un concierto, las zapatillas son una buena elección.

REactívate

Oto wypowiedzi klientów, którzy szukają różnych produktów. Które z nich mogą odnaleźć w ofercie sklepów internetowych z grafiki? Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Busco unas alpargatas rosas o grises para estar en casa. (Rolando)
- Estas grises son estupendas para hacer deporte. (Elena)
- Estos zapatos de cuero son estupendos. (Luis)
- Busco un gorro beis o blanco. (Silvia)

LOLACASADEMODA

LATIENDADEMONTSE

a. De compras

Sara quiere hacer compras porque su hermano le ha regalado dos entradas para un evento en Barcelona. Lee sus comentarios y escribe en tu cuaderno a qué productos se refiere.

Sara chce iść na zakupy, bo dostała w prezencie od brata dwa bilety na pewne wydarzenie w Barcelonie. Przeczytaj jej wypowiedzi i zapisz w zeszycie, o jakich częściach garderoby mowa.

- Necesito unas nuevas, estas me gustan, pero cuestan sesenta y cinco euros. Son muy caras.
- Me gusta el diseño de estas amarillas. No son caras, treinta y cuatro euros está bien.
- Veintisiete euros es un poco caro, pero me gusta más que la gorra.
- Me gusta el color y para llevar mi tableta, documentos y cosméticos, está bien.

A. En parejas, contestad a estas preguntas.

Odpowiedzcie na pytania w parach.

- ¿Cuánto cuestan las gafas de sol amarillas? ¿Y las naranjas?
- ¿Cuál es más barato, el sombrero o la gorra?
- ¿Cuánto vale el bañador de lunares y rayas?
- ¿Son caras las zapatillas para ti? ¿Y la mochila amarilla?

B. Comprando dos productos: ¿qué oferta es más barata?, ¿cuál es el precio final? Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Przy zakupie dwóch produktów, która oferta jest najtańsza? Ile wyniesie cena zestawu? Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Gafas de sol naranjas y gorra
- Bañador de lunares y rayas y gafas de sol
- Gafas de sol amarillas y sombrero
- Bañador negro y mochila amarilla

Sara al final decide ir de compras con su hermano. Escucha las ofertas en las tiendas y escribe en tu cuaderno cuál es el producto más barato.

Sara ostatecznie zdecydowała, że pójdzie na zakupy ze swoim bratem. Posłuchaj, jakie są okazje cenowe w sklepach i zapisz w zeszycie, który produkt jest najtańszy.

el precio **G 14**

Cuestan treinta euros con veinte. Vale diez euros.

A. Vuelve a escuchar otra vez y relaciona las dos columnas en tu cuaderno.

Wysłuchaj nagrania ponownie i połącz w zeszyście fragmenty zdań z dwóch kolumn.

1. Tiene un 20% de descuento...	a. porque cuestan 54 euros.
2. Las gafas oscuras...	b. la camiseta de 49 euros.
3. No son baratos...	c. tienen un descuento muy grande.
4. Las zapatillas...	d. son un 42.

3

Observa estos esquemas con frases dichas por Sara y Ricardo. Luego elige la opción correcta en tu cuaderno para cada situación.

Spójrz na schematy obrazujące wypowiedzi Sary i Ricardo. Następnie wybierz prawidłową odpowiedź do każdej z podanych sytuacji i zapisz ją w zeszyście.

- a. Si el objeto está **cerca/lejos** del hablante usamos los pronombres **este/esta/estos/estas**.
 b. Si el objeto está **cerca/lejos** del oyente o de todos usamos **ese/esa/esos/esas**.

pronombres demostrativos **G 15**

4

En parejas definid dónde están los productos, si están más cerca de Sara o de Ricardo. Prestad atención a las palabras marcadas.

Ustalcie w parach, gdzie znajdują się poszczególne produkty – czy są bliżej Sary czy Ricardo? Zwróćcie uwagę na zaznaczone wyrazy.

1. ¿Qué pantalones prefieres, estos cortos o esos largos? Estos, los cortos. Son para la playa.	3. ¿Esta corbata ancha o esa estrecha? Esa estrecha. Combina bien con la americana.	5. ¿Este sombrero o esa gorra? Este sombrero. Es muy original.
2. ¿Estas gafas oscuras o esas claras? Esas me gustan más.	4. ¿Qué deportivas te quedan mejor? ¿Estas del número 42 o esas del 41? Esas, esas me gustan.	

5

¿Para qué evento Sara compra las prendas anteriores? En parejas leed la información y definid qué entrada es el regalo. Explicad por qué.

Z myślą o jakiej okazji Sara kupuje ubrania? Przeczytajcie w parach informacje i ustalcie, który bilet dostała w prezencie. Uzasadnijcie odpowiedź.

S

Będziecie pracować w parach. Przed Wami dwie okazje: spotkanie z przyjaciółmi i wyjście na plażę. Do dyspozycji macie 100 euro. Wybierzcie ubranie w dowolnym sklepie internetowym, mając na uwadze stosowność do okazji, Wasze upodobania i ilość pieniędzy w portfelu.

8

Estas son algunas preguntas del diálogo anterior. Relaciona en tu cuaderno las columnas. Presta atención a las palabras marcadas.

Oto niektóre z pytań, które padły w dialogach. Połącz kolumny w zeszyty. Zwróć uwagę na wymienione słowa.

- ¿Tienes la M de esta camiseta?
- Quiero estas sandalias. ¿Tienes un 39?
- Perdone, ¿dónde están los probadores?
- ¿En metálico o con tarjeta?
- ¿Cuánto es?

- Preguntar por el modo de pago.
- Preguntar por el precio.
- Preguntar por la talla.
- Preguntar por un lugar para probar la ropa.
- Preguntar por el número de calzado.

A. En parejas responded en el cuaderno a las preguntas anteriores usando todas las opciones posibles.

W parach odpowiedzcie na pytania w zeszyty, uwzględniając wszystkie możliwe odpowiedzi.

- No, aquí solo tenemos la S y XL.
- Con tarjeta.
- Sí, también la L por si la M no le queda bien.
- No ese número no, lo siento.
- El 39.
- En metálico.
- Son 37 euros con 20 céntimos.
- Sí, negras y azules.
- Ni la M, ni la L, solo tallas grandes como XL y XXL.
- 57 euros.
- Aquí están.
- No, aquí no tenemos. Espere, compruebo en otra tienda.

9

Lee de nuevo el diálogo y responde a las preguntas en el cuaderno.

Przeczytaj ponownie dialog i odpowiedz na pytania w zeszyty.

- ¿Qué talla usa la chica?
- ¿Qué ropa decide comprar?
- ¿Compra la falda?
- ¿Qué forma de pago prefiere la madre?

10

Observa estas frases usadas en la tienda donde aparece el verbo poder, ¿sabes qué significa? En tu cuaderno escribe el pronombre adecuado para cada frase. ¿Qué tiene de diferente este verbo? Comentad en parejas.

Spójrz ponownie na zdania wypowiedziane w sklepie. Czy wiesz, co oznacza czasownik poder? Zapisz w zeszyty zaimek osobowy, który odpowiada podmiotowi każdego zdania. Czy zauważasz jakąś różnicę w odmianie tego czasownika w porównaniu z innymi czasownikami, które znasz? Porozmawiajcie o tym w parach.

Podemos entrar en esa tienda.

- ¿Puedo pagar con tarjeta?
- Sí, puede pagar con tarjeta.
- Pueden obtener un descuento con la tarjeta *Plus fidelidad*.
- Perdona, ¿puedes buscar un vestido con la talla S?

Yo	nosotros/nosotras	podemos
tú	vosotros/vosotras	podéis
él /ella/usted	ellos/ellas/ustedes	

verbo poder G 16

11

¿Qué expresiones son formales o informales? Observa las palabras marcadas y agrupa en tu cuaderno las frases donde corresponda.

Które wyrażenia należą do języka oficjalnego, a które do języka potocznego? Spójrz na zaznaczone słowa i podziel w zeszyty wyrazy zgodnie z informacjami w kolumnach.

	Formal	Informal
¿Cuál es tu talla?	¿?	¿?
¿Qué número tiene usted?	¿?	¿?
¿Tienes efectivo?	¿?	¿?
Perdone, ¿dónde están los probadores?	¿?	¿?
¿Te gustan los pantalones?	¿?	¿?
Perdona, ¿tienes estos pantalones en negro?	¿?	¿?
¿Le interesa la roja o la azul?	¿?	¿?

la cortesía G 17

S

Wybierzcie jedną z opisanych sytuacji i ułóżcie dialog w parach na kartce. Zainscenizujcie przed klasą dialogi:

- jesteś w sklepie z kolegą lub koleżanką i wybieracie ubranie do szkoły (rozmiar, styl, kolor...)
- potrzebujesz jakiegoś ubrania i prosisz o pomoc ekspedientkę.

b. ¿En efectivo o con tarjeta?

6

Pili y su madre están en una tienda de ropa. En parejas leed los diálogos y ordenadlos de acuerdo a las imágenes. Escribid las respuestas en vuestros cuadernos.

Pili jest z mamą w sklepie z ubraniami. W parach przeczytajcie poszczególne dialogi i uporządkujcie je zgodnie z kolejnością ilustracji. Następnie zapiszcie odpowiedzi w zeszycie.

1 **Madre:** Perdona, ¿nos puede ayudar?
De este vestido... ¿tiene la S?

Dependiente: No, no tenemos ninguna, pero seguro que se puede comprar on line.

Madre: Ah, no... Preferimos comprar aquí en la tienda.

Pili: ¿Y unos pantalones para combinar con esa camisa y esta camiseta?

Dependiente: Esos vaqueros. Son de la nueva colección. También los tenemos en negro.

Madre: Gracias. Pues decide qué vaqueros quedan bien con la camisa y la camiseta.

Pili: ¡Ay, no sé qué vaqueros elegir!

Madre: Vamos a los probadores. A mí me gustan los vaqueros negros.

2 **Madre:** Pues nos llevamos todo esto.
¿Cuánto es?

Dependiente: Son 98 euros. ¿Paga en metálico o con tarjeta?

Madre: Con tarjeta.

Dependiente: Gracias por la compra.

Madre: Hasta luego.

3 **Madre:** ¡Qué guais estas camisas! Elige una.

Pili: Vale, me pruebo esta blanca. Esa colorida, no me gusta.

Madre: Y... esos vestidos... son muy originales.

Pili: Sí, es verdad, pero no veo la talla S.

Madre: Bueno, pregunto a la dependiente.

Dependiente: ¿Qué tal? ¿Cómo te quedan los pantalones negros?

4 Pili: Muy bien. Son geniales.

Dependiente: ¿Y entre la camisa y la camiseta?

Pili: La camisa blanca. Combina bien con los vaqueros negros.

Madre: ¡Qué tienda tan chula! ¿Entramos?

5 Pili: Vale. Podemos comprar unas camisetas.

Madre: Mira estas, ¿te gustan?

Pili: Ay, no sé... prefiero las camisas.

7 29

Escucha la audición y comprueba tus respuestas.

Wysłuchaj nagrania i sprawdź odpowiedzi.

2C Odpowiedz w zeszycie na pytania.

1. ¿De qué color es tu camiseta favorita?
2. ¿De qué color son los zapatos de tu profe?
3. ¿De qué color es tu libro de español?

3. La verde, el azul

ta zielona, ten niebieski

Kiedy chcemy odnieść się do czegoś, **co już zostało powiedziane** w poprzednim zdaniu lub czego nazwa **wynika z kontekstu**, możemy posłużyć się rodzajnikiem określonym (*el/la/los/las*) i dookreślić to coś wybranym przymiotnikiem lub wyrażeniem przymikowym.

■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.	■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.
■ ¿Mira los proyectos!
¿Cuál te gusta?
▲ El de Tomek.	■ ¿Qué camisetas te gustan?
▲ Las de Ágata.	■ ¿Mira los proyectos!
¿Cuál te gusta?
▲ El de Tomek.	■ ¿Qué camisetas te gustan?
▲ Las de Ágata.
■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.	■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.
■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.	■ ¿Qué chaqueta compras?
▲ La verde.	■ ¿Cuál es el jersey que te gusta?
▲ El azul.

3A Zapoznaj się z sytuacjami i ustal, o jakiej z poniższych części garderoby jest mowa:

el jersey la chaqueta los pantalones el vestido

Situación 1

- ¿Cuál te gusta? ¿**La verde** o **la azul**?
▲ **La azul** es muy bonita.

Situación 2

- Estos **marrones** no te quedan bien.
▲ Sí, a mí me gustan **los negros**.

Situación 3

- ¿Te gusta?
▲ No, no. Creo que **el violeta** me queda mal.

Situación 4

- ¿Cuál eliges, **la marrón** o **el verde**?
▲ El **verde**, no me gusta esta chaqueta.

3B Uzupełnij zdania w zeszycie przy pomocy odpowiedniego rodzajnika określonego *el, la, los, las* lub *el de, la de, los de, las de*.

1. ¿Te gusta esta falda azul? No, me gusta **roja**.
2. El vestido de Claudia me gusta, pero **Julia**, no mucho.
3. Te quedan bien **rojos**, estos marrones no.
4. ¿**amarillas**? Sí, es una buena elección.
5. Me gusta la camisa negra, **marrón** no me gusta.
6. ¿**negros** o **verdes**? ¿Cuáles buscas?
7. **blanca** y **beis** son las camisetas que me gustan.
8. Compro los vaqueros azules, **blancos** no son bonitos.

4. Te quedan bien/mal

Dobrze/źle na tobie leży

Czasownik *quedar*, w zależności od kontekstu, może przybierać wiele znaczeń. Oto jego odmiana w konstrukcji, którą tłumaczymy na polski: „coś na kimś dobrze/źle leży”.

OPCIONAL	OBLIGATORIO	QUEDAR
a mí	me	queda
a ti	te	
a él/ella usted	le	
a nosotros/nosotras	nos	quedan
a vosotros/vosotras	os	
a ellos/ellas/ustedes	les	

mal
fatal
horrible

bien
estupendo
guay
genial
fenomenal

Zauważ, że zaimek, podobnie jak przy czasowniku *gustar* odmienia się przez osoby, a zakończenie czasownika zależy od tego, co leży dobrze lub źle na kimś, podobnie jak w języku polskim.

Las gafas me quedan bien.
El jersey te queda mal.
La blusa le queda muy bien.

Te okulary dobrze na mnie leżą.
Ten sweter źle na tobie leży.
Ta bluzka bardzo dobrze na niej leży.

4A Uzupełnij w zeszycie zdania przy pomocy zaimków *me, te, le, nos, os, les*.

1. Tienes los ojos verdes y ... queda muy bien esta chaqueta.
2. A Rosa ... queda fenomenal este vestido de fiesta.
3. A mí no ... quedan muy bien los colores fluorescentes.
4. A las personas morenas ... queda genial el color amarillo.
5. ¿Y a vosotros? ... quedan bien los colores claros.
6. A Carolina y a mí ... queda fatal el color negro.

4B Uzupełnij w zeszycie zdania, wybierając odpowiednią formę czasownika: *queda* lub *quedan* oraz zaimka: *me, te, le, nos, os* lub *les*.

1. A Juan no ... bien la ropa deportiva. No es su estilo.
2. A mí ... genial los vaqueros.
3. A Carlos y a Mara ... bien esta ropa.
4. A ti ... fenomenal los colores vivos.
5. A Carolina ... muy bien las faldas largas porque es muy alta.

5. Descripción de la ropa

Opisywanie części garderoby

● Aby powiedzieć, z czego coś jest wykonane, możemy posłużyć się czasownikiem *ser* w konstrukcji *es de ..., son de...*

El jersey es de lana. Sweter jest z wełny.
Las camisas son de algodón. Koszulki są z bawełny.

● Jeżeli chcemy opisać wzór, który jest na jakimś materiale, posłużymy się tą samą konstrukcją.

El vestido es de lunares rojos. Sukienka ma czerwone grochy.

● Jeśli chcemy określić jakąś część ubrania tylko przy pomocy przymiotnika, to przyimek *de* nie będzie nam potrzebny.

La camiseta es colorida. Koszulka jest kolorowa.

- Przy pomocy przyimka *de* możemy opisywać rzeczowniki również, gdy nie towarzyszy im czasownik. W ten sposób wskażemy na materiał, z którego jakiś przedmiot został wykonany lub na wzór, teksturę materiału.

chaqueta de cuero skórzana kurtka
camiseta de rayas koszulka w paski

Pamiętaj, że nie wszystkie określenia oznaczające materiał lub wzór wymagają wykorzystania przyimka *de*.

pantalón vaquero colorido kolorowe dżinsowe spodnie

- 5A** Wypisz w zeszycie podane nazwy części garderoby, uzupełniając luki przyimkiem *de*. Jeśli przyimek nie jest potrzebny, zostaw puste miejsce. Sprawdź w słowniku znaczenie wyrazów, których nie znasz.

1. La camisa ... algodón y ... cuadros.
2. El vestido ... seda.
3. El vestido ... volantes.
4. La chaqueta ... colorida.
5. La camiseta ... lunares.
6. La falda ... vaquera.
7. Los pantalones ... lunares.

6. Expresar frecuencia

Wyrażanie częstotliwości

Aby mówić o tym, jak często coś robimy, np. nosimy poszczególne rodzaje ubrań, posłużymy się przysłówkami określającymi częstotliwość. Występują one zazwyczaj na początku zdania.

siempre zawsze
casí siempre prawie zawsze
a menudo często
a veces czasami
rara vez rzadko
nunca nigdy

- 6A** Uporządkuj elementy tak, aby utworzyć zdania. Następnie zapisz pełne zdania w zeszycie.

1. nunca / camisetas deportivas / Mis hermanas / llevan
2. pantalones vaqueros, / A menudo / llevas / ¿no?
3. lleva / camisetas estampadas / siempre / Mi profe
4. jerséis elegantes / A veces / de cuadros / llevo
5. Nunca / fluorescentes / ropa / llevamos / de colores

- 6B** Przetłumacz poniższe zdania w zeszycie.

1. Nigdy nie noszę spódnicek.
2. Moja mama często nosi skórzaną kurtkę.
3. Zawsze nosisz kolorowe spodnie?
4. W Polsce często nosimy wełniane swetry.
5. Moi koledzy czasem noszą koszule ze zwierzęcym wzorem.

7. Comparaciones (I)

Porównania (I)

W j. hiszpańskim, aby porównać jakąś cechę przedmiotów lub osób, możemy posłużyć się trzema rodzajami konstrukcji porównawczych. Zwróć uwagę na przykłady:

- +** comparativo de superioridad
 stopień wyższy

MÁS + adjetivo/przymiotnik + QUE

El abrigo verde es **más** casual **que** el jersey violeta.
 (=...jest bardziej niezobowiązujący niż...)

- =** comparativo de igualdad
 konstrukcja porównawcza „tak...jak...”

TAN + adjetivo/przymiotnik + COMO

El bolso negro es **tan** hortera **como** la mochila blanca.
 (=...jest tak niewydarzona jak...)

- comparativo de inferioridad
 stopień niższy

MENOS + adjetivo/przymiotnik + QUE

Los pantalones azules son **menos** guais **que** los rojos.
 (=...są mniej fajne niż...)

Powyższe konstrukcje odpowiadają polskiemu stopniowaniu przymiotnika oraz konstrukcji porównawczej „tak (samo) ... jak...”. Stopniowane przymiotniki należy uzgadniać pod względem rodzaju i liczby z podmiotem.

- me gusta más/menos que**

Możemy też powiedzieć, że lubimy coś bardziej lub mniej za pomocą przysłówków *más* i *menos*:

- +** *El jersey violeta me gusta más que la blusa marrón.*
 (=...podoba mi się bardziej niż...)
- *Los pantalones verdes me gustan menos que los vaqueros.*
 (=...podobają mi się mniej niż...)

- 7A** Uzupełnij zdania przy pomocy odpowiednich konstrukcji porównawczych. Nie zapomnij dopasować przymiotnika pod względem rodzaju i liczby. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

1. Esta camisa es ... la roja. (+ casual)
Esta camisa es más casual que la roja.
2. El jersey violeta me ... la blusa marrón. (+gustar)
3. El vestido negro es ... el de lunares. (- original)
4. Estas camisetas son ... las azules. (+ colorido)
6. La cazadora de pana es ... la de piel. (- atrevida)
5. La falda de lunares es ... la de rayas. (= elegante)
6. Los pantalones verdes nos ... la falda negra. (- gustar)

8. Superlativo relativo

Stopień najwyższy względny

Gdy chcemy powiedzieć, że dana część garderoby pod względem pewnej cechy wyróżnia się spośród wybranej grupy najbardziej, to posłużymy się tzw. stopniem najwyższym względnym – *superlativo relativo*.

El jersey pequeño es el más colorido de todos.

Las gafas rojas son las más caras en esta tienda.

Ten mały sweter jest najbardziej kolorowy ze wszystkich.

Czerwone okulary są w tym sklepie najdroższe.

Tworzymy go według wzoru:

EL LA LOS LAS	más menos	+ adjetivo przymiotnik	+ (de todos)
------------------------	----------------------------	---------------------------	--------------

Mimo że stopień najwyższy względny wskazuje na to, że dana cecha ma największe natężenie spośród jakiejś grupy, w komunikacji codziennej najczęściej pomijamy ten element, gdyż wynika on z kontekstu. Zwyczajowe określenie *de todos* (spośród wszystkich) służy zatem do wzmocnienia przekazu.

8A Zapoznaj się z treścią tabelki i zapisz w zeszycie zdania, łącząc poprawnie kolumny. Zwróć uwagę, jakie części garderoby mogą zostać opisane przy pomocy poszczególnych form stopnia najwyższego.

a. Mi camisa roja	es el menos	hortera de toda mi ropa, porque es un regalo de mi hermano.
b. Mi vestido verde	son las más	elegante, porque no es un vestido de fiesta. Es para cada día.
c. Las camisetas de algodón	son los menos	colorido de todos mis jerséis.
d. La cazadora de piel	es la menos	informales de todas, porque son para cada día.
e. Los pantalones vaqueros desgastados	es el más	casual de todas mis camisas.
f. El jersey multicolor	es la más	originales de todos mis pantalones. Mucha gente lleva pantalones de este tipo.

9. Los artículos indeterminados y el verbo *llevar*

Rodzajniki nieokreślone i czasownik *llevar*

● W poprzednich rozdziałach poznaliśmy rodzajniki określone (*artículos definidos*). Teraz omówimy pierwszy kontekst, w którym występują rodzajniki nieokreślone (*artículos indefinidos*).

un abrigo rodzajnik męski liczby pojedynczej	una camisa rodzajnik żeński liczby pojedynczej	unos abrigos rodzajnik męski liczby mnogiej	unas camisas rodzajnik żeński liczby mnogiej
---	---	--	---

● Jak już wiemy, rodzajniki same w sobie nie posiadają znaczenia, lecz najczęściej charakteryzują następujące po nich słowo. W tym rozdziale rodzajnik nieokreślony towarzyszy przede wszystkim czasownikowi *llevar*, jeśli mówimy w sposób ogólny o ubraniach, które **mamy na sobie**.

Llevo unos vaqueros negros.	Mam na sobie czarne dżinsy.
Carmen lleva unas sandalias.	Carmen ma na sobie sandały.

● Regularny czasownik *llevar* posiada wiele znaczeń w zależności od kontekstu. My poznamy go jako odpowiednik polskiego „nosić (buty, koszulkę, spodnie)”. Co ważne, mówiąc po hiszpańsku o tym, co mamy na sobie, nie możemy zapomnieć o rodzajniku nieokreślonym.

Rodzajnika nie używamy tylko, gdy pytamy o to, czy ktoś coś nosi w ogóle, a nie koniecznie w danym momencie.

¿Llevas gafas?	Nosisz okulary?
----------------	-----------------

9A Uzupełnij zdania odpowiednimi formami rodzajnika nieokreślonego: *un, una, unos* lub *unas*. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Llevo ... camiseta, ... vaqueros y ... deportivas.
- Juan lleva ... jersey y ... pantalones negros.
- Llevas ... vestido muy elegante y ... zapatos preciosos.
- Llevo ... cazadora y ... botas.

10. Los artículos determinados e indeterminados (I)

Rodzajniki określone i nieokreślone (I)

● Gdy mówimy w sposób ogólny o tym, co mamy na sobie, używamy rodzajnika nieokreślonego *un, una, unos, unas*:

Llevo unos pantalones estampados.	Mam na sobie wzorzyste spodnie.
--	---------------------------------

● Gdy mówimy o tym zaś, co lubimy, używamy rodzajnika określonego *el, la, los, las*:

Me gustan los pantalones estampados.	Lubię wzorzyste spodnie.
---	--------------------------

● Rodzajnika nie używamy w ogóle, jeśli wskazujemy na częstotliwość, z jaką nosimy ubranie:

Siempre llevo pantalones estampados.	Zawsze noszę wzorzyste spodnie.
---	---------------------------------

10A Uzupełnij zdania odpowiednimi rodzajnikami. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Me gustan ... pantalones de pana.
- Nos gusta ... camiseta.
- Llevo ... camisa roja.
- A Carlos y a Luisa no les gusta ... vestido verde.
- Lola lleva ... falda y ... jersey.
- Llevamos ... vaqueros y ... camiseta blanca de manga corta.
- ¿Os gustan ... deportivas?
- A mi abuela le gustan ... zapatos de tacón.

11. Los cuantificadores (I)

Przysłówki wyrażające stopień natężenia

W poprzednim rozdziale poznaliśmy już czasownik *gustar*. W zależności od tego, jak bardzo coś lubimy, możemy wykorzystać następujące wyrażenia, aby to doprecyzować:

no me gusta nada	w ogóle mi się nie podoba/ w ogóle nie lubię
no me gusta mucho	nie podoba mi się/ nie lubię za bardzo
no me gusta	nie podoba mi się/nie lubię
me gusta	podoba mi się/lubię
me gusta mucho	bardzo lubię/ podoba mi się/ uwielbiam
me encanta	

14.A Wybierz poprawną formę czasowników *costar* i *valer*, a następnie zapisz zdania w zeszycie.

- ¿Cuánto **cuesta/cuestan** las deportivas?
- La chaqueta **cuesta/cuestan** 45 euros.
- Los pantalones **vale/valen** 34 euros.
- ¿Cuánto **vale/valen** estas camisetas?
- El jersey y la camisa **cuesta/cuestan** 76 euros.

15. Los demostrativos (II)

Zaimki wskazujące (II)

W tym rozdziale poznamy przymiotne zaimki wskazujące. Służą one do charakteryzowania przedmiotu lub osoby na podstawie odległości od rozmówców.

		AQUÍ	AHÍ	ALLÍ
r. męski	l. poj.	este	ese	aquel
	l. mn.	estos	esos	aquellos
r. żeński	l. poj.	esta	esa	aquella
	l. mn.	estas	esas	aquellas

- By określić przedmiot, który jest **w pobliżu nas** – używamy:
este suéter – ten sweter *estos jerséis* – te swetry

Tym zaimkom odpowiada kategoria **aquí** – tutaj.

- By określić przedmiot, który znajduje się blisko **naszego rozmówcy** albo **dość daleko od nas obojga** – posłużymy się:
esa falda – tamta spódniczka *esas botas* – tamte botki

Tym zaimkom odpowiada kategoria **ahí** – tam.

- Natomiast, by określić przedmioty lub osoby, które znajdują się **daleko od obojga rozmówców** – stosujemy:

aquel reloj – tamten zegarek

aquellos calcetines – tamte skarpety

Kategorię przestrzeni odpowiadającą powyższym zaimkom – **allí** – przetłumaczmy na język polski również jako „tam”.

W j. hiszpańskim bowiem opisujemy lokalizację nie tylko w odniesieniu do miejsca, w którym przebywamy, ale również w odniesieniu do każdego z rozmówców.

15A Przepisz tabelę do zeszytu i uzupełnij brakujące zaimki wskazujące.

aquí	ahí
... camisa roja me gusta y...	... verde, también.
... jersey es más original y...	... más clásico.
... deportivas son coloridas y...	... son sosas.
... pantalones son de piel y...	... son de algodón.

16. El verbo *poder*

Czasownik *poder*

Czasownika *poder* (móc) możemy użyć, aby zapytać kogoś o pozwolenie lub dopytać o możliwość zrobienia czegoś. Przy jego odmianie występuje oboczność samogłoskowa (o > ue):

	PODER
yo	puedo
tú	puedes
él/ella/usted	puede
nosotros/nosotras	podemos
vosotros/vosotras	podéis
ellos/ellas/ustedes	pueden

¿Puedo pagar con tarjeta?

¿Puedo probar la camiseta?

Mogę zapłacić kartą?

Mogę przymierzyć koszulkę?

16A Uzupełnij zdanie, odmieniając czasownik *poder*. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- Perdone, ¿me (yo) ... probar ese vestido?
- En esa tienda no (nosotras) ... pagar con tarjeta.
- (Tú) ... pagar en la caja.
- (Vosotros) ... comprar en nuestra tienda on line.
- Clara no ... comprar el vestido de fiesta porque es muy caro.
- En esta tienda (ellas) ... tener ropa de buena calidad.

17. Formas de cortesía

Formy grzecznościowe

- Zaimka *usted* używamy zamiast formy *tú*, gdy chcemy okazać szacunek osobie, z którą rozmawiamy. Zaimek ten odpowiada polskiemu zwrotom grzecznościowym „pan/pani”. Żeby zwrócić się do więcej niż jednej osoby, zamiast zaimkiem *vosotros* powinniśmy posłużyć się formą *ustedes*, która odpowiada zwrotom „państwo/panie/panowie”. **Zmiana z drugiej osoby gramatycznej na trzecią dotyczy zarówno czasowników, jak i zaimków.** Zwróć uwagę na przykłady:

A ti te queda bien el gorro.

Dobrze na tobie leży ta czapka.

A usted le queda bien el gorro.

Dobrze na panu leży ta czapka.

- Podobnie jak w j. polskim, zaimkom osobowym *usted* i *ustedes* towarzyszy czasownik odmieniony w trzeciej osobie odpowiednio liczby pojedynczej lub mnogiej. Niemniej w j. hiszpańskim **często pomijamy również ten zaimek** – *usted/ustedes* – zwracając się do rozmówców przy pomocy czasowników odmienionych w trzeciej osobie.

¿Te gusta el color rojo?

Lubisz kolor czerwony?

¿Le gusta el color rojo?

Lubi pani kolor czerwony?

- Zazwyczaj, by zadać pytanie, zwracamy się do rówieśników słowem *Perdona...*, a do osób, którym chcemy okazać szacunek – *Perdone...*. Oba te słowa odpowiadają polskiemu zwrotowi „przepraszam” w kontekście zwrócenia czyjejś uwagi.

Perdona, ¿dónde está el probador?

Przepraszam, gdzie jest

Perdone, ¿dónde está el probador?

przymierzalnia?

Czasownik *encantar* odmienia się regularnie, a jego odmiana przypomina znany nam czasownik *gustar*.

OPCIONAL	OBLIGATORIO	ENCANTAR
a mí	me	encanta
a ti	te	
a él/ella usted	le	encantan
a nosotros/nosotras	nos	
a vosotros/vosotras	os	
a ellos/ellas/ustedes	les	

11A Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrażeniami.

1. A mí (bardzo lubię) ... las alpargatas.
2. A vosotros (uwielbiacie) ... llevar ropa deportiva, ¿no?
3. ¿Los sombreros? (Nie lubi wcale) ...
4. Sí, (lubię) ... kupować ubrania w Internecie.
5. (Nie lubimy) ... los calcetines negros, pero (uwielbiamy) ... los coloridos.

11B Dokończ zdania tak, aby wyrazić swoje upodobania.

1. A mí me encanta/n ...
2. Me gusta/n mucho ...
3. Me gusta/n ...
4. No me gusta/n ...
5. No me gusta/n nada ...

12. ¡Qué bonitas! Ale ładne!

● Teraz poznamy kolejne użycie słowa *qué*, które posłuży nam do tworzenia wykrzyknień i tłumaczyć je będziemy jako „Ale...!”

iQUÉ +	adjetivo! przymiotnik!	iQUÉ +	adverbio! przysłówek!
¡Qué barato!	– Ale tani!	¡Qué feo!	– Ale brzydko!
	– Ale tanio!		– Ale brzydko!

Zauważ, że wiele przymiotników w podstawowej formie może pełnić funkcję przysłówka.

- Zwróć też uwagę na specyficzne wykrzyknienia *¡Qué mono!*, *¡Qué chulo!*, które należą do języka kolokwialnego i odpowiadają mniej więcej wyrażeniom: „Ale fajny!”, „Ale superowy!”, „Bombal!”.
- Słowo *qué* posiada wiele znaczeń. Poznaliśmy już je w kontekście zadawania pytań i odpowiadało ono polskim zaimkom pytajnym: „co”, „który”, „jaki”.

12A Zareaguj tak, aby wyrazić swój gust. Zapisz odpowiedzi w zeszycie. Pamiętaj o odwróconym wykrzykniku na początku zdania.

1. Unos zapatos de tacón alto ...
2. Un jersey rojo y verde ...
3. Un reloj inteligente ...
4. Una ropa folclórica polaca ...
5. Las camisetas de un equipo de fútbol ...
6. Una camisa blanca de manga larga ...

13. Expresar gustos iguales o diferentes Wyrażanie zbieżności lub rozbieżności gustów

W j. hiszpańskim, aby wyrazić zbieżność lub rozbieżność co do czyichś upodobań, możemy zareagować na cztery sposoby w zależności od tego, czy ktoś nam mówi, że coś mu się podoba czy nie. Związane jest to z faktem, że nie istnieje słowo odpowiadające w pełni polskiemu słowu „też”. Zwróć uwagę na przykłady:

Kiedy ktoś powie:

Me gustan los jerséis holgados. | Podobają mi się luźne swetry.

Możemy zareagować na dwa sposoby:

- A mí también. | – Mnie też.
- A mí no. | – A mnie nie.

Natomiast gdy usłyszymy:

No me gustan los jerséis holgados. | Nie podobają mi się luźne swetry.

Również możemy zareagować na dwa sposoby:

- A mí tampoco. | – Mnie też nie.
- A mí sí. | – A mnie tak.

Przysłówki *también* i *tampoco* powinniśmy zatem tłumaczyć kolejno jako „też (tak)” oraz „też nie” i używać ich w zależności od tego, czy zdanie, z którym się zgadzamy, jest twierdzące czy przeczące.

13A Uzupełnij dialogi w zeszycie na podstawie emotikonów.

1. ■ A mí me gustan mucho las sandalias de piel.
▲ A mí también.
▲ A mí, no.
2. A mí no me gusta nada el estilo roquero.
3. Me encanta llevar ropa elegante.
4. ¡Qué feos! No me gustan estos calcetines.
5. Me gusta mucho el estilo de Rosalía.

14. Preguntar por el precio

Pytanie o cenę

Aby rozmawiać o cenach produktów w sklepie możemy posłużyć się dwoma czasownikami: *costar* i *valer*.

O ile nieregularny czasownik *costar* (kosztować) jest z perspektywy j. polskiego intuicyjny, to regularny czasownik *valer* jest równie często używany w tym kontekście. Mimo że dosłownie znaczy on „być wartym (ileś)”, będziemy go tłumaczyć również jako „kosztować”.

¿Cuánto cuesta el bolso? | Ile kosztuje ta torebka?

¿Cuánto valen los jerséis? | Ile kosztują te swetry?

Los zapatos cuestan mucho. | Te buty dużo kosztują.

Tych czasowników używamy zazwyczaj jedynie w trzeciej osobie liczby pojedynczej i mnogiej.

valer	La camiseta vale diez euros.
	Las botas valen cincuenta euros.
costar	El gorro cuesta quince euros.
	Los pantalones cuestan treinta euros.

Gdy chcemy dopytać kasjera o ostateczną sumę do zapłaty, możemy też rzucić: *¿Cuánto es?*

Należy odróżnić ten kontekst występowania czasownika *valer* (5 euro) od potwierdzenia *¡Vale!*, które jest odpowiednikiem polskiego „Dobrze!”, a nawet „Dobra!”.

RESPONDE O PREGUNTA

3

Tira el dado y responde a las preguntas. En las casillas de color blanco debes inventar preguntas relacionadas con las compras teniendo en cuenta la imagen que te toque.

Rzuć kostkę i odpowiedz na pytania. Jeśli staniesz na białym polu, musisz wymyślić pytanie związane z zakupami na podstawie obrazka.

1 ¿Qué tipo de ropa te gusta?	2 ¿Qué tipo de ropa no llevas nunca?	3 	4 ¿Qué ropa llevas en este momento?	5 ¿Qué ropa lleva tu colega en este momento?	6
15 Con unas sandalias llevo...	16 ¿Quién te gusta cómo se viste en la clase y por qué?			18 ¿Qué está de moda esta temporada? (Prendas, calzado y complementos)	7 ¿Qué colores te quedan bien?
14 	¡Enhorabuena!			8 ¿Qué colores están de moda esta temporada?	
13 ¿Qué estilo de vestir no te gusta nada?				12 ¿Cuál es tu talla y número de calzado?	11
				9 ¿Cuál es tu marca de ropa preferida?	

COMENTARIOS EN UN BLOG

4

A. Lee este comentario de Rodri en el blog de Luna y Nicolás. Fíjate en las palabras en negrita. Tradúcelas al polaco.

Przeczytaj komentarz Rodriga na blogu Luny i Nikolasa. Zwróć uwagę na pogrubione wyrazy. Przetłumacz je na polski.

Me encantan vuestras propuestas para esta temporada, **además**, os quedan genial. Me gusta la cazadora, **pero** es de piel y soy animalista. Creo que usar la piel de animales en la ropa es maltrato y no es correcto, lo siento.

B. Ahora te toca a ti. Escribe un comentario en el blog de Luna y Nicolás. Puedes comentar lo que quieras. La única condición es que utilices las palabras **además** y **pero**.

Teraz Twoja kolej. Zredaguj wpis na blogu Luny i Nikolasa. Możesz skomentować to, co chcesz. Musisz wykorzystać wyrazy **además** i **pero**.

Przysłówek *además*

- Służy do wprowadzenia nowej myśli, którą uznajemy za dodatkową informację.
- Tłumaczymy jako „ponadto”, „oprócz tego”, „poza tym”.

*Compra este pantalón, es muy bonito. **Además**, te queda bien con la camiseta.*

Spójnik *pero*

- Wprowadza do wypowiedzi nowy element, który kontrastuje z poprzednim.
- Tłumaczymy jako „ale”.
- Przed spójnikiem *pero* stawiamy przecinek.

*Es bonita esa camiseta, **pero** no es mi estilo.*

Buscas dos regalos para tu pareja en el ejercicio. Los productos que aparecen a la izquierda están cerca de vosotros y los de la derecha lejos. Para saber qué comprar haz preguntas a tu pareja sobre sus gustos a la hora de vestir. Después, invertid los roles.

Szukasz dwóch prezentów dla osoby, z którą jesteś w parze. Ubrania, które widzicie po lewej stronie są blisko Was, a te po prawej – daleko. Aby wiedzieć, co kupić drugiej osobie, musicie pytać się nawzajem, jakie ubrania lubicie nosić. Po pierwszej transakcji, zamieńcie się rolami.

¿Qué te gusta más, este pantalón o ese jersey?
 ¿Te gusta la ropa de muchos colores?
 ¿Qué colores usas?
 ¿Qué te parece...?
 ¿Tienes prendas o complementos preferidos?
 ¿Cuál te gusta más?
 ¿Con qué ropa combinas los pantalones?
 ¡Qué guay esta camisa! ¿Te gusta?
 ¿Llevas gorras?

Uso camisetas de...

Me gusta más...

No me gusta...

Sí, muy guay. Me gusta porque...

Esa/ese/este/esta me encanta porque...

Entonces compramos...

✓ Me encanta. ¡Buena elección! Gracias.

✗ Gracias, pero no es mi estilo. Prefiero...

COMBINACIÓN PERFECTA

2

Tira el dado para relacionar los elementos de cada columna y crea un atuendo utilizando todos los elementos. Dibuja tu propuesta en una hoja.

Rzuć kostkę, aby połączyć elementy z każdej kolumny i w ten sposób stworzyć stylizację, wykorzystując elementy ze wszystkich kolumn. Narysuj Twoją propozycję na kartce.

A. En clase elegid los mejores proyectos.

Wybierzcie na forum klasy najlepsze projekty.

¿Cuál es...

- el más colorido?
- el más original?
- el más elegante?
- el más hortera?

B. ¿Para qué ocasión son estos proyectos?

Na jakie okazje mogą przydać się Wasze projekty?

Decidid cuál es el mejor para:

- practicar deporte.
- la playa.
- una fiesta.
- la escuela.

- Unos vaqueros desgastados
- Una sudadera naranja
- Una camisa de cuadros
- Un vestido corto de lunares
- Una camiseta fluorescente
- Una falda con flores

- Un bolso amarillo
- Una mochila
- Un gorro de lana multicolor
- Una bufanda de rayas
- Unos pendientes étnicos
- Unas gafas de sol

- Unas sandalias
- Unas zapatillas deportivas
- Unos zapatos de tacón
- Unas alpargatas
- Unos zapatos formales de piel
- Unas botas

Pon en práctica tus talentos. Elige uno de los talleres teniendo en cuenta tus aficiones. Puedes trabajar solo o en grupo. Avisa a tu profesor/-a qué taller eliges y con quién lo vas a hacer.

Sprawdź w praktyce swoje talenty! Wybierz jeden z warsztatów, kierując się Twoimi zainteresowaniami. Możesz pracować samodzielnie lub w grupie. Poinformuj nauczyciela/nauczycielkę, które zadanie wybierasz i z kim je wykonasz.

M

Znasz jakiegoś projektanta lub projektantkę mody z krajów hiszpańskojęzycznych? Poszukaj informacji w Internecie i stwórz plakat, aby zaprezentować charakterystyczny styl wybranej osoby i wskazać jej inspiracje.

Interesują Cię najnowsze tendencje w modzie? Śledzisz świat mody i ubierasz się zgodnie z trendami? Stwórz kolaż komputerowy lub plakat i przedstaw, co jest ostatnim krzykiem mody.

L

Zrób sobie zdjęcie i opatrz je hashtagem #MiAtuendoDelDía. Następnie napisz post o ubraniu, które nosisz na wzór blogerów modowych. Udostępnij zdjęcie i jego opis grupie, z którą uczysz się hiszpańskiego.

Uwierz w siebie i zaprojektuj wyjątkową koszulkę! Pomyśl o doborze kolorów, materiałów, wzorów. Może zamieścisz na niej hiszpańskie napisy? Stwórz projekt na kartce lub w programie graficznym i zaprezentuj go przed klasą.

XL

Nagraj wideo na vloga o modzie. Porusz temat swoich ulubionych ubrań, inspiracji modowych, Twojego stylu i aktualnych najciekawszych tendencji w modzie.

Utożsamiasz się z jakąś ikoną mody? Opisz styl ubioru inspirującej osoby. Może to być ktoś sławny lub ktoś z Twojego otoczenia: krewny, przyjaciel... Wyjaśnij, dlaczego podziwiasz styl właśnie tej osoby.

ME LO LLEVO

¿Qué te llevas de esta unidad? Responde a las preguntas de la primera columna en tu cuaderno y luego en parejas, preguntad y responded según las situaciones de la segunda columna.

Co ze sobą zabierzesz z tego rozdziału? Najpierw w zeszycie odpowiedz na pytania z pierwszej kolumny. Następnie w parach zadajcie sobie nawzajem pytania i odpowiedzcie zgodnie z wytycznymi z drugiej kolumny.

CZY UMIESZ...?

Rozmawiać o ulubionych kolorach

¿Qué colores usas con frecuencia en tu ropa?

Zapytajcie się nawzajem o to, jakie są Wasze ulubione kolory i o to, jakich nigdy nie używacie.

Opisywać ubrania i dodatki (kolor, wzór, materiał)

¿Cómo es la ropa que llevas normalmente?
¿Qué estilo es?

Jedna osoba opisuje zdjęcie ubrania z tego rozdziału, druga osoba musi odgadnąć o jakie zdjęcie chodzi. Następnie zamieńcie się rolami.

Porównywać części garderoby

¿Cuál, en tu opinión, es la prenda: más original, hortera, chula y elegante?

Podzielcie się Waszymi opiniami o wybranych ubraniach.

Informować o gustach i upodobaniach

¿Qué ropa te gusta llevar en una fiesta?

Podzielcie się opiniami i stwierdźcie, czy zgadzacie się czy Wasze opinie są rozbieżne.

Pytać o cenę

Inventa y escribe precios a la ropa que llevas.

W parach zapytajcie się nawzajem o wymyślone uprzednio ceny ubrań.

Dopytywać o potrzebne informacje związane z zakupami w sklepie odzieżowym

Escribe una pregunta a estas respuestas
- No tenemos la M, solo S.
- No, solo en efectivo.

Jesteście w sklepie z ubraniami. Jedna osoba jest klientem, a druga sprzedawcą. Klient pyta o to, czy może przymierzyć ubranie, czy jest jego rozmiar czarnych butów i czy może zapłacić w dogodny dla siebie sposób.

DE COMPRAS EN OTAVALO

13 DE MARZO DE 2019

Ecuador es un país fascinante, ¡me encanta! Estoy en Otavalo, un pueblo cerca de Quito, la capital. Aquí está el mercado de artesanías más importante de Ecuador con su famosa plaza de los Ponchos donde es posible comprar muchos productos típicos

como: pendientes, mochilas, bolsos, gorros, sombreros y ponchos. Un consejo: en un mercado de un país hispanohablante regatear es importante. Siempre es posible proponer un precio más barato. Eso es regatear, es negociar un precio más bajo.

A Claudia es una chica española que está en un mercado de Ecuador. ¿Sabes qué es un mercado? Haced en clase una lluvia de ideas.

Claudia jest Hiszpanką, która znajduje się w pewnym miejscu w Ekwadorze. Wiecie, co znaczy słowo *mercado*? Przeprowadźcie wspólnie burzę mózgów na forum klasy.

B Fíjate en las palabras marcadas en negrita en el texto y en parejas relaciona cada una de ellas con las imágenes que aparecen.

Zwróć uwagę na pogrubione wyrazy w tekście. Połączcie w parach każdy wyraz z ilustracją.

C Claudia envía a una amiga dos mensajes describiendo dos complementos que aparecen en las fotos, ¿cuáles son? En parejas compartid vuestras conclusiones.

Claudia wysłała przyjaciółce wiadomość, w której opisuje dwa akcesoria ze zdjęć. Które to? Podzielcie się opiniami w parach.

1- Me encantan estos azules, aquí se llaman aretes.

2- Guais, ¿verdad? Es el famoso sombrero panamá.

Se llama "panamá", pero es de Ecuador. Es muy cómodo.

D 30 ¿Qué costumbre describe Claudia en su blog? Compartid en clase. Después escucha el diálogo donde ella intenta comprar algunos productos a un precio más barato. Escribe en tu cuaderno qué productos compra.

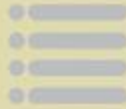
O jakim zwyczaju pisze Claudia na swoim blogu? Porozmawiajcie o tym na forum klasy. Następnie wysłuchajcie dialogu, w którym Claudia próbuje kupić towary taniej. Zapisz w zeszytcie, co kupuje.

E 30 ¿Es posible regatear en Polonia en alguna ocasión? Y tú, ¿sabes regatear? Estos son los pasos que debes seguir. Escucha el audio otra vez y relaciona en tu cuaderno los pasos con las expresiones usadas en la conversación.

Czy w Polsce można się targować? A Ty? Umiesz się targować? Oto etapy typowej sytuacji negocjacyjnej w kontekście zakupów. Wysłuchaj nagrania ponownie i połącz w zeszytcie wyrażenia, które padły w trakcie rozmowy z poszczególnymi etapami.

1. Powitanie
2. Pytanie o cenę
3. Krytyka zbyt wysokiej ceny
4. Propozycja niższej ceny
5. Dobicie targu
6. Podziękowanie

- a. ¿Cuánto cuestan?
- b. De acuerdo.
- c. Buenos días.
- d. ¿Qué caro/a/os/as!
- e. Puedo pagar 6 dólares.
- f. Es un poco caro/a/os/as.
- g. Un descuento, por favor.
- h. Vale, muchas gracias.

2

4

6

A

En parejas completad estas frases oralmente relacionando las acciones del móvil con las fotografías.

Połączcie ustnie w parach nazwy czynności, które można wykonywać na telefonie, z odpowiednimi ilustracjami.

Busco en el mapa de Málaga (A) el museo de Picasso (2)

1. Siempre pongo la alarma (...) para despertarme (...)
2. Compruebo en el móvil (...) las asignaturas que tengo hoy (...)
3. Necesito recordar (...) estudiar los apuntes de la clase de Química (...)
4. Quedo con mi amiga (...) para ir al cine el fin de semana (...)

B

¿Con qué hashtags etiquetas estas fotos? En parejas seleccionad y escribid en el cuaderno los adecuados para cada foto.

Jakimi hashtagami można oznaczyć poszczególne fotografie? Wybierzcie odpowiednie hashtagi w parach.

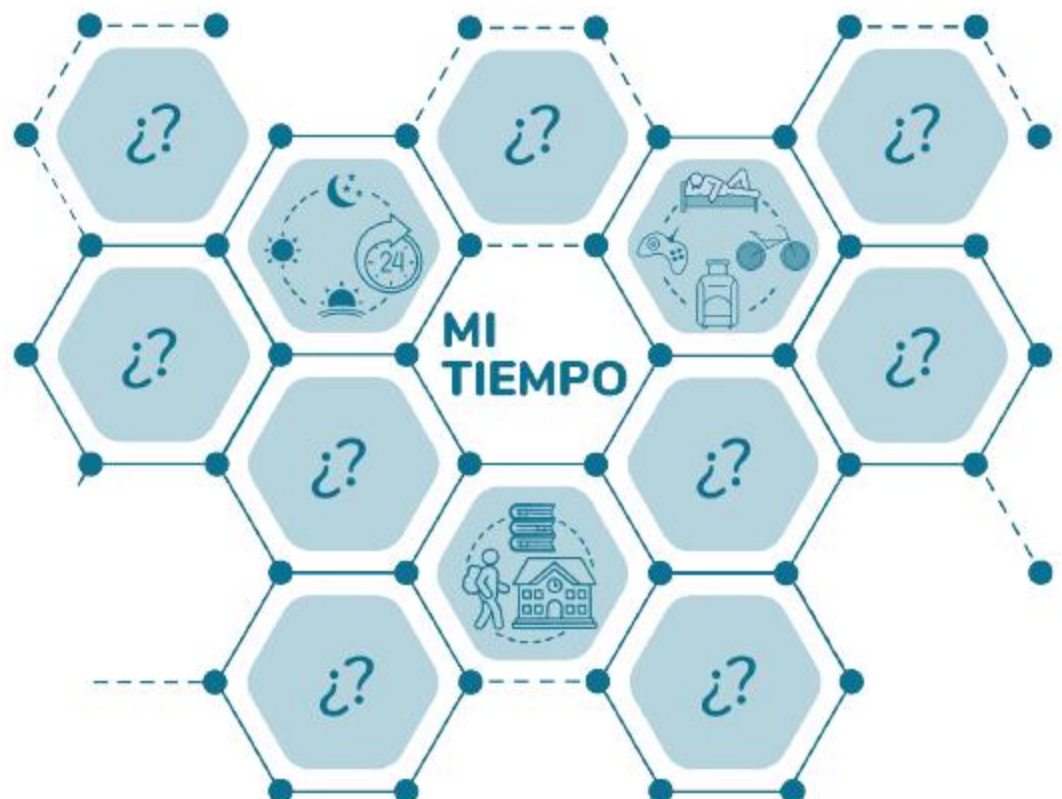
① #cine	⑥ #amigos	⑪ #laboratorio
② #por_la_mañana	⑦ #pausa	⑫ #comer
③ #experimento	⑧ #asignatura	⑬ #lunes
④ #quedar_con_amigos	⑨ #taquilla	⑭ #levantarse
⑤ #película_fantástica	⑩ #desayuno	⑮ #madrugar

C

Completa este mapa mental en tu cuaderno añadiendo donde corresponda los hashtags de la actividad anterior. ¿Cómo nombrarías a los iconos que aparecen? Selecciona una de estas categorías.

Uzupełnij w zeszytce mapę myśli – plaster miodu, dodając w odpowiednich miejscach hashtagi z poprzedniego ćwiczenia. Jak można nazwać poniższe ikony? Wybierz jedną z kategorii.

OCIO | ESCUELA | ACTIVIDADES COTIDIANAS

D

¿Qué hace en el ordenador el chico de la fotografía 6?

Inventa y escribe en tu cuaderno dos frases que describan sus acciones.

Jak myślisz – co robi przy komputerze nastolatek na szóstej fotografii? Wymyśl i zapisz w zeszytce dwa zdania na ten temat.

4

EN EL PROBADOR 1

- ✓ Hablar sobre acciones, asignaturas y lugares del instituto.

EN EL PROBADOR 2

- ✓ Describir acciones del tiempo libre y su frecuencia.
- ✓ Invitar, aceptar y rechazar una propuesta para quedar.

EN EL PROBADOR 3

- ✓ Hablar de la rutina y secuenciar acciones.

GRAMÁTICA

- ✓ Usos de **para**.
- ✓ **Ser** + adjetivo calificativo.
- ✓ Ser bueno/a en + asignatura.
- ✓ Verbos irregulares: **querer, jugar, empezar y cerrar**.
- ✓ Ir a/ir de.
- ✓ A la semana/dos veces por semana.
- ✓ Proponer, aceptar y rechazar.
- ✓ **Antes de / después de**.
- ✓ Verbos reflexivos.
- ✓ **Querer/poder** + infinitivo.

LÉXICO

- ✓ Escuela, asignaturas, tareas.
- ✓ La hora y los días de la semana.
- ✓ Actividades de tiempo libre.
- ✓ La rutina diaria.

COMPETENCIA INTERCULTURAL

La percepción del tiempo:
¿En España llegamos tarde?

Estudiar, quedar y disfrutar

Notificaciones

Recordatorio

Ver apuntes de Química. Clase práctica, mañana.

Horario

Historia

09:00-09:45

Matemáticas

09:50-10:35

Alarma

07:00

Alarma

¿Película sábado a las 8?

10:15. Visto

Es una buena idea, ¡me apunto!

10:16. Visto

11:52. No visto

Gracias

Vale

Adiós

Buscar

Escuela

TABLA PERIÓDICA DE LOS ELEMENTOS

1

Amigos

3

En casa

5

1

EN EL PROBADOR

Actívate

W Hiszpanii zwykle podaje się godzinę w 12-godzinny formacie. Czy wiesz, jakimi określeniami możemy doprecyzować, o jaką porę dnia chodzi? W razie wątpliwości posłуж się słownikiem.

7 rano	• Las siete de ...
1 po południu	• La una de ...
4 po południu	• Las cuatro de ...
7 wieczorem	• Las siete de ...
10 w nocy	• Las diez de ...

Czy wiesz, czym jest *bullet journal* (*bujo*)? Poszukaj informacji po polsku w Internecie i sprawdź, które dwa z podanych zdań są prawdziwe:

- El bujo es un calendario en internet muy popular.
- Es un método con símbolos para organizar tu tiempo.
- En el bujo uso símbolos para marcar mis actividades.
- Los símbolos son iguales en todos los bujos.

REactívate

Przyporządkuj czynności do następujących kategorii: *amigos, familia, deporte, escuela*.

- examen de Inglés.
- fiesta en casa de Ana.
- cumpleaños de papá.
- control de Física.
- lección extra de Matemáticas.
- tenis.

Wyszukaj w zeszycie *bujo* zamieszczonym na tej stronie symbole wymienionych czynności. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

MI TIEMPO CON MI BUJO

¿Qué es un bujo?

Es un diario para tus tareas pendientes. Es para planificar y organizar el tiempo.

por: Adriana Pequeña

LEYENDAS Y SÍMBOLOS

- estudiar una asignatura
- X fecha final para entregar un trabajo
- ! control
- * examen
- ☆ lección extra
- 🔍 buscar información
- ☐ familia
- ♥ amigos
- 🏊 deporte!
- 🏠 CASA

En la primera página tenemos una leyenda con símbolos y el índice para buscar informaciones. En otras páginas, las actividades de la semana y las fechas importantes.

a. Para estudiar mejor

1

Con la información del bujo de Adriana relaciona en tu cuaderno las frases de las dos columnas.

Połącz w zeszycie fragmenty zdań z obu kolumn na podstawie informacji zamieszczonych w zeszycie bujo Adriany.

1. Un cuaderno bujo es para ...	a. buscar más rápido los contenidos del bujo.
2. Para el lunes...	b. diferenciar temas, asignaturas, eventos.
3. Para mí...	c. tenemos un examen de Física.
4. El índice del bujo es para ...	d. organizar el tiempo y no olvidar tareas.
5. No es un buen regalo para ...	e. la idea del bujo es práctica.
6. Los colores son para ...	f. Ana, porque a ella le gusta anotar todo en su móvil.

para **G 1**

2

¿Qué frase corresponde a cada imagen? Compartid en parejas vuestra elección. Prestad atención a las palabras marcadas en las expresiones.

Które wyrażenie pasuje do każdej ilustracji? Wymieńcie się opiniami w parach. Zwróćcie uwagę na zaznaczone w wyrażeniach słowa.

tareas de la escuela para hacer en casa

un pequeño examen de 10 minutos

no estar en el instituto y visitar otro lugar

clase adicional de una materia o afición

hacer deporte

1. tener clases extra	4. tener una excursión
2. hacer los deberes	5. tener control de Matemáticas
3. entrenar natación	

la escuela y las asignaturas

G 2

3

Ordena en tu cuaderno las asignaturas, de la que más te gusta a la que menos.

Uporządkuj w zeszyte przedmioty szkolne od najbardziej ulubionego do najmniej.

Lengua Polaca

Química

 Lengua extranjera
(español, inglés, alemán)

Biología

Geografía

Historia

 Educación para
la Ciudadanía

Educación Plástica

Física

Matemáticas

Educación Física

Informática

4

¿Tienes una tarea importante esta semana? Crea un bujo en tu cuaderno y planifica algunas actividades relacionadas con las asignaturas utilizando los símbolos del bujo de Adriana.

Czy masz jakieś ważne zadanie do wykonania w tym tygodniu? Sporządź przykładowy notatnik bujo i zaplanuj w zeszyte czynności związane z tym zadaniem przy pomocy symboli z zeszytu bujo Adriany.

5

Empareja estas categorías en tu cuaderno según sus contrarios y describe las asignaturas de la actividad 3 con estas palabras.

Połącz w pary przymiotniki z ich antonimami, a następnie opisz przy ich pomocy przedmioty szkolne z zadania 3. Odpowiedź zapisz w zeszyte.

- práctica
- interesante
- fácil
- creativa
- relajante
- necesaria

innecesaria

estresante

aburrida

pesada

poco práctica

difícil

Para mí, la clase de Música es muy aburrida, no me gusta nada.

Geografía es una asignatura interesante.

6

Adriana habla con dos colegas de clase. Escucha y responde en tu cuaderno quién dice estas frases.

Adriana rozmawia z dwójkiem kolegów z klasy. Wysłuchaj nagrania i zaznacz w zeszyte, kto wypowiada następujące zdania.

Hugo Mica

- En Química hacemos proyectos, eso me encanta.
- Para mí, Historia es aburrida.
- Educación Plástica me interesa.
- Las clases de lengua extranjera son difíciles.
- Física es estresante.
- Las Matemáticas me parecen bastante prácticas.

?	?
?	?
?	?
?	?
?	?
?	?

7

Escucha otra vez, prestando atención a las estructuras marcadas en amarillo. Escribe en tu cuaderno la opción correcta.

Wysłuchaj nagrania ponownie i zwróć uwagę na wyrażenia zaznaczone żółtym kolorem. Zapisz w zeszyte poprawną odpowiedź.

- Soy buena en Geografía, significa que es ... para mí.
a. difícil b. fácil c. aburrida
- Historia es un rollo significa que es muy ...
a. aburrida b. creativa c. necesaria
- Necesito trabajar más en las clases de Inglés porque para mí es una asignatura ...
a. práctica b. difícil c. innecesaria

valoración

G 3

La lección es interesante.
Las Matemáticas son difíciles.
Soy bueno en Física.

S

Dokończ swój zeszyt bujo, dodając wedle uznania dodatkowe zajęcia pozaszkolne. Wykorzystaj dowolne kolory. Porównajcie w parach Wasze plany zajęć. Kto ma większe zacięcie sportowe? Kto zapisał się na więcej zajęć pozalekcyjnych?

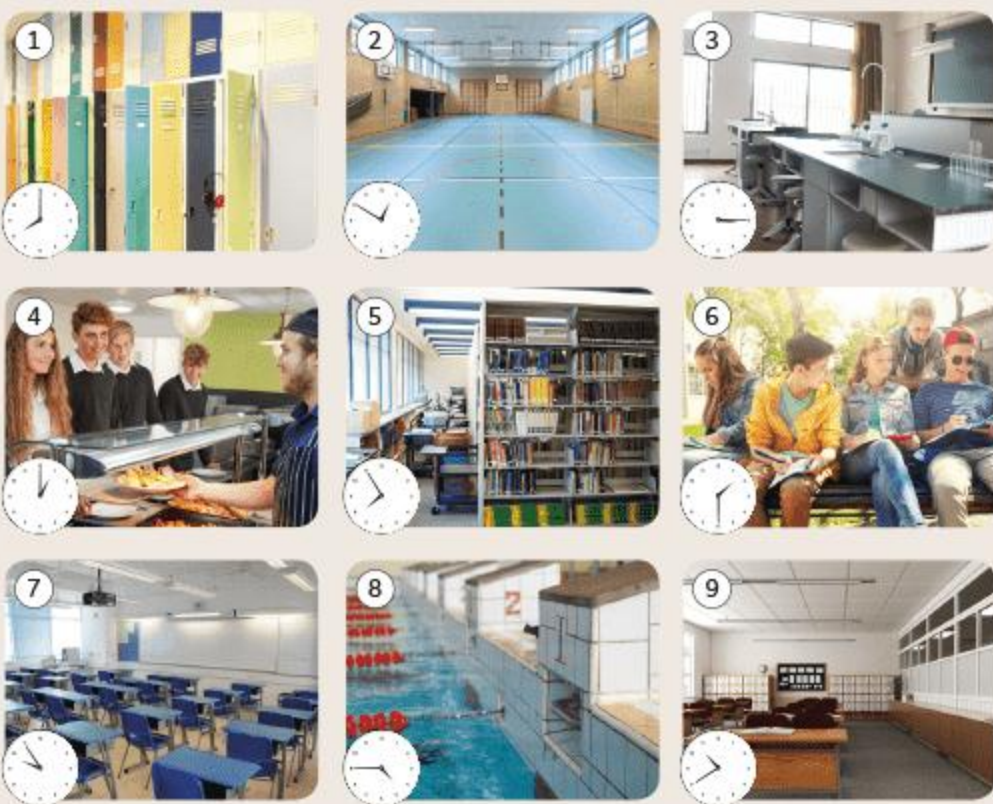
b. Horario de clases

8

Aquí tienes fotos del instituto de Adriana, Hugo y Mica. Relaciona en tu cuaderno las imágenes con sus nombres.

Oto zdjęcia liceum Adriany, Hugona i Miki. Połącz w zeszyte ilustracje z odpowiednimi słowami.

a. el gimnasio	d. las taquillas	g. el aula
b. el laboratorio	e. la biblioteca	h. la sala de profesores
c. el comedor	f. el patio	i. la piscina

A. En tu cuaderno dibuja un reloj como este y completa las horas que faltan.

W zeszyte narysuj podobny zegar i uzupełnij brakujące godziny.

Son las diez ...

menos cuarto

y media

y cuarto

menos diez

B. Ahora escribe en tu cuaderno la hora en cada uno de los lugares de las fotografías.

Teraz zapisz w zeszyte, która jest godzina w miejscach przedstawionych na fotografiach.

En el patio es la una y media.

¿Qué hora es?

G 4

Es la una.

Son las tres y veinte.

Son las cuatro menos cuarto.

9

Estos son los horarios de los institutos en España y en diferentes partes del mundo. Lee estas frases y compartid en parejas cuáles describen vuestro horario en Polonia.

Oto plany szkolne różnych liceów w Hiszpanii oraz w innych częściach świata. Przeczytaj sformułowane twierdzenia i ustalcie w parach, które najlepiej oddają Wasze realia.

En el instituto de Adriana, en España

- Las clases empiezan a las 8:30 y terminan a las 14:30.
- El recreo dura media hora.
- Una lección dura cincuenta minutos.
- Tienen clases de lunes a viernes.

verbos de horario G 5

En otros países

- En China las clases duran cuarenta minutos.
- En Japón las clases empiezan a las 8:30 y las escuelas cierran a las 8 de la noche.
- En Israel tienen clases de domingo a viernes.
- En Canadá el curso empieza en septiembre y termina en junio.
- En Italia una clase dura 50 o 55 minutos, depende de la asignatura.

A. Busca en el texto las respuestas a estas preguntas. Utiliza los fragmentos marcados en amarillo. Escribe las respuestas en tu cuaderno.

Poszukaj w tekście odpowiedzi na pytania. Zwróć uwagę na fragmenty zaznaczone na żółto. Odpowiedzi zapisz w zeszyte.

- ¿A qué hora empiezan las clases en España?
- ¿Cuándo empieza el curso en Canadá?
- ¿Cuánto tiempo dura el recreo en España?
- ¿En Italia la clase dura cuarenta y cinco minutos?

preguntar por el horario

G 6

B. Ahora, en tu cuaderno, escribe preguntas para aquellos fragmentos en amarillo que quedan. Luego en parejas haceos estas preguntas y decíos las respuestas.

Teraz zapisz w zeszyte pytania do pozostałych fragmentów zdań zaznaczonych na żółto w tekście. Następnie w parach zadajcie sobie nawzajem pytania i udzielcie na nie odpowiedzi.

10 32

Escucha estas conversaciones de Mica y Hugo con otros estudiantes del instituto y en tu cuaderno selecciona la opción correcta para cada situación.

Wysłuchaj rozmowy między Miką, Hugonem i innymi uczniami liceum. Następnie zapisz w zeszycie właściwą odpowiedź do każdej sytuacji.

Situación A	A Está en la biblioteca y es la 1 de la tarde.	B Está en el gimnasio y es la 1 de la tarde.	C Es la 1:15 de la tarde y está en el gimnasio.
Situación B	A Está en el aula y son las 8:30 de la mañana.	B Está en las taquillas y son las 8:00 de la mañana.	C Empieza la clase de Geografía.
Situación C	A Son las 3 de la tarde.	B Empieza la clase.	C Tienen examen de Inglés.
Situación D	A La biblioteca abre a las 8 de la mañana.	B La biblioteca cierra a las 6 de la tarde.	C La biblioteca cierra en 5 minutos.

11

¿Cuándo es más provechoso estudiar: de día o de noche? Lee las siguientes frases y selecciona las que describen tu situación. En parejas compartid vuestras experiencias.

Kiedy jest lepiej się uczyć – za dnia czy w nocy? Przeczytaj zdania i wybierz te, które najlepiej oddają to, co myślisz na ten temat. Następnie w parach wymieńcie się opiniami.

Por la tarde, entre las 18:00 y las 20:00.

De día. No puedo estudiar de noche.

Por las noches, entre las 22:00 y la medianoche.

No estudio en casa. Estudio por las tardes en una biblioteca o cafetería.

A. En este gráfico, ¿dónde ubicas estas frases? En parejas comentad vuestra elección.

Gdzie umieścisz każdą godzinę na powyższej grafice? Porozmawiajcie o tym w parach.

momentos del día

de día
por la mañana
por la tarde

12

Relaciona en tu cuaderno las imágenes con las acciones y lugares. Luego escribe frases como la del ejemplo, combinando toda la información.

Połącz w zeszycie ilustracje z odpowiednimi czynnościami i miejscami. Następnie zapisz w zeszycie zdania według wzoru, łącząc wszystkie podane informacje.

ACCIONES

hacer los deberes
hacer experimentos
abrir/cerrar
tener clase de español
tener clase de Educación Física

LUGARES

en casa
en la escuela
en el laboratorio
en el aula
en el gimnasio

Mi clase de ciencias

Nosotros

El grupo 4B

Damián

La biblioteca

Damián hace los deberes en casa a las ocho de la noche.

A. En parejas, inventad preguntas relacionadas con estas situaciones. Preguntad por el horario, el lugar y las acciones.

W parach ułóżcie pytania związane z powyższymi sytuacjami. Zapytajcie się nawzajem o to kiedy, gdzie i co robią poszczególne osoby.

■ ¿Cuándo el grupo 4B tiene Educación Física?

▲ En 10 minutos.

S

A teraz pomyśl o momencie tygodnia, w którym wykonujesz jedną z poprzednich czynności. Kolega lub koleżanka z Twojej klasy musi odgadnąć, co i gdzie robisz o podanej przez Ciebie godzinie.

2 EN EL PROBADOR

EL OCIO DE LOS JÓVENES ESPAÑOLES

ESTAS SON LAS ACTIVIDADES DE OCIO MÁS ELEGIDAS Y UNA DESCRIPCIÓN DE CÓMO PASAN EL TIEMPO LIBRE LOS JÓVENES ESPAÑOLES.

Actívate

W Hiszpanii organizuje się wiele wydarzeń, dzięki którym młodzi mogą rozwijać swoje pasje. Które z wymienionych wydarzeń przykuwa Twoją uwagę? Wybierz przynajmniej jedno i poszukaj o nim informacji.

1. Gamepolis
2. Festival de series
3. BBK Live
4. Semana de cine fantástico y de terror

Zapisz w zeszycie:

- Gdzie się odbywa?
- Co można tam robić?

Którego spośród Twoich znajomych pasjonuje coś związanego z tymi wydarzeniami?

Następnie opisz w zeszycie przy pomocy wyrażen z infografiki, jak spędzają czas wolny trzy wybrane przez Ciebie osoby.

Para los jóvenes de 15 a 18 años el teléfono es lo más importante, para chatear o compartir cualquier cosa.

Aunque usan el móvil todo el tiempo, son muy sociables y casi siempre pasan su tiempo libre fuera de casa. Durante el fin de

semana, especialmente el sábado, no están en casa porque quedan en parques y centros comerciales con sus colegas. De lunes a jueves solo tienen entre seis y ocho horas libres de ocio que dedican al yoga, los juegos de estrategia de acción en tiempo real

(ARTS, MOBA), la natación y el fútbol. En menor medida, prefieren la lectura online como cómics, artículos sobre tendencias o noticias de gente famosa. No les interesa mucho la lectura de novelas.

Adaptado de "La Voz de Avilés"

a. Ocio y diversión

1

En parejas, organizad las actividades que aparecen en la infografía anterior utilizando esta descripción. Es necesario añadir los porcentajes en estas frases. Escribid las respuestas en el cuaderno.

W parach wpiszcie w odpowiednie miejsca poszczególne wyniki procentowe na podstawie informacji zamieszczonych na infografice. Zapiszcie odpowiedzi w zeszycie.

Como primera opción el 92% elige ver pelis o series en Internet.

Después de esta actividad, al % les gusta usar las redes sociales y luego al % jugar a videojuegos.

Al sesenta y ocho por ciento le interesa hacer deporte. La última elección es leer libros con el veintinueve por ciento. De las dos actividades restantes, con el %, ir al cine es menos popular que ir de compras, con un %.

2

Estas son algunas frases incompletas de la encuesta realizada a jóvenes españoles. Termínalas en tu cuaderno usando la información que aparece en el texto de la infografía con la descripción del tiempo libre de estos jóvenes.

Oto niektóre ze zdań, które dokończyć musieli ankietowani. Dokończ je w zeszycie na podstawie informacji z tekstu infografiki tak, aby odzwierciedlić wyniki ankiety.

- a. Con mi teléfono...
- b. Entre leer un libro y jugar, prefiero...
- c. Entre semana tengo poco tiempo para...
- d. El jueves, en las horas libres que tengo, ...
- e. Me gusta bastante...
- f. El fin de semana casi siempre estoy en...
- g. El día más libre que tengo es...
- h. En mis redes sociales...

REactívate

Które z opisanych w infografice form spędzania czasu wolnego mogą wybrać wypowiadające się osoby, mając na uwadze przytoczone zdania? Przedyskutujcie to w parach.

Saray: Me interesan las novelas de ciencia ficción y me encanta la autora argentina Lucila Grossman. Recomiendo su libro "Mapas terminales".

Menchu: Semana de pelis, ya tengo las entradas para todo el festival.

Nacho: Esta es mi lista de cantantes favoritos. ¿Quieres el enlace?

José Ramón: Practico ajedrez tres veces por semana.

3

¿Qué actividades de ocio haces durante la semana? En parejas compartid cuáles de estas acciones realizáis cuándo tenéis tiempo libre.

Jak spędzasz czas wolny w trakcie tygodnia? Porozmawiajcie w parach o tym, które z wyżej wymienionych czynności wykonujecie w czasie wolnym.

al fútbol

JUEGO

a juegos de mesa

de paseo

VOY

al cine

QUEDO

con ...

al tenis

con la consola

al gimnasio

de compras

quedar/jugar/ir

G 8

A. ¿Con qué frecuencia haces las acciones anteriores? Mira las respuestas de un chico español y escribe las tuyas en el cuaderno.

Jak często wykonujesz wymienione czynności? Spójrz na odpowiedzi pewnego Hiszpana i zapisz własne w zeszycie.

	LUNES	MARTES	MIÉRCOLES	JUEVES	VIERNES	SÁBADO	DOMINGO
Toda la semana juego a videojuegos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Quedo con mi amigo Santi tres veces a la semana	✓	•	•	✓	•	•	✓
Juego al fútbol una vez a la semana	•	•	•	•	•	✓	•
Voy de paseo con mis amigos el fin de semana	•	•	•	•	•	✓	✓

expresiones de frecuencia

G 9

4

33

Según los resultados de la encuesta, hay cuatro tipos de perfiles de jóvenes de acuerdo a su forma de pasar el tiempo libre. En parejas agrupad las características donde corresponda. Escribid las respuestas en el cuaderno.

Zgodnie z wynikami ankiety wśród badanej młodzieży można wyróżnić cztery typy profili, mając na uwadze ich preferencje spędzania czasu wolnego. Dopasujcie w parach poszczególne cechy do odpowiednich grup. Zapisz odpowiedzi w zeszycie.

- compran poca ropa
- leen todo el tiempo
- todos los fines comen con sus amigos
- juegan al fútbol todas las semanas
- van a la piscina o al gimnasio tres días a la semana
- visitan museos varias veces al año
- les interesa el cine alternativo
- pasean perros

ECOLÓGICOS

DEPORTISTAS

SOCIABLES

INTELECTUALES

A. Amaya, Carlos, Borja y Alba son cuatro amigos con hábitos de ocio un poco diferentes. Escucha la encuesta que les hacen y en tu cuaderno define qué frases de la actividad anterior describen su perfil.

Amaya, Carlos, Borja i Alba są czwórką przyjaciół, a każde z nich ma nieco inne przyzwyczajenia związane z czasem wolnym. Wysłuchaj ankiety, na którą odpowiadają i zapisz w zeszycie, jakie zdania z poprzedniego ćwiczenia dobrze opisują ich profil.

Amaya

Borja

Alba

Carlos

S

Przeprowadź ankietę i przygotuj infografikę, aby zaprezentować ulubione sposoby spędzania czasu wolnego Twoich kolegów i koleżanek. Obierz za wzór model z poprzedniej strony.

b. ¿Cómo quedamos?

5

Lucía quiere hacer estas cosas el fin de semana. Relaciona las imágenes con las frases en tu cuaderno.

Oto plany Lucii na weekend. Połącz w zeszyście ilustracje z wyrażeniami.

- 1 terminar un trabajo de clase
- 2 comprar ropa
- 3 ir a ver una película
- 4 quedar para ver una serie
- 5 ir a un concierto
- 6 ir a las montañas

Lucía quiere terminar un trabajo de clase.

querer **G 10**

A. Estos son algunos mensajes con propuestas que recibe Lucía para este fin de semana. ¿Cuáles coinciden con lo que quiere hacer? En tu cuaderno relaciona los mensajes con las imágenes.

Oto niektóre wiadomości do Lucii z propozycjami spędzania czasu wolnego w ten weekend. Na które z nich może mieć ochotę? W zeszyście połącz wiadomości z obrazkami.

Hola, guapa. Este viernes no tengo clases de inglés por la tarde. ¿Vamos al cine para ver la última de Cuarón? Dicen que es buena.

Irene

Hija, ¿por qué no respondes las llamadas? ¿Estás en el instituto? Este finde no trabajo, ¿por qué no vamos a Sierra de las Nieves? Responde, por favor.

Madre

Lu, ¿tienes tiempo el sábado? Necesito un vestido para la boda de mi hermana. ¿Quieres ir de compras? Después podemos tomar algo en una cafetería.

Sara

¡Sorpresa! Mi hermana tiene dos entradas más para el festival de hip hop este viernes, ¿vamos?

Martín

¿Qué tal, Lu? El lunes tenemos la presentación de Ciencias Sociales, ¿cuándo quedamos para terminar el proyecto?, ¿mañana?

Dani

6

Lucía responde a estas propuestas. Lee y escribe en tu cuaderno a quién envía cada mensaje.

Lucía odpowiada na pytania. Przeczytaj i zapisz w zeszyście, do kogo skierowana jest każda odpowiedź.

- 1 Sí, de acuerdo, puedo mañana. De cuatro a siete estoy libre. ¿Dónde quedamos? Propongo en mi casa.
- 2 ¡Me apunto! ¿A qué hora es? Este viernes tengo el dentista por la tarde, pero puedo por la noche.
- 3 Pues, el viernes no puedo, prima. Es que tengo un compromiso. ¿Qué tal otro día? ¿El domingo? Me encantan sus pelis.
- 4 Hola reina. Lo siento muchísimo, pero el sábado... imposible. Voy con mis padres al campo. Otro día quedamos para tomar algo, ¿vale?
- 5 Vale, genial. ¿Y a qué hora salimos, a las 11 o las 12? Es que Martín tiene entradas para un concierto el viernes y el sábado quiero dormir 😴 hasta las diez. Por cierto, ¿puedo ir? Por favor, por favor...

A. ¿Qué propuestas acepta y cuáles rechaza? Compartid en parejas vuestras conclusiones. Prestad atención a las frases marcadas en amarillo.

Które propozycje odrzuca, a na które przystaje? Ustalcie to w parach. Zwróćcie uwagę na wyrażenia zaznaczone kolorem żółtym.

B. En tu cuaderno, completa los planes de Lucía para los próximos días, teniendo en cuenta que los mensajes los recibe el miércoles.

Uzupełnij w zeszyście plan dnia Lucii na resztę tygodnia, mając na uwadze, że wiadomości dostała w środę.

El jueves....

El viernes...

El sábado...

El domingo...

invitar, aceptar y rechazar

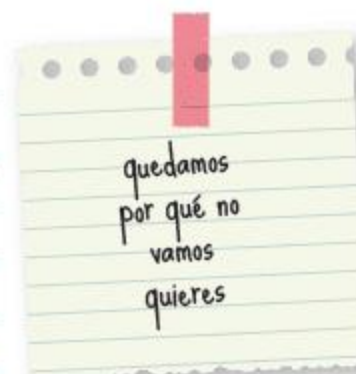
G 11

7

En tu cuaderno completa estas invitaciones con las palabras que faltan. Después elige dos para proponérselas a alguien de tu clase y esta persona debe aceptar o rechazar la propuesta.

Uzupełnij w zeszyście przyjacielskie zaproszenia przy pomocy wyrażeń z ramki. Następnie wybierz dwa z nich, żeby zaproponować je komuś z klasy. Zaproszenie należy przyjąć albo odrzucić.

- ¿... ir de compras el sábado?
- ¿... vemos una serie en mi casa hoy?
- ¿Cuándo... para terminar el proyecto de Historia?
- ¿... al cine el domingo?
- ¿... jugamos al fútbol hoy a las cinco?
- ¿... para ver una peli?

8

Lee las siguientes propuestas de fin de semana en Málaga. ¿Cuál es para ti?

Przeczytaj ogłoszenia wydarzeń weekendowych w Maladze. Które z nich wydaje Ci się najbardziej interesujące?

PASEO EN BICI

Arte y Bici: Málaga alternativa

- Duración: 3 horas
- Descubre una ruta por Málaga con Amper, artista y profesora de Lenguas en la Universidad. Salida y llegada: Museo Picasso.
- Todos los sábados y domingos, a las diez.

Ven al Cine

por **4,90€*** con tu acompañante

ENTREGANDO ESTE CUPÓN EN

YC PLAZA MAYOR
YC VIALIA MÁLAGA
YC RINCÓN DE LA VICTORIA

Todos los días excepto sábados.
Para las sesiones de las 18:00 y las 21:15.

ALMIRANTES

IV FREAKCOM

CONVENCIÓN INTERNACIONAL DE MANGA, CÓMIC, ANIMACIÓN, JUEGOS DE MESA, TALLERES Y MASTERCLASS Y MUCHO MÁS.

SÁBADO Y DOMINGO

25-26 DE ABRIL

DE 11 A 20 H.

PALACIO DE FERIAS Y CONGRESOS DE MÁLAGA

CONCIERTO "AITANA"

POP ESPAÑOL

SÁBADO 14 DE MARZO
22:00 H.

SALA "TELAR" MÁLAGA

CONCIERTO "AITANA" POP ESPAÑOL

SÁBADO 14 DE MARZO 22:00 H.

PRECIO: 26€

A. Esta es una conversación desordenada entre Marcos y Aitor sobre estas actividades de fin de semana en Málaga. Léela y ordénala en tu cuaderno.

Oto nieuporządkowany zapis rozmowy o ogłoszeniach między Luisem, Marcosem i Aitorem. Przeczytaj wypowiedzi i uporządkuj je w zeszyście.

- 1 - Oye, Aitor, ¿tienes planes para este finde?
- A - Vale, nos vemos allí.
- B - Podemos ver la peli de las seis.
- C - Mira, el sábado a las diez toca "Aitana" aquí en Málaga, ¿vamos?
- D - No, no quiero ir a un concierto que termina a las doce de la noche.
- E - En la puerta del cine a las seis menos cuarto.
- F - Sí, me gusta la idea, ¿a qué hora?
- G - No, nada especial, estudiar mates un poco.
- H - Genial, ¿dónde quedamos?
- I - Pues... otro plan, ¿por qué no vamos al cine el domingo?

B. En parejas elegid una de las actividades en Málaga para quedar. Usad como modelo el diálogo anterior.

W parach wybierzcie jedną z propozycji i umówcie się na dane wydarzenie. Wykorzystajcie zapisany dialog jako model.

S

Co chcesz robić w ten weekend? Narysujcie trzy małe obrazki. Następnie pokażcie je sobie nawzajem w parach. Musicie odgadnąć, co chce robić druga osoba w piątek, sobotę i niedzielę.

3 EN EL PROBADOR

Estudiar en otro país, ¿una opción para ti?

¿Qué hacemos?

Organizamos cursos, programas de voluntariado y campamentos

¿Dónde?

En todo el mundo

¿Para quién es?

Para los estudiantes de instituto (15-19 años)

AFS Programas Interculturales

Gonzalo
16 años
español

¿AFS ES PARA TI?

CONOCE LA VIDA COTIDIANA
DE NUESTROS ESTUDIANTES
EN DOS PROGRAMAS DE AFS

Nela
15 años
mexicana

Actívate

Czy wiesz na czym polegają programy organizacji AFS? Poszukaj informacji o ofercie tej organizacji i projektach, które realizuje. Następnie wybierz cel podróży i odpowiedni program zgodnie z Twoimi zainteresowaniami. Wypisz w zeszycie podane informacje:

- lugar
- cantidad de tiempo y las fechas
- qué te gusta de esta propuesta

Gonzalo y Nela to uczniowie, którzy biorą udział w dwóch różnych programach organizacji AFS. W artykule na górze strony opisują ich codzienne życie w odwiedzonych krajach. Przeczytaj o ich doświadczeniach i zapisz, co Ty robisz w godzinach, o których wspominają. Zwróć uwagę na to, czy robisz to samo czy może coś innego.

- 06:30 • 07:30 • 14:30
- 19:00 • 21:00

Año escolar en Santa Bárbara, Estados Unidos.

Me despierto a las seis y media. A las siete todos desayunamos. Tenemos un **desayuno grande** para empezar el día. Después **salgo de casa**, voy al instituto y tengo clases de ocho de la mañana a dos de la tarde. Hacemos muchas actividades fuera del colegio: dos veces a la semana tengo teatro y tres veces a la semana juego al béisbol. Este deporte es muy importante en Estados Unidos. Por la noche **ceno con mi familia anfitriona** a las siete y **me acuesto a las nueve**. Los fines de semana tengo tiempo libre.

¿Y en España?

Ceno casi siempre tarde y me acuesto a las doce. Además juego solo al fútbol.

Año escolar en Naranjo, Costa Rica

En Naranjo la vida es muy tranquila y me encanta mi rutina. De lunes a viernes **me levanto** a las seis para ir a clase. Salgo de casa a las siete y cuarto y voy a la escuela. Después vuelvo a casa a las dos y media, **como** y miro mi Instagram. Por la tarde estudio pero también quedo con mis amigos de aquí, paseamos y hablamos de nuestras cosas. Por la noche **me ducho** y me acuesto temprano. Los viernes nos gusta cenar fuera. Los sábados voy de fiesta.

¿Y en México?

Me levanto a las siete. Como en la escuela y me acuesto tarde. Tengo poco tiempo libre.

a. Una rutina diferente

1

Lee el texto sobre los programas de AFS y analiza si las siguientes afirmaciones son correctas. Corrige las falsas en tu cuaderno.

Przeczytaj tekst o programach organizacji AFS i ustal, czy przytoczone twierdzenia są prawdziwe. Popraw fałszywe zdania w zeszycie.

a. Gonzalo vive con una familia estadounidense.

c. Los programas interculturales de AFS duran dos o tres meses.

b. Los chicos están en un curso en su país.

d. Un curso AFS es solo para universitarios.

A. Vuelve a leer la rutina de Gonzalo y Nela y en parejas relaciona las imágenes con los fragmentos marcados del texto.

Przeczytaj ponownie o typowym dniu Gonzala i Neli. Następnie w parach połączcie obrazki z wyszczególnionymi w tekście fragmentami.

G 12
verbos para
describir
acciones
cotidianas

REactívate

Jakie czynności wykonujemy zwykle o różnych porach dnia? Wskażcie w parach kilka takich czynności. Możecie wykorzystać zaznaczone w tekście wyrazy.

- Por la mañana...
- Por la tarde...
- Por la noche...

2

¿Cambia la rutina de Nela y Gonzalo en los programas de AFS? Lee de nuevo sus descripciones y completa las frases con las palabras adecuadas en tu cuaderno.

Czy typowy dzień Neli i Gonzala zmienił się w związku z udziałem w programie AFS? Przeczytaj ponownie fragmenty opisów dnia, a następnie uzupełnij w zeszyście zdania przy pomocy wyrazów z ramki.

- En México Nela come en la escuela con sus colegas y en Costa Rica come ...
- Nela tiene ... tiempo libre en México y en Costa Rica tiene ...
- Gonzalo cena ... en España y en Estados Unidos cena ...
- En España Gonzalo se acuesta ... y en Estados Unidos se acuesta ..., a las nueve.

solo/a
con sus colegas
mucho
poco
temprano
tarde

descripción
de acciones
cotidianas

G 13

3

¿Y cómo es tu rutina? Mira estas acciones cotidianas y escribe en tu cuaderno cuándo las haces. Fíjate en los ejemplos.

Jak wygląda Twój zwyczajny dzień? Spójrz na niżej wypisane nazwy czynności i zapisz w zeszyście, kiedy je wykonujesz. Zwróć uwagę na przykłady.

ENTRE SEMANA

EL FIN DE SEMANA

NUNCA

- Me despierto temprano.
- Me ducho a las siete.
- Me acuesto a las diez y media.
- Como en el instituto.
- Ceno a las nueve.
- Ceno con amigos.
- Salgo de casa a las siete y media.
- Vuelvo a casa tarde.
- Desayuno a las siete.
- Me levanto tarde.

A. En parejas, preguntad sobre vuestro estilo de vida.

Zapytajcie się nawzajem w parach o Wasz styl życia.

- ¿Cuándo te acuestas temprano?
- El fin de semana.

- ¿Entre semana te acuestas temprano?
- No, me acuesto tarde.

- ¿A qué hora te acuestas el sábado?
- A las 12.

	DESPERTARSE	ACOSTARSE
yo	me despierto	me acuesto
tú	te despiertas	te acuestas
él / ella / usted	se despierta	se acuesta

4

¿Cuáles de estas categorías describe mejor tu estilo de vida? Compartid en parejas cuáles son las fichas que describen vuestra rutina diaria.

Która z poniższych kategorii najlepiej oddaje Twój styl życia? Porozmawiajcie w parach o tym, która ilustracja najlepiej opisuje Was i Wasz styl życia.

A. ¿Te identificas con alguna de estas descripciones? Compartid en parejas vuestras opiniones.

Utożsamiasz się z którymś z opisów? Wymieńcie się opiniami w parach.

Yo soy un poco activo y madrugador porque por las mañanas hago muchas cosas, pero el resto del día, no mucho.

B. Escucha a dos chicos españoles, Silvia y Roberto, que hablan sobre su vida cotidiana. Luego, completa en tu cuaderno estas frases con los nombres de ellos.

Wysłuchaj dwojga Hiszpanów, Silvii i Roberta, którzy opowiadają o swoim zwyczajnym dniu. Następnie opatrz w zeszyście zdania ich imionami.

- ... se levanta más temprano que ...
- ... desayuna en casa, pero... no.
- ... regresa más tarde a casa que...
- ... se acuesta más tarde que...

S

Co powinien o Tobie wiedzieć Twój ewentualny współlokator? Wskaż trzy elementy swojego codziennego życia, kończąc w zeszyście następujące zdania:

1. Cuando me levanto...
2. Cuando vuelvo a casa...
3. Por las noches...

b. Tiempo de vacaciones

5

Lee la información sobre dos campamentos en Costa Rica y en tu cuaderno agrupa sus actividades en algunas de estas categorías.

Przeczytaj informacje o dwóch propozycjach obozów letnich na Kostaryce i pogrupuj w zeszyte oferowane zajęcia zgodnie z trzema wymienionymi kategoriami.

NO ME INTERESA NADA

QUIERO APRENDER A...

ME GUSTA

CAMPAMENTOS DE VERANO EN LA NATURALEZA COSTARRICENSE

Rincón de La Vieja

8 - 12 de julio

Parque Nacional Rincón de la Vieja es conocido por sus playas tropicales y áreas de picnic.

Curso de equitación inicial
Montar a caballo

Hacer tirolesa

Rutas en bicicleta

Gandoca Manzanillo

12 - 19 de julio

Es famosa por su fauna exótica y playas de arena blanca.

Tocar la guitarra

Pasear

Curso de socorrista

Bañarse en la playa

A. En parejas comentad vuestras respuestas. ¿Tenéis gustos o intereses parecidos?

Podzielcie się Waszymi odpowiedziami w parach. Czy macie podobny gust albo zainteresowania?

■ Quiero aprender a tocar la guitarra.

▲ Yo no, no me interesa.

6

Este es el horario del campamento "Rincón de la Vieja". Hay actividades fijas y otras que puedes planificar a tu gusto. En tu cuaderno, completa el horario con las actividades de la lista. Presta atención al tiempo que duran.

Oto godzinny plan dnia obozu „Rincón de la Vieja”. Znajdziesz w nim zajęcia stałe i fakultatywne. Uzupełnij w zeszyte plan dnia do końca przy pomocy nazw czynności z listy. Zwróć uwagę na to, ile trwają poszczególne zajęcia.

Plan del día

Rincón de La Vieja

8:00-09:00	Desayuno
?	?
13:15- 15:00	Almuerzo
?	?
19:30-21: 00	Cena
?	?
23:00	Acostarse

Tiempo libre	75 min
Curso de equitación	120 min
Tirolesa en el campamento	60 min
Ruta en bicicleta a Quebrada grande.	180 min
Ruta a caballo por Curubandé	75 min

A. Ahora escribe en tu cuaderno un mensaje con la descripción de tu plan del día. Toma como referencia este ejemplo.

A teraz zapisz w zeszycie wiadomość, w której opiszesz swój plan dnia. Możesz wzorować się na przykładzie.

Me levanto a las siete y me ducho. Después de desayunar tengo el curso de equitación. Antes de comer tenemos tiempo libre. A las tres y media, después de la comida, hacemos la ruta en bicicleta. Muy intensa la experiencia.

antes de /después de

G 14

7

Nela y Gabriela son dos amigas que están en el campamento. Gabriela siempre necesita la ayuda de Nela. En parejas, relaciona las frases de Gabriela con las respuestas de Nela.

Przyjaciółki Nela i Gabriela pojechały razem na obóz. Gabriela zawsze potrzebuje pomocy Neli. Połączcie w parach pytania Gabrieli z odpowiedziami Neli.

Quiero acostarme ahora. Necesito descansar porque mañana tengo el curso de socorrista.

¿Puedes despertarme mañana temprano? Es que no escucho nunca mi teléfono.

Quiero ducharme por la mañana, ahora no tengo ganas.

¿Sabes dónde está mi peine? Quiero peinarme y no sé dónde está.

Ahora tengo tiempo y quiero ir la playa, ¿vamos?

¿El verde o el negro? El verde está en tu mochila y el negro ni idea.

Es muy temprano. Son las ocho y media. A las nueve quedamos con Sergio para aprender a tocar la guitarra.

No podemos ir solas, pregunta a una profesora. Además, tampoco quiero bañarme, es muy tarde.

Mañana muy temprano tenemos el curso de socorrista. ¡Tú nunca te levantas temprano!

Vale. Siempre me despierto a las siete. ¿Está bien para ti?

poder + infinitivo
querer + infinitivo

G 15

8

Observa esta lista de acciones para hacer en las vacaciones, ¿cuáles quieres hacer tú? Selecciona como mínimo cuatro y escríbelas en tu cuaderno.

Spójrz na listę czynności, które można wykonywać w wakacje. Wybierz przynajmniej cztery z nich, które chcesz wykonać i zapisz je w zeszycie.

+ MIS PLANES PARA LAS VACACIONES	
¿ CONOCER NUEVAS PERSONAS	☆
¿ APRENDER A TOCAR UN INSTRUMENTO	☆
¿ DORMIR DOCE HORAS	☆
¿ EMPEZAR A ESTUDIAR UN IDIOMA	☆
¿ LEVANTARME TARDE	☆
¿ IR DE VIAJE A OTRO PAÍS	☆
¿ APRENDER UN NUEVO DEPORTE	☆
¿ VER A UN AMIGO O AMIGA QUE VIVE EN OTRA CIUDAD	☆
¿ PASAR MUCHO TIEMPO CON MI FAMILIA	☆
¿ DESCUBRIR UNA NUEVA AFICIÓN	☆
¿ HACER UN DEPORTE DE AVENTURA	☆
¿ TOMAR EL SOL	☆
¿ DESCANSAR	☆
¿ LEER MUCHO	☆
¿ APRENDER A COCINAR	☆
¿ HACER UN CURSO DE LENGUA EN ESPAÑA	☆
¿ BUCEAR	☆
¿ GANAR UN CAMPEONATO DE LEAGUE OF LEGENDS	☆

A. Teniendo en cuenta las actividades elegidas por ti, ¿cómo describirías tus vacaciones? En parejas comentad vuestras descripciones.

Mając na uwadze wybrane przez Ciebie czynności, jak opiszesz swoje wakacje? Porozmawiajcie o tym w parach.

- 1 DIVERTIDAS
- 2 AVENTURERAS
- 3 RELAJANTES
- 4 FAMILIARES
- 5 DEPORTIVAS
- 6 CURRANTES
- 7 VIAJERAS

Creo que mis vacaciones son aventureras y deportivas.

B. En parejas intentad adivinar las actividades seleccionadas por la otra persona.

Spróbujcie odgadnąć w parach, jakie czynności wakacyjne wybrała druga osoba.

Son aventureras porque quieres aprender a bucear y ...

1. La preposición para (II)

Przyimek para

Hiszpański przyimek *para* występuje w wielu konstrukcjach o odmiennym znaczeniu.

1. *El cuaderno es para Ana.* Zeszyt jest dla Any.
2. *Para mí la idea de la agenda es práctica.* Jak dla mnie, pomysł z kalendarzem jest praktyczny.
3. *Los colores son para diferenciar temas.* Kolory są do rozróżnienia tematów.
4. *Preparo un cartel para una fiesta del instituto.* Przygotowuję plakat na święto szkoły.

- Pamiętaj, że po przyimku *para* zaimki *yo* i *tú* zmieniają formę:

PARA	+	yo → para mí
		tú → para ti

- Zauważ, że w zależności od kontekstu, fraza *para mí* może oznaczać „dla mnie” oraz „jak dla mnie”.

1A Dokończ zdania przy pomocy przyimka *para*, zgodnie z podanymi informacjami.

1. Tengo un regalo ... (dla mojej mamy).
2. Estudio ... (na sprawdzian) de Matemáticas.
3. Esta mochila es ... (aby nosić) solo cosas pequeñas.
4. ... (dla mnie), Geografía es muy fácil.
5. ¿Tienes un bolígrafo ... (żeby napisać) mi número?
6. Esta tarea es ... (na jutro).

2. La escuela y asignaturas

Szkoła i przedmioty szkolne

● Nazwy przedmiotów szkolnych zapisujemy w języku hiszpańskim **wielką literą** i są one **rodzaju żeńskiego**. Wyjątkiem są nazwy zajęć z poszczególnych języków: również zapisujemy je wielką literą, lecz są one rodzaju męskiego. Pamiętaj, że słowa *Matemáticas* (matematyka) zawsze używamy w liczbie mnogiej.

Aby mówić o tym, co robimy „na zajęciach” – posłużymy się przyimkiem *en*. W tłumaczeniu odpowiada on polskiemu przyimkowi „na”.

En (la clase de) Física hacemos experimentos.

En (la clase de) Historia hablamos mucho.

Na fizyce robimy eksperymenty.

Na historii dużo rozmawiamy.

- Rozmawiając o przedmiotach szkolnych w rozmaitych kontekstach, posłużymy się następującymi konstrukcjami. Zwróć uwagę na kolokacje.

hacer robić	un trabajo pracę	un proyecto projekt
hacer podejść do	examen egzaminu	
hacer odrabiać	los deberes zadanie domowe	
tener mieć	Matemáticas matematykę	lecciones extra zajęcia dodatkowe
	control de kartkówkę z	clases extraescolares zajęcia pozalekcyjne
aprobar zaliczyć	un examen egzamin	un control sprawdzian
suspender oblać		

Mi amigo tiene clases extraescolares de baile.

Hago un trabajo para la clase de Polaco.

Mój kolega ma zajęcia pozalekcyjne z tańca.

Robię pracę na polski.

Zwróć uwagę na nieregularną formę pierwszej osoby liczby pojedynczej czasowników *hacer* i *tener* zakończoną na **-go** oraz na oboczności samogłoskowe w odmianie czasowników *tener* (**e > ie**) i *aprobar* (**o > ue**).

HACER	TENER	APROBAR	SUSPENDER
hago	tengo	apruebo	suspendo
haces	tienes	apruebas	suspendes
hace	tiene	aprueba	suspende
hacemos	tenemos	aprobamos	suspendemos
hacéis	tenéis	aprobáis	suspendéis
hacen	tienen	aprueban	suspenden

2A Zapisz w zeszycie dziewięć logicznych zdań, wykorzystując po jednym elemencie z każdej kolumny.

Yo			Educación Física.
Laura y yo	haces	un control de	Inglés el martes y el jueves.
Mis compañeros y yo	suspenden	el examen de	Ciencias.
	tenéis	un examen de	Física muy difícil.
Vosotras	aprobamos	un proyecto de	Matemáticas.
David y Pablo	hace	los deberes de	Inglés con un nativo.
Tú	hacemos	una lección de	Historia muy interesante.
Alicia	tengo	clases extraescolares de	Química mañana.
Elena y Laura	hago	porque no estudian	Plástica con Fernando.
Nosotras	tienen	un examen de	

3. El verbo ser: la valoración

Czasownik *ser*: opinie wartościujące

Przy pomocy czasownika i przymiotnika *ser* możemy wydawać opinie wartościujące.

- Należy pamiętać o tym, aby odmienić przymiotnik zgodnie z rodzajem i liczbą opisywanego rzeczownika.

Historia *es superguay*.
Los controles de Lengua Polaca
son muy difíciles.

Historia jest mega fajna.
Kartkówki z polskiego są
bardzo trudne.

masculino	femenino	masculino y femenino
creativo	creativa	fácil
práctico	práctica	difícil
innecesario	innecesaria	estresante
aburrido	aburrida	interesante

Zwróć uwagę na kolokwialne wyrażenia, które mogą posłużyć do wydania opinii wartościującej:

es un rollo „to męczarnia”, „to jakieś nudziarstwo”
súper „bardzo”, „mega”
guay „super”, „fajny”

- Gdy chcemy powiedzieć, że jesteśmy z czegoś dobrzy lub słabi, również posłużymy się konstrukcją z czasownikiem *ser* przy wykorzystaniu przyimka *en*. W tym wypadku przyimek *en* odpowiada polskiemu „z”.

Mi hermano *es malo en*
Educación Física.

Mój brat **jest słaby** z WF-u.

soy jestem	bueno/malo dobry/słaby	en ... z
	buena/mala dobra/słaba	

3A Połącz w zeszycie elementy z dwóch kolumn tak, aby utworzyć logiczne zdania.

- Para Ana, el control de Física no es difícil...
 - Las clases de Historia son bastante aburridas,
 - El recreo es necesario...
 - ¿Interesante esta tarea? Para mí,
 - Soy bueno en Sociales,
- es un rollo.
 - tengo excelentes notas.
 - no nos gustan nada.
 - y relajante.
 - porque es una alumna aplicada.

4. ¿Qué hora es?

Która godzina?

- Aby podać aktualną godzinę, używamy czasownika *ser*. Występuje on w charakterystycznej konstrukcji:

Son las ... dos, tres, cuatro ...

Wyjątkiem jest godzina pierwsza:

Es la una.

- Przy podawaniu pory dnia w Hiszpanii zdecydowanie preferowany jest format 12-godzinny.

Son las ocho de la mañana. Jest ósma rano.
Son las cinco de la tarde. Jest piąta po południu.
Son las once de la noche. Jest jedenasta w nocy.
Son las cuatro de la madrugada. Jest czwarta nad ranem.

Zwróć uwagę na to, że pomimo czasownika w liczbie mnogiej: *son*, w tym wypadku tłumaczymy na język polski „jest ósma”.

W krajach hiszpańskojęzycznych bardzo często używa się również alternatywnych, poprawnych form zapytania o godzinę:

¿Tienes hora?

Masz godzinę?

¿Qué hora tienes?

Którą masz godzinę?

4A Która jest godzina na tych zegarach? Zapisz odpowiedź w zeszycie.

14:45

19:05

5. Verbos de horario

Opisywanie planu zajęć

Kiedy rozmawiamy o planach zajęć, często spotkamy się z:

- czasownikami regularnymi *terminar* (kończyć, kończyć się) i *abrir* (otwierać),
- czasownikami z obocznością samogłoskową w temacie (*e > ie*): *empezar* (zaczynać, zaczynać się) i *cerrar* (zamykać),
- regularnym czasownikiem *durar* (trwać), którego używamy w tym kontekście w trzeciej osobie.

EMPEZAR	CERRAR	DURAR
empiezo	cierro	
empiezas	cierras	
empieza	cierra	dura
empezamos	cerramos	
empezáis	cerráis	
empiezan	cierran	duran

- Wskazujemy, o której godzinie coś się zaczyna lub kończy, bardzo podobnie do tego, jak podajemy godziny.

Mañana *empezamos* un nuevo tema.

Jutro **zaczynamy** nowy temat.

La clase *empieza* a las tres.

Lekcja **zaczyna się** o trzeciej.

a la una
o pierwszej

a las dos, tres, cuatro, ...
o drugiej, trzeciej, czwartej

- Zauważ, że czasowników *cerrar* (zamykać) i *abrir* (otwierać) w kontekście czasu pracy instytucji, sklepów czy punktów usługowych, **używamy nieco inaczej niż w języku polskim**:

La biblioteca *abre* a las ocho.

Biblioteka **jest czynna** od ósmej.

La piscina *cierra* a las siete.

Basen **jest czynny** do siódmej.

W tym kontekście *abrir* i *cerrar* możemy zatem tłumaczyć jako „**być czynnym od**” i „**być czynnym do**”.

5A Uzupełnij zdania w zeszycie, odmieniając odpowiednio czasownik w czasie teraźniejszym *presente de indicativo*.

- La biblioteca ... (*cerrar*) a las seis.
- Las lecciones ... (*empezar*) a las ocho y ... (*terminar*) a las dos y cuarto.
- Nosotros ... (*empezar*) la clase de Química a las diez y media.
- El examen ... (*empezar*) a las nueve y cuarto y ... (*durar*) cincuenta minutos.
- Los estudiantes ... (*cerrar*) los libros y ... (*abrir*) sus cuadernos.
- Yo siempre ... (*cerrar*) mi taquilla.

6. Preguntar por el horario

Pytania o plan zajęć

- Aby zapytać, o której godzinie coś się odbywa – posłużymy się pytaniem: *¿A qué hora...?*

¿A qué hora termina el recreo? O której godzinie kończy się przerwa?

- Gdy chcemy zapytać mniej precyzyjnie o to, kiedy coś się odbywa – wykorzystamy zaimek pytajny: *¿Cuándo...?*, odpowiednik polskiego „Kiedy...?”. Odpowiedź na to pytanie mogą stanowić różne przysłówki, jednostki czasu (tygodnie, miesiące, lata) lub konkretne daty, dni tygodnia, godziny.

A. Adverbios

■ *¿Cuándo hacemos los deberes?* ■ Kiedy odrabiamy zadanie domowe?
▲ *Ahora.* ▲ Teraz.

otro día kiedy indziej mañana jutro nunca nigdy hoy dzisiaj más tarde później

B. Los días de la semana

■ *¿Cuándo haces el examen?* ■ Kiedy podchodzisz do egzaminu?
▲ *El lunes.* ▲ W poniedziałek.
■ *¿Cuándo tienes las clases de Español?* ■ Kiedy masz lekcje hiszpańskiego?
▲ *Los jueves, de 9 a 10:30.* ▲ W czwartki, od 9 do 10:30.

Aby powiedzieć, że **jednorazowa czynność ma miejsce w dany dzień tygodnia** posługujemy się **rodzajnikiem określonym el**, który w tym wypadku jest odpowiednikiem polskiego przyimka „w”.

Natomiast, by powiedzieć, że **coś odbywa się cyklicznie w dany dzień tygodnia**, posłużymy się **rodzajnikiem określonym w liczbie mnogiej los**.

Nazwy dni tygodnia od poniedziałku do piątku mają taką samą formę w liczbie pojedynczej i mnogiej. Natomiast słowa oznaczające sobotę i niedzielę tworzą liczbę mnogą poprzez dodanie -s.

el lunes	los lunes
el sábado	los sábados
el domingo	los domingos

- Na pytanie *¿Cuánto (tiempo) dura?* odpowiadamy, podając odpowiednią jednostkę czasu.

■ *¿Cuánto dura una hora lectiva?* ■ Ile trwa godzina lekcyjna?
▲ *45 minutos.* ▲ 45 minut.
■ *¿Cuánto duran los talleres?* ■ Ile trwają warsztaty?
▲ *2 semanas* ▲ 2 tygodnie.

Zaimek pytajny *¿Cuánto...?* (Ile...?) odmienia się przez liczbę i rodzaj w zależności od rzeczownika, który po nim następuje:

¿Cuántas horas pasas en el instituto diariamente? Ile godzin spędzasz dziennie w liceum?
¿Cuántos días necesitas para terminar el trabajo? Ile dni potrzebujesz żeby skończyć pracę?

6A Połącz w zeszycie pytania i odpowiedzi.

1. ¿A qué hora te puedo llamar? a. Hasta las 7 de la noche, después tengo piscina.
2. ¿Qué hora es? b. El jueves.
3. ¿Cuándo es el concierto en la escuela? c. De 8 a 4 de lunes a viernes y de 9 a 1 los sábados. Los domingos no abrimos.
4. ¿A qué hora terminas las clases hoy? d. A las tres y media, como siempre.
5. ¿Cuál es el horario de la biblioteca? e. No sé, no tengo reloj, lo siento.

7. Momentos del día

Pory dnia

Oto garść rzeczowników, które oznaczają pory dnia:

la madrugada świt	la mañana ranek	la tarde popołudnie
la noche wieczór, noc	el mediodía południe	la medianoche północ

Pamiętaj, że poznaliśmy już sposób doprecyzowania, jakiej pory dnia dotyczy podana przez nas godzina. Daną porę dnia poprzedzał przyimek *de*.

Rzeczownikom *mediodía* i *medianoche*, towarzyszy przyimek *a*.

al mediodía w południe
a la medianoche o północy

Aby wskazać, o jakiej porze dnia coś się dzieje, posłużymy się następującymi stałymi wyrażeniami przyimkowymi:

	DE	de día za dnia	de noche w nocy
POR	por la mañana rano	por la tarde po południu	por la noche wieczorem, noca

7A Uzupełnij w zeszycie zdania, stosując poniższe wyrażenia.

1. Termino las clases en la escuela a las tres
2. estoy en la escuela y por la tarde tengo actividades extraescolares.
3. La fiesta es el sábado, a las 22:00.
4. El sábado,, de 16 a 18, tengo competición de fútbol.

8. Quedar, jugar e ir

Czasowniki *quedar*, *jugar* i *ir*

Do rozmowy o naszym czasie wolnym mogą przydać się czasowniki *quedar*, *jugar* oraz nieregularny czasownik *ir*. Czasownik *quedar* jest regularny, natomiast przy odmianie *jugar* musimy pamiętać o oboczności samogłoskowej (*u > ue*).

QUEDAR	JUGAR	IR
quedo	juego	voy
quedas	juegas	vas
queda	juega	va
quedamos	jugamos	vamos
quedáis	jugáis	vais
quedan	juegan	van

QUEDAR Regularny czasownik *quedar* (con) tłumaczymy jako „umawiać się (z kimś)” lub „spotykać się (z kimś)”. Oto przykładowe kolokacje:

quedar con spotykać się/umówić się	los amigos przyjaciółmi	la familia rodziną
	Jacek Jackiem	
quedar umówić się/spotkać się z	otro día kiedy indziej	a las 3 o 3
		mañana jutro

¿*Quedamos* después de las clases? Spotkamy się po zajęciach?
Quedo con mi amiga Oliwia cada miércoles. Spotykam się z moją przyjaciółką Oliwią co środę.

JUGAR Czasownik *jugar* jest jednym z czasowników, które przy odmianie w czasie teraźniejszym zmieniają samogłoskę z tematu. Natomiast to **jedyny** czasownik, który **zmienia samogłoskę u na grupę ue**.

Oto niektóre kolokacje czasownikowe:

jugar grać	a los juegos de mesa w gry planszowe	a las cartas w karty
	al ajedrez w szachy	al fútbol w piłkę nożną
	a los videojuegos w gry komputerowe	
jugar grać	con los amigos z przyjaciółmi	con la familia z rodziną
	con Piotr z Piotrem	con la consola na konsoli

IR Czasownik *ir* łączy się z wieloma przyimkami. Choć jego podstawowym znaczeniem jest „iść”, tłumaczyć go też możemy jako „jechać”.

W komunikacji codziennej, najczęściej pomijamy informację skąd jedziemy, a wskazujemy jedynie cel naszego przemieszczania się przy pomocy przyimka *a*.

Araceli *va a* instituto. Araceli idzie do szkoły. (liceum)
 Jesús *va a* Cracovia. Jesús jedzie do Krakowa.

● Gdy mówimy, że idziemy do własnego domu, nie posługujemy się rodzajnikiem.

Kiedy wskazujemy, że idziemy do domu konkretnej osoby, możemy użyć rodzajnika określonego.

Voy *a* casa. Idę do domu. (własnego)
 Voy *a (la) casa de* Jerzy. Idę do (domu) Jerzego.

Po hiszpańsku nie możemy powiedzieć dosłownie „Idę do Jerzego.” Zamiast tego musimy posłużyć się konstrukcją *Ir a (la) casa de ...*

● Przyimek *de* **nie** zawsze wskazuje na miejsce, z którego przychodzimy. Bardzo często **tworzy stałe wyrażenia przyimkowe**, których będziemy musieli nauczyć się na pamięć.

ir de compras iść na zakupy	ir de paseo iść na spacer
ir de vacaciones jechać na wakacje	ir de excursión jechać na wycieczkę

Formy skrócone AL i DEL Przyimki *a* i *de* wraz z męskim rodzajnikiem określonym *el* tworzą formy skrócone *al* i *del*.

Voy *al* gimnasio. = Voy *a* + *el* gimnasio.

Voy *al* aula. = Voy *a* + *el* aula.

Informacja ta może nam się szczególnie przydać, gdy używamy czasownika, który łączy się z przyimkiem *a* lub *de*.

Juego *al* fútbol. Gram w piłkę nożną.
 Voy *al* cine. Idę do kina.
 Salgo *del* cine. Wychodzę z kina.

8A Uzupełnij w zeszycie zdania przy pomocy czasownika *ir* + *a (al)* lub *ir* + *de*.

- ¿... la escuela el lunes, Luis?
- Mañana Eva y yo... compras al centro comercial.
- ¿Cuándo... excursión tú y tus amigos?
- Rafa, tus primos... paseo. ¿Quieres ir también?
- Con frecuencia... gimnasio porque me gusta el ejercicio.

8B Uzupełnij w zeszycie zdania, odmieniając odpowiednio czasowniki *ir* i *jugar*.

- Tengo el Scrabble. ¿Te gusta ...?
- ¿Tus padres... mañana a Bilbao?
- Sí, pero yo no... con ellos. Tengo deberes.
- Siempre... al tenis. Él es un tenista maravilloso y aprendo mucho de él.
- Ana, ¿... a la casa de Sofía? Hoy tiene su cumpleaños.
- No puedo..., es que hoy... al dentista.

9. Expresiones de frecuencia

Wyrażenia częstotliwości

Jeśli chcemy wskazać, ile razy robimy coś cyklicznie w określonym przedziale czasowym, to możemy posłużyć się jedną z dwóch konstrukcji, które oznaczają zupełnie to samo:

a la semana = por semana
(tygodniowo / na tydzień)

al día = por día
(dziennie)

al mes = por mes
(miesięcznie / na miesiąc)

Wyraz *vez* oznacza „raz” jak w wyrażeniu *una vez por día* – „jeden raz dziennie”. Tworząc liczbę mnogą, musimy pamiętać o zamianie końcowego *z* na *c* tak, aby powstało *veces*. To regularny sposób tworzenia liczby mnogiej od rzeczowników zakończonych na *-z*.

una vez a la semana raz na tydzień
cinco veces por día pięć razy dziennie
diez veces al mes dziesięć razy miesięcznie

9A Wykorzystaj podane wyrażenia, aby uzupełnić w zeszycie parafrazy zdań.

- Juan estudia francés los lunes, los miércoles y los viernes.
Juan estudia francés tres veces ...
- Mis padres van de vacaciones en febrero y en agosto.
Mis padres van de vacaciones dos ...
- Mi novio me llama por teléfono a las 11, a la 1, a las 4, a las 6, a las 8, a las 10...
Mi novio me llama por teléfono varias veces ...

10. El verbo querer

Czasownik *querer*.

Czasownik modalny *querer* odpowiada polskiemu czasownikowi „chcieć” i służy do wyrażania życzeń, chęci, zamiarów. Może po nim następować **zarówno rzeczownik**, jak i **czasownik w bezokoliczniku** (*infinitivo*).

Quiero aprobar el examen.

Chcę zaliczyć egzamin.

Quiero un bolígrafo rosa.

Chcę różowy długopis.

Zwróć uwagę na **oboczność samogłoskową** (e > ie) przy odmianie czasownika *querer*.

QUERER

quiero
quieres
quiere
queremos
queréis
quieren

10A Połącz fragmenty zdań z dwóch kolumn i odmień odpowiednio czasownik *querer*.

1. No tengo bolígrafo para darte	a. no ... ir al cine antes de hacer todos sus deberes.
2. ¡Qué reunión más aburrida!	b. Sí, qué rollo, yo ya ... ir a casa.
3. Somos buenas amigas y	c. pero tengo un lápiz, ¿...?
4. Pregunta a tus padres qué	d. ... quedar todos los días para charlar.
5. Ana es una alumna muy aplicada:	e. ... beber. Tengo cola o agua.

11. Invitar, aceptar y rechazar

Formułowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji

Para invitar

¿Quieres...?

Chcesz...?

¿Por qué no...?

A może...?

¿Quedamos para...?

Spotkamy się, żeby ...?

¿Vamos a...?

Pójdziemy do...?

Para aceptar...

Sí, de acuerdo.

Jasne.

Me apunto.

Piszę się.

Vale.

Dobra.

Para rechazar...

No puedo.

Nie mogę.

Es que tengo un compromiso.

No wiesz, mam zobowiązania.

Lo siento mucho.

Przykro mi.

Imposible.

To niemożliwe.

W kulturze hiszpańskiej raczej niegrzecznie jest odmawiać bez powodu. Zazwyczaj **powinniśmy podać jakiś powód**, dla którego odrzucamy propozycję i wyrazić ubolewanie odmawiając.

Do usprawiedliwiania się w jakiegokolwiek sytuacji lub po prostu wskazywania przyczyny, możemy wykorzystać stały zwrot: *Es que...*

Es que tengo poco tiempo.

Mam mało czasu.

Zwrot ten nie posiada dosłownego tłumaczenia w języku polskim, ale mniej więcej odpowiada wyrażeniom: „No bo...”, „No wiesz...” czy „No ale...”

Kiedy chcemy dać znać, że nie jesteśmy pewni, możemy zacząć wypowiedź od – *Bueno...*, które możemy przetłumaczyć na „No wiesz...”.

11A Uporządkuj w zeszycie propozycje.

- al museo /esta tarde? /vamos/ ¿Por qué no
- de excursión /este viernes? /ir/ ¿Quieres
- fin de semana? /de compras/ este /¿Salimos
- el restaurante italiano? /en/ mañana/ ¿Quedamos

11B Przetnij odpowiedzi na poprzednie propozycje. Zaznacz w zeszycie, do których pytań się odnoszą.

- Lo siento, mañana no puedo. ¿Y otro día?
- Sí, claro ¿A qué tienda vamos?
- Hoy ya tengo un compromiso. ¿Y el sábado?
- Vale, ¿a dónde vamos?

12. Verbos para describir acciones cotidianas

Czasowniki do opisu codziennych czynności

Rozmawiając o codziennych czynnościach, potrzebować będziemy szeregu czasowników. Oto niektóre z nich. Możemy je podzielić na:

regularte:

comer

jeść, jeść obiad

cenar

jeść kolację

regresar

wracać

nieregularte:

volver

wracać

salir

wychodzić

zwrotne regularte:

ducharse

brać prysznic

bañarse

kąpać się

lavarse

myć się

zwrotne nieregularte:

acostarse

kłaść się

despertarse

budzić się

SALIR	VOLVER	ACOSTARSE	DESPERTARSE
salgo	vuelvo	me acuesto	me despierto
sales	vuelves	te acuestas	te despiertas
sale	vuelve	se acuesta	se despierta
salimos	volvemos	nos acostamos	nos despertamos
salís	volvéis	os acostáis	os despertáis
salen	vuelven	se acuestan	se despiertan

● Czasowniki zwrotne w języku hiszpańskim to takie, którym towarzyszy **częstka se**. Odpowiada ona polskiej częstce „się”, odmienia się jednak przez osoby – a w odmienionych formach czasownikowych umieszczamy ją przed czasownikiem.

Należy pamiętać, że czasowniki, które w języku hiszpańskim są zwrotne nie muszą takie być w języku polskim i na odwrót.

levantarse

wstawać

quedar (con)

umówić się (z)

● Kiedy mówimy o spożywaniu poszczególnych posiłków w ciągu dnia w języku hiszpańskim, posłużymy się odmiennymi czasownikami:

desayunar

jeść śniadanie

comer

jeść obiad

cenar

jeść kolację

Entre semana desayuno fuerte.

W ciągu tygodnia jem duże śniadanie.

Como con mi familia los miércoles.

Jem obiad z rodziną w środy.

Czasownik *comer*, który może oznaczać „jeść obiad”, jednak jego podstawowym znaczeniem jest „jeść” w odniesieniu do spożywania pokarmu.

Necesito comer algo.

Muszę coś zjeść.

- 12A** Przeczytaj wiadomość, którą Alejandra wysłała swoim rodzicom. Uzupełnij w zeszycie zdania przy pomocy czasowników: *despertarse, acostarse, ducharse, bañarse, levantarse*.

¡Hola, papás!
Aquí todo bien, pero la vida en el campamento es muy diferente. Todos ... (1) de las camas a las 6.
Después, (yo) ... (2) con agua un poco fría, así ... (3) más rápido.
A menudo, durante el día, (nosotros) ... (4). Como empezamos el día temprano, también ... (5) temprano, a eso de las 11 ya estamos en la cama.

13. Descripción de las acciones cotidianas

Opis codziennych czynności

Gdy chcemy opisać nasz dzień z większą precyzją, możemy posłużyć się różnymi przysłówkami i wyrażeniami przymiłowymi.

despertarse obudzić się	levantarse wstawać	temprano wczesnie
	acostarse kłaść się	tarde późno
desayunar jeść śniadanie	merendar jeść podwieczorek	mucho (jeść) dużo
comer jeść obiad	cenar jeść kolację	poco (jeść) mało
desayunar jeść śniadanie	comer jeść obiad	con amigos z przyjaciółmi
cenar jeść kolację	ir iść	solo sam/sama
	volver wrócić	
leer czytać	salir wychodzić	entre semana w ciągu tygodnia
		el fin de semana w weekend

- 13A** Przetłumacz zaznaczone fragmenty na hiszpański. Zapisz pełne zdania w zeszycie.

- En nuestra casa (jemy późno kolację), a las 9 de la noche.
- Me gusta (jeść z przyjaciółmi) en el comedor de la escuela.
- Pedro (nie jada dużo na śniadanie), solo un yogur.
- (W tygodniu) mi madre (je lunch) en el centro comercial que está cerca de su trabajo.
- (W weekend budzimy się) a las 9.
- ¿(Chodzisz sam) o acompañado a la escuela?

14. Antes de | Después de

Wyrażenia *antes de* i *después de* posłużą nam do wskazania, czy coś ma miejsce „przed” czy „po” jakiejś innej czynności lub danym momencie.

Antes de desayunar	Przed śniadaniem
Antes de bañarme	Zanim się wykąpię.
Después de ducharme	Jak już wezmę prysznic

Zauważ, że czasowniki z częstką *se* w bezokoliczniku, odmieniają tę częstkę również w bezokoliczniku.

Antes de la cena	Przed kolacją
Después del desayuno	Po śniadaniu

Pamiętaj, że przyimek *de* i rodzajnik *el*, tworzą razem formę skróconą *del*.

- 14A** Dokonaj w zeszycie parafrazy zdań, zamieniając konstrukcję z rzeczownikiem na konstrukcję z bezokolicznikiem. Zwróć uwagę na przykład:

Hacemos deporte antes del almuerzo. → *Hacemos deporte antes de almorzar.*

- Comen después del baile. → Comen después de ...
- Preparo la cena antes de los juegos. → Preparo la cena antes de ...
- Antes de la cena pone la mesa. → Antes de ... pone la mesa.
- Después de la ducha, vemos la tele. → Después de ..., vemos la tele.
- Antes del desayuno, leen sus correos? → ¿Antes de ..., leen sus correos?

15. Poder/querer con infinitivo

Poder i querer a bezokolicznik

Po czasownikach modalnych *poder* (móc) i *querer* (chcieć) może nastąpić czasownik w bezokoliczniku (*infinitivo*).

Quiero dormir, pero todavía no puedo.	Chcę spać, ale jeszcze nie mogę.
No puedo desayunar, es que tengo poco tiempo.	Nie mogę zjeść śniadania, no bo mam mało czasu.

Należy pamiętać o tym, że w przypadku czasowników zwrotnych, **częstka *se* odmienia się również w bezokoliczniku**, którym rządzi czasownik modalny. Może nastąpić ona po bezokoliczniku – obowiązuje wtedy pisownia łączna.

No quiero despertarme temprano todos los días.	Nie chcę codziennie budzić się wczesnie rano.
¿De verdad quieres acostarte tan tarde?	Naprawdę chcesz położyć się spać tak późno?

Lub przed czasownikiem modalnym – obowiązuje wtedy pisownia rozłączna.

Nos queremos duchar ahora.	Chcemy się wykąpać teraz.
Se quieren bañar ya.	Chcą się już wykąpać.

- 15A** Zapisz zdania w zeszycie na podstawie podanych fragmentów.

- ¿Por qué/ no querer dormirse/vosotros?
- ¿Poder acostarse tarde/tú/entre semana?
- No poder ducharse/nosotros/ porque/no tener agua caliente.
- Si querer desayunar/vosotros/poder preparar/ yo algo.
- Los fines de semana/mis hermanos/querer levantarse/más tarde.
- Querer ir con vosotros/yo/ pero hoy/no poder/yo.

Elige una respuesta sin decirla. Solo menciona la cantidad de estrellas: una estrella, dos estrellas, tres estrellas. La otra persona tiene tres oportunidades para hacer preguntas. Si acierta, gana puntos según la cantidad de estrellas. Si no acierta, ganas tú. Gana quien tenga más puntos.

Wybierz jedną odpowiedź. Nie wypowiadaj jej na głos, podaj tylko liczbę gwiazdek. Druga osoba musi zadać Ci trzy pytania. Jeśli zada pytanie na wybraną przez Ciebie odpowiedź, zdobywa punkty zgodnie z liczbą gwiazdek. Jeśli nie, to Ty zdobywasz punkty. Wygrywa osoba, która zdobędzie więcej punktów.

De lunes a viernes.	★	Una o dos veces al mes.	★★★	Por la mañana.	★
El concierto es a las ocho de la noche.	★	No, no tengo clases el viernes por la mañana.	★★	Matemáticas.	★
Después de desayunar.	★★	Las tres y cuarto.	★	El sábado por la tarde.	★★
Ella no hace deportes, pero yo sí.	★★★	Antes de acostarme.	★★	En el patio o en el gimnasio.	★★★
Dos días a la semana.	★★	Normalmente no estudio nada por las noches.	★★★	A las tres de la tarde.	★★

TAL CULTURA, TAL RUTINA

2

En parejas, cada persona elige una nacionalidad de estas seis.

W parach: każdy wybiera sobie jedną spośród sześciu narodowości z listy.

Luego imagina cómo puede ser la rutina de los estudiantes de estos países y crea tres frases que la describan combinando la información que aparece en estas tres cajas.

Wyobraź sobie, jak wygląda typowy dzień ucznia z wybranego kraju. Następnie utwórz trzy zdania, łącząc informacje z trzech prostokątów, aby opisać typowy dzień.

La otra persona de la pareja debe adivinar la nacionalidad y justificar si está de acuerdo o no.

Opisujemy sobie nawzajem swój dzień. Druga osoba musi odgadnąć, jaki kraj wybraliśmy i czy zgadza się z naszym wyobrażeniem o życiu codziennym w tym kraju.

Estas personas...
La gente de este país...
Ellos...

(no) levantarse
(no) desayunar
(no) comer
(no) cenar
(no) jugar
(no) tener
(no) quedar
(no) pasar mucho tiempo
(no) acostarse
(no) ir

en casa
fuera de casa
tarde
temprano
poco/mucho tiempo libre
al fútbol
al béisbol
a juegos de mesa
a videojuegos
a conciertos y festivales
muchas actividades
extraescolares
muchas asignaturas

Expresar tu opinión

Creo que son los españoles...
En mi opinión, es la gente de Estados Unidos...

Matizar la información

Pienso que los españoles se levantan tarde pero creo que no...
Sí, los ingleses van a conciertos, pero ellos no...

UN FIN DE SEMANA REDONDO

3

En parejas, cada uno elige una casilla cualquiera para empezar el juego. Se avanza en el sentido de las agujas del reloj tirando una moneda: **CARA** – avanzas dos casillas, **CRUZ** – avanzas una casilla.

Bawimy się w parach. Każdy wybiera pole, na którym zaczyna grę. Obowiązuje ruch zgodnie z kierunkiem strzałek. Aby ruszyć pionek, należy rzucić monetą: ORZEŁ – dwa pola do przodu, RESZKA – jedno pole do przodu

Tu objetivo es invitar a la otra persona a realizar la actividad de la casilla en la que estás. La otra persona tira su moneda y:

Celem gry jest zaproszenie drugiej osoby do spędzenia razem czasu w sposób opisany na obrazku, na którym się zatrzymujemy. Po usłyszeniu propozycji, osoba musi rzucić monetą i:

ACEPTA (cara)
przystać na
propozycję (orzeł)

o
RECHAZA (cruz)
odrzuć ją (reszka)

Cuando aceptáis concretáis a qué hora y dónde quedáis.

Po zaakceptowaniu propozycji, musicie uzgodnić o której godzinie i gdzie się spotkacie.

- ¿Quedamos a las siete?
- ▲ Vale, ¿dónde?
- En la puerta del cine.

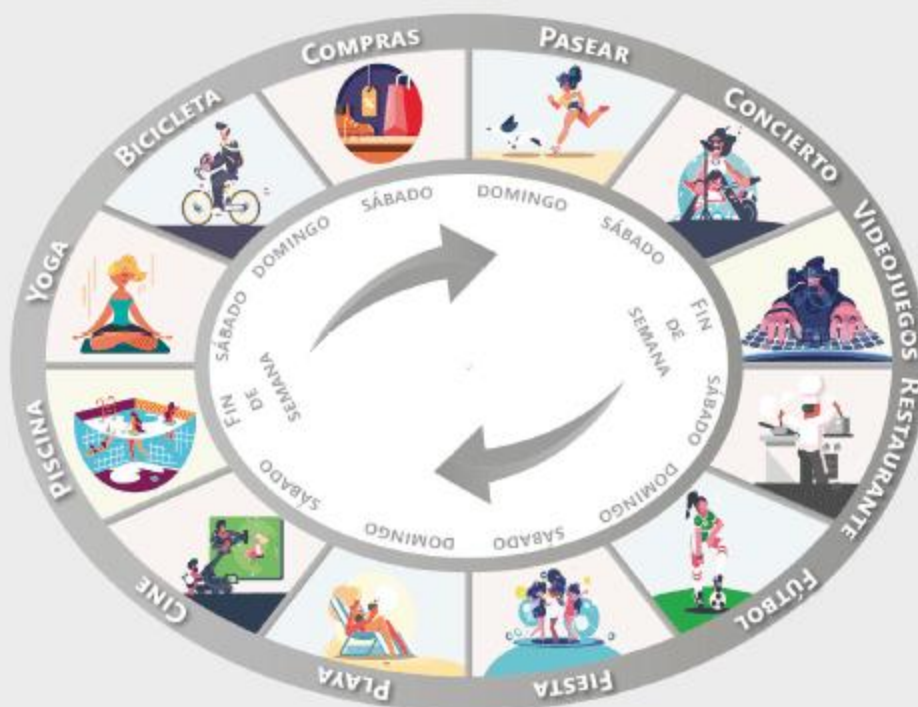
Cuando rechazáis justificáis la causa

Kiedy odmawiacie – musicie podać przyczynę.

Lo siento, no puedo, voy a una fiesta.

Gana quien primero QUEDA para hacer tres actividades en un mismo día.

Wygrywa osoba, która pierwsza umówi się na trzy różne formy spędzania czasu wolnego tego samego dnia.

ESCRIBIR UN CORREO ELECTRÓNICO

4

Organiza este correo informal escrito por una estudiante que quiere obtener información sobre un curso intensivo de lengua.

Uporządkuj nieoficjalny e-mail, który napisała pewna uczennica, aby poznać szczegóły intensywnego kursu językowego w Grenadzie.

Nuevo mensaje

A: cursos@españolgranada.es

Asunto: Curso intensivo de español nivel intermedio

Por favor, ¿podéis enviarme más detalles sobre el campamento en Granada? También tengo una pregunta: ¿necesito aprobar un examen de nivel antes? 1

Buenos días: 2

Soy una estudiante de instituto en Breslavia. Me llamo Justyna Łopaczyńska. Me gusta vuestro catálogo de actividades en el extranjero. 3

Gracias por la información.

Saludos, 4

Os contacto porque quiero inscribirme en el curso de español intensivo este verano. 5

Justyna

Enviar

A. Busca en el correo la traducción al español de las siguientes expresiones:

Poszukaj w e-mailu hiszpańskie odpowiedniki wyrażen:

Piszę do Was, bo...

Dziękuję za informacje.

Pozdrowienia

Moglibyście przestać mi, proszę, więcej informacji o...?

B. En el cuaderno, escribe las expresiones que se utilizan para:

Wypisz w zeszycie wyrażenia, które zostały wykorzystane do:

Buenos días

Saludar przywitania,

Presentarse przedstawienia się,

Expresar finalidad przedstawienia celu listu,

Pedir wyrażenia prośby,

Despedirse pożegnania.

C. Ahora escribe en tu cuaderno un email a AFS para inscribirte en un curso de español en Almería. Pide información sobre alguno de estos temas: horarios, actividades o precios.

Teraz Ty zredaguj w zeszycie e-mail do organizacji AFS, aby zapisać się na kurs hiszpańskiego w Almerii. Poproś o informacje w zakresie: planu zajęć, oferty zajęć lub ceny.

¿En España siempre llegamos tarde?

Llegas más tarde cuando quedas con...

tus amigos

tu novio/a

un conocido/a

La fiesta empieza a las siete y llegas...

a las siete

a las siete y media

a las ocho

AinoaG#
35 AÑOS

¿Los españoles no somos puntuales? Creo que no es verdad. Mis clases siempre empiezan a las ocho. Mis alumnos rara vez llegan tarde y, cuando tenemos exámenes, llegan temprano.

Judithla#
23 AÑOS

Dicen que un 60% de los españoles llegan tarde a una reunión o cita. Yo igual: cuando quedo con mi novio o mis amigos. Al médico llego a tiempo; y al trabajo, casi siempre.

JordiTeHas#
19 AÑOS

Mis amigos siempre llegan tarde diez minutos. No veo problema. La idea es relajarse y divertirse, ¿por qué estresarse?

LauraGR7#
16 AÑOS

Para mí hay dos tipos de personas, quienes llegan tarde y quienes se estresan. Yo nunca me estreso y a mis amigos no les molesta.

Tienes un evento y llegas...

unos treinta minutos antes

a la hora

diez minutos después

A ¿Qué puede significar *llegar tarde*? Lee los resultados de la encuesta inicial e intenta descifrar el significado de estas expresiones.

Co može oznaczac wyrażenie *llegar tarde*? Przeczytaj wyniki ankiety i spróbuj wywnioskować, co oznaczają wyrażenia:

- llegar temprano
- llegar puntual
- llegar tarde
- llegar antes

B ¿Cómo reaccionas ante estas situaciones? En unas hojas de papel dibuja qué cara pones cuando te ocurren algunas de estas situaciones. También escribe qué emociones experimentas. Puedes usar el diccionario.

Jak reagujesz w obliczu przedstawionych sytuacji? Naszkicuj na kartce wyraz twarzy, który Ci wtedy towarzyszy. Zapisz też, jakie emocje Ci towarzyszą. Możesz posłużyć się słownikiem.

¿Qué caras pones cuando...?

- quedas con un grupo de amigos para ir al cine y uno llega tarde.

- llegas tarde a clase.
- haces una fiesta en tu casa a las siete y una persona llega a las siete menos cuarto.

C En parejas, leed los comentarios del foro y decidid si, en estas situaciones, un español llega temprano, tarde o muy tarde.

Przeczytajcie w parach komentarze na forum i na ich podstawie ustalcie, czy Hiszpanie raczej przysliby na podane wydarzenia wcześniej, spóźnieni czy bardzo spóźnieni.

- Va a una fiesta de cumpleaños.
- Queda con su novio/a.
- Va al cine.
- Queda con un grupo de amigos.
- Tiene un examen importante.
- Queda para ir de compras.

D Comentad en clase con una lluvia de ideas qué pensáis de esta frase dicha por Laura.

Przeprowadźcie na forum klasy burzę mózgów, aby podzielić się opiniami na temat zdania wypowiedzianego przez Laurę.

"Para mí hay dos tipos de personas, quienes llegan tarde y quienes se estresan".

Estoy de acuerdo.

No estoy de acuerdo. No podemos faltar el respeto a la persona que nos espera.

Es verdad, no tiene sentido estresarse por llegar tarde.

E ¿Cuáles de estas etiquetas pueden describir la percepción del tiempo en España?

Które z poniższych zdań trafnie oddają hiszpańskie poczucie czasu?

"Es muy importante"

"Es importante pero..."

"Siempre tenemos tiempo"

"Sin estrés"

"Dos tiempos: con amigos y obligaciones"

"Puntualidad, por favor"

Pon en práctica tus talentos. Elige uno de los talleres teniendo en cuenta tus aficiones. Puedes trabajar solo o en grupo. Avisa a tu profesor/-a qué taller eliges y con quién lo vas a hacer.

Sprawdź w praktyce swoje talenty! Wybierz jeden z warsztatów, kierując się Twoimi zainteresowaniami. Możesz pracować samodzielnie lub w grupie. Poinformuj nauczyciela/nauczycielkę, które zadanie wybierasz i z kim je wykonasz.

M

Przedstaw za pomocą wykonanej przez Ciebie infografiki, jakie sposoby spędzania czasu wolnego preferujesz. Pracę możesz stworzyć na papierze lub skorzystać z wybranego programu graficznego.

Przygotuj ulotkę reklamową wakacyjnego obozu w wybranym kraju hiszpańskojęzycznym. Możesz obrać za wzór ulotkę z podręcznika (s. 97). Skorzystaj z wybranego programu do edycji tekstu.

L

W parach skonstruujcie ankietę na temat nauki w Waszej szkole skierowaną do Waszych kolegów. Zredagujcie pięć interesujących pytań zamkniętych i zaproponujcie na nie odpowiedzi. Następnie przeprowadźcie w szkole ankietę, a wyniki przedstawcie na wykresach.

W parach przygotujcie wywiad z wybraną postacią fikcyjną (z serialu, komiksu, powieści), w którym przedstawicie typowy dzień z jej życia. Następnie jedno z Was odegra rolę wybranej przez Was postaci, a drugie będzie dziennikarzem. Przećwiczcie swoje role, a następnie nagrajcie wywiad w formacie audio.

XL

W 3- lub 4-osobowej grupie wyobraźcie sobie, że do Waszej szkoły niedługo przyjedzie grupa uczniów z Hiszpanii w ramach wymiany międzyszkolnej. Przygotujcie krótkie nagranie wideo zachęcające do nauki w Waszej szkole. Nagranie powinno zawierać informacje, jakich przedmiotów się uczycie oraz z jakich pomieszczeń możecie korzystać.

W parach przygotujcie fotoreportaż, w którym przedstawicie różne sposoby spędzenia czasu wolnego w Waszej okolicy. Opatrzcie zdjęcia krótkimi opisami.

ME LO LLEVO

¿Qué te llevas de esta unidad? Responde a las preguntas de la primera columna en tu cuaderno y luego en parejas, preguntad y responded según las situaciones de la segunda columna.

Co ze sobą zabierzesz z tego rozdziału? Najpierw w zeszycie odpowiedz na pytania z pierwszej kolumny. Następnie w parach zadajcie sobie nawzajem pytania i odpowiedzcie zgodnie z wytycznymi z drugiej kolumny.

¿CZY UMIESZ...?

Rozmawiać o przedmiotach i obowiązkach szkolnych.

¿Cuál es tu asignatura favorita?
Menciona 5 palabras que nombren lugares dentro de tu escuela.

Zadawać pytania na temat godzin i odpowiadać na nie. Przedstawiać kolejność wydarzeń.

¿Qué hora es?
¿A qué hora te despiertas los domingos?
¿Qué haces antes de salir a la escuela?
¿Qué haces después de la cena?

Formułować, akceptować i odrzucać propozycje. Usprawiedliwiać się.

Escribe cuáles son las expresiones más frecuentes para aceptar y rechazar una propuesta.

Rozmawiać o czynnościach związanych z czasem wolnym.

Enumera 4 acciones de tiempo libre que te interesan y que aprendiste en esta unidad.

Zapytajcie się nawzajem o to, które przedmioty uważacie za łatwe, a które za trudne. Następnie wymieńcie się rolami. Porównajcie Wasze odpowiedzi. Macie jakieś wspólne obserwacje?

W parach nawzajem zadawajcie sobie takie pytania, by odkryć, które z Was jest większym śpiochem.

Pierwsza osoba proponuje wspólne spędzenie dzisiejszego popołudnia.
Druga osoba musi przystać na propozycję lub ją odrzucić, podając przyczynę.
Następnie zamieńcie się rolami.

Zapytajcie się nawzajem o to, co chcecie robić w najbliższe wakacje. Następnie przeanalizujcie swoje odpowiedzi i wskaźcie, jaki rodzaj odpoczynku preferuje druga osoba. Wykorzystaj przymiotniki z podręcznika.

FONETYKA JĘZYKA HISPZAŃSKIEGO

Język hiszpański jest zróżnicowany pod względem wymowy i nie posiada jednej, wyłącznej normy poprawnościowej. Tu będziemy posługiwać się dialektem kastylijskim. Przyczyna jest praktyczna – jest to dialekt wymową bardzo zbliżony do zapisu graficznego, dlatego sprzyja dydaktyce języka hiszpańskiego.

Dialekt kastylijski posiada 5 samogłosek i 18 spółgłosek. Poniżej przedstawiamy hiszpańskie fonemy, podstawowe głoski, odpowiadające im litery oraz przykłady wyrazów w języku hiszpańskim. Posłuchaj wymowy wyrazów i zwróć uwagę na brzmienie głosek. Jeśli uważasz, że w języku polskim występują wyrazy o podobnych głoskach, możesz zapisać je w zeszycie.

Fonem w uproszczeniu to mentalny obraz głoski. Głoska jest jego fizyczną realizacją.

Samogłoski 35

Litera	Fonem	Głoska podstawowa	Hiszpański	Polski
i, y	/i/	[i]	pila	1 ...
e	/e/	[e]	Pepa	2 ...
a	/a/	[a]	pato	3 ...
o	/o/	[o]	poca	4 ...
u	/u/	[u]	cuco	5 ...

Spółgłoski 36

Litera	Fonem	Głoska podstawowa	Hiszpański	Polski
p	/p/	[p]	padre	6 ...
b, v	/b/	[b]	bueno	7 ...
m	/m/	[m]	madre	8 ...
f	/f/	[f]	foca	9 ...
t	/t/	[t]	tema	10 ...
d	/d/	[d]	duro	11 ...
ce, ci, z	/θ/	[θ]	zapato	12 ...
s	/s/	[s]	sol	13 ...
l	/l/	[l]	luna	14 ...
-rr-, r-	/r/	[r]	perro	15 ...
-r-, -r	/r/	[r]	cero	16 ...
n	/n/	[n]	nada	17 ...
ch	/tʃ/	[tʃ]	checo	18 ...
y, ll	/j/	[j]	mayo	19 ...
ñ	/ɲ/	[ɲ]	pañó	20 ...
que, qui, ca, co, cu, k	/k/	[k]	color	21 ...
gue, gui, güe, güi, ga, go, gu	/g/	[g]	gallo	22 ...
ge, gi, j	/x/	[x]	jota	23 ...
h	Litera niema.			24 ...

Nie wszystkie głoski sprawiają nam trudność, dlatego bardziej szczegółowo opiszemy tylko te, których wymowa wymaga od nas nieco więcej pracy – zostały zaznaczone w tabeli.

CE, CI, Z / S

1 37

Wysłuchaj nagrania i zwróć uwagę na różnice w wymowie.

Podane pary wyrazów różnią się znaczeniem. O różnicy tej stanowi para fonemów: /s/ i /θ/. Pierwszy z nich nie ma dokładnego odpowiednika w języku polskim, a najbardziej podobne do niego jest polskie „s”. Drugi nie ma odpowiednika w ogóle, dlatego zajmiemy się nim bardziej szczegółowo.

Jak można zauważyć, w słowach powyżej występują litery „z” oraz sekwencje „ce” i „ci”. Oznaczają one fonem /θ/, tj. międzyzębowy szczelinowy bezdźwięczny.

Jak go wypowiedzieć? Wsuń koniuszek języka między siekacze, a następnie – utrzymując koniuszek między zębami – wypuść powietrze jak przy polskiej głosce [s] przez powstałą pomiędzy językiem a zębami szczelinę. W efekcie uzyskany dźwięk powinien przypominać angielskie *th*- ze słowa *think*.

Głoski [θ] nie zastępujemy głoską [f].

Hiszpańska litera „z” [θ] nie jest wymawiana jak polskie „z” [z] dźwięczne.

Kiedy używamy [θ]? *El Zapato de CeCilia*.

Sekwencje *ca, co, cu* wymawiamy jak polskie *ka, ko, ku*.

2 38

Wysłuchaj nagrania i powtórz za lektorem.

zorzo	zapato	zumbido	cielo
cien	cigala	cena	cero
celo	acero	maceta	boceto
hocico	rocío	cocina	rozar
marzo	mazapán	toz	arroz
haz	acción	elección	ficción
construcción			

Zbitek „cc” – jak w *acción*

– nie wypowiedzaj przy użyciu polskiego „c”.

3 39

Posłuchaj wymowy wyrazów, a następnie zapisz je w zeszytach. Dla ułatwienia przypominamy zasadę: [θ] - ce, ce, za, zo, zu i powtórz za lektorem.

4 40

Przejdźmy teraz do głoski [s]. Najpierw posłuchaj.

Brzmi ona niewątpliwie inaczej niż polskie [s]. Przy wymowie tej głoski czubek języka styka się z dżiastami. Dodatkowo środkowa część języka nieco wygina się ku dołowi.

Teraz postaraj się powtórzyć wyrazy, a jeśli chcesz porównać się z lektorem – nagraj je.

5 41

Posłuchaj wymowy wyrazów, a następnie zapisz je w zeszytach.

6 42

Wskaż, który z wyrazów wypowiedział lektor. Następnie Ty wypowiedz każdy wyraz z pary i nagraj swój głos. Odsłuchaj nagrania i sprawdź, czy różnica między obiema głoskami jest słyszalna.

rosa	roza	laso	lazo	casado	cazado
cima	sima	meses	meces	sumo	zumo

7 43

Hiszpańska ortografia w dużej mierze zachowuje związek pomiędzy literą a fonemem, ale nie jest tak zawsze. Przykładami są litera „x” i sekwencje „ps” i „sr”. Czy we wszystkich przypadkach głoska [s] wypowiedzana jest tak samo? Wysłuchaj nagrania i oceń.

psicología psychologia	psicópata psychopata	psiquiatra psychiatra
examen egzamin	exótico egzotyczny	exuberante bujny
exportar eksportować	exclusivo wyłączny	excursión wycieczka
Israel Izrael	las rosquillas pączki	sus rizos ich loki

W języku hiszpańskim w zbitce „ps” nie wymawia się głoski [p]. W hiszpańskiej ortografii – co ciekawe – dopuszczalne są zapisy „sicología”, „siquiatra” itd.

Literze „x” przypisana jest wymowa [ks], jeśli występuje po niej samogłoska, i wymowa [s], jeśli kolejną głosem jest spółgłoska. We współczesnym hiszpańskim obserwuje się jednak tendencję do posługiwania się w obu kontekstach wariantem [ks].

W grupie „sr” zwykle nie realizuje się głoski [s], zwłaszcza jeśli mamy do czynienia z wymową mniej staranną. Jest to zjawisko bardzo powszechne.

8 Teraz kolej na ciebie. Wypowiedz i nagraj wyrazy, a potem odsłuchaj.

psiquiatría	psicología	psicótico
exacto	éxito	léxico
contexto	excluir	experimento

9 Na koniec nieco trudniej. Przeczytaj i nagraj podane zdania. Jeśli chcesz, najpierw możesz je sobie opisać, zaznaczając nad literami i ich sekwencjami odpowiednie znaki. Czy głoski [s] i [θ] zostały wypowiedziane prawidłowo?

1. Los resultados de un experimento muestran que en Suecia muchas personas se suicidan por falta de luz solar.
2. Los parches azules de esas camisas recién lavadas los ha cosido Celia.
3. Los extraterrestres han sustraído la cebolla de la maceta exótica de Cecilia.

CH

W języku hiszpańskim dwuznak „ch” określa głosem zbliżoną wymową do polskiego „ć”. Przy jej realizacji środkowa część grzbietu języka zwiera się z podniebieniem twardym, a następnie od niego nieznacznie odłącza, tworząc szczelinę, przez którą uchodzi powietrze.

W żadnym wypadku nie należy wymawiać tej głoski jak polskie „cz”.

10 44

Przejdźmy teraz do głoski [tʃ]. Najpierw posłuchaj.

11 45

Teraz posłuchaj i zapisz w zeszycie wyrazy, które usłyszysz.

Y i LL

W hiszpańskiej ortografii litera „y” może oznaczać samogłoskę bądź spółgłoskę. Samogłoską jest wówczas, gdy występuje jako spójnik (np. Juan y María y = [i]) oraz na końcu wyrazu (rey, ley itp. y = [i] – w pewnym uproszczeniu). W pozostałych przypadkach jest spółgłoską – o niej będzie tu mowa.

12 46

Posłuchaj, jak brzmi.

Czy wszystkie „y” brzmią jednakowo? Sprawdź jeszcze raz. Porównaj sposób, w jaki jest realizowany „y”, w dwóch grupach wyrazów: od słowa „yo” do „el yoga” włącznie i od „raya” do „haya”.

Słyszysz różnicę? Litera „y” realizowana jest jako głoska na dwa sposoby. W pierwszym przypadku przypomina dźwięk zbliżony do polskiego „dź”. Jest to głoska zwarto-szczelinowa, którą oznaczamy symbolem [j]. W drugim wariantie głoska przypomina polskie „j” w wyrazie „zjadam”. Jest to głoska szczelinowa, a jej symbol to [i].

13 47

Przećwicz wymowę głoski szczelinowej [i], wypowiadając wyrazy.

Goya	mayo	arroyo	vaya
rayo	rayuela	lacayo	oye
la yema	los yunques	para Yolanda	he sido yo

14 48

A teraz zwarto-szczelinową [j].

yegua	cónyuge	yugo	yacer
yogur	conyugal	con Yesid	sin yema
el yeso	el yodo		

Czy potrafisz stwierdzić, kiedy pojawia się każdy z wariantów?

Wariant zwarto-szczelinowy [j] pojawia się:

1. po pauzie akustycznej lub na początku wypowiedzenia.
2. po spółgłoskach [n] i [l].

Wariant szczelinowy [i] pojawia się w pozostałych przypadkach.

Spacja pomiędzy wyrazami nie oznacza pauzy akustycznej – np. „y” w „la yema” nie znajduje się w pozycji po pauzie akustycznej ani na początku wypowiedzenia, nie pojawia

się także po spółgłoskach [n] ani [l], dlatego będzie miało wymowę szczelinową [ɲ].

Teraz krótko o dwuznaku „ll”. We współczesnym języku hiszpańskim fonem, który mu odpowiada, powoli zanika i jest wypierana przez „y”. Wprawdzie są jeszcze osoby, które nadal się nim posługują, my jednak przyjmujemy, że wszędzie tam, gdzie znajduje się dwuznak „ll”, będziemy stosować zasady jak dla „y”. Dla nas zatem wyrazy „poyo” / „pollo” nie będą się różnić.

15 49

Które z wyrazów będą miały głoskę [j], a które głoskę [ɲ]? Posłuchaj nagrania i powtórz za lektorem.

pollito	calle	talla	caballo
sello	velludo	llegar	llave
llorar	lluvia	conllevar	con llantas
bien lleno	recién llegado	sin llanto	

Dialekt kastylijski w podobny sposób traktuje sekwencję „hie-” rozpoczynającą wyrazy, tzn. realizuje się w tym wypadku głoskę szczelinową [ɲ].

16 50

Posłuchaj nagrania i powtórz wyrazy.

hierro	hiena	hierbabuena	hielo
hierve	con hierro	sin hierba	con hielo

B i V

17 51

Zapisz wyrazy czytane przez lektora.

W języku hiszpańskim obie litery wymawiane są tak samo i brzmią – w wielu przypadkach – jak polskie „b”. W dialekcie kastylijskim nie występuje głoska odpowiadająca polskiej literze „w”, dlatego literę „v” w słowie *Valencia* będziemy wypowiadać jak „b”.

18 52

Czy „b” wymawiamy zawsze tak samo jak w języku polskim? Posłuchaj nagrania i uzupełnij w zeszycie tabelę.

Jak polskie „b”	Nie jak polskie „b”
...	...

Hiszpański fonem /b/ ma dwa sposoby wymowy, które zależą od kontekstu. Pierwszy przypomina polskie „b”, np. *buk* (odpowiada mu symbol fonetyczny [b]). Po hiszpańsku w podobny sposób brzmi „b” w wyrazach takich jak „*beso*”, „*hombre*”, „*ombligo*” czy „*un burro*”. Zwróć uwagę, że przy wymowie polskiego „b” wargi się łączą. Drugi wariant brzmi nieco inaczej. Aby go wypowiedzieć, ułóż wargi jak do polskiego „b”, ale nie łącz ich. Następnie spróbuj powiedzieć „b”. Głosce tej odpowiada symbol fonetyczny [β]. Głoskę tę usłyszysz w wyrazach takich jak „*abuelo*” czy „*mi burro*”.

Kiedy wymawiamy każdą z głosek?

Pierwszy wariant, tj. [b], pojawia się w następujących kontekstach:

1. Kiedy rozpoczynasz wypowiedź lub bierzesz oddech, aby ją kontynuować.
2. Po spółgłoskach „m” i „n”.

Drugi wariant, tj. [β], w pozostałych kontekstach.

W języku hiszpańskim litery „b” i „v” odpowiadają temu samemu fonemowi /b/.

19 53

Wysłuchaj nagrania i powtórz.

bueno	bonito	barato	bizcocho
bello	blanco	brazo	viene
vuelo	vago	conveniente	invitar
embotellar	ambiguo		

20 54

Poniżej podane zostały wyrazy, w których występują oba warianty fonemu /b/. Oznacz je w zeszycie przy pomocy symboli [b] lub [β], a następnie wypowiedz. Staraj się nie wypowiadać litery „v” jako głoski odpowiadającej polskiemu „w”.

barba	benévolo	vajaba	noviembre
bravo	vibra	invitaba	ambivalente
breve	vagaba	enviaba	
bolívar	verbo	inventaba	
bovino	víbora	combativo	

GUI, GUE, GA, GO, GU, GÜI, GÜE

21 55

Posłuchaj wyrazów czytanych przez lektora.

22 56

Czy „g” brzmi zawsze tak jak w języku polskim? A teraz przysłuchaj się następującym parom wyrazów.

guinda	la guinda	guerra	la guerra
gamba	la gamba	goma	la goma
gusto	el gusto		

Czy słyszysz różnicę?

W języku hiszpańskim literze „g” przypisany jest fonem /g/. Wyjątek stanowią sekwencje „ge” i „gi” (patrz strona 106). Podobnie jak w przypadku /b/ hiszpańskie /g/ posiada również dwa zależne od kontekstu warianty. Pierwszy jest podobny do polskiego /g/ - jak np. w wyrazie „guma”. W języku hiszpańskim w podobny sposób brzmi „g” w wyrazach takich jak „guinda”, „gamba”, „mango”. Głosce tej odpowiada symbol fonetyczny [g]. Zwróć uwagę, że przy wymowie polskiego „g” tył języka styka się z obszarem znajdującym się w tylnej części jamy ustnej. Drugi wariant brzmi inaczej. Tu tył języka zbliża się do tylnej części podniebienia (podniebienia miękkiego), ale w żadnym momencie się z nią nie styka. Takie głoski usłyszysz w wyrazach „hago”, „agua” czy „la goma”. Symbol fonetyczny, który jest przypisany do tej głoski, to [ɣ].

Pierwszy wariant, tj. [g], pojawia się w następujących kontekstach:

1. Kiedy rozpoczynasz wypowiedź lub bierzesz oddech, aby ją kontynuować.
2. Po spółgłoskach „m” i „n”.

Drugi wariant, tj. [ɣ], w pozostałych kontekstach.

23 57

Wysłuchaj nagrania i powtórz.

guitarra	guerrero	gato	gordo
gurú	anguila	manguera	longaniza
ángulo	cangrejo	inglés	un guiño
con gracia	sin gafas	han gritado	

24 58

Teraz przyjrzyj się parom wyrazów. Najpierw przyporządkuj warianty ([g] lub [ɣ]), następnie sprawdź z lektorem, czy zostały przypisane prawidłowo, a na koniec wypowiedz je starannie.

la gamba	un gamberro	el guante	en Guatemala
la guitarra	sin goteras	este goloso	un granito
a gatas	en global		

25 59

Odsłuchaj nagrania i porównaj z wypowiedzią lektora.

aga agui ague ago agu agüi agüe

Znak (¨) nazywany w języku hiszpańskim „diéresis” a po polsku dierezą w odróżnieniu od innych języków może występować jedynie nad litera „u”. Czy już wiesz jaka jest jego rola? Jeśli pomiędzy fonemem /g/ oraz /e/ lub /i/ słyszymy /u/, wtedy na pewno litera u będzie zapisywana z dierezą.

26 60

Posłuchaj nagrania i powtórz za lektorem:

bilingüe	cigüeña	vergüenza	pingüino
lingüista	juguete	águila	seguir

27 61

Wypowiedz i nagraj wyrazy. Następnie odsłuchaj ich.

haga	aguileño	vago	agudo
piragüismo	cigüeña	pingüino	bilingüe

Litera „g” w sekwencjach „ge” oraz „gi” wymawia się podobnie do polskiego „h” dźwięcznego, a w alfabecie fonetycznym zaznaczamy ją jako [x]. Jest to ten sam dźwięk, który powstaje przy wymowie hiszpańskiej litery „j”.

28 62

Posłuchaj wyrazów czytanych przez lektora.

gelatina	gente	coger	imagen
gitano	girar	Egipto	ecológico

R i RR

29 63

Posłuchaj wyrazów czytanych przez lektora. Czy słyszysz różnice w wymowie „r”?

Este	 perro	me gusta.
Esta	 guitarra	me gusta.
La bandera de	 Israel	me gusta.
Este	 rey	me gusta.
Esta	 rosa	me gusta.

30 64

A teraz posłuchaj.

pero	perro	coro	corro
cero	cerro	ahora	ahorra

W języku hiszpańskim występują spółgłoski [r] i [rr]. Są to głoski dźwięczne, a przy ich wymowie koniuszek języka uderza w dziąsła, różnią się jednak liczbą uderzeń o dziąsła. Realizacja [r] polega na jednokrotnym uderzeniu czubkiem języka w dziąsła, głoska [rr] jest natomiast wielouderderzeniowa – język styka się z dziąsłem zwykle dwu-, trzykrotnie. Aby wydobyć charakterystyczne dla niej wibrujące brzmienie, język musi być napięty.

Spółgłoska [r] występuje:

1. jeśli w wyrazie mamy dwuznak **-rr-**
2. na początku wyrazów **r-**
3. po spółgłoskach [n], [l] i [s]

31 65

Wysłuchaj i potwórz wyrazy za lektorem.

reto	ramo	ron	rubio	arriba
corre	porra	morro	arrugado	Enrique
enredar	alrededor	sonrosado	las rocas	en Roma
al rato	el roble			

32 66

A teraz zapisz wyrazy, które usłyszysz.

W języku hiszpańskim ważna jest prawidłowa wymowa [r] i [rr], ponieważ w niektórych przypadkach pozwalają nam rozróżnić dwa odmienne wyrazy. Wskaż, który z wyrazów wypowiedział lektor. Następnie nagraj własną wymowę podanych par. Odsłuchaj nagrania i sprawdź, czy różnica między obu głoskami jest słyszalna.

33 67

Posłuchaj wyrazów czytanych przez lektora.

caro	carro	quería	querría
varios	barrios	cero	cerro
para	parra	hierro	hierro
curo	curro	vara	barra

34

A teraz o słyszalności różnicy niech poinformuje Cię kolega. Zagrajcie w okręty – *Hundir la flota* – ale zamiast tradycyjnego oznaczenia współrzędne będą określone przez wyrazy. Macie do dyspozycji jeden czteromasztowiec (*portaaviones*), dwa trójmasztowce (*buque*), trzy dwumasztowce (*fragata*) i cztery jednomasztowce (*lancha*). Trafiony to „Toque”, zatopiony „Hundido”, a pudło – „Agua”.

Moje statki

	caro	carro	are	arre	Corea	correa	moro	morro	toro	torro
cero	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
cerro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
pera	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
perra	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
foro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
forro	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
para	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
parra	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
cura	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
curra	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

GLOSARIO TEMÁTICO

Niniejszy słowniczek powstał w oparciu o różnorodną tematykę obecną w poszczególnych rozdziałach podręcznika. Wyrazy pogrupowane zostały według rozdziałów, w których występują, a w obrębie rozdziału podzielone są na bloki tematyczne.

Aby wskazać rodzaj gramatyczny rzeczowników, posłużyliśmy się rodzajnikiem określonym (*el, la, los, las*). Należy jednak pamiętać, że rodzajnik nie stanowi części wyrazu jako takiego i może zostać zastąpiony również, między innymi, przez rodzajnik nieokreślony (*un, una, unos, unas*). Ponadto za pomocą kolorów zaznaczyliśmy, czy dany rzeczownik może utworzyć formę żeńską, a jeśli tak, to w jaki sposób.

- el** rzeczownik występuje tylko w rodzaju męskim
- la** rzeczownik występuje tylko w rodzaju żeńskim
- el / la** forma rodzaju żeńskiego i męskiego rzeczownika jest taka sama
- el** aby utworzyć rodzaj żeński, należy wymienić końcowe -o na -a
- el** aby utworzyć rodzaj żeński, należy dodać -a
- el** aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a oraz usunąć akcent graficzny
- Ø** nie używamy rodzajnika, a rzeczownik jest męski.
- Ø** nie używamy rodzajnika, a rzeczownik jest żeński.

Wszystkie przymiotniki oznaczyliśmy symbolem X (X). Zamieściliśmy je w słowniku w formie męskiej. Sposób tworzenia rodzaju żeńskiego każdego przymiotnika również oznaczyliśmy kolorami.

- X** przymiotnik posiada taką samą formę męską i żeńską
- X** aby utworzyć formę żeńską, należy wymienić końcowe -o na -a
- X** aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a
- X** aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a oraz usunąć akcent graficzny

unidad 1

DATOS PERSONALES	DANE OSOBOWE
el apellido	nazwisko
el carné de estudiante	legitymacja studencka, uczniowska
la ciudad	miasto
el correo electrónico	poczta elektroniczna, mail
la cuenta	konto
la dirección	adres
el DNI	dowód osobisty
la edad	wiek
el lugar de nacimiento	miejsce urodzenia
la nacionalidad	narodowość
el nombre	imię
el perfil	profil
la profesión	zawód, profesja
las redes sociales	sieci społecznościowe
el teléfono móvil	telefon komórkowy

GENTILICIOS	PRZYMOTNIKI ZWIĄZANE Z POCHODZENIEM
X alemán	niemiecki, Niemiec, język niemiecki
X andaluz	andaluzyjski, Andaluzyjczyk
X argentino	argentyński, Argentyńczyk
X boliviano	boliwijski, Boliwijczyk
X boricua	portorykański, Portorykańczyk
X catalán	kataloński, Katalończyk, język kataloński
X chileno	chilijski, Chilijczyk
X chino	chiński, Chińczyk, język chiński
X colombiano	kolumbijski, Kolumbijczyk
X costarricense	kostarykański, Kostarykanin
X cubano	kubański, Kubańczyk
X español	hiszpański, Hiszpan, język hiszpański
X francés	francuski, Francuz, język francuski
X gallego	galisyjski, Galisyjczyk, język galisyjski
X inglés	angielski, Anglik, język angielski
X italiano	włoski, Włoch, język włoski
X japonés	japoński, Japończyk, język japoński
X madrileño	madrycki, madrytczyk
X mexicano	meksykański, Meksykanin
X peruano	peruwiański, Peruwianczyk
X polaco	polski, Polak, język polski
X portugués	portugalski, Portugalczyk, język portugalski
X puertorriqueño	portorykański, Portorykańczyk

PAÍSES, REGIONES, CIUDADES	NAZWY KRAJÓW, REGIONÓW, MIAST
Ø Alemania	Niemcy
Ø Argentina	Argentyna
Ø Bogotá	Bogota
Ø Cataluña	Katalonia
Ø China	Chiny
Ø España	Hiszpania
Ø Francia	Francja
Ø Inglaterra	Anglia
Ø Italia	Włochy
Ø Japón	Japonia
Ø La Habana	Hawana
Ø Lisboa	Lizbona
Ø Londres	Londyn
Ø Madrid	Madryt
Ø México	Meksyk
Ø París	Paryż

 Polonia	Polska
 Portugal	Portugalia
 Reino Unido	Zjednoczone Królestwo
 Roma	Rzym

AFICIONES	ZAINTERESOWANIA
<i>el</i> arte abstracto	sztuka abstrakcyjna
<i>el</i> atletismo	lekkoatletyka
<i>la</i> bachata	bachata (taniec latynoski)
bailar salsa	tańczyć salsę
<i>el</i> baile	taniec
<i>el</i> baile latino	taniec latynoski
<i>el</i> baile moderno	taniec nowoczesny
<i>la</i> canción	piosenka
<i>el</i> ciclismo	kolarstwo
<i>el</i> cine	kino
<i>la</i> cocina	kuchnia
<i>el</i> concierto	koncert
<i>la</i> cultura	kultura
<i>el</i> deporte	sport
<i>los</i> deportes acuáticos	sporty wodne
dibujar cómics	rysować komiksy
<i>el</i> festival	festiwal
<i>el</i> festival de cine	festiwal kina
<i>el</i> flamenco	flamenco
<i>el</i> fútbol	piłka nożna
<i>la</i> guitarra	gitara
<i>la</i> Historia	historia
<i>el</i> karaoke	karaoke
<i>el</i> libro	książka
<i>el</i> libro histórico	książki historyczne
<i>la</i> literatura	literatura
<i>la</i> literatura fantástica	literatura fantasy
<i>la</i> música	muzyka
<i>la</i> música clásica	muzyka klasyczna
<i>la</i> novela	powieść
<i>la</i> película	film
<i>la</i> pintura	malarstwo
<i>el</i> poema	wiersz
<i>la</i> serie	serial
<i>el</i> teatro	teatr
<i>el</i> tenis	tenis
viajar	podróżowanie
<i>el</i> windsurf	windsurfing
<i>la</i> zumba	zumba, rodzaj aerobiku połączonego z tańcem

PROFESIONES	NAZWY ZAWODÓW
<i>el</i> abogado	adwokat
<i>el</i> actor	aktor
<i>la</i> actriz	aktorka
<i>el</i> arquitecto	architekt
<i>el</i> bailar	tancerz flamenco
<i>el</i> bailarín	tancerz
<i>la</i> bailarina	tancerka
<i>el</i> camarero	kelner
<i>el/la</i> cantante	piosenkarz
<i>el</i> cocinero	kucharz
<i>el/la</i> deportista	sportowiec
<i>el</i> director	reżyser
<i>el</i> diseñador	projektant
<i>el</i> empresario	przedsiębiorca
<i>el</i> escritor	pisarz
<i>el/la</i> estudiante	uczeń
<i>el</i> filósofo	filozof
<i>el</i> historiador	historyk
<i>el</i> historiador de arte	historyk sztuki
<i>el</i> juez	sędzia
<i>el</i> médico	lekarz
<i>el</i> músico	muzyk

<i>el</i> pintor	malarz
<i>el</i> portero	bramkarz, portier
<i>el</i> profesor	nauczyciel
<i>el/la</i> taxista	taksówkarz

ACCIONES CON EL TELÉFONO	CZYNNOŚCI WYKONYWANE NA TELEFONIE
buscar información	szukać informacji
buscar lugares en el mapa	szukać miejsc na mapie
chatear	czatować
escribir mensajes	pisać wiadomości
escuchar música	słuchać muzyki
grabar vídeos	nagrywać filmiki
hacer fotografías	robić zdjęcia
leer artículos	czytać artykuły
leer las noticias	czytać wiadomości
leer libros, blogs	czytać książki, blogi
llamar	dzwonić
móvil	komórka
pagar	płacić
usar	używać
ver películas	oglądać filmy
ver videos	oglądać filmiki

unidad 2

FIESTA DE CUMPLEAÑOS	PRZYJĘCIE URODZINOWE
abrir regalos	otwierać prezenty
<i>la</i> barbacoa	grill
cantar	śpiewać
celebrar	świętować
<i>el</i> cumpleaños	urodziny
cumplir x años	kończyć x lat
dar besos	całus
dar regalos	dawać prezenty
enviar felicitación	wysyłać życzenia
<i>la</i> felicitación	życzenia, kartka z życzeniami
<i>la</i> fiesta	impreza, przyjęcie
mandar	wysyłać
<i>el</i> regalo	prezent
<i>el</i> saludo	pozdrowienia
soplar las velas	zdmuchiwać świeczki
<i>la</i> tarta	tort

FAMILIA	RODZINA
<i>la</i> abuela	babcia
<i>el</i> abuelo	dziadek
<i>el</i> familiar	krewny
<i>la</i> hermana	siostra
<i>el</i> hermano	brat
<i>la</i> madre	matka
<i>el</i> marido	mąż
mi chica	moja dziewczyna
mi chico	mój chłopak
<i>la</i> mujer	żona
<i>la</i> nieta	wnuczka
<i>el</i> nieto	wnuk
<i>la</i> novia	dziewczyna, narzeczona
<i>el</i> novio	chłopak, narzeczony
<i>el</i> padre	ojciec
<i>el</i> parentesco	pokrewieństwo
<i>la</i> prima	kuzynka
<i>el</i> primo	kuzynka
<i>la</i> sobrina	siostrzenica, bratanica
<i>el</i> sobrino	siostrzeniec, bratanek
<i>la</i> tía	ciocia
<i>el</i> tío	wujek

LOS MESES	NAZWY MIESIĘCY
ø enero	styczeń
ø febrero	luty
ø marzo	marzec
ø abril	kwiecień
ø mayo	maj
ø junio	czerwiec
ø julio	lipiec
ø agosto	sierpień
ø septiembre	wrzesień
ø octubre	październik
ø noviembre	listopad
ø diciembre	grudzień

DESCRIPCIÓN FÍSICA	CECHY WYGLĄDU
alto	wysoki
bello	piękny
el bigote	wąsy
la boca	buzia, usta
calvo	łysy
canoso	siwy
delgado	szczupły
diferente	inny, różny
elegante	elegancki
feo	brzydki
gordito	puszysty
guapo	ładny, przystojny
idéntico	identyczny
igual	taki sam
joven	młody
el kilo	kilogram
largo	długi
mayor	starszy
medir (e > i)	mierzyć
el metro	metr
moreno	ciemnowłosy, szatyn
la nariz	nos
ser diferente (a)	być innym (od)
ser igual (a)	być takim samym (jak)
ser parecido (a)	być podobnym (do)
parecido (a)	podobny (do)
pelirrojo	rudym
rubio	jasnowłosy, blondyn
los ojos	oczy
azules	niebieskie
grises	szare
marrones	brązowe, piwne
verdes	zielone
el pelo	włosy
canoso	siwe
corto	krótkie
largo	długie
liso	proste
moreno	ciemne
rizado	kręcone
rubio	jasne

DESCRIPCIÓN DEL CARÁCTER	CECHY CHARAKTERU
abierto	otwarty
aburrido	nudny
alegre	wesoły
cerrado	zamknięty
desagradable	niemiły
desorganizado	niezorganizowany
despistado	roztargniony
inteligente	inteligentny
majo	fajny, sympatyczny
organizado	zorganizowany
serio	poważny

simpático	sympatyczny
sociable	towarzyski
talentoso	utalentowany
tímido	nieśmiały
tonto	głupi
triste	smutny
vago	leniwy

VIAJES	PODRÓŻE
acompañado	w towarzystwie
la agencia de viajes	biuro podróży
la aventura	przygoda
caminar	chodzić
el compañero de viaje	towarzysz podróży
comprar recuerdos	kupować pamiątki
la cultura regional	kultura regionalna
descansar	odpoczywać
desear	życzyć sobie, chcieć
en grupo	w grupie
el equipaje	bagaż
hacer actividades físicas	wykonywać aktywności fizyczne
hacer fotos	robić zdjęcia
hacer la maleta	pakować się
improvisar	improwizować
montar a caballo	jeździć na koniu
montar en bici	jechać na rowerze
la naturaleza	natura
el paquete turístico	pakiet turystyczny
planificar el viaje	planować podróż
probar comida (o < ue)	próbować jedzenia
publicar entradas	publikować wpisy
publicar fotos	publikować zdjęcia
el snowboard	snowboard
solo	sam
solo	samemu
el traductor online	tłumacz online
el turismo gastronómico	turystyka kulinarna
el turismo urbano	turystyka miejska
viajar a	podróżować do, jechać do
viajar por	podróżować po, jeździć po
visitar lugares	odwiedzać miejsca

unidad 3

COLORES	KOLORY
amarillo	żółty
azul	niebieski
beis	beżowy
blanco	biały
cereza	wiśniowy
claro	jasny
fluorescente	fluorescencyjny
gris	szary
llamativo	krzykliwy
marrón	brązowy
mostaza	musztardowy
naranja	pomarańczowy
negro	czarny
oscuro	ciemny
rojo	czerwony
rosa	różowy
verde	zielony
violeta	fioletowy

ROPA, COMPLEMENTOS Y ZAPATOS	UBRANIA, DODATKI I BUTY
el abanico	wachlarz
las alpargatas	espadryle
la americana	marynarka
el bañador	strój kąpielowy

<i>el</i>	bolso	torebka, torba
<i>la</i>	bufanda	szal
<i>los</i>	calcetines	skarpety
<i>el</i>	calzado	obuwie
<i>la</i>	camiseta	koszulka
<i>la</i>	cazadora	kurtka
<i>la</i>	chaqueta	kurtka (do pasa)
<i>¿</i>	corto	krótki
<i>la</i>	costura	szycie
<i>¿</i>	elegante	elegancki
<i>el</i>	estampado	wzór
<i>la</i>	falda	spódniczka
<i>las</i>	gafas	okulary
<i>las</i>	gafas de sol	okulary przeciwsłoneczne
<i>el</i>	jersey	sweter
<i>la</i>	mochila	plecak
<i>la</i>	mochila wayuu	plecak wayuu
<i>el</i>	modelo de ropa	model ubrania
<i>los</i>	pantalones	spodnie
<i>los</i>	pantalones vaqueros	dżins
<i>el</i>	poncho	ponczo
<i>la</i>	prenda	część garderoby, ubranie
<i>la</i>	ropa de baño	strój kąpielowy
<i>las</i>	sandalias	sandały
<i>el</i>	sombrero	kapelusz
<i>el</i>	sombrero panamá	kapelusz w stylu „panamá”
<i>el</i>	tacón	obcas
<i>el</i>	gorro	czapka
<i>la</i>	gorra	czapka z daszkiem
<i>el</i>	vestido	sukienka
<i>las</i>	zapatillas	pantofle, buty sportowe
<i>los</i>	zapatos de tacón	buty na obcasie

	DESCRIPCIÓN DE ROPA	OPISYWANIE UBRANÍ
<i>¿</i>	atrevido	odważny
<i>¿</i>	barato	tani
<i>el</i>	boho	w stylu „boho”
<i>¿</i>	caro	drogi
<i>¿</i>	casual	niezobowiązujący
<i>¿</i>	clásico	klasyczny
<i>¿</i>	colorido	kolorowy
	combinar bien (con)	pasować
	combinar mal (con)	nie pasować, (do), gryźć się (z)
	con motivos geométricos	z motywem geometrycznym
<i>¿</i>	cómodo	wygodny
	de algodón	bawełniany, z bawełny
	de cuadros	w kwadraty
	de estampado animal	ze zwierzęcym wzorem
	de flores	w kwiecisty wzór
	de lana	wełniony, z wełny
	de lunares	w grochy
	de madera	drewniany, z drewna
	de pana	sztruksowy, ze sztruksu
	de piel	skórzany, ze skóry
	de rayas	w paski
	de seda	jedwabny, z jedwabiu
	de volantes	z falbankami
<i>¿</i>	deportivo	sportowy
<i>¿</i>	desgastado	przetarty, zużyty
<i>¿</i>	ecológico	ekologiczny
<i>¿</i>	formal	oficjalny
<i>¿</i>	guay	superowy
<i>¿</i>	hippie	hipisowski
<i>¿</i>	holgado	luźny, oversize
<i>¿</i>	hortera	niewydarzony, kiczowaty
<i>¿</i>	incómodo	niewygodny
<i>¿</i>	moderno	nowoczesny
<i>¿</i>	original	oryginalny
<i>¿</i>	rapero	raperski
<i>¿</i>	romántico	romantyczny

<i>¿</i>	roquero	rockowy
<i>¿</i>	soso	bez wyrazu, neutralny
<i>¿</i>	tie dye	w stylu „tie dye”
<i>¿</i>	tradicional	tradycyjny
<i>¿</i>	vaquero	dżinsowy

TIENDA DE ROPA	SKLEP Z UBRANIAMI
<i>el</i> billete	banknot, bilet
<i>el</i> céntimo	eurocent
comprar en línea	kupować online
<i>la</i> dependienta	sprzedawczyni, ekspedientka
<i>el/la</i> dependiente	sprzedawca, ekspedient
<i>el</i> efectivo	gotówka
<i>el</i> euro	euro
<i>el</i> modo de pago	sposób płatności
<i>la</i> moneda	moneta
pagar con tarjeta	płacić kartą
pagar en efectivo	płacić gotówką
pagar en metálico	płacić gotówką
<i>el</i> probador	przymierzalnia
<i>la</i> talla	rozmiar

unidad 4

ESCUELA	SZKOŁA
<i>el</i> año escolar	rok szkolny
<i>los</i> apuntes	notatki
<i>la</i> asignatura	przedmiot szkolny
<i>el</i> aula	sala lekcyjna
<i>la</i> biblioteca	biblioteka
<i>la</i> Biología	biologia
<i>las</i> Ciencias Sociales	nauki społeczne
<i>la</i> clase	lekcja, klasa
<i>el</i> colegio	szkoła
<i>el</i> comedor	jadalnia
<i>el</i> control	sprawdzian, kartkówka
<i>el</i> curso	kurs, roczny kurs nauki w szkole
<i>los</i> deberes	zadanie domowe
<i>la</i> Educación Física	WF
<i>la</i> Educación para la Ciudadanía	WOS
<i>la</i> Educación Plástica	plastyka
<i>en</i> clase	na zajęciach
<i>el</i> examen	egzamin, praca klasowa
<i>la</i> excursión	wycieczka
<i>el</i> experimento	eksperyment
<i>la</i> Física	fizyka
<i>la</i> Geografía	geografia
<i>el</i> gimnasio	sala gimnastyczna
<i>la</i> Historia	historia
<i>la</i> Informática	informatyka
<i>el</i> instituto	liceum
<i>el</i> laboratorio	laboratorium
<i>la</i> lección	lekcja
<i>la</i> Lengua Extranjera	język obcy
<i>la</i> Lengua Polaca	język polski
<i>las</i> Matemáticas	matematyka
<i>la</i> materia	przedmiot
<i>las</i> mates	matma
<i>el</i> patio	patio
<i>la</i> piscina	basen
<i>el</i> proyecto	projekt
<i>la</i> Química	chemia
<i>la</i> sala de profesores	pokój nauczycielski
<i>las</i> taquillas	szafki
<i>la</i> tarea	zadanie
<i>¿</i> universitario	uniwersytecki

TIEMPO	CZAS
<i>el</i> día	dzień
<i>el</i> lunes	poniedziałek

<i>el</i> martes	wtorek
<i>el</i> miércoles	środa
<i>el</i> jueves	czwartek
<i>el</i> viernes	piątek
<i>el</i> sábado	sobota
<i>el</i> domingo	niedziela
<i>el</i> fin de semana	weekend
<i>el</i> finde	weekend (kolokwialnie)
<i>la</i> semana	tydzień
<i>el</i> horario	plan zajęć, grafik
<i>la</i> hora	godzina
media hora	pół godziny
un cuarto (de hora)	kwadrans
<i>el</i> minuto	minuta
de día	za dnia
de noche	w nocy
por la mañana	rano
por la tarde	po południu
por la noche	wieczorem, w nocy
<i>la</i> mañana	ranek
<i>el</i> mediodía	południe
<i>la</i> tarde	popołudnie
<i>la</i> noche	noc, wieczór
<i>la</i> medianoche	północ
entre semana	w ciągu tygodnia

OCIO Y DIVERSIÓN	CZAS WOLNY I ROZRYWKA
<i>la</i> animación	animacja
<i>el</i> arte	sztuka
<i>el</i> béisbol	bejsbol
<i>la</i> bici	rower (kolowialnie)
<i>la</i> bicicleta	rower
<i>la</i> cafetería	kawiarnia
<i>el</i> campo	wieś
<i>el</i> centro comercial	centrum handlowe
<i>el</i> cine	kino
<i>el</i> concierto	koncert
<i>la</i> consola	konsola
<i>el</i> cómic	komiks
<i>el</i> deporte	sport
<i>la</i> entrada (para el cine/un concierto)	bilet, wejściówka (do kina, na koncert)
<i>el</i> festival	festiwal
<i>la</i> fiesta	impreza
<i>el</i> fútbol	piłka nożna
<i>el</i> juego de mesa	gra planszowa
<i>el</i> libro	książka
<i>la</i> llegada	przybycie, przyjsie
<i>las</i> montañas	góry
<i>el</i> museo	muzeum
<i>la</i> natación	pływanie
<i>las</i> noticias	wiadomości (aktualne informacje)
<i>la</i> novela	powieść
<i>el</i> parque	park
<i>el</i> paseo	spacer
<i>la</i> peli	film (kolokwialnie)
<i>la</i> película	film
<i>el</i> plan	plan
<i>las</i> redes sociales	sieci społecznościowe
<i>la</i> ruta	ścieżka
<i>la</i> salida	wyjsie
<i>la</i> serie	serial
<i>la</i> sesión (de cine)	seans kinowy
<i>el</i> teatro	teatr
<i>el</i> tenis	tenis
<i>el</i> tiempo libre	czas wolny
<i>los</i> videojuegos	gry wideo
<i>el</i> yoga	yoga

RUTINA	RUTYNA
acostarse (o<ue)	kłaść się
<i>X</i> activo	aktywny, wiodący aktywny tryb życia
<i>el</i> almuerzo	lunch
<i>la</i> cena	kolacja
<i>la</i> comida	obiad, jedzenie
<i>el</i> desayuno	śniadanie
<i>X</i> dormilón	śpioch (o osobie)
<i>X</i> estresado	zestresowany
<i>el</i> madrugador	osoba, która wcześniej wstaje
<i>la</i> rutina	rutyna

CAMPAMENTOS	OBOZY
<i>la</i> arena	piasek
<i>el</i> campamento	obóz
<i>el</i> curso de socorrista	kurs na ratownika
<i>la</i> equitación	jazda konna
<i>la</i> fauna	fauna
<i>la</i> mochila	plecak
<i>la</i> naturaleza	przyroda
<i>el</i> picnic	piknik
<i>la</i> playa	plaża
<i>el</i> socorrista	ratownik, ratownicza
<i>la</i> tirolesa	kolejka tyrolska
<i>las</i> vacaciones	wakacje
<i>el</i> verano	lato

FRECUENCIA	CZĘSTOTLIWOŚĆ
una vez	(jeden) raz
dos veces	dwa razy
nunca	nigdy
siempre	zawsze

GLOSARIO ALFABÉTICO

W słowniczku alfabetycznym znajdziesz wszystkie wyrazy zamieszczone w słowniczku tematycznym oraz wiele innych terminów, które pomogą Ci w zrozumieniu tekstów z podręcznika, nagrań audio, ćwiczeń i innych. Oznaczenia rodzaju rzeczownika oraz sposobu tworzenia form żeńskich rzeczowników i przymiotników są takie same, jak w słowniczku tematycznym.

el	rzeczownik występuje tylko w rodzaju męskim
la	rzeczownik występuje tylko w rodzaju żeńskim
el/la	forma rodzaju żeńskiego i męskiego rzeczownika jest taka sama
el	aby utworzyć rodzaj żeński, należy wymienić końcówkę -o na -a
el	aby utworzyć rodzaj żeński, należy dodać -a
el	aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a oraz usunąć akcent graficzny
Ø	nie używamy rodzajnika, a rzeczownik jest męski.
Ø	nie używamy rodzajnika, a rzeczownik jest żeński.
X	przymiotnik posiada taką samą formę męską i żeńską
X	aby utworzyć formę żeńską, należy wymienić końcówkę -o na -a
X	aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a
X	aby utworzyć formę żeńską, należy dodać -a oraz usunąć akcent graficzny

a menudo	często
a veces	czasami
el abanico	wachlarz
X abierto	otwarty
el abogado	adwokat
Ø abril	kwiecień
abrir	otwierać
la abuela	babcia
el abuelo	dziadek
X aburrido	nudny
X acompañado	w towarzystwie
acostarse (o < ue)	kłaść się
la actividad	czynność, zajęcie
las actividades físicas	aktywności fizyczne
X activo	aktywny, wiodący aktywny tryb życia
el actor	aktor
la actriz	aktorka
además	ponadto
la afición	zainteresowanie
la agencia de viajes	biuro podróży
Ø agosto	sierpień
ahí	tam
ahora	teraz
X alegre	wesoły
X alemán	niemiecki, Niemiec, język niemiecki
Ø Alemania	Niemcy
el algodón	bawełna
algún	jakiś
el almuerzo	lunch
las alpargatas	espadryle
X alto	wysoki
el amante	miłośnik
X amarillo	żółty
el ambiente	atmosfera
ambos	obydwaj
la americana	marynarka
el amigo	przyjaciel
X ancho	szeroki
el andaluz	andaluzyjski, Andaluzyjczyk
la animación	animacja
el/la animalista	troszczący się o prawa zwierząt
el año escolar	rok szkolny
anotar	notować
la antigüedad	starość
X antiguo	stary
el apellido	nazwisko
aprender	uczyć się
el aprendizaje	nauka
aprobar un examen	zaliczyć egzamin
los apuntes	notatki
aquí	tutaj
el área	teren, strefa
la arena	piasek
los aretes	kolczyki
Ø Argentina	Argentyna
X argentino	argentyński, Argentyńczyk
el arquitecto	architekt
el arte	sztuka
el arte abstracto	sztuka abstrakcyjna
la artesanía	rękodzieło
el artículo	artykuł, rodzajnik
el/la artista	artysta
la asignatura	przedmiot szkolny
el atletismo	lekkoatletyka

X	atrevido	odważny
<i>el</i>	aula	sala lekcyjna
<i>la</i>	aventura	przygoda
<i>el</i>	aventurero	awanturniczy
	ayudar	pomagać
X	azul	niebieski
<i>la</i>	bachata	bachata (taniec latynoski)
<i>el</i>	bailaor	tancerz flamenco
	bailar salsa	tańczyć salsę
<i>el</i>	bailarín	tancerz
<i>la</i>	bailarina	tancerka
<i>el</i>	baile	taniec
<i>el</i>	baile latino	taniec latynoski
<i>el</i>	baile moderno	taniec nowoczesny
X	bajo	niski
<i>el</i>	balé clásico	balet klasyczny
<i>el</i>	bañador	strój kąpielowy
	bañarse en la playa	kąpać się na plaży
<i>el</i>	baño	łazienka
<i>el</i>	bar	bar
X	barato	tani
<i>la</i>	barbacoa	grill
	bastante	całkiem, dość
X	beis	beżowy
<i>el</i>	béisbol	bejsbol
X	bello	piękny
<i>los</i>	besos	całusy
<i>la</i>	biblioteca	biblioteka
<i>la</i>	bici	rower (kolowialnie)
<i>la</i>	bicicleta	rower
<i>el</i>	bigote	wąsy
<i>la</i>	Biología	biologia
X	blanco	biały
<i>el</i>	blog	blog
<i>el</i>	bloguero	bloger
<i>la</i>	blusa	bluzka
<i>la</i>	boca	buzia
Bogotá		Bogota
<i>el</i>	boho	niekonwencjonalny, w stylu boho
X	boliviano	boliwijski, Boliwijczyk
<i>los</i>	bolsillos	kieszenie
<i>el</i>	bolso	torba, torebka
X	bonito	ładny
X	boricua	portorykański, Portorykańczyk
<i>las</i>	botas	botki, pełne buty
<i>los</i>	botones	guziki
	bucear	nurkować
	¡Buena suerte!	Powodzenia!
X	bueno	dobry
<i>la</i>	bufanda	szal
<i>el</i>	bujo	zeszyt w stylu <i>bullet journal</i>
	buscar	szukać
X	cada	każdy
<i>la</i>	cafetería	kawiarnia
<i>la</i>	caja	kasa sklepową, skrzynka
<i>los</i>	calcetines	skarpety
X	calvo	łysy
<i>el</i>	calzado	obuwie
<i>el</i>	camarero	kelner
	caminar	chodzić
<i>la</i>	camisa	koszula
<i>la</i>	camiseta	koszulka
<i>el</i>	campamento	obóz
<i>el</i>	campeonato	mistrzostwa
<i>el</i>	campo	wieś
<i>la</i>	canción	piosenka

<i>el/la</i>	cantante	piosenkarz
	cantar	śpiewać
<i>la</i>	capital	stolica
<i>el</i>	carácter	charakter
<i>el</i>	carné de estudiante	legitymacja studencka
X	caro	drogi
<i>la</i>	casa	dom
	casi	prawie
	casi siempre	prawie zawsze
	casual	w swobodnym stylu
X	catalán	kataloński, Katalończyk, język kataloński
Cataluña		Katalonia
<i>la</i>	cazadora	kurtka
	celebrar	świętować
<i>la</i>	cena	kolacja
	cenar	jeść kolację
<i>el</i>	céntimo	(euro)cent
<i>el</i>	centro comercial	centrum handlowe
	cerca	blisko
X	cerrado	zamknięty
<i>la</i>	chaqueta	kurtka, żakiet, marynarka
	chatear	czatować
	chatear con amigos	czatować z przyjaciółmi
<i>la</i>	chica	dziewczyna
<i>el</i>	chico	chłopak
X	chileno	chilijski, Chilijczyk
China		Chiny
X	chino	chiński, Chińczyk, język chiński
<i>la</i>	chiva	tradycyjny piętrowy środek transportu w Kolumbii
<i>el</i>	chullo	tradycyjna andyjska czapka z wełny alpaki
X	chulo	super, fajny (kolokwialnie)
<i>el</i>	churro	churro (smażone podłużne ciastko)
<i>el</i>	ciclismo	kolarstwo
<i>las</i>	Ciencias Sociales	nauki społeczne
<i>el</i>	cine	kino
<i>el</i>	cine alternativo	kino alternatywne
<i>la</i>	ciudad	miasto
X	claro	jasny
<i>la</i>	clase	lekcja, klasa
<i>las</i>	clases de baile	zajęcia z tańca
X	clásico	klasyczny
<i>el</i>	club	klub
<i>la</i>	cocina	kuchnia
X	cocinero	kucharz
<i>la</i>	colección	kolekcja
<i>el/la</i>	colega	kolega, koleżanka
<i>el</i>	colegio	szkoła
X	colombiano	kolumbijski, Kolumbijczyk
<i>el</i>	color	kolor
X	colorido	kolorowy
	combinar (con)	łączyć (z)
	combinar bien (con)	pasować (do)
<i>el</i>	comedor	jadalnia
<i>el</i>	comentario	komentarz
	comer	jeść obiad, jeść
<i>la</i>	comida	obiad, jedzenie
<i>la</i>	comida tradicional	tradycyjne jedzenie
<i>el</i>	compañero	kolega
<i>el</i>	compañero de viaje	towarzysz podróży
	compartir (con)	dzielić się (z)
<i>la</i>	competencia	współzawodnictwo, rywalizacja
<i>el</i>	complemento	dodatek
	comprar	kupować

<i>el</i>	compromiso	zaręczyny
⌘	común	częsty
<i>el</i>	concierto	koncert
<i>el/la</i>	concurante	konkursant, uczestnik konkursu
<i>el</i>	concurso	konkurs
	conocer (1os l.p: conozco)	znać, poznawać
	conocer nuevas personas	poznawać nowe osoby
	conocer personajes hispanos	poznawać osoby ze świata hiszpańskojęzycznego
<i>el</i>	consejo	rada
<i>la</i>	consola	konsola
⌘	contaminante	zanieczyszczający
⌘	contemporáneo	współczesny
<i>el</i>	contenido	zawartość
	contestar	odpowiadać, odbierać telefon
<i>el</i>	control	sprawdzian, kartkówka, kontrola
<i>la</i>	corbata	krawat
⌘	correcto	prawidłowy
<i>el</i>	correo electrónico	poczta elektroniczna, mail
	correr	biec
⌘	corto	krótki
<i>el</i>	cosmético	kosmetyk
	costar (o > ue)	kosztować
⌘	costarricense	kostarykański, Kostarykanin
<i>la</i>	costumbre	zwyczaj
<i>la</i>	costura	szycie
<i>el</i>	cómic	komiks
⌘	cómodo	wygodny
⌘	creativo	kreatywny
	Creo que...	Sądzę, że...
<i>las</i>	croquetas de jamón ibérico	krokiety z szynki iberyjskiej
<i>los</i>	cuadros	kwadraty
	¿Cuál...?	Który?, Jaki?
	¿Cuánto...?	Ile?
⌘	cubano	kubański, Kubańczyk
<i>la</i>	cuenta	konto
<i>la</i>	cultura	kultura
<i>el</i>	cumpleaños	urodziny
	cumplir x años	kończyć x lat
⌘	currante	ciężko pracujący, harujący
<i>el</i>	curso	kurs, roczny kurs nauki w szkole
<i>el</i>	curso de socorrista	kurs na ratownika
<i>el</i>	curso intensivo	kurs intensywny
<i>el</i>	curso online	kurs online
	dar besos	całować
	dar regalos	dawać prezenty
	De acuerdo.	Zgoda., W porządku.
	de día	za dnia
	de lunares	w grochy
	de noche	w nocy
<i>los</i>	deberes	zadanie domowe
	decidir	ustalić, zdecydować
	decir (e > i)	mówić
	dedicar (a)	przeznaczać (do/na)
⌘	definido	określony
⌘	delgado	szcupły
	depende (de)	zależać (od)
<i>la</i>	dependienta	ekspedientka
<i>el</i>	dependiente	ekspedient
<i>el</i>	deporte	sport
<i>los</i>	deportes acuáticos	sporty wodne
⌘	deportista	wysportowany
<i>el/la</i>	deportista	sportowiec
⌘	deportivo	sportowy
⌘	desagradable	niemiły
	desayunar	jeść śniadanie

<i>el</i>	desayuno	śniadanie
	descansar	odpoczywać
	describir	opisywać
<i>la</i>	descripción	opis
	descubrir	odkrywać
<i>el</i>	descuento	rabat, zniżka
	desear	życzyć sobie, chcieć
⌘	desgastado	przetarty, starty, zużyty
⌘	desorganizado	niezorganizowany
	despertarse (e > ie)	budzić się
⌘	despistado	roztargniony
<i>el</i>	destino	cel podróży
<i>el</i>	día	dzień
	dibujar cómics	rysować komiksy
∅	diciembre	grudzień
<i>la</i>	dieta mediterránea	dieta śródziemnomorska
	diferenciar	rozróżniać
⌘	diferente	inny, różny
⌘	difícil	trudny
<i>la</i>	dirección	adres
<i>el</i>	director	reżyser
<i>el</i>	diseñador	projektant
	diseñar	projektować
	disfrutar (de)	cieszyć się (z), korzystać (z)
<i>la</i>	diversión	rozrywka
<i>el</i>	DNI	dowód osobisty
<i>el</i>	documento	dokument
<i>el</i>	domingo	niedziela
<i>el</i>	dormilón	śpioch (o osobie)
	dormir (o > ue)	spać
	ducharse	kąpać się, brać prysznic
	durante	podczas
	durar	trwać
⌘	ecológico	ekologiczny
<i>la</i>	edad	wiek
<i>el</i>	edificio	budynek
<i>la</i>	Educación Física	WF
<i>la</i>	Educación para la Ciudadanía	WOS
<i>la</i>	Educación Plástica	plastyka
	efectivo	efektywny
<i>el</i>	efectivo	gotówka
<i>el</i>	resto del día	reszta dnia
<i>la</i>	elección	wybór
⌘	elegante	elegancki
	elegir (e > i)	wybierać
<i>el</i>	elemento	element
	empezar (e > ie)	zaczynać, zaczynać się
<i>el</i>	emprendedor	przedsiębiorczy
<i>el</i>	empresario	przedsiębiorca
	en bicicleta	na rowerze
	en cambio	natomiast
	en casa	w domu
	en clase	na zajęciach
	en grupo	w grupie
	en la red	w sieci
	en línea	online
⌘	Encantado.	Miło mi.
	encantar	uwielać
<i>la</i>	encuesta	ankieta
∅	enero	styczeń
	¡Enhorabuena!	Gratulacje!
<i>la</i>	entrada	wejście
<i>la</i>	entrada (para el cine/un concierto)	bilet wstępu, wejściówka (do kina, na koncert)
	entrar	wchodzić
	entre ... y ...	między ... i ...

	entre semana	w ciągu tygodnia
	entregar	dostarczać
el	entrenamiento	trening
	entrenar	trenować
	enviar	wysyłać
el	equipaje	bagaż
el	equipo	drużyna, sprzęt
la	equitación	jazda konna
	escribir	pisać
el	escritor	pisarz
	escuchar	słuchać
la	escuela primaria	szkoła podstawowa
	ese, esa, esos, esas	tamten, tamta, tamci, tamte
🇪🇸	España	Hiszpania
🇪🇸	español	hiszpański, Hiszpan, język hiszpański
	estar a la moda	być modnym, podążać za modą
	este, esta, estos, estas	ten, ta, ci, te
el	estilo	styl
🇪🇸	estrecho	wąski
🇪🇸	estresado	zestresowany
el/la	estudiante	uczeń
	estudiar	uczyć się
🇪🇸	estupendo	świetny
🇪🇸	étnico	etniczny
el	evento	wydarzenie
el	examen	egzamin, praca klasowa
la	excursión	wycieczka
🇪🇸	exótico	egzotyczny
la	experiencia	doświadczenie
🇪🇸	experimental	eksperymentalny
	experimentar	eksperymentować
el	experimento	eksperyment
🇪🇸	fácil	prosty
la	falda	spódniczka
la	familia	rodzina
la	familia anfitriona	rodzina goszcząca
el	familiar	krewny
🇪🇸	familiar	bliski, znany, rodzinny
🇪🇸	famoso	sławny
🇪🇸	fascinante	fascynujący
🇪🇸	fatal	fatalny, okropnie
la	fauna	fauna
🇪🇸	favorito	ulubiony
🇪🇸	febrero	luty
la	fecha	data
	¡Felicidades!	Wszystkiego najlepszego!
la	felicitación	życzenia, kartka z życzeniami
🇪🇸	feliz	szczęśliwy
🇪🇸	fenomenal	świetny, fenomenalny
🇪🇸	feo	brzydki
el	festival	festiwal
el	festival de cine	festiwal kina
la	fiesta	impreza, przyjęcie
la	figura	figura, kształt
el	filósofo	filozof
el	fin de semana	weekend
el	finde	weekend (kolokwialnie)
la	Física	fizyka
🇪🇸	flamenco	w stylu flamenco
el	flamenco	flamenco, hiszpański styl muzyczny
la	flor	kwiat
🇪🇸	fluorescente	fluorescencyjny
🇪🇸	folklórico	foklorystyczny
🇪🇸	formal	w stylu oficjalnym

la	fotografía	fotografia
🇪🇸	francés	francuski, Francuz, język francuski
🇪🇸	Francia	Francja
la	frecuencia	częstotliwość
	fuera	na zewnątrz
🇪🇸	fuerte	mocny
el	fútbol	piłka nożna
las	gafas	okulary
🇪🇸	gallego	galisyjski, Galisyjczyk, język galisyjski
	ganar	zarabiać, zwyciężać
la	generación	pokolenie
🇪🇸	genial	świetny, świetnie
la	gente	ludzie
la	Geografía	geografia
🇪🇸	geométrico	geometryczny
el	gimnasio	sala gimnastyczna
🇪🇸	gordito	puszysty (o osobie), grubiutki
la	gorra	czapka z daszkiem
el	gorro	czapka
	Gracias.	Dziękuję.
🇪🇸	grande	duży
el	grupo	grupa
🇪🇸	guapo	ładny, przystojny
🇪🇸	guay	fajny
la	guitarra	gitara
	gustar	lubić, podobać się
el	gusto	gust, upodobanie
el	hábito	zwyczaj
el	hablante	rozmówca
	hablar (de)	rozmawiać (o)
	hacer (1os. l.p: hago)	robić
	hacer fotos	robić zdjęcia
	hacer la maleta	pakować się
	hacer los deberes	odrabiać zadanie domowe
🇪🇸	hecho	zrobiony, wykonany, wyprodukowany
la	hermana	siostra
el	hermano	brat
🇪🇸	hippie	hipisowski
🇪🇸	hispanohablante	hiszpańskojęzyczny
la	Historia	historia (przedmiot szkolny)
la	historia	historia
el	historiador	historyk
el	historiador de arte	historyk sztuki
	¡Hola!	Cześć!
🇪🇸	holgado	luźny, oversize
la	hora	godzina
el	horario	plan zajęć, grafik
🇪🇸	horrible	okropny
🇪🇸	hortera	niewydarzony, kiczowaty
el	hospital	szpital
	¡A la última!	Ostatni krzyk mody!
la	idea	pomysł, idea
🇪🇸	ideal	idealny
🇪🇸	idéntico	identyczny
el	idioma	język
	igual	taki sam
el	imán	magnes
	improvisar	improwizować
🇪🇸	incómodo	niewygodny
🇪🇸	increíble	niesamowity
el	índice	indeks, wykaz
🇪🇸	individualista	indywidualistyczny
el/la	influencer	influencer
la	información	informacja

<i>la</i>	Informática	informatyka
	Inglaterra	Anglia
	inglés	angielski, Anglik, język angielski
	innecesario	niepotrzebny
	inscribirse (a)	zapisać się (na)
<i>la</i>	inspiración	inspiracja
<i>el</i>	instituto	szkoła średnia, instytut
	intelectual	intelektualny
	inteligente	inteligentny
	intenso	intensywny
	interactivo	interaktywny
<i>el</i>	intercambio	wymiana
	intercultural	międzykulturowy
	interesante	ciekawy, interesujący
	interesar	interesować
	inventar	wymyślić
	ir a	iść do, jechać do
	Italia	Włochy
	italiano	włoski, Włoch, język włoski
	japonés	japoński, Japończyk, język japoński
	Japón	Japonia
<i>el</i>	jersey	sweter
<i>la</i>	jornada cultural	dzień kultury
	joven	młody
<i>el</i>	juego de mesa	gra planszowa
<i>el</i>	jueves	czwartek
	juez	sędzia
	jugar (a) (u-ue)	grać (w)
	julio	lipiec
	junio	czerwiec
<i>el</i>	karaoke	karaoke
<i>el</i>	kilo	kilogram
	La Habana	Hawana
	la semana que viene	przyszły tydzień
<i>el</i>	laboratorio	laboratorium
<i>la</i>	lana	wełna
	largo	długi
<i>la</i>	lección	lekcja
	leer	czytać
	lejos	daleko
<i>la</i>	lengua extranjera	język obcy
<i>la</i>	Lengua Polaca	język polski
	levantarse	wstawać
<i>el</i>	libro	książka
<i>el</i>	libro histórico	książka historyczna
	Lisboa	Lizbona
<i>la</i>	literatura	literatura
<i>la</i>	literatura fantástica	literatura fantasy
<i>la</i>	llamada	rozmowa telefoniczna
	llamativo	krzykliwy
<i>la</i>	llegada	przybycie, przyjście
	llegar	przyjechać, spóźnić się
	llevar	nosić
	Lo siento.	Przykro mi.
	Londres	Londyn
<i>el</i>	lugar	miejsce
<i>el</i>	lugar de nacimiento	miejsce urodzenia
<i>el</i>	lunes	poniedziałek
<i>la</i>	madera	drewno
<i>la</i>	madre	matka, mama
	Madrid	Madryt
	madrileño	madrycki, madrytczyk
	madrugador	osoba, która wcześniej wstaje; ranny ptaszek
	majo	fajny, sympatyczny
<i>el</i>	maltrato	złe traktowanie

<i>la</i>	mañana	ranek
	mandar	wysłać, przesyłać
<i>la</i>	manga	rękaw
<i>la</i>	mano	ręka
<i>la</i>	mantilla	welon, tradycyjne hiszpańskie prześwitujące nakrycie głowy
<i>la</i>	marca	marka
<i>el</i>	marido	mąż
	marrón	brązowy
<i>el</i>	martes	wtorek
	marzo	marzec
	más o menos	mniej więcej
	más... que	bardziej... niż
<i>las</i>	Matemáticas	matematyka
<i>la</i>	materia	przedmiot szkolny
<i>el</i>	material	materiał
<i>el</i>	material contaminante	szkodliwy dla środowiska materiał
<i>las</i>	mates	matma (kolokwialnie)
	mayo	maj
	mayor	starszy
<i>la</i>	mayoría	większość
	¡Me apunto!	Piszę się!
	me parece	wydarza mi się
	me queda bien	dobrze na mnie leży
	media hora	pół godziny
	medianoche	północ
	médico	lekarz
<i>el</i>	mediodía	południe
	medir (e > i)	mierzyć
<i>el</i>	mediterráneo	śródlądowy
	el mejor, la mejor	najlepszy, najlepsza
	el mismo, la misma	ten sam, ta sama
	menos ... que	mniej...niż
<i>el</i>	mercado	rynek
<i>el</i>	metro	metr
	mexicano	meksykański, Meksykanin
	México	Meksyk
	mezclar	mieszać
	mi chica	moja dziewczyna
	mi chico	mój chłopak
<i>el</i>	miércoles	środa
<i>el</i>	minuto	minuta
	mirar	patrzeć na
<i>la</i>	mochila	plecak
<i>la</i>	moda	moda
	moderno	nowoczesny
<i>el</i>	modo	sposób
	¡Mola mucho!	Jest ekstra!
	molar	podobać się (kolokwialnie)
	mono	piękny, śliczny, słodki
<i>las</i>	montañas	góry
	montar a caballo	jeździć konno
	montar en bici	jechać na rowerze
	moreno	ciemnowłosy, szatyn
	mostaza	musztardowy
<i>los</i>	motivos	powody, przyczyny
	mucho	dużo, bardzo
<i>la</i>	mujer	kobieta, żona
<i>el</i>	mundial	światowy
<i>el</i>	mundo	świat
<i>el</i>	museo	muzeum
<i>la</i>	música	muzyka
<i>la</i>	música clásica	muzyka klasyczna
<i>la</i>	música electrónica	muzyka elektroniczna
	músico	muzyk

muy	bardzo
muy bien	bardzo dobrze
nacional	narodowy, krajowy
la nacionalidad	narodowość
nada	nic
la naranja	pomarańczowy
la nariz	nos
la natación	pływanie
los nativos digitales	cyfrowi tubylcy
la naturaleza	przyroda, natura
la necesario	potrzebny
necesitar	potrzebować
negociar	negocjować
la negro	czarny
la neutro	neutralny, nijaki
Ni idea.	Nie mam pojęcia.
la nieta	wnuczka
el nieto	wnuk
la noche	noc
las noticias	wiadomości (aktualne informacje)
la novela	powieść
la novia	dziewczyna, narzeczona
el noviembre	listopad
el novio	chłopak, narzeczony
la nuevo	nowy
el número	liczba
nunca	nigdy
o	lub
el objeto	przedmiot
obtener (str.130)	otrzymać
obtener "me gusta"	dostawać „lajki”
el ocio	czas wolny
el octubre	październik
los ojos	oczy
olvidar	zapominać
la opción	opcja
el optimismo	optymizm
ordenar la habitación	posprzątać pokój
la organización	organizacja
la organizado	zorganizowany
organizar	organizować
la original	oryginalny
la oscuro	ciemny
el/la oyente	słuchacz
el padre	ojciec
pagar	płacić
pagar en metálico	płacić gotówką
el país	kraj, państwo
la palabra	słowo
la pana	sztruks
los pantalones	spodnie
el paquete turístico	pakiet turystyczny
la parecido	podobny
la parecido (a)	podobny (do)
el parentesco	pokrewieństwo
el París	Paryż
el parque	park
participar en intercambio	uczestniczyć w wymianie
pasar tiempo	spędzać czas
pasear	spacerować
el paseo	spacer
la pasión	pasja
el patio	patio
peinarse	czesać się
el peine	grzebień

la peli	film (kolokwialnie)
la película	film
la pelirrojo	rudy
el pelo	włosy
la pendiente	do zrobienia
los pendientes	kolczyki
pensar (e > ie)	myśleć
la pequeño	mały
perfectamente	świetnie, doskonale
el perfil	profil
pero	ale
el personaje	postać, osobowość
la peruano	peruwiański, Peruwiańczyk
pesar	ważyć
el picnic	piknik
la piel	skóra
pintar	malować
el pintor	malarz
la pintura	malarstwo
la piscina	basen
el plan	plan
el planeta	planeta
planificar el tiempo	planować czas
planificar el viaje	planować podróż
el plato	talerz, danie
los platos típicos	typowe dania
la playa	plaża
la plaza	plac
la plaza mayor	~stary rynek
la población	zaludnienie, ludność
poco	mało
poder (o-ue)	móc
el poema	wiersz
la polaco	polski, Polak, język polski
la Polonia	Polska
el poncho	ponczo
por ciento	procent
por eso	dlatego
por la mañana	rano
por la noche	wieczorem, w nocy
por la tarde	po południu
¿Por qué...?	Dlaczego...?
porfa	proszę (kolokwialne)
porque	dlatego że, ponieważ, bo
el/la portero	bramkarz
el Portugal	Portugalia
la portugués	portugalski, Portugalczyk, język portugalski
posible	możliwy, możliwe
la práctico	praktyczny
el precio	cena
la precioso	wartościowe
la precolombino	prekolumbijski
la preferido	ulubiony
preferir (e > i)	woleć
preocupado (por)	przejęty (czymś)
la prima	kuzynka
el primo	kuzyn
probar comida (o > ue)	próbować jedzenia
el profesor	nauczyciel
el profesor nativo	nauczyciel będący rodzimymi użytkownikami języka
el programa	program
el proyecto	projekt
la publicación	publikacja, post, wpis
publicar entradas	publikować wpisy

	publicar fotos	publikować zdjęcia
✚	puertorriqueño	portorykański, Portorykańczyk
	¡Qué emoción!	Jak super!
	¿Qué tal?	Jak tam?
	quedar (con alguien)	spotkać się (z kimś), umówić się (z kimś)
	querer (e > ie)	chcieć, kochać
la	Química	chemia
el	rasgo	cecha
los	recuerdos	pamiętki
las	redes sociales	sieci społecznościowe
	regalar	prezentować
el	regalo	prezent
✚	regional	regionalny
	regresar	wracać
Ø	Reino Unido	Zjednoczone Królestwo
✚	relajante	relaksujący
	rélax en la playa	relaks na plaży
la	remolacha	burak
	representar	przedstawiać, reprezentować
	responder	odpowiadać, odbierać telefon
✚	restante	pozostałe
la	revista	czasopismo
Ø	Roma	Rzym
✚	rubio	jasnowłosy, blondyn
la	ruta	ścieżka
la	rutina	rutyna
el	sábado	sobota
la	sala de profesores	pokój nauczycielski
la	salida	wyjście
	salir de casa	wychodzić z domu
el	saludo	pozdrowienia
	¡Saludos!	Pozrowienia!
la	semana	tydzień
Ø	septiembre	wrzesień
	ser amante de	być miłośnikiem (czegoś)
	ser un rollo	być nudnym (kolokwialnie)
la	serie	serial
✚	serio	poważny
las	sesiones de cine	seanse filmowe
la	sesión (de cine)	seans kinowy
	siempre	zawsze
✚	simpático	sympatyczny
el	sitio web	strona internetowa
el	snowboard	snowboard
la	sobrina	siostrzenica, bratanica
el	sobrino	siostrzeniec, bratanek
✚	sociable	towarzyski
✚	social	społeczny
el/la	socorrista	ratownik, ratowniczką
✚	sola	sama
✚	solo	sam, samemu
	soplar	dmuchać
	¡Sorpresa!	Niepodzianka!
	suspender	oblać egzamin
el	taco	meksykańskie danie na bazie tortilli kukurydzianej
✚	talentoso	utalentowany
el	taller	warsztaty
el	tándem	spotkanie kilku osób w celu wspólnej pracy, np. wspólnej nauki języków obcych
las	taquillas	szafki
la	tarde	popołudnie
la	tarea	zadanie
la	tarta	tort
el/la	taxista	taksówkarz

el	teatro	teatr
el	teléfono móvil	telefon komórkowy
el	tema favorito	ulubiony temat (do rozmowy)
la	tendencia	tendencja
	tener control (sobre) (str.131)	mieć kontrolę (nad)
	tener un grupo en una red social	mieć grupę w sieciach społecznościowych
el	tenis	tenis
	terminar	kończyć, kończyć się
el	texto	tekst
la	tía	ciocia
el	tiempo	czas
el	tiempo libre	czas wolny
✚	tímido	nieśmiały
el	tío	wujek
la	tiroleza	kolejka tyrolska
el	titular	naгіówek
	tocar la guitarra	grać na gitarze
✚	tonto	głupi
el	trabajo	praca
el	traductor online	tłumacz online
✚	tranquilo	spokojny
✚	triste	smutny
✚	tropical	tropikalny
el	turismo gastronómico	turystyka kulinarna
el	turismo urbano	turystyka miejska
	un cuarto (de hora)	kwadrans
	un poco (de)	trochę
✚	universitario	uniwersytecki
✚	urbano	miejski
	usar aplicaciones	używać aplikacji
	usar diccionario	używać słownika
	usar redes sociales	korzystać z sieci społecznościowych
las	vacaciones	wakacje
✚	vago	leniwy
	Vale.	Dobrze., Dobra.
	(dos) veces	(dwa) razy
	ver	widzieć
	ver películas	oglądać filmy
	ver series	oglądać seriale
el	verano	lato
el	vestido de boda	suknia ślubna
	vestirse (e > i)	ubierać się
	(una) vez	(jeden) raz
	viajar	podróżowanie
	viajar a	podróżować do, jechać do
	viajar por	podróżować po, jeździć po
el	viaje	podróż
✚	viajero	podróżnik
los	videojuegos	gry wideo
el	viernes	piątek
	visita al museo	wizyta w muzeum
	visitar	odwiedzać
	visitar lugares	odwiedzać miejsca
	vivir (en)	mieszkać (w)
el	volantín	tradycyjny chilijski latawiec
el	voluntariado	wolontariat
	volver (o-ue)	wracać
el	windsurf	windsurfing
	y	i, oraz, a
el	yoga	yoga
la	zapatillas	pantofle, buty sportowe
los	zapatos de tacón	buty na obcasie
la	zumba	zumba, rodzaj aerobiku połączonego z tańcem

W tabeli mieszczą się odmiany wszystkich czasowników w czasie teraźniejszym, które pojawiły się w podręczniku. Najpierw przedstawiamy odmianę trzech przykładowych czasowników regularnych (*verbos regulares*): *estudiar* jako przykład czasowników zakończonych na -AR, *comer* jako przykład czasowników zakończonych na -ER i *vivir* jako przykład czasowników zakończonych na -IR. W przypadku czasowników nieregularnych (*verbos irregulares*) zaznaczyliśmy na niebiesko ich nieregularność. Czasowniki całkowicie nieregularne mają całą odmianę zaznaczoną na niebiesko. Na końcu zamieściliśmy odmianę czasowników zwrotnych i pronominalnych regularnych i nieregularnych (*verbos reflexivos y pronominales regulares e irregulares*).

VERBOS REGULARES

estudiar (uczyć się)

Participio: estudiado

yo	estudio
tú	estudias
él/ella/usted	estudia
nosotros/-as	estudiamos
vosotros/-as	estudiáis
ellos/-as, ustedes	estudian

comer (jeść obiad, jeść)

Participio: comido

yo	como
tú	comes
él/ella/usted	come
nosotros/-as	comemos
vosotros/-as	coméis
ellos/-as, ustedes	comen

vivir (mieszkać, żyć)

Participio: vivido

yo	vivo
tú	vives
él/ella/usted	vive
nosotros/-as	vivimos
vosotros/-as	vivís
ellos/-as, ustedes	viven

VERBOS IRREGULARES

aprobar (zaliczyć)

Participio: aprobado

yo	apr <u>ue</u> bo
tú	apr <u>ue</u> bas
él/ella/usted	apr <u>ue</u> ba
nosotros/-as	aprobamos
vosotros/-as	aprobáis
ellos/-as, ustedes	apr <u>ue</u> ban

conocer (znać, poznawać)

Participio: conocido

yo	cono <u>zco</u>
tú	conoces
él/ella/usted	conoce
nosotros/-as	conocemos
vosotros/-as	conocéis
ellos/-as, ustedes	conocen

costar (kosztować)

Participio: costado

yo	-
tú	-
él/ella/usted	<u>cue</u> sta
nosotros/-as	-
vosotros/-as	-
ellos/-as, ustedes	<u>cue</u> stan

dar (dawać)

Participio: dado

yo	<u>doy</u>
tú	das
él/ella/usted	da
nosotros/-as	damos
vosotros/-as	<u>dais</u>
ellos/-as, ustedes	dan

decir (mówić)

Participio: dicho

yo	<u>digo</u>
tú	dices
él/ella/usted	<u>dice</u>
nosotros/-as	decimos
vosotros/-as	decís
ellos/-as, ustedes	<u>dicen</u>

dormir (spać)

Participio: dormido

yo	<u>duermo</u>
tú	<u>duermes</u>
él/ella/usted	<u>duerme</u>
nosotros/-as	dormimos
vosotros/-as	dormís
ellos/-as, ustedes	<u>duermen</u>

elegir (wybierać)

Participio: elegido

yo	<u>elijo</u>
tú	eliges
él/ella/usted	<u>elige</u>
nosotros/-as	elegimos
vosotros/-as	elegís
ellos/-as, ustedes	<u>eligen</u>

empezar (zaczynać)

Participio: empezado

yo	emp <u>iezo</u>
tú	emp <u>iezas</u>
él/ella/usted	emp <u>ieza</u>
nosotros/-as	empezamos
vosotros/-as	empezáis
ellos/-as, ustedes	emp <u>iezan</u>

enviar (wysłać)

Participio: enviado

yo	env <u>ío</u>
tú	env <u>ías</u>
él/ella/usted	env <u>ía</u>
nosotros/-as	enviamos
vosotros/-as	enviáis
ellos/-as, ustedes	env <u>ían</u>

estar (być)

Participio: estado

yo	est <u>oy</u>
tú	est <u>ás</u>
él/ella/usted	est <u>á</u>
nosotros/-as	estamos
vosotros/-as	estáis
ellos/-as, ustedes	est <u>án</u>

hacer (robić)

Participio: hecho

yo	hag <u>o</u>
tú	haces
él/ella/usted	hace
nosotros/-as	hacemos
vosotros/-as	hacéis
ellos/-as, ustedes	hacen

ir (iść, jechać)

Participio: ido

yo	<u>voy</u>
tú	<u>vas</u>
él/ella/usted	<u>va</u>
nosotros/-as	<u>vamos</u>
vosotros/-as	<u>vais</u>
ellos/-as, ustedes	<u>van</u>

jugar (grać)

Participio: jugado

yo	<u>juego</u>
tú	<u>juegas</u>
él/ella/usted	<u>juega</u>
nosotros/-as	jugamos
vosotros/-as	jugáis
ellos/-as, ustedes	<u>juegan</u>

obtener (otrzymać)

Participio: obtenido

yo	obtengo
tú	obtienes
él/ella/usted	obtiene
nosotros/-as	obtenemos
vosotros/-as	obtenéis
ellos/-as, ustedes	obtienen

pensar (myśleć)

Participio: pensado

yo	<u>pienso</u>
tú	<u>piensas</u>
él/ella/usted	<u>piensa</u>
nosotros/-as	pensamos
vosotros/-as	pensáis
ellos/-as, ustedes	<u>piensan</u>

poder (móc)

Participio: podido

yo	<u>puedo</u>
tú	<u>puedes</u>
él/ella/usted	<u>puede</u>
nosotros/-as	podemos
vosotros/-as	podéis
ellos/-as, ustedes	<u>pueden</u>

VERBOS IRREGULARES

preferir (woleć)

Participio: preferido

yo prefiero
tú prefieres
él/ella/usted prefiere
nosotros/-as preferimos
vosotros/-as preferís
ellos/-as, ustedes prefieren

probar (próbować)

Participio: probado

yo pruebo
tú pruebas
él/ella/usted prueba
nosotros/-as probamos
vosotros/-as probáis
ellos/-as, ustedes prueban

querer (chcieć, kochać)

Participio: querido

yo quiero
tú quieres
él/ella/usted quiere
nosotros/-as queremos
vosotros/-as queréis
ellos/-as, ustedes quieren

salir (wychodzić)

Participio: salido

yo salgo
tú sales
él/ella/usted sale
nosotros/-as salimos
vosotros/-as salís
ellos/-as, ustedes salen

ser (być)

Participio: sido

yo soy
tú eres
él/ella/usted es
nosotros/-as somos
vosotros/-as sois
ellos/-as, ustedes son

tener (mieć)

Participio: tenido

yo tengo
tú tienes
él/ella/usted tiene
nosotros/-as tenemos
vosotros/-as tenéis
ellos/-as, ustedes tienen

ver (oglądać)

Participio: visto

yo veo
tú ves
él/ella/usted ve
nosotros/-as vemos
vosotros/-as véis
ellos/-as, ustedes ven

volver (wracać)

Participio: vuelto

yo vuelvo
tú vuelves
él/ella/usted vuelve
nosotros/-as volvemos
vosotros/-as volvéis
ellos/-as, ustedes vuelven

VERBOS REFLEXIVOS Y PRONOMINALES REGULARES E IRREGULARES

acostarse (kłaść się)

Participio: acostado

yo me acuesto
tú te acuestas
él/ella/usted se acuesta
nosotros/-as nos acostamos
vosotros/-as os acostáis
ellos/-as, ustedes se acuestan

bañarse (kąpać się)

Participio: bañado

yo me baño
tú te bañas
él/ella/usted se baña
nosotros/-as nos bañamos
vosotros/-as os bañáis
ellos/-as, ustedes se bañan

despertarse (budzić się)

Participio: despertado

yo me despierto
tú te despiertas
él/ella/usted se despierta
nosotros/-as nos despertamos
vosotros/-as os despertáis
ellos/-as, ustedes se despiertan

ducharse (brać prysznic)

Participio: duchado

yo me ducho
tú te duchas
él/ella/usted se ducha
nosotros/-as nos duchamos
vosotros/-as os ducháis
ellos/-as, ustedes se duchan

inscribirse (zapisać się)

Participio: inscrito

yo me inscribo
tú te inscribes
él/ella/usted se inscribe
nosotros/-as nos inscribimos
vosotros/-as os inscribís
ellos/-as, ustedes se inscriben

llamarse (nazywać się)

Participio: llamado

yo me llamo
tú te llamas
él/ella/usted se llama
nosotros/-as nos llamamos
vosotros/-as os llamáis
ellos/-as, ustedes se llaman

vestirse (ubierać się)

Participio: vestido

yo me visto
tú te vistes
él/ella/usted se viste
nosotros/-as nos vestimos
vosotros/-as os vestís
ellos/-as, ustedes se visten

GLOSARIO DE COMBINACIONES VERBALES

Tutaj znajdziesz uporządkowane alfabetycznie czasowniki, które pojawiły się w poprzednich rozdziałach wraz z wybranymi znaczeniami zgodnymi z materiałem zawartym w podręczniku. Do każdego czasownika dodaliśmy następujące informacje:

- tłumaczenie bezokolicznika na język polski w podanym kontekście. W niektórych przypadkach podajemy więcej niż jedno znaczenie tego samego czasownika, co zostało oznaczone numerami w nawiasach (1, 2)
- sposób odmiany czasownika (odmiana regularna, nieregularna, czasownik zwrotny lub pronominalny regularny, nieregularny). Ponadto w przypadku czasowników nieregularnych podpowiadamy, jak należy je odmieniać.
- najczęstsze związki wyrazowe z danym czasownikiem i przykłady zdań wraz z tłumaczeniem na język polski.
- popularne wyrażenia z użyciem danego czasownika, na poziomie podstawowym. Każde z połączeń oddzielamy symbolem (»).
- wyrazy pokrewne lub bliskie znaczeniowo (rzeczowniki, przymiotniki) wraz z ich tłumaczeniem na język polski.

abrazar (1)

obejmować,
przytulać

ACTIVIDADES
str. 38 - Hecho en
Iberoamérica

EXPRESIONES FRECUENTES:

abrazar » fuertemente
mocno » przytulić

VERBO REGULAR

alguien **abrazo a** alguien
ktoś kogoś obejmuje

Abrazo a mi hermano todo el tiempo.
Cały czas obejmuję/przytulam mojego brata.

PALABRAS CERCANAS:

el abrazo
przytulenie, uścisk

abrazar (2)

obejmować

ACTIVIDADES
str. 38 - Hecho en
Iberoamérica

VERBO REGULAR

alguien **abrazo** algo
ktoś coś obejmuje

Abrazo la almohada cuando duermo.
Obejmuję poduszkę kiedy śpię.

abrazarse

obejmować się

ACTIVIDADES
str. 38 - Hecho en
Iberoamérica

VERBO PRONOMINAL REGULAR

dos (o más) personas **se abrazan**
ktoś się z kimś obejmuje

Nos abrazamos mucho.
Często się obejmujemy.

EXPRESIONES FRECUENTES:

abrazarse » mucho » poco
często » rzadko » się obejmować

PALABRAS CERCANAS:

el abrazo
uścisk

abrir (1)

otwierać

ACTIVIDADES
str. 44 - zadanie 5

VERBO REGULAR

alguien **abre** algo
ktoś coś otwiera

Mi abuelo siempre abre los regalos al momento.
Mój dziadek otwiera prezenty w momencie ich otrzymania.

EXPRESIONES FRECUENTES:

abrir » la puerta » un correo
otwierać » drzwi » pocztę

PALABRAS CERCANAS:

abierto/-a
otwarty/a

abrir (2)

otwierać
być otwartym (o
lokalu)

ACTIVIDADES
str. 93 - zadanie 10

VERBO REGULAR

un lugar **abre**
lokal jest otwarty/ jest czynny

La biblioteca abre a las nueve.
Otwierają bibliotekę o dziewiętej.

EXPRESIONES FRECUENTES:

abrir a + la/las + hora
otwierać o + godzinie
abrir de + hora + a + hora
być otwartym od + godzina do + godzina
abrir desde + la/las + hora
abrir hasta + la/las + hora
być otwartym od + godziny
być otwartym do + godziny

PALABRAS CERCANAS:

abierto/-a
otwarty/-a

acostarse

kłaść się

ACTIVIDADES
str. 98-101 - en el probador
3, roz. 4

VERBO REFLEXIVO IRREGULAR (O-UE)

alguien **se acuesta**
ktoś się kładzie

Me acuesto a las diez, muy temprano.
Kładę się o dziesiątej, bardzo wcześnie.

EXPRESIONES FRECUENTES:

acostarse » tarde » temprano » pronto
kłaść się » późno » wcześnie » szybko

aprender (1)

nauczyć się,
przyswajać wiedzę

ACTIVIDADES
str. 29 - zadanie 9

VERBO REGULAR

alguien **aprende** algo
ktoś się czegoś uczy
alguien **aprende** sobre algo
ktoś uczy się na temat czegoś

Aprendemos español en el insti.
Uczymy się hiszpańskiego w liceum.
Aprendemos sobre cultura española en la clase.
Na lekcji uczymy się na temat kultury Hiszpanii.

EXPRESIONES FRECUENTES:

aprender » una canción » un idioma » una regla
nauczyć się » piosenki » języka » zasady

PALABRAS CERCANAS:

el aprendizaje
nauka, proces uczenia się

aprender (2)

nauczyć się,
przyswajać wiedzę

ACTIVIDADES
str. 29 - zadanie 9

VERBO REGULAR

alguien **aprende a** hacer algo
ktoś uczy się coś robić

Aprendo a nadar con mi hermano.
Uczę się pływać z moim bratem.

EXPRESIONES FRECUENTES:

aprender » a nadar » a bailar » a cocinar
nauczyć się » pływać » tańczyć » gotować

PALABRAS CERCANAS:

el aprendizaje
nauka, proces uczenia się

bailar

tańczyć

ACTIVIDADES
str. 29 - zadanie 9

VERBO REGULAR

alguien **baila**
ktoś tańczy

Bailamos en la fiesta todo el tiempo.
Na imprezie cały czas tańczymy.

EXPRESIONES FRECUENTES:

bailar » en pareja » bien » mal » sin ritmo
tańczyć » w parach » dobrze » źle » bez poczucia
rytmu

PALABRAS CERCANAS:

el baile
taniec
el bailarín/la bailarina
tancerz/ tancerka

buscar

szukać

VERBO REGULAR

alguien **busca** a alguien

ktoś kogoś szuka

alguien **busca** algo

ktoś czegoś szuka

ACTIVIDADES
str. 24 - zadanie 7

Busco a Elvira, ¿sabes dónde está?

Szukam Elviry. Czy wiesz gdzie jest?

Busco un libro de Sapkowski.

Szukam książki Sapkowskiego.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

buscar»en la red»una información»un curso

szukać»w sieci»informacji»kursu

■ PALABRAS CERCANAS:

la búsqueda

poszukiwanie

cantar

śpiewać

VERBO REGULAR

alguien **canta** algo

ktoś coś śpiewa

ACTIVIDADES
str. 25 - zadanie 9
str. 28-29 en el probador 3
str. 44 - zadanie 5

Cantamos muchas canciones en el coro de la escuela.

Śpiewamy wiele piosenek w szkolnym chórze.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

cantar»una canción»a capela»a dúo»afinadamente»cumpleaños feliz
śpiewać»piosenkę»a capela»
w duecie»czysto»sto lat

■ PALABRAS CERCANAS:

la canción

piosenka

el cantante/la cantante

piosenkarz/piosenkarka

cenar

jeść kolację

VERBO REGULAR

alguien **cena**

ktoś je kolację

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el probador
3 roz. 4

Cenamos temprano, a las nueve de la noche.

Jemy kolację wcześniej, o dziewiątej w nocy.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

cenar»en casa»fuera de casa»con amigos
invitar a cenar»quedar a cenar
jeść kolację w domu»poza domem»z przyjaciółmi
zaprosić na kolację»umówić się na kolację

■ PALABRAS CERCANAS:

la cena

kolacja

cerrar (1)

zamykać

VERBO IRREGULAR (E-IE)

alguien **cierra** algo

ktoś coś zamyka

ACTIVIDADES
str. 92-93 en el probador 1
roz. 4

Cerramos el libro para hacer el examen.

Zamykamy książki by napisać sprawdzian.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

cerrar»con llave»la puerta»todo»antes de salir
zamykać na klucz»drzwi»wszystko»przed wyjściem

■ PALABRAS CERCANAS:

el cierre

zamknięcie, zamek

cerrar (2)

zamykać,
być zamkniętym (o
lokalu)

VERBO IRREGULAR (E-IE)

un establecimiento **cierra**

lokal jest zamknięty/zamykają lokal

ACTIVIDADES
str. 92-93 en el probador
1 roz. 4

La biblioteca cierra durante una semana.

Zamykają bibliotekę na tydzień.

Biblioteka jest zamknięta przez tydzień.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

cerrar»los fines de semana»al mediodía»por vacaciones
zamykać»na weekendy»w południe»przez wakacje

■ PALABRAS CERCANAS:

la hora de cierre

godzina zamknięcia

combinar (1)

pasować

VERBO REGULAR

algo **combina** bien/mal

coś pasuje/nie pasuje

ACTIVIDADES
str. 72-73 - en el probador
2 roz. 3

Este pantalón y esa camiseta combinan bien.

Te spodnie i tamta koszulka pasują do siebie.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

combinar»bien»mal

pasować»nie pasować

combinar (2)

zestawiać, łączyć

VERBO REGULAR

alguien **combina** algo con algo

ktoś łączy coś z czymś

ACTIVIDADES
str. 72-73 - en el probador
2 roz. 3

La camiseta combina con el pantalón.

Koszulka pasuje do spodni.

Combino prendas clásicas con complementos modernos.

Łączę klasyczne ubrania z nowoczesnymi dodatkami.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

combinar»colores

zestawiać»kolory

łączyć»kolory

■ PALABRAS CERCANAS:

la combinación

połączenie, zestawienie

comer (1)

jeść

VERBO REGULAR

alguien **come** algo

ktoś coś je

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el probador
3 roz. 4

Mis padres comen solo vegetales.

Moi rodzice jedzą tylko warzywa.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

comer»bien»sano»mucho»poco

jeść dobrze»zdrowo»dużo»mało

■ PALABRAS CERCANAS:

la comida (alimento)

jedzenie, posiłek

el comedor

jadalnia, stołówka

comer (2)

jeść obiad

VERBO REGULAR

alguien **come**

ktoś je obiad

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el probador
3 roz. 4

Los españoles comen alrededor de las tres de la tarde.

Hiszpanie jedzą obiad około trzeciej po południu.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

comer»tarde»temprano»en casa»fuera de casa»solo»con alguien

jeść»obiad»późno»wcześnie»w domu»poza

domem»sam/-a»z kimś

■ PALABRAS CERCANAS:

la comida (momento del día)

obiad

comprar

kupować

VERBO REGULAR

alguien **compra** algo

ktoś coś kupuje

ACTIVIDADES
str. 95 - zadanie 4

Compramos las entradas para el festival.

Kupujemy bilety (wstępu) i na festiwal.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

comprar»billetes»entradas para el teatro»con descuento»mucho

kupować bilety»bilety (wstępu) do teatru»ze

zniżką»dużo

■ PALABRAS CERCANAS:

la compra

zakupy

el comprador/la compradora

klient/ klientka

comprobar

sprawdzać

VERBO IRREGULAR (O-UE)

alguien **comprueba** algo

ktoś coś sprawdza

ACTIVIDADES
str. 89 - zadanie A

Comprueba tus datos, por favor.

Proszę, sprawdź poprawność twoich danych.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

comprobar»en persona»resultados»el móvil»los deberes»examen

sprawdzać»osobiście»wyniki»telefon»zadania

domowe»egzamin

■ PALABRAS CERCANAS:

la comprobación

sprawdzenie, potwierdzenie

conocer (1)

znać

VERBO IRREGULAR (1 OSOBA- CONOZCO)

alguien **conoce** algo

ktoś coś zna

alguien **conoce a** alguien

ktoś kogoś zna

ACTIVIDADES
str. 29-zadanie 10

Conozco a la directora del colegio.

Znam dyrektorkę szkoły.

Conozco la geografía de Europa muy bien.

Znam bardzo dobrze geografię Europy.

EXPRESIONES FRECUENTES:

conocer»con detalle»gente»de vista»mucho
znać»dokładnie»ludzi»z widzenia»dobrze

PALABRAS CERCANAS:

conocido/conocida
znajomy, znajoma

conocer (2)

poznawać

VERBO IRREGULAR (1 OSOBA- CONOZCO)

alguien **conoce** algo

ktoś coś poznaje

alguien **conoce a** alguien

ktoś kogoś poznaje

ACTIVIDADES
str. 29-zadanie 10

Ana conoce mucha gente cuando viaja.

Ana poznaje wielu nowych ludzi gdy podróżuje.

En la clase conocemos una cultura nueva.

Na lekcji poznajemy nową kulturę.

EXPRESIONES FRECUENTES:

conocer»con detalle»gente»mucho
poznawać»dokładnie»ludzi»dobrze

PALABRAS CERCANAS:

conocido/conocida
znajomy, znajoma

decidir

decydować,
decydować się na,
podejmować decyzję

VERBO REGULAR

alguien **decide** hacer algo

ktoś decyduje się coś zrobić

¿Qué decides: ir al cine o ir de compras?

Na co się decydujesz: iść do kina czy iść na zakupy?

ACTIVIDADES
str. 76-zadanie 6

EXPRESIONES FRECUENTES:

decidir»rápido»sin preguntar
podejmować decyzję»szybko»bez pytania

PALABRAS CERCANAS:

la decisión
decyzja

desayunar

jeść śniadanie

VERBO REGULAR

alguien **desayuna**

ktoś coś je na śniadanie

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el
probador 3 roz.4

Desayunamos cereales con leche.

Na śniadanie jemy płatki z mlekiem.

EXPRESIONES FRECUENTES:

desayunar»fuerte»mucho»poco»cada
día
jeść obfite śniadanie»jeść małe śniadanie
»Codziennie jem śniadanie

PALABRAS CERCANAS:

el desayuno
śniadanie

desear (1)

pragnąć, bardzo
chcieć

VERBO REGULAR

alguien **desea** hacer algo

ktoś pragnie coś zrobić

Deseo tener más tiempo libre.

Pragnę mieć więcej wolnego czasu.

ACTIVIDADES
str. 50-zadanie 2

EXPRESIONES FRECUENTES:

desear»mucho
pragnąć»bardzo

PALABRAS CERCANAS:

el deseo
życzenie, pragnienie

desear (2)

życzyć

życzyć sobie

VERBO REGULAR

alguien **desea** algo

ktoś czegoś sobie życzy

alguien **le desea** algo a alguien

ktoś komuś czegoś życzy

ACTIVIDADES
str. 50-zadanie 2

¿Qué deseas, té o café?

Czego sobie życzysz: herbaty czy kawy?

Te deseo feliz cumpleaños.

Życzę ci wszystkiego najlepszego z okazji urodzin.

EXPRESIONES FRECUENTES:

desear»suerte»feliz cumpleaños
życzyć szczęścia»życzyć wszystkiego najlepszego z
okazji urodzin

PALABRAS CERCANAS:

el deseo
życzenie

despertarse

budzić się

VERBO PRONOMINAL IRREGULAR (E-IE)

alguien **se despierta**

ktoś się budzi

ACTIVIDADES
str. 98-102 en el probador
3 roz. 4

Mi hermana se despierta a las ocho todos los días.

Moja siostra codziennie budzi się o ósmej.

EXPRESIONES FRECUENTES:

despertarse»tarde»temprano»por la noche
budzić się»późno»wcześnie»w nocy

PALABRAS CERCANAS:

el despertador
budzik

ducharse

brać prysznic

VERBO REFLEXIVO REGULAR

alguien **se ducha**

ktoś bierze prysznic

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el probador
3 roz. 4

Me ducho por las mañanas antes de salir.

Biorę prysznic rano, przed wyjściem.

EXPRESIONES FRECUENTES:

ducharse»rápido»con agua fría»con agua
caliente
brać»szybki prysznic»w zimnej wodzie»w gorącej
wodzie

PALABRAS CERCANAS:

la ducha
prysznic

durar

trwać

VERBO REGULAR

algo **dura** un tiempo

coś trwa ileś

ACTIVIDADES
str. 92-zadanie 9

La clase dura cuarenta y cinco minutos.

Lekcja trwa czterdzieści pięć minut.

EXPRESIONES FRECUENTES:

durar»poco tiempo»mucho tiempo
trawać»krótko»długo

PALABRAS CERCANAS:

la duración
czas trwania

elegir

wybierać,
decydować się na
coś

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien **elige** algo

ktoś wybiera coś

alguien **elige** hacer algo

ktoś decyduje się na zrobienie czegoś

ACTIVIDADES
str. 76-zadanie 6
str. 94-zadanie 1

Nosotros elegimos los patines negros.

Wybieramy czarne łyżwy.

Ramón siempre elige ser el líder.

Ramón zawsze decyduje się być liderem.

EXPRESIONES FRECUENTES:

elegir»un regalo»el vestido»a una persona
para...
wybierać»prezent»sukienkę»osobę do...

PALABRAS CERCANAS:

la elección
wybór
el elegido/la elegida
wybrany/wybrana

empezar (1)

rozpoczynać,
zaczynać

ACTIVIDADES
str. 92-93 en el probador
1 roz. 4

VERBO IRREGULAR (E-IE)

algo **empieza**
coś się zaczyna/rozpoczyna
alguien **empieza** algo
ktoś coś rozpoczyna

Empieza hoy el curso escolar.
Dziś zaczyna się/rozpoczyna się rok szkolny.
Siempre empiezo mi día con el desayuno.
Zawsze zaczynam mój dzień od śniadania.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

empezar »a tiempo»ya»de cero»a + la/las + hora»tarde»temprano
rozpoczynać »na czas»już»od zera, o + godzinie»późno»wcześnie

■ PALABRAS CERCANAS:

el inicio
początek, rozpoczęcie

empezar (2)

zaczynać

ACTIVIDADES
str. 92-93 en el probador
1 roz. 4

VERBO IRREGULAR (E-IE)

alguien **empieza a hacer** algo
ktoś zaczyna coś robić

Empezamos a estudiar hoy para los exámenes.
Zaczynamy dziś się uczyć do egzaminów.

encantar

zachwycać,
uwielbiać

ACTIVIDADES
str. 72-zadanie 7

VERBO REGULAR

a alguien **le encanta** algo o hacer algo
coś kogoś zachwyca/ktoś coś uwielbia (robić)

A mí me encanta montar en bicicleta.
Uwielbiam jeździć na rowerze.

escribir

polski

ACTIVIDADES
str. 24-zadanie 7
str. 25-zadanie 9

VERBO REGULAR

alguien **escribe** algo
ktoś coś pisze

¿Escribís mensajes en el chat grupal?
Czy piszecie wiadomości na grupowym czacie?

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

escribir »un correo electrónico»un mensaje»a mano
pisać »mail»wiadomość»ręcznie

■ PALABRAS CERCANAS:

el escritor/la escritora
pisarz, pisarka
la escritura
pismo (dokument lub system znaków)

escuchar

słuchać

ACTIVIDADES
str. 24 zadanie 7

VERBO REGULAR

alguien **escucha a** alguien
ktoś kogoś słucha
alguien **escucha** algo
ktoś czegoś słucha

No escucho a los Rolling Stones.
Nie słucham Rolling Stonesów.
Pedro escucha la música muy alto.
Pedro głośno słucha muzyki.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

escuchar »con atención»con interés»música
słuchać »uważnie»z zainteresowaniem»muzyki

estar

znajdować się
być

ACTIVIDADES
str. 44-45 en el probador
1 roz. 2

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien o algo **está en un lugar**
ktoś lub coś się gdzieś znajduje

Nosotras estamos en Santiago de Cuba.
Jesteśmy w Santiago de Cuba.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

estar »cerca»lejos
być/znajdować się »blisko»daleko

estudiar (1)

uczyć się

ACTIVIDADES
str. 18-19-en el probador
1 roz. 1

VERBO REGULAR

alguien **estudia** una materia
ktoś uczy się przedmiotu

Estudio Matemáticas hasta las diez.
Uczę się matematyki do dziesiątej.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

estudiar »diariamente»un rato »por las noches»antes del examen
uczyć się »codziennie»chwilę»wieczorami» antes del examen

■ PALABRAS CERCANAS:

el estudio
nauka
el estudiante/la estudiante
uczeń/uczenica

estudiar (2)

studiować, uczyć się
(być uczniem)

ACTIVIDADES
str. 18-19-en el probador
1 roz. 1

VERBO REGULAR

alguien **estudia** una carrera o estudios
ktoś studiuje na danym kierunku

Estudiamos Filología en la Universidad de Barcelona.
Studiuje filologię na Uniwersytecie w Barcelonie.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

estudiar »en primero de instituto»derecho »en el extranjero
uczyć się »w pierwszej klasie liceum» studiować Prawo»za granicą

■ PALABRAS CERCANAS:

los estudios
studia
el estudiante/la estudiante
student/studentka

gustar

podobać się, lubić

ACTIVIDADES
str. 50-53 en el probador 3
roz. 2
str. 70-73 en el probador 2
roz. 3

VERBO REGULAR

a alguien **le gusta** algo
komuś się coś podoba/ktoś coś lubi
a alguien **le gusta** hacer algo
ktoś coś lubi robić

A nosotros nos gusta la lengua española.
Podoba nam się język hiszpański. /Lubimy język hiszpański.
A Mila y a Juan les gusta montar a caballo.
Mila i Juan lubią jeździć konno.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

gustar »mucho»poco
podobać się/lubić »bardzo»mało

■ PALABRAS CERCANAS:

el gusto
gust
el buen gusto/el mal gusto
dobry/zły gust

hablar (1)

mówić, rozmawiać

ACTIVIDADES
str. 24 zadanie 7-8

VERBO REGULAR

alguien **habla con** alguien de algo
ktoś z kimś o czymś rozmawia

Siempre hablo con mi padre de política.
Zawsze rozmawiam z moim ojcem o polityce.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

hablar »rápido»despacio »bajo»alto»por teléfono
mówić »szybko»wolno»cicho»głośno»przez telefon

hablar (2)

mówić w jakimś
języku

ACTIVIDADES
str. 18-19-en el probador 1
roz. 1

VERBO REGULAR

alguien **habla un idioma**
ktoś mówi w jakimś języku

Silvia habla francés y alemán muy bien.
Silvia mówi bardzo dobrze po francusku i niemiecku.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

hablar »bien»mal »un poco de
mówić »dobrze»źle»trochę

hacer (1)

robić

ACTIVIDADES
str. 90-91-en el
probador 1 roz. 4

VERBO IRREGULAR (1 OSOBA - HAGO)

alguien **hace** algo
ktoś coś robi

Hago los deberes por las noches.
Robię zadania domowe wieczorami/w nocy.

EXPRESIONES FRECUENTES:

hacer amigos» hacer ejercicios» hacer examen » hacer la maleta
zawierać przyjaźnię» rozwiązywać zadania» przeprowadzać egzamin » pakować walizkę

hacer (2)

uprawiać
aktywność fizyczną

ACTIVIDADES
str. 90-91-en el
probador 1 roz. 4

VERBO IRREGULAR (1 OSOBA - HAGO)

alguien **hace** actividad física
ktoś uprawia aktywność fizyczną

Hacemos deporte todos los días.
Uprawiamy sport codziennie.

EXPRESIONES FRECUENTES:

hacer» submarinismo» alpinismo» deporte» turismo
uprawiać» nurkowanie» wspinaczkę wysokogórską» sport» turystykę

interesar

interesować/być
zainteresowanym

ACTIVIDADES
str. 72-zadanie 7

VERBO REGULAR

a alguien **le interesa** algo
ktoś jest czymś zainteresowany/ktoś się czymś interesuje
a alguien **le interesa** hacer algo
ktoś jest zainteresowany robieniem czegoś/interesuje
kogoś robienie czegoś

A ellas les interesan los deportes de riesgo.
Interesują je sporty ekstremalne.
A mí me interesa estudiar en España.
Jestem zainteresowany/a studiowaniem w Hiszpanii.

EXPRESIONES FRECUENTES:

interesar» mucho» poco
interesować» bardzo» mało

PALABRAS CERCANAS:

el interés
zainteresowanie
interesante
interesujący

ir

iść, jechać

ACTIVIDADES
str. 89-zadanie A
str. 95-zadanie 3

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien o algo **va a** un lugar
ktoś lub coś idzie/jedzie do miejsca
una persona o animal **va en** un medio de transporte
osoba lub zwierzę jedzie środkiem transportu

Voy a la biblioteca hoy por la tarde.
Idę dziś po południu do biblioteki.
Voy en patinete a la biblioteca.
Jadę na hulajnodze do biblioteki.

EXPRESIONES FRECUENTES:

ir» de compras» de viaje
iść» na zakupy» wyjeżdżać w podróż

jugar

grać, bawić się

ACTIVIDADES
str. 92-95 en el
probador 2 roz. 4

VERBO IRREGULAR (U-UE)

alguien **juega a** algo con alguien
ktoś gra w coś z kim

¿Jugamos al fútbol con mis primos?
Zagramy w piłkę nożną z moimi kuzynami?

EXPRESIONES FRECUENTES:

jugar» al ajedrez» a la consola» al fútbol» todo
el tiempo
grać» w szachy» na konsoli» w piłkę nożną» cały
czas

PALABRAS CERCANAS:

el juego
gra, zabawa
el jugador/la jugadora
gracz

leer

czytać

ACTIVIDADES
str. 22-zadanie 2
str. 28-29 en el probador
3 roz. 1

VERBO REGULAR

alguien **lee** algo
ktoś coś czyta

Leo una novela de Poniatowska.
Czytam powieść Poniatowskiej.

EXPRESIONES FRECUENTES:

leer» un libro» un correo» rápido» en voz
alta» por encima» mucho
czytać» książkę» pocztę» szybko» na
głos,» pobieżnie» dużo

PALABRAS CERCANAS:

la lectura
lektura
el lector/la lectora
czytelnik/ czytelniczka

levantarse

wstawać

ACTIVIDADES
str. 98-101 en el probador
3 roz. 4

VERBO REFLEXIVO REGULAR

alguien **se levanta**
ktoś wstaje

Nos levantamos a las siete, ¿verdad?
Wstajemy o siódmej, prawda?

EXPRESIONES FRECUENTES:

levantarse» tarde» temprano» pronto
wstawać» późno» wcześniej

llamar

dzwonić

ACTIVIDADES
str. 24-zadanie 7

VERBO REGULAR

alguien **llama a** alguien por teléfono
ktoś do kogoś dzwoni przez telefon

Llamo a mi madre un momento, ¿vale?
Zadzwońię na chwilę do mamy, dobrze?

EXPRESIONES FRECUENTES:

llamar» al móvil» al fijo
dzwonić» na telefon komórkowy» na telefon
stacjonarny

PALABRAS CERCANAS:

la llamada
rozmowa telefoniczna

llamarse

nazywać się, mieć
na imię

ACTIVIDADES
str. 21-zadanie 9

VERBO PRONOMINAL REGULAR

persona o animal **se llama** + nombre
człowiek lub zwierzę ma na imię

Mi perro se llama Paputu.
Mój pies nazywa się Paputu.

llegar

przychodzić,
przyjeżdżać,
przybywać

ACTIVIDADES
str. 110 Hecho en España

VERBO REGULAR

alguien **llega a** un lugar
osoba przyjeżdża do jakiegoś miejsca

Llego tarde casi siempre cuando quedo con mis
amigos.
Przychodzę późno/Spóźniam się prawie zawsze gdy
umawiam się z przyjaciółmi.

EXPRESIONES FRECUENTES:

llegar» temprano» tarde» en cinco minutos» a
tiempo
przybywać» wcześniej» późno (spóźniać się)» za pięć
minut» na czas

PALABRAS CERCANAS:

la llegada
przyjazd

llevar

nosić

ACTIVIDADES
str. 46-47 en el probador 2
roz. 2
str. 66-72 en el probador 1 i
2 roz. 3

VERBO REGULAR

alguien **lleva** algo
ktoś nosi coś

Mi hermano lleva gafas y bigote.
Mój brat nosi okulary i wąsy.

EXPRESIONES FRECUENTES:

llevar» bigote» barba» el pelo largo» gafas» tipos de ropa: pantalones, blusa,
etc.
nosić» wąsy» brodę» długie włosy» okulary» część garderoby: spodnie, bluzkę, itd..

mandar wysyłać, stać	VERBO REGULAR <i>alguien manda algo a alguien</i> <i>ktoś wysyła coś komuś</i>
ACTIVIDADES str. 41 zadanie b str. 44-45 en el probador 1 roz. 2	Mando una tarjeta de regalo a mi abuelo. Wysyłam dziadkowi kartę upominkową.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
mandar»felicitaciones»saludos»dinero
wysyłać/stać»życzenia»pозdrowienia»pieniądzę

mirar patrzeć na, oglądać	VERBO REGULAR <i>alguien mira algo o a alguien</i> <i>ktoś patrzy na kogoś na coś, ogląda kogoś, coś</i>
ACTIVIDADES str. 98-zadanie 1	Ella mira siempre mis fotos en Instagram. Ona zawsze przegląda zdjęcia na Instagramie.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
mirar»página web»teléfono»película.
ogłądać/patrzeć»na stronę internetową»telefon»film

pagar płacić	VERBO REGULAR <i>alguien paga</i> <i>ktoś płaci</i>
ACTIVIDADES str. 76-77 en el probador 3 roz. 3 str. 86 Hecho en Ecuador	Pagamos mucho por esa ropa. Dużo płacimy za te ubrania.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
pagar»con tarjeta»en efectivo»a partes
iguales»mucho»poco
płacić»kartą»gotówką»po równo»dużo»mało

■ **PALABRAS CERCANAS:**
el pago
płatność

pasear spacerować	VERBO REGULAR <i>alguien o animal pasea por un lugar</i> <i>osoba lub zwierzę spaceruje po jakimś obszarze</i>
ACTIVIDADES str. 29 zadanie 9 i 10	Paseamos mucho por la playa. Dużo spacerujemy po plaży.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
pasear»por el bosque»por la ciudad»por la calle
spacerować»po lesie»po mieście»po ulicy

■ **PALABRAS CERCANAS:**
el paseo
spacer

poder móc	VERBO IRREGULAR (O-UE) <i>alguien puede hacer algo</i> <i>kto może coś robić</i>
ACTIVIDADES str. 77 zadanie 10	¿Podemos ver esos pantalones? Czy możemy zobaczyć tamte spodnie?

practicar ćwiczyć, uprawiać	VERBO REGULAR <i>alguien practica algo</i> <i>ktoś coś ćwiczy/uprawia</i>
ACTIVIDADES str. 25 zadanie 9 str. 28 en el probador 3 roz. 1	Practico el vocabulario todos los días. Ćwiczę słówka codziennie.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
practicar»deporte»fútbol»tenis
uprawiać»sport»piłkę nożną»tenis

■ **PALABRAS CERCANAS:**
la práctica
ćwiczenie, praktyka

preferir woleć	VERBO IRREGULAR (E-IE) <i>alguien prefiere algo (a otra cosa)</i> <i>ktoś woli coś (od czegoś innego)</i>
ACTIVIDADES str. 52-zadanie 6	¿Prefieres el rojo o el verde? Wolisz czerwony czy zielony?

probar przymierzać	VERBO IRREGULAR (O-UE) <i>alguien prueba algo</i> <i>ktoś coś przymierza</i>
ACTIVIDADES str. 76-zadanie 6	Prueba este pantalón verde, es muy bonito. Przymierz te zielone spodnie, są bardzo ładne.

■ **PALABRAS CERCANAS:**
la prueba
próba, egzamin
el probador
przymierzalnia

quedar (1) umawiać się	VERBO REGULAR <i>alguien queda</i> <i>ktoś się umawia</i>
ACTIVIDADES str. 96-97, en el probador 2 roz. 4	Quedamos después de clase para jugar al fútbol. Umawiamy się po lekcjach żeby pograć w piłkę.

quedar (2) pasować, leżeć (o ubraniu)	VERBO REGULAR <i>a alguien le queda bien/mal algo</i> <i>komuś coś dobrze/źle leży</i>
ACTIVIDADES str. 67 zadanie 5	A Paula le queda bien esa camiseta. Pauli dobrze leży tamta koszulka.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
quedar»bien»mal»fatal»horroroso
pasować/leżeć»dobrze»źle»fatalnie»okropnie

salir wychodzić, wyjeżdżać	VERBO IRREGULAR (1 OSOBA - SALGO) <i>alguien o algo sale de un lugar a otro lugar</i> <i>ktoś lub coś wychodzi/wyjeżdża z jednego miejsca do innego</i>
ACTIVIDADES str. 98-99 en el probador 3 roz. 4	Salimos de la fiesta muy tarde. Wychodzimy z imprezy bardzo późno.

■ **EXPRESIONES FRECUENTES:**
salir»de casa»de la escuela»del examen»tarde»temprano»a la calle
wychodzić»z domu»ze szkoły»z egzaminu»
późno»wcześnie»na ulicę

■ **PALABRAS CERCANAS:**
la salida (de la excursión)
wyjazd na wycieczkę
la salida de la escuela
wyjście ze szkoły

ser (1) być kimś/czymś	VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS) <i>alguien es algo</i> <i>ktoś jest czymś</i> <i>alguien es alguien</i> <i>ktoś jest kimś</i> <i>algo es algo</i> <i>coś jest czymś</i>
ACTIVIDADES str. 22-23 en el probador 2 roz. 1 str. 42-43 en el probador 1 roz. 2 str. 91 zadanie 5	Mi prima es profesora de polaco. Moja kuzynka jest nauczycielką języka polskiego. Elena es mi prima. Elena jest moją kuzynką. Esta es nuestra escuela. To nasza szkoła.

ser (2)

być/pochodzić

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien es de algún lugar
ktoś jest/pochodzi z jakiegoś miejsca
algo es de algún material, forma o color
coś jest (zrobione) z jakiegoś materiału, w jakimś kształcie, kolorze

ACTIVIDADES
str. 18-19 en el probador 1
roz. 1
str. 66-69 en el probador 1
roz. 2

Eloy es de Monterrey.
Eloy jest z Monterrey.
El pantalón es de color rojo y de cuero.
Spodnie są koloru czerwonego i ze skóry.

ser (3)

być (o godzinie)

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

es/son + hora
być + godzina

ACTIVIDADES
str. 92-93 en el probador
1 roz.

Son las tres de la tarde.
Jest trzecia po południu.

ser (4)

być jakimś, jakąś

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien es de un rasgo físico o de carácter
ktoś jest jakiś pod względem fizycznym lub z charakteru

ACTIVIDADES
str. 46-49 en el probador 3
roz. 2
str. 53 zadanie 7-8

Mi hermana es morena y muy inteligente.
Moja siostra jest brunetką i jest bardzo inteligentna.

tener

mieć, posiadać

VERBO IRREGULAR (VER TABLA DE VERBOS)

alguien tiene algo
ktoś coś ma

ACTIVIDADES
str. 20 zadanie 8
str. 25 zadanie 9
str. 47 zadanie 3
str. 96 zadanie 6

Tengo dieciséis años.
Mam szesnaście lat.
Tenemos dos perros.
Mamy dwa psy.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

tener »X años»amigos»tiempo»vacaciones
mieć »X lat»przyjaciół»czas»wakacje

trabajar

pracować

VERBO REGULAR

una persona trabaja en un lugar
ktoś pracuje w jakimś miejscu
una persona trabaja de algún oficio
ktoś pracuje w jakimś zawodzie

ACTIVIDADES
str. 89-zadanie A
str. 95-zadanie 3

Trabajamos en un supermercado.
Pracujemy w supermarkecie.
Trabajo de camarero en un restaurante.
Pracuję jako kelner w restauracji.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

trabajar »mucho»todo el tiempo»los fines de semana
pracować »dużo»cały czas»w weekendy

■ PALABRAS CERCANAS:

el trabajo
praca
el trabajador/la trabajadora
pracownik/pracownica

ver

widzieć, oglądać

VERBO REGULAR

alguien o un animal ve algo
osoba lub zwierzę widzi coś

ACTIVIDADES
str. 24-zadanie 7

Veó la serie en mi teléfono.
Oglądam serial na telefonie.
No veo bien la pantalla.
Nie widzę dobrze ekranu.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

ver »partido de fútbol»series»un lugar»la ciudad
widzieć/oglądać »mecz»serie»miejsce»miasto

■ PALABRAS CERCANAS:

la vista
wzrok, widok

vestirse

ubierać się,
nosić ubranie

VERBO REFLEXIVO IRREGULAR (E-IE)

alguien se viste
ktoś się ubiera
alguien se viste de color o material
ktoś nosi (ubrania) danego koloru lub z danego materiału

ACTIVIDADES
str. 70-zadanie 1

Me visto y vamos al cine.
Ubieram się i idziemy do kina.
Me visto siempre de verde.
Zawsze noszę zielone ubrania.
Zawsze ubieram się na zielono.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

vestirse »rápido»a la moda
ubierać się »szybko»modnie

■ PALABRAS CERCANAS:

el vestido
sukienka

viajar

podróżować

VERBO REGULAR

alguien viaja a un lugar
ktoś podróżuje do jakiegoś miejsca
alguien viaja por un lugar
ktoś podróżuje przez jakiś obszar

ACTIVIDADES
str. 28 en el probador
3 roz. 1
str. 50-53 en el
probador 3 roz. 2

Viaja a España en junio.
Podróżuje/Wyjeżdża do Hiszpanii w czerwcu.
Viajo por Andalucía con mi familia.
Podróżuję po Andaluzji z moją rodziną.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

viajar »en tren»en coche»en avión»con mi familia»con amigos
podróżować »pociągiem»samochodem»samolotem
»z rodziną»z przyjaciółmi

■ PALABRAS CERCANAS:

el viaje
podróż
el viajero/la viajera
podróżnik/podróżniczka

visitar

odwiedzać,
zwiedzać

VERBO REGULAR

alguien visita a alguien
ktoś kogoś odwiedza
alguien visita algo
ktoś coś zwiedza

ACTIVIDADES
str. 29-zadanie 9a
str. 94-95 en el
probador 2 roz. 4

¿Visitamos hoy a la abuela?
Odwiedzimy dziś babcię?
Esta semana visitamos tres ciudades españolas: Toledo, Segovia y Ávila.
W tym tygodniu zwiedzamy trzy hiszpańskie miasta: Toledo, Segowię i Ávilę.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

visitar »a los amigos»a la familia
odwiedzać »przyjaciół»rodzinę

■ PALABRAS CERCANAS:

la visita
wizyta, zwiedzanie

vivir

mieszkać

VERBO REGULAR

alguien vive en un lugar
ktoś mieszka w jakimś miejscu

ACTIVIDADES
str. 29 zadanie 9
str. 44-45 zadanie 6-7

Vivo en Breslavia.
Mieszkam we Wrocławiu.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

vivir »con alguien»solo »en casa de mis padres
mieszkać »z kimś»sam/a »w domu moich rodziców

■ PALABRAS CERCANAS:

la vivienda
mieszkanie

volver

wracać

VERBO IRREGULAR (O-UE)

alguien/un animal vuelve a un lugar
osoba/zwierzę/wraca do miejsca
alguien/un animal vuelve de un lugar
osoba/zwierzę/wraca z miejsca

ACTIVIDADES
str. 98-99 en el
probador 3 roz. 4

¿A qué hora volvéis a casa?
A której godzinie wracacie do domu?
Vuelvo de la escuela.
Wracam ze szkoły.

■ EXPRESIONES FRECUENTES:

volver »pronto»a casa»tarde»temprano»de la escuela
wracać »wcześnie»do domu»późno»wcześnie»ze szkoły

■ PALABRAS CERCANAS:

la vuelta
powrót